

SVEDECTVÁ O STVORITEĽOVI

Štefan Gašek

www.diakoniakoseca.sk

AMETYST

PREDSLOV

Milovaní bratia a sestry v Pánu !

S vďačnosťou oproti Pánovi – Stvoriteľovi neba i zeme a z Božej milosti predkladáme Vám túto knihu – dielo br. Štefana Gaška, dlhoročného a obetavého činovníka púchovského evanjelického a.v. cirkevného zboru. Autor sa v nej ako hlboko veriaci človek zamýšľa nad Božím Stvoriteľským dielom s prihliadnutím na výdobytky modernej vedy a techniky.

V našej uponáhľanej dobe bývame občas v pokušení pochybovať. Nejednen výrok svätého písma nevieme pochopiť, alebo si ho vysvetliť a satan to používa, aby otriasol našou vierou. Často sa potom pýtame : Ako poznám tú pravú cestu ? Je sväté písmo naozaj Božím slovom ? Ako sa mám zbaviť svojich pochybností ? Boh od nás nežiada , aby sme verili, kým nám nedá dostatočnú istotu, o ktorú môžeme svoju vieru oprieť. Jeho existencia, Jeho charakter či pravdivosť Jeho slov - to všetko sa opiera o spoľahlivé svedectvo, ktoré oslovuje náš rozum. Boh však nikdy neodstraňuje možnosť pochybovať. Tí, ktorí chcú pochybovať budú mať na to vždy príležitosť. Nie je možné, aby obmedzená ľudská myseľ pochopila povahu diela večného Tvorcu. Aj tomu najbystrejšiemu rozumu a najvzdelanejšej mysli On ostáva vždy zahalený tajomstvom.

„Či vystihneš Božiu podstatu a vystihneš dokonalosť Všemohúceho ? Je vyššia ako nebesá, čo môžeš spraviť ? Je hlbšia ako podsvetie, čo vieš o tom ?“ (Jób 11,7.8) . Jeho dielu a pohnútkam môžeme rozumieť iba natoľko, aby sme vystihli spojenie Božieho milosrdenstva, obetavej služby - diakonie s nekonečnou Božou láskou. Z jeho zámerov môžeme pochopiť iba tie, ktoré sú nám blízke a prospešné poznať a to ostatné je už iba o našej viere a dôvere.

Tajomstvá – ako Kristovo vtelenie, Jeho narodenie, smrť na kríži a vzkriesenie, sú príliš hlboké na to, aby ich pochopila myseľ smrteľnej bytosti. Aj v prirodzenom svete nás obklopujú veci, ktoré nemôžeme vystihnúť - napríklad vznik aj tých najjednoduchších podôb života, či prírodných úkazov, predstavuje problém, ktorý si dodnes nevieme vysvetliť. Nemôžeme byť teda prekvapení, že aj v duchovnom živote sú javy, ktorým nerozumieme. Apoštol píše : „Hľadte bratia, aby nik z vás nemal zlé a neveriace srdce a neodpadol od živého Boha !“ (Žid 3,12) . Satan sa však snaží ochromiť našu túžbu po poznaní biblických právd. Ponúka nám pýchu, aby sme si nedokázali priznať, že nie celkom rozumieme Stvoriteľskému dielu Boha Stvoriteľa. Keby sme mohli úplne pochopiť Boha a Jeho diela, nemali by sme už možnosť objaviť nijakú ďalšiu pravdu, nemali by sme možnosť ďalšieho rastu a rozvoja mysle ani srdca. Ďakujme Bohu, že to tak nie je. Ľudia môžu skúmať naveky, stále sa učiť a predsa sa nikdy nevyčerpajú poklady Jeho múdrosti, dobroty, lásky a moci. Boh chce, aby človek uplatnil svoje rozumové schopnosti. No, popri tom musíme dávať pozor, aby sme nezbožšťovali rozum, ktorý tak veľmi podlieha ľudskej slabosti. Ak nechceme, aby nám Božie Stvoriteľské dielo ostalo zahalené, musíme mať jednoducho vieru dieťaťa, ochotnú učiť sa a prosiť o pomoc Ducha Svätého. Bez jeho usmernenia by sme mohli Písmo sväté prekrúcať a nesprávne vykladať. Tým, čo sa

v Božom slove snažia nachádzať rozpory chýba duchovná zrelosť. Nech sa to akokoľvek zakrýva, v mnohých prípadoch je skutočnou príčinou pochybnosti a nevery záľuba v hriechu. Ak chceme dospieť k pravde, musíme , mať vrúcnu túžbu v srdci i ochotu podľa nej žiť. Boh nás pozýva, aby sme sa presvedčili o pravdivosti Jeho slova a zaslúbeniach, ktoré nám dal. „Doteraz totiž vidíme len hmlisté obrazy, akoby v zrkadle , ale potom tvárou v tvár. Doteraz poznávam čiastočne, ale potom poznám tak, ako mňa poznal Boh.“ (1 Kor 13,12).

Názov tejto knihy „Svedectvo o Stvoriteľovi“ prezrádza jej poslanie - upriamiť pozornosť hľadajúcich a pochybujúcich na Toho, ktorý jediný môže uspokojiť duchovné potreby človeka. Autor vedie čitateľa ku skúsenosti, v ktorej môže nájsť radosť z nasledovania Pána Ježiša Krista.

Eubomír Marcina

Beloved Brothers and Sisters in the Lord!

We introduce this book to you in gratitude to the Lord, the Creator of heaven and earth, for his mercy. The book is the work of Stephen Gasek, our Brother in the Lord. He has been working on it for a long time and is still a devoted servant of the Lutheran congregation in Puchov.

The book's author is a man of deep faith who contemplates the work of the Creator, taking into account the remarkable advances of modern science and its techniques. In a turbulent age such as ours, there is a constant temptation to doubt matters of faith. For instance, there may be a sentence from the Bible that is hard to understand or to explain. Satan may use that problem as an opportunity to shake our faith. We are constantly being forced to ask: "How can I know the right way? Is the Bible really God's Word? How can I overcome my doubts?" God does not demand from us complete certainty about every aspect of our faith. God's purpose is to use the truth of his Word to support whatever may be addressing our minds. Indeed, God never removes every possibility of hesitating as we struggle with faith, and there will always be opportunities for us to hesitate. After all, we are limited human beings with limited minds. That makes it simply impossible for us ever to comprehend completely the works of our eternal Creator. Even for the most intelligent and educated person, God remains a mystery. "Can you fathom the mystery of God, or attain to the limits of the Almighty? They are higher than the heavens. What can you do? They are deeper than the depths of the grave. What can you know?" (Job 11:7-8)

We can understand God's works and purposes only insofar as we comprehend the connection between divine mercy and works of self-sacrificing service. DIAKONIA (service) connects with infinite, divine love. In harmony with God's intent, it is possible for us to grasp what is closest to us and beneficial for us. Other aspects of God's nature become matters of faith and confidence in the one who has shown divine mercy. The mystery of Christ's Incarnation, for example, his birth, death on the cross, his resurrection, are too deep for our finite minds to grasp. Even in the world which immediately surrounds us, there are mysteries we cannot completely solve; for example, the genesis of the simplest life forms and natural phenomena which present problems

impossible to solve fully even to this day. So it should come as no surprise that in spiritual matters too, there are phenomena which we cannot fully understand. The apostle writes: "See to it, my friends, that no one among you has the wicked and faithless heart of a deserter from the living God." (Hebrews 3:12)

Satan is indeed striving to thwart our desire for knowing Biblical truths. He appeals to the pride in us which refuses to admit that we do not and cannot know every detail of the works of God our Father, Jesus Christ our Lord, and the sanctifying Holy Spirit. If we could already completely understand God and his works, there would be no possibility of moving forward in our search for new truths and developing in our thinking. Thanks be to God that this is not the case. People can study constantly and they will constantly learn, never exhausting the treasures of God's wisdom, goodness, and power. God wants human beings to use all their intellectual capabilities. Yet we must take care not to deify the human mind, a mind which so easily can fall victim to human weakness. If we want to be careful not to obscure God's works, we must have the simple faith of a child, the willingness to learn and ask for the help of the Holy Spirit. Without that Holy Spirit, we will most certainly obscure, distort, and wrongly interpret the Bible. Without the guidance of mature teachers, people may read the Bible only to search out its contradictions. That search for contradictions may be only a cover for the real reason we dwell on our doubts and uncertainties, and that is the weakness of human sin.

If we want to come to the truth, we must have a devout desire in our hearts to seek the truth and a willingness to live according to the truth. God seeks lovingly to persuade us to embrace the truth of his Word and the promises he has given us. "At present we see only puzzling reflections in a mirror, but one day we shall see face to face. My knowledge now is partial; then it will be whole, like God's knowledge of me." (1 Corinthians 13:12)

The title of this book--*Testimonies about the Creator*--reveals its main message. People of both searching and hesitating faith will benefit from reading this book as they attempt to pay attention to what God is saying to them in their journey of faith. After all, only God is able to satisfy the spiritual wants of every human being. The author leads his readers toward a fuller experience of the gladness of following Jesus Christ.

Lubomir Marchina

POĎAKOVANIE

Z celého srdca ďakujem všemohúcemu Trojjedinému Pánu Bohu, že mi dal vedomosti , možnosti a zdravie napísať túto knihu a že mi do cesty poslal takých ľudí, ktorí zabezpečili jej vydanie .

Veľmi pekne ďakujem Stredisku evanjelickej diakonie v Košeci , pod vedením pána riaditeľa inžiniera Marcela Brečeho, pánovi duchovnému správcovi diakonovi Ľubomírovi Marcinovi, tiež pánovi inžinierovi Martinovi Melišíkovi.

Veľmi pekne ďakujem vydavateľstvu AMETYST pánovi Milanovi Húževkovi a jeho milej manželke Vierke.

Taktiež veľmi pekne ďakujem grafikom pani Elene a Ľubomírovi Rafayovým za peknú grafickú úpravu.

ÚVOD

Milí čitatelia, v tejto knižočke sa spolu zamyslíme nad už pradávno kladenou otázkou ako vznikol svet. Určená je pre širokú verejnosť, no hlavne pre neveriacich v Boha, váhajúcich, nerozhodných a pochybujúcich, pre hľadajúcich a mladých ľudí. Pristupujme ku nej s dôstojnosťou človeka ako rozumného tvora, ktorý má viacej odlišností od zvierat ako je napríklad myslenie a reč. Ale je to všetko čím sa človek líši od iných tvorov? Človeka, ktorý si hovorí, že je spoločenský tvor a že je vzdelaný a inteligentný.

Pojem Boha bol a stále je jeden z ústredných bodov, ktorý kedy lokalizoval ľudskú pozornosť. Najväčší duchovia ľudských dejín – ako Sokrates, Platón, Aristoteles, Plotín, Augustinus, Tomáš Akvinský, Descartes, Kant a iní celý život zápasili s problémom Boha a niektorí z nich umierali so zistením, že všetko, čo o ňom povedali bolo iba „jachtanie“ a to, čo o ňom napísali malo hodnotu „slamy“ (T. Akvinský).

Snažil som sa písať z rôznych pohľadov – z vedeckého aj biblicko-kresťanského, podľa dostupnej literatúry.

V minulom storočí dosiahla veda značného pokroku a kto si ho uvedomuje, ten sa už nemôže staromódne pýtať, či vedec môže byť veriacim kresťanom. Vedci celého sveta postupne odkrývajú tajomstvá a zákony prírody, ktoré existovali už pred nimi.

Staroveký filozof Aristoteles napísal, že „dosiahnuť spoľahlivé chápanie života je jedna z najťažších vecí na svete“. Preto na otázku „čo je život“ jestvuje také množstvo odpovedí, že sotva by sme našli človeka, ktorý ich všetky pozná.

Prírodné vedy tvorili ľudia ktorí vyrastali a svoje myslenie formovali aj na pôde kresťanskej civilizácie. Napriek tomu, že staroveká cirkev na svoju vlastnú škodu skombinovala biblické učenie s gréckou filozofiou, neznemožnila rozvoj myslenia, ktoré znamenalo odklon od tejto kombinácie a viedlo k počiatkom vedy. Tieto počiatky spadajú do obdobia medzi rokmi 1250 až 1650. Rozkvet prírodných vied sa datuje od 17. storočia až do dnešných dní. Vedecké bádanie si vyžaduje vieru. Vieru, že hmota, príroda má svoj poriadok a racionálne pozadie, ktoré je dostupné ľudskému myslieniu. Práve túto vieru staré civilizácie nemali. Naproti tomu bola takáto viera výraznou zložkou židovského a kresťanského náboženstva. Kresťanská viera v poriadok a harmóniu sveta umožnila rozvoj vedy. Hoci sa tu i tam stretávame s názormi, podľa ktorých veda a viera stoja v rozpore, skutočnosť je celkom iná. Ak vás zaujíma táto skutočnosť pozorne si prečítajte túto knižočku.

Pretože mňa trápi to, že ľudia sú mnohokrát nerozhodní, tvrdohlaví, zásadoví a pokryteckí voči iným ľuďom a často i voči sebe samému a potom sa divia, že majú problémy, s ktorými si nevedia rady a často sa im nechce žiť a nevedia čo ďalej. A predsa ak by sa dôkladne zamysleli nad sebou samým a nad vzniknutou situáciou, zistili by, že možno existuje niekto, kto im vždy pomôže ale to závisí vlastne iba od nich samotných. Z toho dôvodu som sa snažil pátrať po dostupnej literatúre a pochopiť, kde je pravda a kde je zmysel života. A tak som preštudoval veľké množstvo náboženskej ale aj vedeckej literatúry a tak mi dovoľte, prosím, aby som sa s vami o to podelil. Samozrejme nemusíte ihneď so všetkým, čo je tu napísané súhlasiť, ale je potrebné sa nad tým zamyslieť, pretože ide vlastne o váš spôsob života a rozhodnúť sa musíte každý sám za seba.

Existuje svet utrpenia a bolesti ale i nehy a krásy. Vo svete okrem veľkých svetových náboženstiev, ku ktorým sa hlásia miliardy ľudí nastala v snahe v niečo

veriť určitá explózia Ó-kultizmu, modlárstva, idolatrie. Keď ľudia neuverili alebo prestanú veriť v osobného Boha, Boha lásky a spravodlivosti, uveria hocičomu a hocikomu. V súčasnosti sa rozmáhajú zdroje neopohanstva, New Age, ufo náboženstva, sektárstva, druidizmu, šamanizmu, satanizmu, jogy a podobne. Tiež sa objavuje veľké množstvo falošných liečiteľov prorokov a mesiášov, ponúkajúc lacné rýchle a bezbolestné riešenie zložitých problémov. Kniha je členená podľa histórie vzniku sveta.

INTRODUCTION

Dear readers!

We will think together by reading of this book on old setting question how universe aroused. This book is for unbeliever in God, uncertain and doubtful in faith in God, for people those are looking for and for young peoples mainly.

We approach toward this book with dignity of human who is intelligent creature, which has more dissimilarities from animal for example thinking and possibility of speech. But is that only distinction what is between human and others creature? Man who is speaking about himself that he is social being, well-educated and intelligent.

The idea about God always was and still is a central point, which located the human caution. Biggest genies of human history – like Socrates, Plato, Aristotle, Plotin, Augustine, Thomas Aquinas, Descartes, Kant and others all their lifetime did fight with questions about God and some of them even died with idea, that everything, which they told about God has valued of children speaking and everything they wrote about God has value of straw." (T. Aquinas).

My effort was to write from different views: from scientific and biblical – Christian, too. In last century's the science reached phenomenal progress. Those who are awareness of this progress they already could not old-fashioned ask, whether scientist could be Christian. Scientists from whole world gradually uncover mystery and laws of nature. These laws already existed before they were found by scientists. Ancient philosopher Aristotle wrote: "To achieve the certain understanding of live is one of the hardest things in the world". For the question „what is life" is so much answers. We could hardly find the man who knows all answers to this question.

A science was created by people those outgrow and their thinking was formatted on ground of Christian civilizations. In spite of ancient church to its own disadvantage combined biblical teachings with Greek philosophy, however church was not obstacle to critical thinking. This critical thinking did designate the declension to this combination and led to beginnings of science.

The beginnings of modern science fell in period amid year 1250 till 1650. Bloom of science could be dative from 17. Century's till nowadays.

Scientific research demands faith. Faith, that substance, nature has his own order and his rational background that is accessible to human thinking. The old civilizations had not this kind of faith. It is big contrast to Jewish and Christian religion, there this faith was and is a strong element of Jewish and Christian religion. Christians believe in order and have the faith of harmony of universe. Although sometimes it is possible to meet opinions that

science and faith stay in opposite side, reality is different. If you are interest about this fact, read carefully this book.

I'm worry that some people are so hesitant, stubborn, scrupulous and hypocrite towards other people and oftentimes towards themselves too, and after they wonders about their troubles and problems. They don't know how to solve these problems, oftentimes they don't want to live and they don't know what will be next.

And yet if they would think about themselves fairly and above their situation, they would find out, that maybe someone is near to help them every time but it depends just on themselves. From this reason I did striven to search for available literature and to comprehend, where truth is and what the meaning of life is. Therefore I studied volumes of religious but also academic literature. So therefore please let me to share with results of my searching.

Of course you don't have to agree with everything, what I written, but it is necessary to thing about it, because it is going about your life and every man have make a decision about his life just for himself and nobody can do it for him.

The world of suffering and pains but also the tenderness and beauty exists. Billiards of people declare to be members of world religions, but on other side some people in efforts to believe for anything make conditions for explosion for occultist things and idolatry. When the people did not believe or stop to believe in personal God, God of love and justice, they want to believe anything and anyone.

Now we can see expansion new paganism, New Age, UFO religion, druidism, shamanisms, Satanism, yoga and like. Also multitude of false healers, prophets and messiah discover. They offer cheap, quick and without pain solutions for complex of problems.

This book is divided according to history of world.

Stephen Gasek

HVIEZDY A PLANÉTY

Slnčná sústava

Rozmýšľal, rozmýšľala si už niekedy o našej slnečnej sústave? Planéty v nej storočie čo storočie obiehajú okolo Slnka s presnosťou na zlomok sekundy. Naša galaxia – Mliečna cesta, obsahuje viac než 100 miliárd hviezd. Záhľadeli ste sa niekedy na ňu? Čo je vytvorené, musí mať tvorcu. Čím je vytvorená vec zložitejšia, tým schopnejší musí byť tvorca. Takže vesmír vďačí za svoju existenciu neviditeľnej, dokonalej riadiacej inteligentnej sile – Bohu.

Slnčná sústava je rodinou Slnka. Slnko je pomerne blízko pri Zemi (150 miliónov kilometrov). Planéty sú hlavnými členmi sústavy. Sú to: Merkúr, Venuša, Zem a Mars. To je vnútorná skupina planét. Potom nasleduje veľká medzera, v ktorej sa pohybujú tisícky maličkých objektov, známych ako asteroidy alebo planétky. Za ňou sú obrovské planéty Jupiter, Saturn, Urán a Nepún. Na konci je Pluto, teleso oveľa menšie ako Mesiac, ktoré možno ani nie je skutočnou planétou.

Slnčná sústava má priemer asi 15 miliárd km. Planéty sa nachádzajú len do 6 miliárd km od Slnka. Podľa vedcov sa vesmír neustále rozpína.

Astronómia je najstaršou vedou, má viac ako 6000 rokov. Slovo „vesmír“ v hebrejčine neexistovalo.

Všetky planéty aj asteroidy obiehajú Slnko rovnakým smerom (tým istým ako rotuje Slnko okolo svojej osi) proti smeru hodinových ručičiek.

Vzdialenosti bližších hviezd

Vzdialenosti bližších hviezd možno zistiť metódou nazývanou trigonometrická paralaxa. Relatívne nie veľmi vzdialenú hviezdu možno pozorovať z dvoch protiľahlých bodov obežnej dráhy Zeme v intervale šiestich mesiacov. Z prvej pozície Zeme bude hviezda pozorovaná v bode A1 na pozadí vzdialenejších hviezd. Z druhej pozície Zeme sa hviezda objaví v bode A2. Keďže poznáme priemer obežnej dráhy Zeme a tiež zdanlivý uhlový posun hviezdy (A1-A2), vieme vypočítať aj jej vzdialenosť od Zeme.

Všetky planéty obiehajú okolo Slnka tým istým smerom, ale niektoré planéty sa pohybujú opačne (retrográdne), rovnako ako aj niektoré mesiace planét. A navyše, dráhy väčšiny planét ležia takmer v tej istej rovine. Sklon dráh vzhľadom na túto rovinu je menší ako 4 stupne. Existujú však dve výnimky: Pluto so sklonom dráhy 17 stupňov a Merkúr so sklonom 7 stupňov. Obežné doby – čas , za ktorý planéta vykoná jeden celý obeh okolo Slnka – sa pohybujú od 88 dní (Merkúr) až po takmer 248 rokov (Pluto). Väčšina dráh má tvar jemne oválnych elips. Jedinou výnimkou je opäť Pluto – jeho dráha je veľmi excentrická.

Mesiac

Vzdialenosť od Zeme v perigeu: 363 300 km
Stredná vzdialenosť: 384 400 km
v apogeu: 405 500 km
Obežná rýchlosť: 3 680 km/hod (1,02 km/s)
Priemer: 3 476 km (0,27 priemeru Zeme)
Hmota: 1:81,3 hmoty Zeme
Stredná hustota: 3,33 (0,6043 stred hustoty Zeme)
Atmosféra: nezistená
Teplota povrchu na mieste so Slnkom v zenite: +130°C
v noci: -150°C
Gravitačné zrýchlenie: 162 cm/s² (0,165 zemskej príťažlivosti)
Siderický mesiac: 27,321661 dní
Synodický mesiac: 29,530588 dní
Percento povrchu viditeľné zo Zeme trvalo: 41%

Siderická obežná doba je skutočná doba obehu vzhľadom na hviezdy.

Synodická obežná doba je doba, za ktorú sa opakuje rovnaká poloha planéty vzhľadom na Slnko a Zem.

Mesiac sa vzdďaľuje od Zeme každý rok o 3 cm.

Doteraz bolo 24 pristátí na Mesiaci (sondy a posádky).

Mesiac nesvieti vlastným svetlom; jednu pologuľu osvetľuje Slnko (deň), druhá je v tieni (noc). Z osvetlenej pologule Mesiaca vidíme vždy iba tú časť, ktorá pripadá na pologuľu privrátenu k Zemi. Všetky podoby (fázy) Mesiaca sa vystriedajú za 1 synodický mesiac.

Rotácia Mesiaca: Mesiac sa otočí raz okolo svojej osi za ten istý čas, za ktorý obehne okolo Zeme (asi 28 dní). Preto je k Zemi privrátenu neprestajne tá istá pologuľa Mesiaca avšak k Slnku je otočený striedavo. Otáča sa aj obieha Zem proti smeru hodinových ručičiek. Rotačná os je odklonená od kolmice o 6,7 stupňov. Mesiac okrem iného stabilizuje sklon zemskej osi (23,5 st.).

Zatmenie Mesiaca: nastáva, keď Mesiac prechádza kužeľom tieňa, ktorý vrhá Zem. Úplné zatmenie nastane, ak sa celý Mesiac ponorí do zemskeho tieňa. Zatmenia sa však nevyskytujú pri každom splne Mesiaca, pretože jeho dráha je značne sklonená voči rovine dráhy Zeme okolo Slnka.

Mesiac má vplyv na zem, more, aj na ríšu živočíchov a rastlín. Zo zeme vidíme 7 rôznych stavov Mesiaca: nový Mesiac, dorastajúci Mesiac, splň, ubúdajúci Mesiac, postavenie Mesiaca v znameniach zvieratníka, vzostupný Mesiac, zostupný Mesiac. Spôsobuje príliv a odliv oceánov.

Mars

Povrch Marsu je pokrytý krátermi, pohoriami a púšťami. Biele polárne čiapočky tvorí pravdepodobne tenká vrstva zamrznutého CO₂. Existencia života nebola dokázaná. Mars sa oveľa viac podobá Mesiacu ako Zemi. Najväčšie výškové rozdiely sú 12 km.

Hviezdy a planéty

Mesiace Marsu sú nepravidelné telesá. Phobos-rozмеры asi 18 x 22 km, vzdialenosť od planéty 9 400 km. Deimos-rozмеры asi 8 x 11 km, vzdialenosť od planéty 23 500 km.

Vzdialenosť od Slnka:	v príslní (perihéliu):	206 500 000 km
	stredná vzdialenosť:	227 900 000 km
	v odslní (aféliu):	249 100 000 km
Vzdialenosť od Zeme v opozícii (Zem je medzi Marsom a Slnkom):		
	Mars v príslní:	55 810 000 km
	stredná vzdialenosť:	75 000 000 km
	Mars v odslní:	101 370 000 km

Mars obehne okolo Slnka za 1 rok a 322 dní (siderický obeh). Od opozície po opozíciu uplynú 2 roky a 50 dní. Otáča sa proti smeru hodinových ručičiek okolo osi, tiež okolo Slnka. Sklon dráhy oproti zemskej dráhe je 1,8 stupňa.

Priemer: 6800 km

Objem: 0,151 objemu Zeme

Hmota: 0,10745 hmoty Zeme

Hustota: 3,94 hustoty vody

ravitačné zrýchlenie: 0,38 zrýchlenia na zemskom rovníku

Čas rotácie (dĺžka dňa): 24 hodín 37 minút 22,67 sekundy

Sklon rotačnej osi k rovine obežnej dráhy: 66 stupňov až 25 stupňov (kolíše sa vplyvom Jupitera).

Ročné obdobia sú takmer dvakrát dlhšie ako na Zemi.

Povrchová teplota: max. okolo +30°C, min. až -120°C.

Atmosféra 72% N, 16% CO₂, 8% Ar, malé množstvo vodných pár, atmosférický tlak pri povrchu Marsu je v rozmedzí 4 až 8 milibarov (stredná hustota zodpovedá približne tlaku v zemskej atmosfére vo výške 30km).

Mars je v poradí od Slnka prvá planéta ležiaca za Zemou. V dobe najväčšej jasnosti Mars prežiarí všetky ostatné planéty okrem Venuše. Martánsky deň je asi o pol hodiny dlhší než deň na Zemi. Atmosféra je veľmi riedka a priehľadná, s výnimkou prípadných prachových búrok, ktoré môžu zahaliť povrchové útvary.

Nemáme presvedčivý dôkaz o existencii akéhokoľvek života na Marse. Tenučká atmosféra Marsu pozostáva hlavne z oxidu uhličitého. Tlak aj na povrchu je iba pod hodnotu 10 milibarov (1000 Pascalov), takže tam povrchová voda nemôže existovať. Súčasnú poznatky o Marse poskytli najmä kozmické sondy.

Mars má dva mesiace.

Fobos – stredná vzdialenosť od stredu Marsu je 9270 km, priemer 17 x 14 x 11 km, doba obehu 0,32 dní. **Deimos** – stredná vzdialenosť od stredu Marsu je 23400 km, priemer 9 x 7 x 6 km, doba obehu 1,26 dní. Obidva mesiace majú nepravidelný tvar. Obiehajú okolo materského telesa. Keďže Fobos obehne Mars skôr ako za jeden martánsky deň, pri pohľade z povrchu sa zdá, že vychádza na západe a zapadá na východe o 5,5 hodiny neskôr. Deimos naopak vykoná jeden obeh za dobu o niečo dlhšiu ako je martánsky deň a zdá sa, že sa pohybuje po oblohe extrémne pomaly.

Slnko

Priemer Slnka: 1 392 000 km

Hviezdy a planéty

stredná vzdialenosť od Zeme: 149 600 000 km

vek: asi 5 mld. rokov

teplota pri povrchu: 6 000 °C

teplota v strede: asi 14 mil. °C

objem: viac ako miliónnásobok objemu Zeme

Povrchová teplota Slnka je 6000 °C. V blízkosti jeho jadra však teplota stúpa najmenej na 14 miliónov °C. Hlboko v jeho vnútri prebiehajú jadrové reakcie. Pri nich sa vodík premieňa na hélium.

Rýchlosť Slnka vzhľadom na blízke hviezdy je 19,7 km za sekundu. Rýchlosť hviezd v okolí Slnka vzhľadom na stred galaxie je 250 km za sekundu. Rotačná perióda na rovníku je 25 pozemských dní. Rotačná perióda na póloch je 34 pozemských dní. Slnko ovláda slnečnú sústavu. Je našim hlavným zdrojom tepla a svetla. Svojou gravitačnou silou viaže Zem, ako aj ostatné planéty na ich obežných dráhach.

Zatmenie Slnka: nastáva vtedy, keď je Zem, Mesiac a Slnko na jednej priamke, teda Mesiac sa dostane medzi Slnko a Zem.

Doba rotácie Slnka na rovníku je 26 dní, ale na póloch až 36 dní. Je to preto, že Slnko sa neotáča ako pevné teleso. Energia vzniká v jadre Slnka premenou vodíka na hélium. Slnko nie je planéta, ale hviezda.

Merkur

Merkúr je najmenšou planétou slnečnej sústavy. Na oblohe sa nachádza veľmi blízko Slnka. Sonda Mariner 10, ktorá v rokoch 1974 a 1975 trikrát preletela okolo Merkúra ukázala, že jeho povrch je bohato posiaty krátermi, čím sa veľmi podobá mesačnému povrchu. Má extrémne riedku atmosféru, relatívne veľké, ťažké jadro a slabé magnetické pole. Povrchová teplota je +427 °C. Otázka života tu určite neprichádza do úvahy. Merkúr sa okolo svojej osi otáča pomaly. Doba rotácie je 58,6 dňa, čo sú dve tretiny merkúrovského roka.

Os je takmer kolmá k dráhe. Obežná dráha je sklonená o 7 stupňov voči dráhe Zeme. Otáča sa proti smeru hodinových ručičiek okolo vlastnej osi aj okolo Slnka.

Venuša

Venuša je najjasnejšou planétou. V súčasnosti máme k dispozícii podrobné mapy Venuše vďaka kozmickým sondám. Venuša je svetom planín, nížin a dvoch náhorných plošín. Obrovské zvlnené roviny pokrývajú až 65% povrchu planéty. Venuša je unikátna tým, že jej rotačná perióda je dlhšia než obeh planéty okolo Slnka. Rok na Venuši trvá 224,7 pozemských dní, zatiaľ čo jedna otáčka okolo osi trvá až 243 pozemských dní. Navyše táto rotácia je retrográdna, čiže spätná: z východu na západ a nie zo západu na východ. Pre pozorovateľa na Venuši ubehne od jedného východu Slnka po ďalší 118 pozemských dní.

Povrchová teplota na Venuši je +480°C. Otázka života je určite mimo diskusie. Atmosféru tvorí prevažne oxid uhličitý a jej tlak pri povrchu predstavuje 90-násobok tlaku vzduchu na Zemi pri úrovni mora.

Hviezdy a planéty

Mraky v atmosfére sú bohaté na kyselinu sírovú. Venuša je preto veľmi vzdialená predstave príjemného, pohostinného sveta. Svet Venuše sa skôr blíži bežnej predstave pekla.

Venuša nemá magnetické pole, lebo sa otáča pomaly. Otáča sa proti smeru hodinových ručičiek okolo vlastnej osi aj okolo Slnka. Os je prevrátená o 177,4 stupňov (preklopená), takže sa javí, že sa okolo svojej osi otáča opačne. Sklon dráhy je 3,4 stupňa.

Niektoré údaje o planétach

	Stredná vzdialenosť od Slnka (mil. km)	Stredná vzdialenosť od Zeme min/max (mil.km)	čas jedného obehu okolo Slnka	čas otočenia okolo vlastnej osi	Najväčší priemer
Merkúr	57,9	79/220	89,97 dní	58,64 dní	4878 km
Venuša	108,2	40/259	224,7 dní	243,16 dní	12104 km
Zem	149,6	-	365,3 dní	23h56m04s	12756 km
	<i>planéta Zem má 1 mesiac</i>				
Mars	227,9	57/390	687 dní	24h37m23s	6794 km
	<i>planéta Mars má 2 mesiace</i>				
Jupiter	778	590/964	11,86 roka	9h50m30s	143884km
	<i>planéta Jupiter má 16 mesiacov</i>				
Saturn	1427	1200/1650	29,46 roka	10h13m59s	120536km
	<i>planéta Saturn má 18 mesiacov</i>				
Urán	2870	2585/3150	84,01 roka	17h14m	51118 km
	<i>planéta Urán má 21 mesiacov</i>				
Neptún	4497	4330/4680	164,8 roka	16h7m	50538 km
	<i>planéta Neptún má 8 mesiacov</i>				
Pluto	5900	2275/7550	247 rokov	6,375 d	2324 km
	<i>planéta Pluto má 1 mesiac</i>				

Asteroidy

Malé planéty, alebo asteroidy predstavujú svety trpaslíkov. Jediný (Ceres) má priemer okolo 1000 km a iba planétku Vesta možno uzrieť voľným okom. Väčšina asteroidov sa nachádza v oblasti medzi dráhami Marsu a Jupitera. Doteraz ich bolo objavených 331000. Jeden obeh okolo Slnka im trvá 4 až 5 rokov. Dráhy majú mierne eliptické. Všetky asteroidy obiehajú okolo Slnka rovnakým smerom (proti smeru hodinových ručičiek).

Jupiter

Jupiter je na oblohe žiarivým objektom. Má malé tuhé jadro, obklopené vrstvou kvapalného vodíka, nad ktorou je plynná atmosféra. Planéta má tiež úzky prstenec, ktorý je veľmi tenký a jemný na to, aby sa dal pozorovať zo Zeme. Jupiter skúmalo niekoľko kozmických sond.

<i>Mesiace Jupitera</i>			
Mesiac	Stredná vzdialenosť od Jupitera (km)	Obežná doba (dní)	Priemer (km)
Metis	127 960	0,295	40

Hviezdy a planéty

Adrastea	128 980	0,298	26 x 20 x 16
Amaltea	181 300	0,498	262 x 146 x 143
Thebe	221 900	0,675	68 x 56
Io	421 600	1,769	3660x3637x3631
Európa	670 900	3,551	3130
Ganymedes	1 070 000	7,155	5268
Kalisto	1 880 000	16,689	4806
Léda	11 094 000	238,7	10
Himália	11 480 000	250,6	170
Lyzitea	11 720 000	259,2	24
Elara	11 737 000	259,7	80
Ananka	21 200 000	631	20
Carme	22 600 000	692 *	30
Pasiphae	23 500 000	735 *	36
Sinope	23 700 000	758 *	28

*retrogrády – spätný pohyb

V júli roku 2000 bol oznámený objav 17. mesačika

Jupiter je asi 300-krát objemnejší ako Zem. Sklon dráhy je 1,3 stupňa. Rotačná os je odklonená od kolmice o 3,1 stupňa. Okolo vlastnej osi aj okolo Slnka sa otáča proti smeru hodinových ručičiek. Jupiter buď pritiahne alebo vychýli z dráhy kométy, ktoré by mohli zasiahnuť našu Zem. Jupiter má hmotnosť 317,9-krát väčšiu ako Zem.

Saturn

Saturn má krásne prstence. J podobne ako Jupiter značne sploštený v dôsledku svojej rýchlej rotácie. Prstence tvoria úlomky ľadových skál, ktoré obiehajú okolo Saturna ako trpasličie satelity. Približne každých 15 rokov sa pozeráme na hranu prstencov a vtedy sú takmer neviditeľné. Hrúbka prstencov je asi 1 km.

Mesačik Féba má spätný pohyb a zdá sa, že je to skôr zachytený asteroid a nie mesiac v pravom zmysle slova. Niektoré z mesačikov majú veľmi zvláštne dráhy. Mesiac Teleso a Kalypso sa nachádzajú napríklad na spoločnej dráhe s Tetydou, zatiaľ čo mesiac Helena má spoločnú dráhu s Dionou. Prometheus sa pohybuje tesne na vnútornej strane uzučkého prstenca, Pandora na vonkajšej strane.

Podobne ako Jupiter aj Saturn má tuhé jadro obklopené vrstvami kvapalného vodíka, ktoré sú zasa prekryté atmosférou bohatou na vodík. Aj Saturn, podobne ako Jupiter je zdrojom rádiového žiarenia.

Sondy Voyager objavili niekoľko ďalších mesiacov Saturna, ale všetky sú maličké. Titan je najväčší mesiac Saturna. Atmosféru má zloženú z dusíka a metánu, s hustými oranžovými mrakmi.

Okolo vlastnej osi aj okolo Slnka sa otáča proti smeru hodinových ručičiek. Rotačná os je odklonená od kolmice o 26,7 stupňov. Saturn má malú hustotu. Sklon dráhy je 2,5 stupňov.

<i>Mesiace Saturna</i>			
Mesiac	Stredná vzdialenosť od Saturna (km)	Obežná doba (dni)	Priemer (km)

Hviezdy a planéty

Pan	133 600	0,57	12
Atlas	137 670	0,602	37x34x27
Prometeus	139 350	0,613	148x100x68
Pandora	141 700	0,629	110x88x62
Epimeteus	151 420	0,694	194x190x154
Jánus	151 470	0,695	138x110x110
Mimas	185 540	0,942	421x395x385
Enceladus	238 040	1,370	512x495x488
Tetyda	294 670	1,888	1 046
Telesto	294 670	1,888	30x25x15
Kalypso	294 670	1,888	30x16x16
Helena	377 410	2,737	35
Diona	377 420	2,737	1 120
Rea	527 040	4,518	1 528
Titan	1 221 860	15,945	5 150
Hyperión	1 481 100	21,277	360x280x225
Japetus	3 651 300	79,331	1 436
Féba	12 954 000	550,4 *	230x220x210

*retrográdny pohyb

Urán

Urán sa považuje za obriu planétu, hoci jeho priemer 51 118 km je sotva polovica priemeru Saturna. Je 14,6-krát hmotnejší než Zem. Nachádza sa veľmi ďaleko – jeho stredná vzdialenosť od Slnka je 2 870 miliónov km – a jeden obeh okolo Slnka mu trvá 84 rokov.

Ročné obdobia sú zvláštne. Počas jedného obehu okolo Slnka má každý pól noc trvajúcu 42 pozemských rokov a rovnako dlhý deň.

Urán má tiež tenké tmavé prstence. Dnes ich poznáme už 11.

Urán je zdrojom rádiových vln a má magnetické pole. Je prekvapujúce, že magnetická os zvierá s rotačnou osou planéty takmer 60 stupňový uhol, ako i to, že vôbec neprechádza stredom planéty.

Pod mrakmi je hustý plášť, kde sú premiešané plyny s ľadmi. Zamrznutý metán tvorí hornú vrstvu mrakov, ktorá absorbuje červené svetlo, čo vysvetľuje modrozelenú farbu Uránu. Urán nemá silný zdroj vnútorného tepla. Urán má dnes už zistených 21 mesiacov.

Okolo vlastnej osi aj okolo Slnka sa otáča proti smeru hodinových ručičiek. Rotačná os je odklonená o 98 stupňov od kolmice, takže jeden pól smeruje k Slnku približne 21 rokov. Sklon dráhy je 0,8 stupňa. Teplota vrchných mrakov je mínus 214 stupňov celzia.

<i>Mesiace Uránu</i>			
Mesiac	Stredná vzdialenosť od Uránu (km)	Obežná doba (dni)	Priemer (km)

Hviezdy a planéty

Kordélia	49 471	0,330	26
Ofélia	53 796	0,372	30
Bianka	59 173	0,433	42
Cressida	61 777	0,463	62
Desdemona	62 676	0,475	54
Júlia	64 372	0,493	84
Portia	66 085	0,513	108
Rozalinda	69 941	0,558	54
Puck	86 000	0,762	154
Miranda	129 400	1,414	472
Ariel	191 000	2,520	1 158
Umbriel	266 300	4,144	1 169
Titánia	435 000	8,706	1 578
Oberón	583 500	13,463	1 523

Neptún

Neptún má značný zdroj vnútorného tepla. Magnetická os je oproti rotačnej osi dosť odklonená. Známe boli dva mesiace, avšak sonda Voyager objavila ďalších šesť mesiacov a obiehajú v tesnejšom okolí planéty. Aj Neptún má systém tenučkých, tmavých prstencov.

<i>Mesiace Neptúna</i>			
Mesiac	Stredná vzdialenosť od Neptúna (km)	Obežná doba (dni)	Priemer (km)
Naiada	48 000	0,296	54
Thalassa	50 000	0,312	80
Despina	52 500	0,333	180
Galatea	62 000	0,429	150
Larisa	73 600	0,554	192
Proteus	117 600	1,121	416
Tritón	354 800	5,877 *	2 705
Nereida	1345500-9688500	360,16	240

* retrográdny pohyb

Okolo osi aj okolo Slnka sa otáča proti smeru hodinových ručičiek. Odklon osi je 28,3 stupňov, ale k Slnku sa striedavo prikláňajú raz severný, raz južný pól. Obdobia sa striedajú po štyridsiatich rokoch. Sklon dráhy je 1,8 stupňa. Koliše sa.

Pluto

Pluto je menšie a menej hmotné ako Mesiac. Jeho dráha je veľmi excentrická, takže sa v perihéliu dostáva k slnku bližšie než Neptún, jej rovina je k rovine ekliptiky sklonená 17 stupňov.

Hviezdy a planéty

Pluto má mesiac Cháron, ktorého priemer je väčší ako polovica priemeru Pluta. Má veľmi tenkú atmosféru a jadro sa skladá pravdepodobne zo zmesi kameňov a ľadu.

Mesiac Pluta: Cháron – vzdialenosť od Pluta 19 640 km, obežná doba 6,387 dňa, excentricita dráhy 0, Priemer 1 212 km.

Okolo osi aj okolo Slnka sa otáča proti smeru hodinových ručičiek. Sklon osi je 122 stupňov voči dráhe, takže sa javí ako prevrátená planéta. Má veľmi eliptickú dráhu okolo Slnka (4,45 až 7,38 miliardy km. Sklon dráhy je 17,5 stupňa.

Kométy

Jadro kométy tvoria kúsky kameňa, ktoré sú pozliepané rôznymi zmrznutými látkami, napríklad metánom, amoniakom, oxidom uhličitým a vodou. Okolo jadra je koma zložená prevažne z prachu a plynu. Kométa sa stáva viditeľnou tým, že Slnko, tlak žiarenia a slnečný vietor strhávajú prach a plyny z komy do okolia kométy. Takto vzniká chvost, ktorý spravidla obsahuje aj prach a plyn.

Veľa komét sa pohybuje okolo Slnka po pomerne malých, vo všeobecnosti eliptických dráhach s periódou obehu niekoľko rokov. Najžiarivejšie kométy majú obežné doby tisícky až milióny rokov (okrem Halleyho kométy), čo znamená, že čas ich príchodu sa nedá predpovedať.

<i>Niektoré periodické kométy</i>				
Mesiac	Doba obehu (rok)	Vzdialenosť od Slnka (a.j.) min.	Vzdialenosť od Slnka (a.j.) max.	Sklon obežnej dráhy (°)
Encke	3,3	0,34	4,09	12,0
Grigg-Skjellerup	5,1	1,00	4,94	21,1
Tempel 2	5,3	1,36	4,68	12,5
D ¹⁹ Arrest	6,2	1,17	5,61	16,7
Pons-Winnecke	6,3	1,25	5,61	22,3
Giacobini-Zinner	6,5	0,99	5,98	31,7
Finlay	6,9	1,10	6,19	2,6
Faye	7,4	1,62	5,98	9,1
Tuttle	13,8	1,02	10,46	54,4
Halley	76,1	0,59	35,33	162,2
Swift-Tuttle	133	0,96	51,7	113,4

Stredná vzdialenosť Slnko – Zem sa nazýva astronomická jednotka (a.j.) a používa sa na vyjadrenie vzdialenosti v rámci slnečnej sústavy.

Namiesto nej sa v astronómii používa svetelný rok, čo je vzdialenosť ktorú prejde svetlo za rok. Svetelný lúč sa pohybuje rýchlosťou 300 000 km za sekundu. Teda približne 9 460 miliárd km má svetelný rok.

Krátkoperiodické kométy obiehajú okolo Slnka rovnakým smerom ako planéty. Obežná doba je približne 7 rokov. Stredno a dlhoperiodické planéty majú obežnú dobu dlhšiu ako 20 rokov. Dráhové roviny majú náhodné sklony. Sú to vlastne snehové gule s prachom.

Hviezdy

Hviezdy majú obrovské rozpätie veľkosti, svietivosti a povrchovej teploty. Tie najhorúcejšie majú teplotu prinajmenšom 80 000°C, najchladnejšie menej než 3 000 °C. Podľa svojho spektra sa hviezdy delia na niekoľko typov: spektrálne typy O,B a A sú veľmi horúce, biele alebo modrobielie hviezdy; hviezdy typu F a G sú žlté; K oranžové a v typoch M, R, N a S sú hviezdy oranžovočervené.

Hviezdy sú zložené spočiatku z mraku, ktorý obsahuje prach a plyny, hlavne vodík. V dôsledku vlastnej gravitácie sa neustále zmenšujú. Hviezda s hmotnosťou od 0,1 do 1,4-násobku hmotnosti Slnka v jadre postupne dosiahne teplotu 10 miliónov stupňov Celzia, spustia sa jadrové reakcie. Vodík sa začne premieňať na hélium. Hviezda sa nadhlo ocitne vo fáze stabilnej existencie. Potom sa javí ako Slnko. Sú veľmi vzdialené od Zeme.

Najbližšia hviezda je od nás vzdialená viac než 4 svetelné roky. (Okrem Slnka). Najbližšia hviezda Proxima Proxima v súhvezdí Centauri . Vega je 25 svetelných rokov od Zeme. V našej mliečnej ceste je asi 200 miliárd hviezd.

Sú to vlastne obrovské plynné telesá , v ktorých prebiehajú termonukleárne reakcie.

Rýchlosť šírenia svetla je 300 000 km za sekundu. Svetelný rok je 10^{13} km.

Rýchlosť šírenia zvuku pri 15 st. celzia vo vzduchu je 340 m za sekundu.

Meteory a Meteority

Sú to úlomky komét a asteroidov. Občas vniknú do atmosféry Zeme. Majú hmotnosť 30 kg až 10 000 ton. Sú kamenné, Kamenno-železné , železné.

Účelom tejto knihy nie je podať podrobné informácie o hviezdach a planétach ale poukázať na ich krásu, obrovskú hmotnosť, presnosť otáčania okolo svojej osi aj okolo Slnka a dodržiavanie vzdialenosti od Slnka aj od seba navzájom.

Vesmír má hlbší zmysel, než len ako presne rozmiestnené telesá.

PLANÉTA ZEM

Planéta Zem je v poradí tretia planéta od Slnka.

Zem sa otáča okolo vlastnej osi aj okolo Slnka proti smeru hodinových ručičiek. Deň trvá približne 24 hodín. Jedna otáčka okolo osi je 23,93 hodín. Okolo Slnka obehne za 365,26 dňa. Okolo Slnka letí rýchlosťou 30 km za sekundu. Zemská os je odklonená od kolmice 23,5 stupňov. Tiažové zrýchlenie je 9,81 m za sek. Okolo osi sa na obvode otáča rýchlosťou 469,44 m za sekundu. Vo výške 720 km nad morom je nulová atmosféra. Rýchlosť šírenia zvuku je 340 m za sekundu pri teplote 15 st. Celzia.

Pohyb v tiažovom poli Zeme je 7,9 km za sek. , čo je I. kozmická rýchlosť.

Ak máme prekonať tiažové pole Zeme musíme letieť rýchlosťou 11,2 km za sek. , čo je II.

kozmickej rýchlosti. Ak máme prekonať tiažové pole Slnka musíme letieť rýchlosťou 16,7 km za sek. , čo je III. Kozmická rýchlosť. Svetelný rok je 10^{13} km.

Z toho vyplýva, že ak sa má teleso dostať spod vplyvu tiažového poľa Zeme musí sa mu udeliť úniková počiatočná rýchlosť 11,2 km za sek , čo je II. kozmická rýchlosť.

Stavba Zeme

Zem vznikla asi pred 4600 miliónmi rokov. Kôra nie je hrubá. Vnútro Zeme sa môže odhaliť až pozorovaním a rozborom šírenia zemetrasných vln. Tieto vlny prezrádzajú, že jadro je pevné, aj keď okolo 3000 °C horúce.

Moria a oceány

Zo šelfov morí sa ťaží ropa a zemný plyn. Vo vodách morí je rozpustené mnohonásobne viac zlata, než sa doteraz podarilo vyťažiť na pevnine. Moria predstavujú 70,8 % z celkového povrchu Zeme.

Tichý oceán: rozloha 179 680000 km², max. hĺbka 11034m, priem. hĺbka 3780m

Atlantický oceán: rozloha 91 655000km², max. hĺbka 8648m, priem. hĺbka 3597m

Indický oceán: 76 170000 km², max. hĺbka 7725m, priem. hĺbka 3710m

Severný ľadový oceán: rozl. 13 950000 km², max. hĺbka 5450m, priem. hĺbka 1328m.

Ak by bola Zem menšia , veľmi rýchlo by vychladla, a neudržala by si atmosféru.

Geológia

Geológovia skúmajú horstvá, nížiny, dná morí a oceánov, študujú činnosť vody v pevnom stave – všimajú si kontinentálne ľadovce a horské ľadovcové splazy. Zem sa skladá z troch hlavných vrstiev: kôry, plášte a jadra.

Zem je tretou najbližšou planétou Slnka. Spomedzi terestrických planét (z lat. terra = zem), kam patrí aj Merkúr, Venuša a Mars, je najťažšia a má najväčšiu hustotu. Zem obieha Slnko vo vzdialenosti 150 miliónov kilometrov a táto vzdialenosť zaručuje, že sa ani nespáli, ani nezamrzne. Teplotné extrémny sa vyrovnávajú vodou a atmosférou, vďaka ktorým existuje na Zemi život.

Zem je oveľa jasnejšia ako Mesiac, odráža 40% svetla, ktoré na ňu dopadá, zatiaľ čo Mesiac iba 7%.

Dnešný polomer Zeme na rovníku je 6 378 km, hmotnosť Zeme je $5,974 \cdot 10^{24}$ kg a stredná hustota 5,515 kg/m³. Pritom 70,8% povrchu Zeme pokrývajú moria .

Zemská kôra

Hrúbka zemskej kôry kolíše od 40 km (pod pevninami) do 5 km (pod oceánmi). Kôra spolu s vrchným plášťom tvorí pevnú litosféru, pod ňou leží plastická astenosféra. Vrchný plášť siaha do hĺbky 700 km a pod ním sa nachádza spodný plášť. Tento pozostáva z peridotitu, ktorého teplota v astenosfére sa približuje bodu jeho tavenia, čo znižuje rýchlosť šírenia zemetrasných vln v týchto hĺbkach.

Kôra je oddelená od plášťa rozhraním, na ktorom sa náhle mení hustota. Toto rozhranie sa nazýva Mohorovičičova diskontinuita (skrátene Moho), podľa chorvátskeho geofyzika, ktorý ju objavil v roku 1909. Pod kontinentmi je v hĺbke asi 35 km, pod oceánmi 10 km.

Vrchný plášť siaha do hĺbky 60 až 100 km pod Moho, ďalej nasleduje plastická vrstva (astenosféra), hrubá asi 200 km a napokon spodná vrstva hrubá asi 700 km.

Vonkajší obal Zeme – kôra, pozostáva zo 6 hlavných pohyblivých dosiek: americkej, euroázijskej, africkej, indoaustrálskej, pacifckej, a antarktckej, oddelených oceánskymi chrbtami, priekopami a transformnými zlomami.

Rozmery zemegule – podľa elipsoidu Hayforda:

Polomer zemského rovníka (a): 6 378 388 m

Polomer v zemskej osi (b): 6 356 911,9 m

Sploštenie zemegule (a-b)/b: 1/297

Obvod rovníka: 40 076 594 m

Obvod jedného z poludníkov: 40 009 152 m

Celkový povrch zeme: 510 100 900 km²

Plocha súše: 149 460 000 km²

Plocha mora: 360 641 000 km²

Hmotnosť zemegule: 5,978.10²⁴ kg

Tepelné pomery

Od povrchu smerom do hĺbky teplota stúpa. Na Moho dosahuje približne 375 °C, vo vrchnom plášti v hĺbke 50 km už 800°C, a v hĺbke 1000 km 1800 °C. Teplota spodného plášťa v hĺbke 2000 km sa odhaduje na 2250°C, na hranici medzi plášťom a jadrom v hĺbke 2900 km na 2500°C, v jadre môže byť okolo 3000°C. Vnútorňá časť jadra môže mať teplotu až 9 000 °C.

Magnetické pole Zeme

Magnetické pole vnútri Zeme predstavuje asi 90% poľa nameraného na zemskom povrchu. Zvyšok pripadá na prúd nabitých častíc pochádzajúcich zo Slnka a na magnetizmus hornín zemskej kôry. Tekuté vonkajšie jadro a plášť sa otáčajú rozdielnymi rýchlosťami, čím vzniká rovnaký jav ako v dyname, teda magnetické pole podobné poľu v elektrickej cievke.

V skutočnosti je však situácia omnoho zložitejšia. Zemské magnetické pole je najsilnejšie na póloch a najslabšie v oblasti rovníka. Magnetická os Zeme je od zemskej geografickej osi odklonená asi o 11 stupňov a magnetické póly nie sú totožné s geografickým severným a južným pólom. Strelka kompasu sa odchyľuje od severného a južného geografického pólu a táto odchýlka sa nazýva deklinácia. Na rozličných miestach Zeme je rôzna. Deklinácia je uhol medzi smerom strelky kompasu a geografickým severom, ktorý sa musí brať do úvahy napríklad pri navigácii lodí.

Planéta Zem

Zemské magnetické pole ovplyvňujú elektricky nabité častice zo Slnka. Inklinácia alebo sklon magnetického poľa na povrchu Zeme závisí od magnetickej šírky meranej vo vzťahu k magnetickej osi. Inklinácia sa meria pomocou kompasu s horizontálnou osou.

Magnetosféra je oblasť, v ktorej sa prejavuje zemské magnetické pole.

Tiaž a tvar Zeme

Gravitácia (tiaž) je vzájomná príťažlivosť dvoch telies, ktorej veľkosť závisí od hmotnosti telies a ich vzdialenosti. Veľkosť sily zemského gravitačného poľa je úmerná hmotnosti Zeme a smerom od zemského povrchu sa znižuje.

Gravitácia podmieňuje takmer všetky hlavné erózne procesy na zemskom povrchu, pod jej vplyvom padá dážď, tečie voda v riekach, pohybujú sa ľadovce, spevňujú sa kontinenty.

Otáčaním Zeme vzniká odstredivá sila, ktorá sploštuje zemeguľu v oblasti pólův, kým oblasť rovníka trochu vydúva. Priemer Zeme na rovníku je preto asi o 41 km väčší ako na pólůch. Zem teda nie je pravidelná guľa. Skutočný tvar Zeme sa nazýva geoid.

Atmosféra

Atmosféra má vo zvislom priereze rôznorodé vlastnosti. Hustota a tlak sa vplyvom tiaže pri zemskom povrchu zväčšujú – tlak pri hladine mora smerom nahor klesá a vo výške 720 km dosahuje takmer nulovú hodnotu..

S výškou sa mení aj teplota. V rôznych vrstvách atmosféry klesá a stúpa, až konečne do kozmu vzrastá. Koliše i zloženie atmosférických plynův. Nízke vrstvy atmosféry sú obohatené o vodné pary. Rozlišujeme štyri široké atmosférické vrstvy. Exosféra - je veľmi riedka časť atmosféry vo výške nad 600 km. Ionosféra s nabitými časticami spája mezosféru. Ionosféra je asi 400 km od povrchu. Stratosféra je asi 80 km nad povrchom. V dolnej časti stratosféry je stála teplota od -70 do -50°C . Troposféra je asi 11 km nad povrchom a predstavuje prevažnú časť hmoty atmosféry a v nej sa odohráva všeobecná cirkulácia ovzdušia i všetky javy počasia. Nad pólmi je hrubá 8 až 10 km, nad rovníkom 16 až 19 km.

Podnebie

Podnebie na Zemi je veľmi rôznorodé a závisí od mnohých činiteľův. Na prvom mieste od zemepisnej šírky, ktorá určuje, či je daná oblasť teplá alebo studená a ako výrazne sa odlišujú ročné obdobia. Ďalej od pohybujúcich sa vzdušných mäs, ktoré v oblasti prevládajú. Závisí aj od vzájomného rozmiestnenia pevniny a mora, vysočin a nížin, od prítomnosti alebo blízkosti lesův, jazier, údolí, ľadovcov a od ďalších činiteľův.

Makroklima (podnebie veľkých priestorův) sa určuje predovšetkým teplotou a zrážkami. Mezoklima (miestne podnebie) sa určuje vlhkosťou, silou vetra, vzťahom k Slnku a inými miestnymi činiteľmi. Mikroklima sa týka podnebia malého priestoru, napríklad lesnej krajiny alebo iného malého miesta.

Na zemeguli rozoznávame tri hlavné klimatické pásma, ohraničené zemepisnou šírkou:

- tropické podnebie, je tam po celý rok teplo, časté dažde (okrem oblasti rovníka),
- mierne podnebie, stredné šírky oboch pologůľ, striedajúce sa vzdušné masy, zima aj teplo,
- studené suché polárne podnebie, krátke a slnečné letá,, oblasti po celý rok studené a suché.

Planéta Zem

Rozsah oblastí tropického pásma: 202 505 000 km² (39,7 %)

Spoločný rozsah oblastí mierneho pásma: 265 418 000 km² (52,0 %)

Spoločný rozsah oblastí polárneho pásma: 42 160 000 km² (8,3 %)

Voda

Voda je životodarná tekutina. Asi 97% vody na zemskom povrchu je zhromaždených v oceánoch. Oceánska voda je slaná, čo nie je bezúčelové. Z celkového množstva vody na pevnine je 75% zmrazených v ľadovcoch, 22 % je pod zemským povrchom ako podzemná voda.

Hydrologický, čiže vodný cyklus je proces, v ktorom voda vo všetkých skupenstvách obieha z oceánov na pevninu a naopak. Celý cyklus sa skladá z nasledujúcich prvkov:

- pohyb ľadovcov do mora,
- snehové zrážky,
- dažďové zrážky,
- povrchový dažďový ron,
- výpar dažďa pri padaní,
- odtok podzemnej vody do potokov a riek,
- odtok pozemnej vody do oceánu,
- transpirácia z rastlín,
- výpar z jazier a umelých vodných nádrží,
- výpar z pôdy,
- výpar z riek a iných tokov,
- odtok riek a iných tokov do oceánov,
- výpar z oceánov,
- prúdenie vlhkého vzduchu sponad oceánov a späť,
- odtok podzemnej vody do suchých oblastí.
- Oáza je miesto v púšti, alebo polopúšti, kde je viac vlahy a bohatšie rastlinstvo ako na ostatnom území.

O svete

Najväčšou krajinou na svete je Rusko (rozloha 17 075 000 km²). Najväčším sladkovodným jazerom je Horné jazero na hranici Kanady a USA, ktoré má rozlohu 82 414 km². Jazerá so slanou vodou – Kaspické 371 000 km², Aralské more 66 500 km². Najväčší ostrov na svete je Grónsko (2 175 600 km²). Najsuchšie miesto je Arica v Chile, kde za rok nenaprší ani 1 mm. Najväčšia púšť je Sahara v severnej Afrike (9 000 000 km²). Najväčším pohorím sú Himaláje v strednej Ázii – Mount Everest (8 848 m).

Dejiny Zeme zapísané v horninách

Horniny sú nesúvislým, útržkovitým záznamom o dejinách našej planéty. Ako prvé príznaky pochádzajú spred 3 800 miliónov rokov, čo je vek najstaršej dosiaľ nájdenej horniny na Zemi.

Záznam geologickej histórie Zeme zachovaný v sedimentárnych horninách nazývame stratigrafická kolónka. Ukazuje sled hornín od najstarších po najmladšie.

Skameneliny – zvyšky rastlín alebo živočíchov a stopy ich činnosti zachované v horninách, sú to tiež svedkovia minulosti.

O vzniku Zeme existujú rôzne hypotézy. V polovici 17. storočia írsky arcibiskup James Ussher (1581 – 1656) vypočítal, že Zem vznikla presne o 9

Planéta Zem

hodine predpoludním 23. októbra roku 4004 pred naším letopočtom. K takémuto záveru dospel skúmaním biblických textov (jeho skúmanie však bolo nedokonalé). V roku 1897 sa napríklad slávny britský fyzik Wiliam Thomas Kelvin (1824 – 1907) pokúsil odvodiť vek Zeme z teplotného rozdielu mladej planéty v roztavenom stave a dnešného stavu Zeme. Vychádzal pritom z predpokladu, že teplo sa strácalo rovnakou rýchlosťou a odhadol vek Zeme na 20 až 30 miliónov rokov. Svet vtedy ešte nepoznal rádioaktivitu a preto Kelvin do výpočtu nezahrnul teplo, ktoré vzniklo rozpadom rádioaktívnych prvkov v hmote Zeme.

Z porovnania pomeru draslíka a argónu v kôre a v atmosfére vyplýva, že Zem je stará 4600 miliónov rokov.

Skameneliny (fosílie) – pozostatky živých organizmov, ktoré boli v dávnej minulosti pochované v bahne a nánosoch.

Rádiometrický vek najstarších dosiaľ datovaných hornín zo starých predkambrických štítov Severnej Ameriky, Grónska, Afriky a Austrálie je však 3500 miliónov rokov.

Rastliny a živočíchy sa objavili pred 570 miliónmi rokov. Niektorí vedci hovoria, že svet vznikol z veľkého tresku (Big Bang) a že vesmír sa odvtedy rozširuje a hviezdy sa od seba vzdávajú.

Čím viac vedci skúmajú Zem, tým viac si uvedomujú, že je jedinečne naprojektovaná tak, aby na nej mohli bývať ľudia so všetkým, čo k životu potrebujú. Má presne takú vzdialenosť od slnka, aby dostávala správne množstvo svetla a tepla. Raz za rok zem so správnym uhlom odklonu obehne okolo slnka, čo umožňuje v mnohých častiach zeme striedanie ročných období. Okrem toho sa zem každých 24 hodín otočí okolo vlastnej osi, čím máme vytvorené podmienky pre prácu aj pre oddych (deň - noc). Má takú atmosféru, aby sme mohli dýchať a súčasne aby sme boli chránení pred škodlivým žiarením z vesmíru. Obsahuje všetko, čo človek k životu potrebuje a ešte navyše aj veci pre potešenie (hviezdy, kvietky, vtáčikov a pod.). To všetko svedčí o veľmi inteligentnom a múdrom projektantovi – tvorcovi – Bohu.

Každý dom niekto postavil. Potom aj vesmír a naša zem musí mať staviteľa. A keď uznávame existenciu ľudí, ktorí vynašli autá, lietadlá, televízory, počítače, nemohli by sme uznať aj Toho, kto stvoril vesmír, dal ľuďom mozog aby mohli aj oni vymyslieť rôzne veci?

Skutočnosť, že existuje Boh, môžeme spoznať podľa toho, čo a aké zložité vytvoril.

Pozoruhodné prírodné rekordy

Najnižšie – Mŕtve more s hladinou 394 m pod úrovňou mora je najnižšie položeným miestom na zemskom povrchu.

Najvyššie – Angelov vodopád vo Venezuele padá do hĺbky vyše 1000 m a je 18-rát vyšší než Niagarské vodopády. Nesie meno po Jimovi Angelovi, americkom pilotovi, ktorý ho objavil v roku 1935 počas expedície za zlatom.

Najhlbšie – Hĺbka až 1741 m robí zo sibírskeho jazera Bajkal najhlbšie jazero na svete. Bajkalské jazero obsahuje rovnaké množstvo vody ako všetky severoamerické Veľké jazerá spolu.

Najhlbšia jaskyňa na svete je Goufre Jean Bernard vo Francúzsku, s hĺbkou vyše 1,5 km.

Planéta Zem

Najhlbšie údolie na svete, hlboké vyše 4 km, vymlela v himalájskom masíve rieka Káli Gandakí.

Najdlhšie – Najdlhší tieň na svete vrhá tenerifská sopka Pico de Teide, vysoká vyše 4 000 m. Jej tieň pri západe slnka dosahuje takmer 200 km.

Nil, najdlhšia rieka na svete, dosahuje dĺžku 6671 km, druhá a tretia najväčšia rieka, Amazonka a Jang-c-tiang, meria 6280 km a 5700 km.

Najkratšie – Najkratší život zo všetkých sopiek mala sopka Paricutin v Mexiku. Prvýkrát vybuchla v roku 1943, dosiahla výšku asi 300 m a vyhasla o 9 rokov neskôr. Vedci tak získali výnimočnú príležitosť študovať sopku od vzniku až po jej zánik.

Najteplejšie – V Kalifornskom Údolí smrti namerali počas šiestich týždňov každý deň teplotu 49 °C.

Najslanšie – Najslanším jazerom na svete nie je, ako sa mnohí domnievajú, Mŕtve more, ale jazero Assal v Džibutsku. Jeho voda obsahuje 10-krát viac soli než morská voda a v jeho najbližšom okolí nežijú žiadne zvieratá.

Najsuchšie – V Chilskej púšti Atacama, ktorá má približne rovnakú rozlohu ako Anglicko, niekedy neprší celé roky. Na niektorých miestach púšte neprší vôbec nikdy.

90% života na Zemi je v oceánoch. Zatiaľ nie sú preskúmané vo veľkých hĺbkach, z dôvodu neprístupnosti pre veľmi vysoký tlak vody.

Naša Zem letí v skutočnosti rýchlosťou, ktorá je 75-krát väčšia ako delová guľa, a to po dráhe okolo Slnka. Mesiac Zem pritom sprevádza ako spolupútnik a otáča sa okolo Zeme. Mesiac obehne Zem v dobe takmer jedného mesiaca. Všetky planéty obiehajú presne okolo Slnka.

Priemer Zeme okolo 12 756 km, obehne okolo Slnka raz za 365,86 dní, v strednej vzdialenosti 150 miliónov km.

Boh poveril človeka, aby spravoval Zem aj s jej bohatstvom, aby sa o všetko riadne staral a nie aby človek svojím konaním Zem ničil !!!

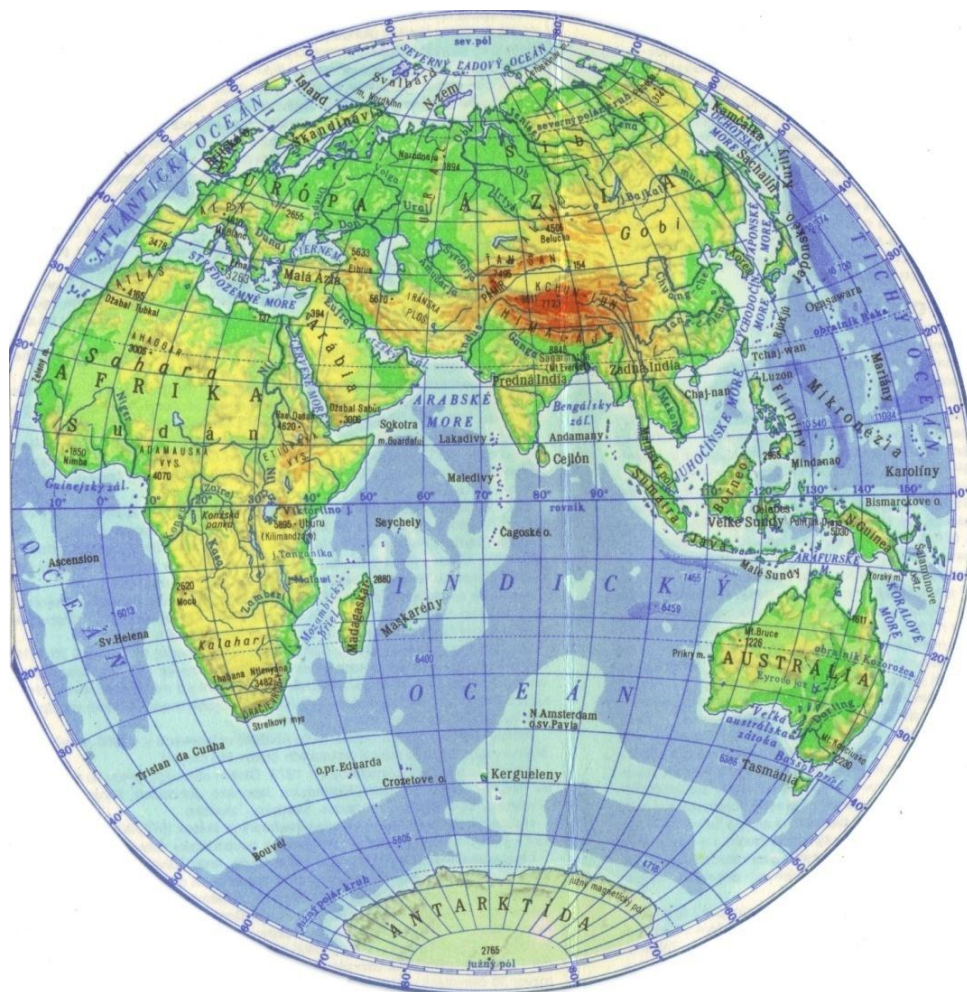
Vlastníkom a najvyššou autoritou Zeme a celého vesmíru je Boh Stvoriteľ !!!

Položme si niekoľko otázok na zamyslenie:

- Prečo je vzdialenosť Zeme od Slnka a iných planét taká aká je?
- Prečo je morská voda slaná?
- Prečo je pomer morí a suchej zeme práve taký aký je?
- Prečo sa Zem otáča tak ako sa otáča?
- Prečo má Zem gravitáciu práve takú akú má?
- Prečo má Zem vlastnú ochrannú atmosféru?

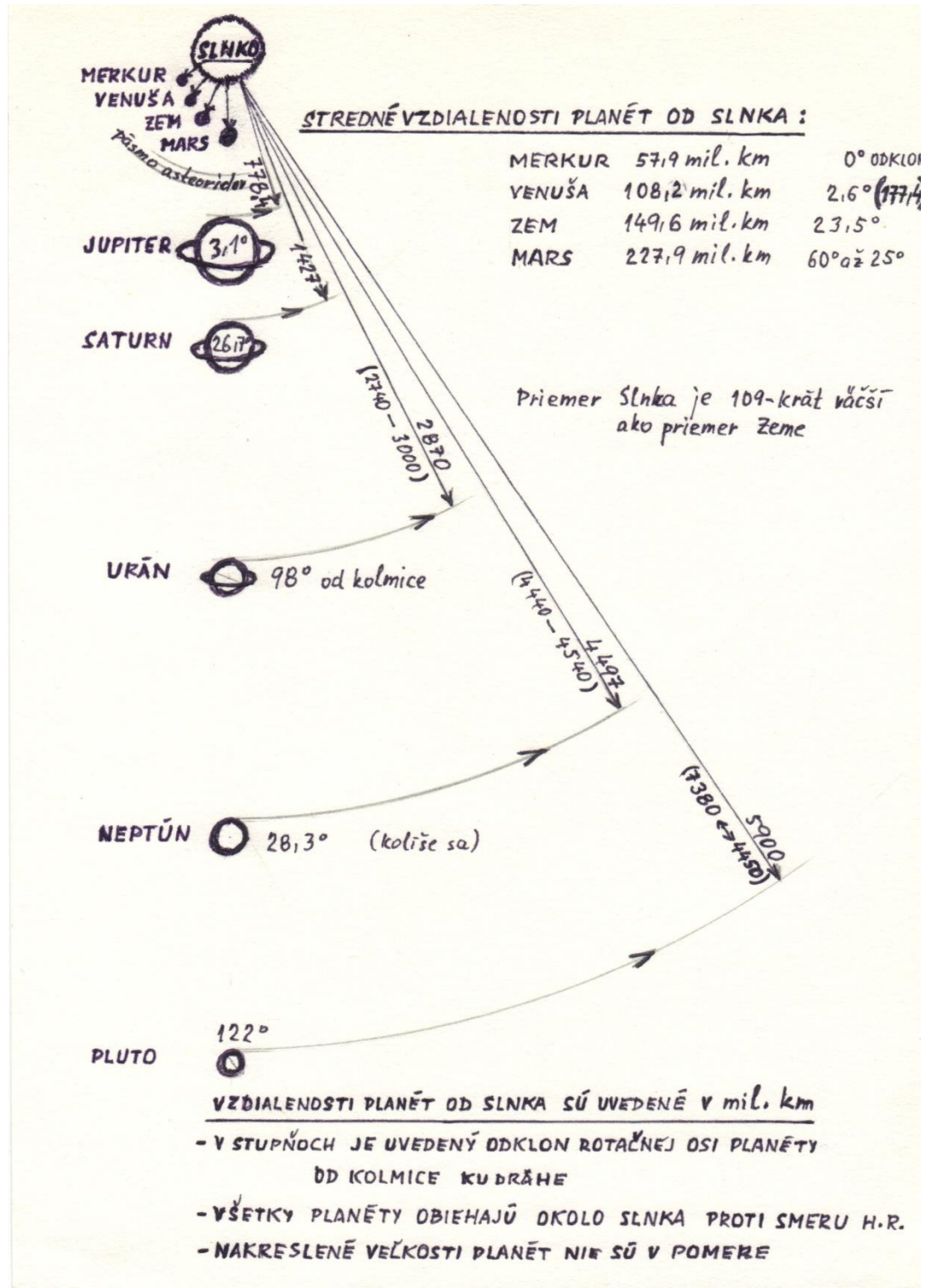
Odpovede na tieto otázky ale aj na iné nájdete v ďalších kapitolách.

Planéta Zem

Zemská polguľa

Planéta Zem

Čo hovorí o tom najvyššia autorita – samotný Stvoriteľ vo svojom projekte

Biblia – nie je učebnicou prírodných vied alebo dejín a preto neslobodno brať jej opisy prírody, prípadne stvorenia doslova, lež obrazne, lebo ide o opisy básnické, v ktorých je dôležitá teologická myšlienka, nie obraz alebo podobenstvo. Tiež si, prosím, všimnite, kedy boli napísané jednotlivé knihy Biblie a komu boli adresované. V tom čase väčšina ľudí nevedelo čítať a písať, neexistovali rôzne pojmy a výrazy ako sú dnes, napr. slovo vesmír, rádio, televízia, mobil, auto, lietadlo, kozmická loď, a veľa iných. Preto autor musel písať v rôznych podobenstvách a prirovnaniach.

Zatiaľ čo sa veda usiluje vedieť viac o hmotnom svete, o stvorení, náboženstvo sa usiluje lepšie spoznať jeho Stvoriteľa. Náboženská viera hovorí o dejinách spásy. Jej poslaním je uskutočňovať stretnutie človeka s Bohom. Inak povedané Biblia oznamuje, že Boh je tvorcom sveta a zdrojom spásy.

Veda bez náboženstva je chromá, náboženstvo bez vedy je slepé (Einstein). Veda má k dispozícii stvorený svet na štúdium.

Človek sa snaží ovládať svet, ale ešte nie je pánom seba samého (Ján Pavol II).

Apoštol Pavol píše : Je im predsa zjavné čo možno o Bohu vedieť, Boh im to zjavil. Veď to, čo je v ňom neviditeľné – jeho večnú moc a božstvo – možno od stvorenia rozumom poznávať zo stvorených vecí, takže nemajú výhovorky (Rim.1,18-20).

Boh, ktorého sa usilujete objaviť, nestvoril písmená písané atramentom, kladie vám pred oči samotné veci, ktoré stvoril. Boh je autorom aj knihy prírody aj knihy Pisma.

Biblia je dokonalým projektom a programom (software) od stvorenia sveta až po jeho koniec. A keďže ešte žijeme – program ešte beží a nie je ukončený, hoci koniec už je veľmi blízko.

Prvá kniha Mojžišova – GENESIS

Napísaná bola asi v rokoch 2300 až 1900 pred Kristom. Bola napísaná v hebrejčine. V tom čase pri opisovaní deň je ohraničený večerom a ránom. Biblický deň sa začína ránom a končí opäť ráno.

Pozrime sa ako je stvorenie sveta opísané v prvej knihe Mojžišovej, nazývanej tiež GENESIS, **prvá kapitola** :

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem však bola beztvárna a pustá, tma bola nad prahlbinou a Duch Boží vznášal sa nad vodami.

Vtedy riekol Boh : Buď svetlo ! A bolo svetlo. Boh videl, že svetlo je dobré, vtedy Boh oddelil svetlo od tmy. Boh pomenoval svetlo dňom a tmu pomenoval nocou. A bol večer a bolo ráno : *prvý deň*.

Potom riekol Boh : Buď obloha uprostred vôd a oddeľuj vody od vôd. Tak učinil Boh oblohu a oddelil vody pod oblohou od vôd nad oblohou. A stalo sa tak. Boh pomenoval oblohu nebom. A bol večer a bolo ráno : *druhý deň*.

Potom riekol Boh : Nech sa vody nahromadia na jedno miesto pod nebom a nech sa ukáže súš ! I stalo sa tak. Boh pomenoval súš zemou

a nahromadené vody pomenoval morom. A Boh videl, že to bolo dobré. Potom riekol Boh :Nech zem vydá sviežu zeleň, semenoplodné byliny a ovocné stromy rozličného druhu, čo rodia na zemi ovocie, v ktorom je ich semä ! I stalo sa tak. Zem vydala sviežu zeleň, semenoplodné byliny rozličného druhu a stromy rodiace ovocie, v ktorom je semä rozličného druhu. I videl Boh, že to bolo dobré. A bol večer a bolo ráno : *tretí deň*.

Potom riekol Boh : Nech sú svetlá na nebeskej oblohe na oddeľovanie dňa od noci a nech budú znameniami na určovanie období , dní a rokov. Nech budú svetlami na nebeskej oblohe, aby osvetľovali zem ! I stalo sa tak. Boh učinil dve veľké svetlá : väčšie svetlo, aby vládlo nad dňom, a menšie svetlo, aby vládlo nad nocou ; a aj hviezdy. Boh ich umiestnil na nebeskú oblohu, aby osvetľovali zem, aby vládli nad dňom aj nocou a aby oddeľovali svetlo od tmy. A Boh videl, že to bolo dobré. A bol večer a bolo ráno : *štvrtý deň*.

Potom riekol Boh : Nech sa vody víria pohybom živých tvorov a vtáctvo nech poletuje ponad zem na nebeskej oblohe. Vtedy stvoril Boh veľké morské živočíchy a všetky živé tvory rozličného druhu , čo sa hýbu a ktorými sa víria vody ; aj všetko okridlené vtáctvo podľa jeho druhov. A Boh videl , že to bolo dobré. I požehnal ich Boh hovoriac : Plodte a množte sa a naplňte morské vody. I vtáctvo nech sa rozmnoží na zemi. A bol večer a bolo ráno : *piaty deň*.

Potom riekol Boh : Nech zem vydá živé tvory rozličného druhu ; dobytkov, plazy a poľnú zver rozličného druhu ! I stalo sa tak. Boh učinil rozličné druhy poľnej zveri, rozličné druhy dobytkov a všetky zemeplazy rozličných druhov. A Boh videl, že to bolo dobré. Potom riekol Boh : Učínme človeka na svoj obraz, podľa našej podoby, aby panoval nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom, nad dobytkom, nad všetkou poľnou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi. Tak stvoril Boh človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Potom ich Boh požehnal a riekol im : Plodte a množte sa, a naplňte zem ; podmaňte si ju a panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad každým živočíchom, čo sa hýbe na zemi ! Potom riekol Boh : Ajhľa, dal som vám všetky semenoplodné byliny, ktoré sú na celej zemi, a všetky stromy, na ktorých je ovocie s ich semenom; to vám bude za pokrm. Všetkým však zvieratám zeme , všetkému nebeskému vtáctvu a vôbec všetkému, čo sa hýbe na zemi a má v sebe dych života, budú potravou všetky zelené byliny ! I stalo sa tak. A Boh videl všetko, čo učinil, a hľa, bolo to veľmi dobré. A bol večer a bolo ráno : *šiesty deň* .

Druhá kapitola : Tak boli dokončené nebesá i zem a všetky ich voje. V siedmy deň Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal ; v siedmy deň si odpočinul od všetkého diela, ktoré vykonal. Nato Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ňom si odpočinul od všetkého diela , ktoré stvorením začal konať. Tak vznikli nebesá a zem, keď boli stvorené.

Druhá správa o stvorení píše o raji, o Adamovi a Eve.

Všetky spisy Biblie boli napísané z vnuknutia Ducha Svätého. Starozákonné zjavenie sa podáva vo forme prispôsobenej konkrétnym životným podmienkam, vývinovému stupňu poznania a kultúrnej úrovni

starozákonného človeka. Obsahom Božieho zjavenia je sám Boh, jeho meno, jeho sláva a spravodlivosť a jeho plány, ale aj výstražné upozornenia.

Rozprávanie o prahistórii neslobodno chápať ani ako prírodovedecký výklad, ani ako historický opis pôvodu vesmíru a ľudstva, ale ako prejav viery o podstate sveta a človeka a o ich vzťahu k Bohu. Treba ich chápať v zmysle starovekého spôsobu písania dejín. Predovšetkým vyzdvihuje, že Boh je stvoriteľom neba a zeme a zvrchovaným pánom celého stvorenia. Boh dáva človekovi nadvládu nad všetkým tvorstvom a toto je dôsledkom skutočnosti, že človek je obrazom Boha.

Vysvetlenia k niektorým výrazom v predchádzajúcom texte :

Na počiatku – rozumej na počiatku času Božej činnosti navonok, predtým nejestvovalo nič, okrem Boha.

Stvoril – urobil z ničoho, nezávisle na hmote.

Nebo a zeme – tieto slová tu značia svet, vesmír (tieto slová v hebrejčine neexistovali).

Urobme človeka na náš obraz – v množnom čísle môže znamenať slávnostný spôsob Božieho uvažovania, alebo, že sa Boh rozhodoval pred celým nebom, podobnosť predpokladá v inteligencii, vo vôli, v moci; človek je osoba.

Šesť biblických dní znamená šesť historických epôch, teda tento opis nie je v rozpore so súčasnou vedou. Deň je ohraničený večerom a ránom.

Strom života – je symbolom nesmrteľnosti.

Strediskom a dejiskom prvej vôbec známej civilizácie boli krajiny, ktoré sa tiahnu od rieky Níl v Egypte cez Palestínu a Sýriu do Mezopotámie až k Perzskému zálivu. V tejto geografickej oblasti vznikla okolo r. 4000 pred Kristom civilizácia egyptsko-semitského (a ázijského rázu a trvala až do perzského obdobia (r. 550-332 pred Kr.), ktoré je prechodným štádiom ku grétsko-rímskej civilizácii.

V Biblii ešte nájdete o stvorení v týchto knihách :

Ján 1. Kap. Verše 1až5; Jeremiáš 10.kap. verše 12a13; Žalm 102 verš 26; Izaiáš kap. 45 verše 18a19; Žalm 33 verše 6až9; Žalm 104 verše 1 až 33; Jeremiáš 31. Kap. Verš 35; Matúš 19. Kap. Verše 4až 6; Žalm 8 verše 4 až 10 ; Žalm 19 verše 1 až 10 ; Žalm 24 verše 1 až 3 .

Prečítajme si, čo píše žalmista v 8. Žalme v. 4 až 10. verši :

Keď hľadím na Tvoje nebesá, na dielo Tvojich prstov, na mesiac a hviezdy, ktoré si upevnil : Čo je človek, že naň pamätáš ? A čo syn človečí, že sa ho ujímaš ? Málo menším si ho urobil od božských bytostí, slávou a dôstojnosťou si ho ovenčil. Urobil si ho pánom nad dielom svojich rúk, položil si mu všetko po nohy : Všetky ovce i voly, morské ryby, i to, čo chodí morskými cestami. Ó Bože, Pane náš, aké je slávne Tvoje meno na celej zemi !

A v 19. Žalme vo veršoch 1 až 10 :

Nebesá rozprávajú o sláve Božej a dielo Jeho rúk zvestuje obloha. Deň dňu dáva zvesť, noc noci podáva poznanie. Niet reči, nieto slov, nepočuť ich hlas- Ich zvuk sa nesie po celej zemi a ich slová až na okraj sveta: Na nich postavil slnku stan ; ono vychádza ako ženích zo svojej izby, teší sa ako hrdina, že pobeží dráhou. Na kraji nebies má svoj východ a obieha až na

druhý kraj, pred jeho páľou nič sa neukryje. Zákon Pánov je dokonalý, občerstvuje dušu svedectvo Pánove je hodnoverné, múdрым robí prostého. Pánove práva sú pravdou, potešujú srdce, Pánov príkaz je jasný, osvecuje oči. Pánova bázeň je čistá, zostáva naveky ; Pánove práva sú pravdou, napospol sú spravodlivé.

Milí čitatelia, cez stvorené veci môžeme poznať Stvoriteľa a Pána celého vesmíru. Boh nám dal všetko potrebné pre život aj pre potešenie (kvietky). Slnko je zdrojom energie pre život.

Kto je Boh ? Boh je duch. Boh je väčší než celé tvorstvo dohromady. Boha nestvoril človek, aby mu naplnil jeho potreby , a nie je ani výplodom ľudskej predstavivosti. Boh stvoril nebesia, hviezdy, zem i všetko, čo ju naplnia. (Stvoril celý vesmír). Boh má takú nesmiernu moc, že všetko stvoril absolútne z ničoho a bez akejkoľvek námahy. Stvorený svet funguje podľa presných pravidiel a zákonov, ktoré vytvoril a urobil to všetko pre život, pre človeka – muža a ženu, ako korunu tvorstva.

Boh je nad všetkým, čo sa nám v našom každodennom živote prihodí. Keďže Boh stvoril všetko, je dostatočne silný, aby konal aj v našom živote a pomáhal nám prekonávať ťažkosti a problémy, s ktorými sa stretávame. Svoju nádej môžeme každý deň vkladať v Boha, nášho Otca, s vedomím, že má moc ochrániť nás a pomôcť nám, nech je problém akokoľvek zložitý. On nám to chce urobiť, pretože nás miluje. Boh ti chce dať všetku milosť, ktorú potrebuješ. Stojí moja viera iba na tom, či dostanem to, o čo žiadam , alebo je postavená na dôvere, láske a podriadenosti ? Viera nie je len o konaní zázrakov, ale je záležitosťou modlitby a komunikácie s Bohom. *Vierou chápeme, že Božie slovo stvárnilo svety tak, že z neviditeľného povstalo viditeľné (Hbr 11,3).* Očakávaj, že Boh môže a chce v tebe zavŕšiť svoje dielo, lebo Bohu nič nie je nemožné.

Otče, ako nebesia ohlasujú Tvoju slávu, tak nech je aj môj život živým svedectvom o Tvojej láske, sile a milosti ! Nebeský Otče, zvelebujem Ťa ako Stvoriteľa všetkého. Verím, že miluješ svoje stvorenie, že miluješ aj každého človeka. Skrze svojho Ducha mi pomôž, prosím, poznávať Ťa takého, aký si, s Tvojou nekonečnou láskou ku mne. Ukáž mi, prosím, čo potrebujem zmeniť aby som Ťa mohol poznať, k tomu ma, prosím, naplň svojou silou , láskou, chápaním a dostatočnou múdrosťou. Pane, stojím tu pred Tebou s prosbou a nádejou. Ďakujem Ti Otče. Amen.

Avšak človek, ktorý má zabrzdnený rozum, svoje vnútro, ten to neprijme a nechce pochopiť. Neuznať Boha ako najvyššiu autoritu je neznalosťou zmyslu života. Viera je súčasťou ľudskej existencie. Odmietnutie Boha a jeho zákonov vyplýva z nedostatočných znalostí.

Ako to funguje sa dá pomocou vedy vysvetliť, ale na otázku prečo to funguje sa nedá odpovedať.

Svet bol stvorený veľmi inteligentným Stvoriteľom a to riadenou evolúciou a mal počiatok (ako to vyplýva aj z knihy Genesis).

Hodnoty, ktoré uznáva človek (aspoň si myslí, že sú hodnotami) sa mnohokrát líšia od hodnôt, ktoré požaduje a uznáva Boh.

Boh nám pripravil nádhernú budúcnosť, avšak keď odmietame žiť s ním, čakajú nás nevyhnutné následky tejto voľby : vojny, nenávisť, ničenie, utrpenie a smrť a po smrti peklo.

Ľudstvo sa musí prebudiť a musí poznať, že žije v ilúziách , v snoch a v sebaklame. Pravá realita žije pomimo nášho života. Boh je tou pravou realitou. Boh nie je zdanie, je skutočnosť. Nájst Boha, znamená nájst šťastie, nájst domov, domov s Božím náručím – s Otcovým náručím. Nájďme si čas na spojenie s Bohom. Boh neodolá tvojmu volaniu ak je z úprimnej lásky a z úprimného srdca. Božie kráľovstvo je otvorené pre všetkých.

Božie slovo nie je rozprávka ani román – je to pravdivý príbeh, ktorý sa ešte neskončil. Pán Ježiš Kristus príde a bude súd. Nikto sa nebude môcť vyhovárať, že o Bohu a o Pánovi Ježišovi nevedel. Budú len dve možnosti : buď sa dostaneš do večného života, alebo do večného zatratenia. Boh ti zatiaľ dáva slobodnú vôľu vybrať si kam sa chceš dostať. Tieto slová nie sú uvedené preto, aby sme sa báli, ale preto, aby nás Pánov príchod neprekvapil nepripravených. Vždy máme byť pripravení na jeho príchod.

Teda ak to zhrnieme, Božie slovo nám hovorí, že prostredníctvom stvorených vecí, ako sú vesmír s planétami, na zemi príroda, rastlinná a živočíšna ríša, všetko stvorenstvo až po človeka, môžeme poznať samotného Boha, Stvoriteľa. Predsa celý svet , kde platia prísne a presné zákony obsiahnuté v prírodných vedách, nepochádza sám zo seba.

Na počiatku všetkého bytia stojí Boh. Ak sa chceme dozvedieť niečo o počiatku a celi nášho bytia , sme odkázaní na zjavenie, ktoré nám môže darovať jedine Boh , Stvoriteľ všetkého.

Pozrime sa, čo sa píše v liste apoštola Pavla Rimanom 1. Kap. Verše 18 až 21 : *Boží hnev sa totiž zjavuje z neba proti každej bezbožnosti a nespravodlivosti ľudí, ktorí nespravodlivosťou prekazujú pravde. Veď im je zjavné, čo možno poznať o Bohu ; Boh im to totiž zjavil. Lebo jeho neviditeľnú skutočnosť, jeho večnú moc a božstvo možno od stvorenia sveta poznávať uvažovaním zo stvorených vecí. A tak nemajú ospravedlnenie , pretože hoci poznali Boha, neoslavovali ho ako Boha ani mu neďakovali. Vo svojom uvažovaní upadli do márnosti a ich nerozumné srdce sa zatemnilo.*

A čo na to hovorí veda ?

Použitím nových poznatkov, nových technológií, v oblasti fyziky, chémie, materiálového inžinierstva, za pomoci

nových prístrojov a technológií ako je elektrónový mikroskop, nukleárna magnetická rezonancia, a pod., tiež v oblasti informatiky, boli urobené

nové objavy. Boli objavené molekuly DNA, v ktorých je uložená dôležitá informácia (kód), ktorá nevznikla sama od seba, ale bola do nej vložená. Pôvod informácie nie je v hmote, ale je duchovný. Bez prítomnosti inteligentného Tvorcu, žiadna informácia nevzniká. V dnešnej dobe počítačov bolo vytvorené nesmierne množstvo rôznych programov. Tieto programy museli vytvoriť inteligentní tvorcovia. Sú duševným majetkom. Používajú hmotné nosiče, ale samotné informácie sú duševnej povahy. Musel ich vytvoriť inteligentný programátor.

Vedci pri skúmaní vzniku vesmíru a vzniku života , platnosti zákonov obsiahnutých v prírodných vedách, došli k záveru, že za tým stojí veľmi inteligentný Tvorca, Dizajnér, Stvoriteľ, ktorý to všetko stvoril s určitým zámerom a cieľom. Všetko má svoj poriadok a zmysel. Myslíš, že to všetko vzniklo náhodou ? Biblia je vlastne takým projektom od samého stvorenia až po koniec dejín – z tohto projektu vyplýva, že dej ešte nie je ukončený, avšak jeho koniec už je blízko.

Vedci dospeli k názoru pozorovaním faktov, že myšlienka Inteligentný dizajn je vedecká. Vracia sa do vedy. Pravdepodobnosť + špecifickosť = dizajn. Len inteligencia dokáže vytvoriť informáciu (platí aj pre DNA). DNA ja ako počítačový program, len omnoho zložitejší. Vesmír je racionálny a dômyselný, podpísaný Inteligentným Dizajnom. Doteraz vedci uznávali hmotu a energiu, odteraz pribudla informácia, čo je výtvor inteligencie ! Z vesmíru sa doteraz nepodarilo získať žiadnu informáciu o živote na inej planéte.

Musíme si uvedomiť, že atómová energia, zákony v prírodných vedách, prvky uvedené v Mendelejevovej tabuľke, existovali dávno pred ich objavením.

Prostredníctvom zákonov riadi Boh celý vesmír a tiež funguje podľa týchto zákonov. Treba tieto zákony poznať a využívať ich (nie zneužívať). Boh nám ich dáva postupne poznať.

Prečo sa hovorí Zemi privilegovaná planéta ?

- Vzdialenosť od Slnka je v zóne, kde sú podmienky pre existenciu života. Zem je od Slnka vzdialená 149,6 mil. km (stredná vzdialenosť).
- Zem má vlastnú atmosféru, ktorá je ochranná a zároveň umožňuje život (rastlín aj živočíchov), umožňuje funkciu ekosystému Zeme.
- Zem sa otočí raz za 23,93 hodiny (deň, noc , umožňuje pracovať aj oddychovať).
- Okolo Slnka obehne za 365,2 dní.
- Zemská os je odklonená od kolmice o 23,5 stupňa , čo umožňuje aby boli ročné obdobia a tým aby zem mohla vydať úrodu , aj oddychovať.
- Tiažové zrýchlenie je 9,81 m za sek.
- Moria tvoria 70,8 % povrchu Zeme , čím je umožnený ekosystém Zeme.
- Morská voda je slaná , rieky sú sladkovodné.

Planéta Zem

- Boli stvorené prírodné zákony a konštanty , ktoré platia na Zemi ale aj v celom vesmíre. (Človek ich postupne iba objavuje).
- Nad zemou , vo vode, na zemi a v zemi je všetko, čo je treba pre život.

Ak sa zamyslíte nad tým , tak možno prídete na to, že Zem nevznikla šťastnou náhodou , ale musel ju stvoriť , umiestniť vo vesmíre a zabezpečiť na nej život geniálny Stvoriteľ , ktorý mal jasný cieľ, čo všetko treba pre život. Žiadna iná planéta v našej slnečnej sústave nespĺňa podmienky pre život človeka.

PLATNOSŤ ZÁKONOV V PRÍRODNÝCH VEDÁCH

Ľudstvo a hlavne vzdelanci a vedci sa už od pradávna zaujímali o dianie v prírode a na Zemi vôbec. Postupne sa snažili vytvárať rôzne nástroje, stroje a zariadenia na uľahčenie pri rôznych činnostiach.

Postupným skúmaním príčin a dôsledkov postupom času vedci a filozofovia odhalili množstvo platných zákonov v prírodných vedách. Ani jediný jeden, ani ten dnes už najjednoduchší zákon človek nestvoril ale ho iba objavil. Tieto zákony boli v platnosti už dávno predtým než ich človek objavil. Tiež nevieme, prečo tieto zákony platia.

Zákony v prírodných vedách sú trvalým vyjadrením Božej vôle so svetom a sú slovom Božej moci. Tieto zákony platné na našej zemi sú platné rovnako v celej našej slnečnej sústave. Svet je závislý od Stvoriteľa. Bez Boha – Stvoriteľa by nebolo žiadneho vesmíru ani žiadnych zákonov v prírodných vedách. Veda nevie vysvetliť prečo a odkiaľ existujú tieto zákony. Zrejme ide o poznávanie Božej stvoriteľskej činnosti a poznávanie vôle a zámerov Stvoriteľa. Kde je zákon musí byť aj zákonodarca.

Aké sú to zákony ? Pozrime sa na ne len tak povrchno, iba pre názornosť na veci.

Fyzika: jednotky, miery, váhy, všeobecné zákony pohybu, pád a vrhy, otáčavý

pohyb, zákony dynamiky, kmitania a vlnenia, elastického kmitania, mechanika kvapalín a plynov, termika, tuhé telesá, plynné telesá, zákony v oblasti tepla, energie, plávania a lietania, zákony v oblasti akustiky – šírenia zvuku, v oblasti optiky – zrkadlá, šošovky, prístroje, vlnové dĺžky, fotometria, rádioaktivita a pod.

Mechanika: zákony v oblasti statiky, podmienky rovnováhy síl, riešenie nosníkov, určenie momentov pôsobiacich síl, trenie, dynamika, zrýchlený pohyb, moment zotrvačnosti, mechanizmy, kmity, pružnosť a pevnosť , apod.

Termomechanika: jednotky tlaku, zákony o množstve tepla, merného tepla, zmesi plynov, zmeny stavu plynov (izochorická, izobarická, izotermická, adiabatická, polytropická), kruhové deje, zákony v oblasti vodnej pary, vlhkého vzduchu, šírenia tepla, a pod.

Elektrotechnika: jednotky, zákony v oblasti jednosmerného prúdu, Ohmov zákon, Kirchhoffove zákony, zákony v oblasti magnetického poľa, magnetov, indukcie, elektrického poľa, Coulombov zákon, zákony v oblasti striedavého prúdu, výkonov, elektrických vedení, elektrických motorov, transformátorov, zapojovacia algebra, zákony v oblasti rádiotechniky, televízie – prenosu obrazu,

družicovej techniky, spojovacej techniky, počítačovej techniky, techniky prenosu dát, a pod.

Chémia: základné poznatky o hmote, atómov, molekulách, periodický systém prvkov, čisté látky, Avogadrov zákon, chemické reakcie, iontová väzba, kovalentná väzba, vznik kyselín, zásad a solí, chemické vzorce a rovnice, roztoky, elektrolytická disociácia, reakčná kinetika, koloidné systavy, fázy – plynné, kvapalné a tuhé, kryštalové mriežky (iontové, atómové, molekulové, kovové), merné a skupenské teplo, anorganické látky, plyny, kyseliny, alkalické kovy, organické zlúčeniny – vzorce, alkény, dieny, alkíny, cykloparafíny, aromatické uhľovodíky, hydroxyderiváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, heterocyklické zlúčeniny, sacharidy, monosacharidy, polysacharidy, tuky, bielkoviny, enzýmy, zákony biochemických pochodov, kolobeh látok v prírode, zákon zachovania hmotnosti a energie, a pod.

Chemické prvky sa navzájom líšia svojimi fyzikálnymi a chemickými vlastnosťami. Dmitrij Ivanovič Mendelejev (1834 – 1907), profesor chémie v Petrohrade, objaviteľ periodického zákona prvkov: „Vlastnosti chemických prvkov a ich zlúčenín sú v periodickej závislosti od protónového čísla ich atómov (od poradového čísla prvku). Mendelejevova tabuľka obsahuje 105 prvkov.

Matematika: násobilka, sčítanie, odčítanie, delenie, rovnice, mocniny, odmocniny, komplexné čísla, logaritmy, goniometria, integrály.

Zákony v oblasti geometrie – Euklidove vety, Pytagorova veta, a podobne.

Zákony v oblasti stereometrie – povrchy a objemy telies.

Zákony v oblasti analytickej geometrie – rovnice, priamky, trojuholníky, kružnice, paraboly, elipsy, hyperboly, diferenciálny počet.

Zákony v oblasti trigonometrie – (sinus, cosínus, tangens, cotangens, sínová veta, cosínová veta, tangentová veta), výpočet plochy, objemu.

Zákony v oblasti deskriptívnej geometrie, perspektívnej kolíneácie a afinity.

Astronómia platí tu veľa zákonov, ktoré sú vedeckého charakteru a na tomto mieste ich nie je nutné uvádzať.

Lekárska veda: platí tu veľa špecifických zákonov, ktoré je nutné rešpektovať. Uvediem iba niekoľko pojmov.

Ľudský genóm - človek pozostáva z ťažko predstaviteľného počtu buniek. Je to číslo so štrnástimi nulami – sto miliónov. Každá z týchto buniek, s výnimkou červených krviniek, obsahuje vo svojom jadre kompletnú genetickú zostavu pre daný organizmus – to znamená, všetky gény, ktorú označujeme ako genóm. Táto informácia je zapísaná približne do troch miliárd nukleotidov, ktoré sú stavebnými prvkami kyseliny DNA, nositeľa genetických dispozícií. Každá bunka ľudského tela obsahuje vrodené dispozície od matky aj od otca.

Gén – je funkčná časť reťazca DNA. V dvojmetrovom reťazci DNA vedci identifikovali 26 000 – 40 000 génov. Ešte nedávno odhadovali tento počet na 100 000. Gén je, zjednodušene povedané, recept alebo vzorec na kombináciu stavebných prvkov, ktorý je základom pre tvorbu bielkoviny. Súhrn všetkých génov sa označuje ako ľudský genóm.

DNA – deoxyribonukleová kyselina. DNA je chemická substancia, ktorá svojou jedinečnou štruktúrou vytvára a ďalej odovzdáva informáciu o stavebnom projekte zvanom život. Táto informácia – odborne sekvencia – pozostáva

Platnosť zákonov v prírodných vedách

z rozličných kombinácií štyroch stavebných prvkov - adenínu, guanínu, cytosínu a tymínu, ktoré sa špirálovite zakrúcajú a spolu s proteínmi vytvárajú chromozómy. Základom dedičných dispozícií je reťazec dvadsiatich troch posplietaných chromozómových párov získaných v rovnakom pomere od obidvoch rodičov.

Proteín – Proteíny – bielkoviny – pozostávajú z aminokyselín. Zoradenie stavebných prvkov aminokyselín na základe stavebného vzorca obsiahnutého v DNA pripomína perlový náhrdelník. Proteíny sú dôležitými komponentmi ľudského tela vo forme stavebných zložiek (svaly), krvného farbiva (hemoglobín) a katalyzátorov látkovej premeny (enzýmy).

Embryo – pod pojmom embryo sa u človeka rozumie jedinec do tretieho mesiaca vnútromaternicového vývoja. V ďalšom období začína zárodok nadobúdať črty dospelého človeka a premieňa sa na plod – fetus.

Milý čitateľ, milá čitateľka, zamysleli ste sa už niekedy nad uvedenými témami? Aké je to všetko jednoduché!? Mohlo to vzniknúť aj len tak – náhodou? Ak ťa to zaujíma prečítaj si pozorne ďalšie kapitoly.

Vedci zistili, že zdanlivo náhodné a navzájom nesúvisiace konštanty (je ich asi 30) vo fyzike majú presne také hodnoty, aby mohol existovať vesmír, v ktorom môže existovať život.

Vedecké poznatky jasne poukazujú na Boha Stvoriteľa. Poukazujú na to, že vesmír a život v ňom nie je výsledkom slepej náhody , ale je možné rozpoznať v ňom účel, zámer, plán, inteligentnú činnosť a inteligentného tvorcu.

ROZVOJ PRÍRODNÝCH VIED

Vedecké zákony sú slovom Božej moci. Veda môže vysvetliť ako javy prebiehajú, nikdy však prečo sa odohrávajú. Úlohou vedy je popisovať svet okolo nás pomocou zákonov.

Prírodné vedy novoveku nevznikli v dajakom vákuu. Pri ich zrode stáli ľudia, ktorí vyrastali a svoje myslenie formovali na pôde kresťanskej civilizácie. Rozkvet prírodných vied sa datuje od 17. storočia až do našich dní.

Zamysleli ste sa niekedy nad tým, prečo sa moderná veda zrodila práve na pôde kresťanskej civilizácie v Európe a Nového sveta?

Starý Babylon, Egypt alebo Čína mali dlhé obdobia pomernej stability a rozvinuli svoju techniku do úctyhodných rozmerov, ale ťažko je v týchto civilizáciách hovoriť o solídnych základoch vedy. Starí Gréci sa dostali oveľa ďalej v Euklidovej matematike, v Archimedovej fyzike, v Aristotelových biologických pozorovaniach – a predsa od týchto základov nepostúpili.

ARCHIMEDES (asi 287 – 212 pred Kristom)

Antický grécky matematik a vedec. Urobil niekoľko významných matematických a vedeckých objavov týkajúcich sa prírodných zákonitostí páky. Narodil sa v Syrakúzach na Sicílii, študoval v egyptskej Alexandrii a neskôr sa vrátil domov. Hovorí sa, že keď rímske jednotky napadli Syrakúzy, Archimedes vynášiel množstvo zbraní, aby odrazil ich útok, napríklad rad zrkadiel, ktoré zapaľovali rímske lode tým, že na ich plachty odrážali slnečné lúče. Ďalším jeho vynálezom bola „Archimedova skrutka“ (špirálová skrutka v trubke na čerpanie vody). Skúmal aj plávajúce a ponárajúce sa predmety a objavil zákon, ktorý bol po ňom pomenovaný ako Archimedov zákon. Archimedes prišiel o život v roku 212 pred Kristom v bitke pri Syrakúzach, keď mesto znova napadli Rimania.

EUKLIDES (asi 330 – 260 pred Kristom)

Euklides bol starogrécky matematik, ktorý ako prvý spísal zákony geometrie – vedy o priamkach, plochách a telesách. V Alexandrii založil matematickú školu, a napísal trinásť učebníc geometrie pod názvom **Základy**. Každý výrok v týchto knihách je sprevádzaný metódou dôkazu o jeho pravdivosti.

Knihy Základy je najstaršou vedeckou knihou na svete a mala veľmi zaujímavý historický osud. Bola preložená do latinčiny, arabčiny, angličtiny a do väčšiny hlavných svetových jazykov. V európskych školách a na univerzitách sa používala až do začiatku 20. storočia. Z jeho života poznáme len diela, ktoré zanechal. Patria sem knihy o astronómii, optike a hudbe. Väčšina geometrických zásad vytvorených Euklidom pred viac ako 2000 rokmi platí dodnes.

Zápas, ktorý sa v minulosti odohrával medzi vierou a vedou bol nezmyselný. Bojovala proti sebe zle pochopená veda a zle pochopená viera v Boha. Biblia obsahuje pravdy duchovné, o Bohu, o človeku, o vesmíre a o ich vzájomných vzťahoch. Zbytočne zahynulo z dôvodu vzájomného nepochopenia veľa vedcov aj veľa duchovných otcov.

Práve veda nás približuje k Bohu – Stvoriteľovi. Veda predstavuje častokrát istejšiu cestu k Bohu ako náboženstvo. Dôkladným skúmaním a pochopením vecí zistíme tú úžasnú dokonalosť s ktorou pracuje a ktorú vytvoril Boh, tie úžasné diela, ktoré vytvoril. Sú to diela hmotné, duchovné a dielo spásy.

Boh je jediný – Stvoriteľ. Pravda je len jedna (vedecká aj teologická). Veda ukazuje aké sú tie diela krásne, elegantné, harmonické, dokonalé, estetické, so zavedením poriadku, že boli vytvorené v príhodnom čase, a viera hovorí o tom, kto to všetko vytvoril. Veda obohacuje vieru o nové poznanie a viera dodáva do vedy nový rozmer – prečo je to tak. Tam, kde v poznaní končí veda pokračuje viera.

Vedecské bádanie vyžaduje vieru. Vieru, že hmota, príroda má svoj poriadok a racionálne pozadie, ktoré je dostupné ľudskému mysleniu. Práve túto vieru staré civilizácie nemali.

Práve kresťanská viera v poriadok a harmóniu sveta umožnila rozvoj vedy. Prečítajme si čo o tom napísali dvaja z najvýznamnejších fyzikov minulého storočia, obaja boli nositeľmi Nobelovej ceny:

Albert EINSTEIN: *okrem iného povedal ...bez viery vo vnútornú harmóniu nášho sveta by nebolo vedy. Táto viera je a vždy ostane základným motívom všetkých vedeckých výtvorov. V celom našom úsilí, v každom dramatickom zápase medzi starými a novými náhľadmi poznávame večnú túžbu po porozumení, večnú pevnú vieru v harmóniu nášho sveta, ktorá neprestajne silnie rastúcimi ťažkosťami, čo sa stavajú do cesty našej vnímavosti .*

Werner HEISENBERG: *Na počiatku stála a stojí ... vždy viera. Nemyslím tým len kresťanskú vieru o významnej súvislosti sveta danej Bohom, jednoducho aj vieru v našu úlohu v tomto svete. Pritom viera prirodzene neznamená len považovať toto alebo ono za pravdivé, ale viera vždy znamená: Pre toto som sa rozhodol, na tom staviam svoju existenciu! Keď sa Kolumbus vyberal na svoju prvú plavbu na západ, veril, že Zem je guľatá a dosť malá, aby sa dala oboplávať. Nepovažoval to len teoreticky za správne, ale na tom postavil svoju existenciu.*

Tri obdobia rozvoja prírodných vied

Keď vedci považovali za osožné a správne skúmať svet stvorený Bohom, začali narážať na odpor vtedajšej cirkvi. A tento odpor bol jednou z príčin, prečo sa neskôr veda a cirkev dostali do dvoch proti sebe stojacich táborov.

V štyroch storočiach novovekej prírodovedy môžeme rozlíšiť tri obdobia, ktoré sa najvýznamnejšie dajú sledovať vo fyzike – v najexaktnejšej prírodovede. V prvom období sa jej predstavitelia uvedomele hlásia za kresťanov, skúmanie prírody považujú za skúmanie Božieho stvorenia a robia to na Božiu oslavu.

Pozrime sa na niektoré postavy tohto obdobia, ktoré spadajú od 17. storočia až do začiatku storočia nasledujúceho.

Johannes Kepler (1571 – 1630) považoval prírodu za Božie stvorené dielo. „Ó Bože rozmýšľam tvojimi myšlienkami po Tebe“.

Galileo Galilei (1564 – 1642) hovoril o Biblii ako diele Božieho zjavenia a o prírode ako diele Božieho stvorenia. E pur si mouve! A predsa sa točí! Túto vetu vyslovil taliansky fyzik, astronóm, matematik a filozof Galileo Galilei. Narodil sa 15.2.1564 v Pise, meste známom šikmou vežou. Pôvodne študoval medicínu, neskôr sa venoval matematike a fyzike. V roku 1609 skonštruoval ďalekohľad a ako prvý pozoroval krátery a pohoria na Mesiaci, škrvny na Slnku a štyri mesiace Jupitera. Galilei podal dôkaz o správnosti Koperníkovej heliocentrickej teórie, podľa ktorej sa Zem otáča okolo Slnka. V polovici 16. storočia panoval názor, že Zem je stredom vesmíru, Galileove názory boli pre katolícku cirkev neprijateľné.

Pretože mu hrozilo mučenie a smrť, odvolal svoje učenie, ale zamrmlal si pre seba: A predsa sa točí! Galileo bol potom nútený odísť do vyhnanstva do Sieny. V decembri 1633 mu povolili návrat do jeho domu pri Florencii, kde žil v domácom väzení a pokračoval v štúdiu zákonov mechaniky, zistil zákony kyvadlového pohybu a sformuloval zákon zotrvačnosti pohybu. Nikdy sa nevzdal vedeckej práce. Zomrel 8. januára 1642 v Arcetri. 31. októbra 1992 – na pamiatku reformácie, ho pápež Ján Pavol II. rehabilitoval.

Galilei okrem iného napísal *Biblia učí o tom, ako sa dostať do neba, a nie o tom, ako nebesia fungujú*.

Isac Newton (1643 – 1727) sa pevne držal viery v osobného Boha a mechanizmus prírody považoval len za prostriedok na splnenie Božích zámerov. Povedal: Boh neriadi všetko ako duša, ale ako Pán nad vesmírom. Jeho vedecká činnosť má cieľ pomôcť človeku veriť v Boha.

Pasteur – geniálny francúzsky bakteriológ, bol známy ako veriaci. Na otázku, že on – taký učený človek prečo verí v Boha, odpovedal: *Keby som bol ešte učenejší, veril by som tak tvrdo, ako bretónska sedliačka*.

Dr. Fritz Heppner – univerzitný profesor, riaditeľ neurochirurgickej kliniky v Štyrskom Hradci a autor 247. vedeckých prác: *Predstava osobného Boha – Stvoriteľa tohto sveta patrí inej úrovni, to je pravda. Ale človek je jej schopný, lebo má to čosi zvláštne, čo ho robí schopným aj prírodovedeckého poznávania. To čosi osobitné je ľudský duch ...,ktorý predstavuje spoľahlivý model Boha. ... Boh musí jestvovať, lebo keby ho nebolo, tento svet by sa premenil v ničivú hádanku*.

Linné – zakladateľ systematického rastlinopisu: *Ja neverím v Boha, neverím, ja ho vidím, vidím ho v prírode!*

Darwin – jeden z tvorcov vývojovej teórie – evolúcie, pred smrťou vyznal, že ani v čase najväčšej vnútornej neistoty nestratil vieru v tom zmysle, že by bol popieral Božie jestvovanie.

Evolúcia nemôže vysvetliť pôvod prírodovedných zákonov a predovšetkým nemôže vysvetliť ako vznikol svet, planéty a hviezdy.

Špeciálne experimenty nedopadli pre evolučnú teóriu dobre, pretože doteraz žiadny z nich nedokázal, že by sa evolúcia skutočne odohrala. Ďalším dôkazom, že evolúcia je nezmysel je objavenie molekuly DNA (kyselina deoxyribonukleová).

Začiatkom 20. storočia sa ukázalo, že klasická fyzika postavená na Newtonovej mechanike, nevie vysvetliť niektoré prírodné javy. Na ich vysvetlenie bolo potrebné zaviesť do fyziky nové teórie, ktoré sa ukázali ako nezlučiteľné s klasickou mechanikou.

V ďalšom období – v druhej polovici 18. a najmä v 19. storočí – skúmajú fyzici prírodu ako nezávislú objektívnu skutočnosť.

Tretie obdobie fyziky sa začína v minulom storočí a je spojené s menami Max Plank, Albert Einstein, Werner Heisenberg, Niels Bohr, Friedrich von Wiezsäcker a s ďalšími.

Teória relativity a kvantová teória ako najvýznamnejšie výtopy fyziky minulého storočia vracajú túto vedu k pôvodnej skromnosti, ktorú mala pri svojom zrode. Heisenberg píše, že *moderná atómová fyzika odvrátila prírodovedu od materielistického smeru, ktorý prijala v 19. storočí*. Einstein sa dopracúva

k viere v Stvoriteľa a Udržiavateľa všetkých vecí, Planck a Heisenberg sa neboja priznať, že veria v Boha a Weizsäcker vyznáva, že verí v Ježiša Krista ako Spasiteľa sveta.

Anglický geológ profesor Rhodes píše: *vedecký zákon nie je príčinou určitého poradia udalostí, je to skôr skrútený a zovšeobecnený opis výsledkov mnohých starostlivých pozorovaní, ktorými sa zistila súvislosť dejov alebo vlastností.* Tieto zákony boli sformované po predchádzajúcom pozorovaní a skúmaní. Človek ich nestvoril iba odhalil. Vedecké (prírodné) zákony neriadia svet, ale opisujú, ako je svet riadený. Je to veľký rozdiel medzi vedeckým zákonom a občianskym zákonom alebo predpisom cestnej premávky.

Profesor Mackay píše: *Pre vedca, ktorý je kresťanom, najlepším dôvodom pre jeho dôveru vo vedecké zákony je to, že opisujú činnosť Boha, ktorého on pozná ako úplne dôveryhodného.*

Seriozni vedci odmietajú tvrdenie, žeby náhodné mutácie a prírodný výber boli schopné vysvetliť komplexnosť foriem života. Ani embryá nie sú si podobné, či rovnaké. Prírodný výber – z čoho vyberať ?

Štúdiom vesmíru ako hmotnej sústavy sa zaoberá kozmológia. Poznáme dvojaké chápanie kozmológie – filozofické a fyzikálne. Termín kozmológia zaviedol do filozofie Christian Wolf (1679 – 1734).

Veda o živote

Podobne ako fyzika, astronómia, geológia a chémia snažia sa utvoriť obraz neživej prírody, snaží sa o podobný obraz biológia pri skúmaní živej prírody.

O praotcovi Jakobovi vieme, že sa zaoberal šľachtením domácich zvierat a bol jedným z prvých praktických genetikov. Za najvýznamnejšieho pozorovateľa živej prírody v staroveku považuje história gréckeho filozofa Aristotela v 4. storočí pred Kristom.

Korene modernej biológie sú neskoršieho dáta, spadajú do prelomu 15. a 16. storočia nášho letopočtu. Leonardo da Vinci (1452 – 1519) robil svoje anatomické štúdie. No skutočný zrod modernej biológie spadá do 17. storočia, keď Wiliam Harvey (1578 – 1657), anglický lekár, objavil krvný obeh a jeho krajan Robert Hooke (1635 – 1703) svojim jednoduchým mikroskopom skúmal korok a objavil bunky ako základné stavebné jednotky rastlinného tela. 24. apríla 1676 holandský amatér v biológii Leeuwenhoek (1632 – 1723) objavil baktérie.

18. storočie poznačil švédsky prírodopisec Carl Linné (1707 – 1778) svojim úsilím o klasifikáciu živej prírody podľa jeho známeho výroku *Deus creavit ut Linnaeus distribuit (Boh stvoril tak, ako Linné roztriedil).* Francúz Georges Cuvier (1769 – 1832) položil základy porovnávacej anatómie a tiež paleontológie. Učenie o význame bunky sa spája s menami vynikajúcich biológov 19. storočia ako boli Purkyně, Schleiden, a Virchow. V druhej polovici 19. storočia sa zrodilo aj predčasné dielo Mendela, ktorý svojimi pokusmi s krížením hrachu sa stal zakladateľom náuky o dedičnosti – genetiky.

Prvý vírus - vírus tabakovej mazaiky – objavil roku 1892 ruský biológ Ivanovskij.

Popredný biochemik Ewin Chargaff vykonal objavy v chémii nukleových kyselín.

Na otázky o živote a jeho pôvode sa veľmi veľa diskutovalo. Jednota a mnohotvárnosť živých organizmov, ako ju poznáme dnes, vyvolávala a vyvoláva myšlienky o ich spoločnom pôvode. V minulom storočí sa myšlienky tohto druhu

spájali s menami Lamarck a Darwin a označovali sa ako evolucionizmus. Základnou myšlienkou Darwinových predstáv je to, že dlhotrvajúcim vývojom sa dnešné formy života vyvinuli z jednej alebo z niekoľkých jednoduchých foriem. Predstavitelia evolucionizmu sa dnes už odchýlili od pôvodných Darwinových predstáv. Darwin hovoril o vývoji života ale nezaoberal sa otázkou jeho pôvodu.

Pôvodné názory boli nasledovné: Pred biologickým vývojom bol na našej planéte chemický vývoj, ktorý trval niekoľko miliárd rokov a v jeho priebehu z jednoduchých zlúčenín (voda, amoniak, sírovodík) vznikali zložitejšie organické zlúčeniny (cukry, aminokyseliny, nukleotidy), ich ďalšími kombináciami sa tvorili zložité molekuly bielkovín, nukleových kyselín a potom nastal veľavýznamný prechod od neživého k živému – vznikli prvé živé bunky.

Známe sú laboratórne pokusy, v ktorých chemici napodobili daktoré kroky predpokladaného chemického vývoja a to najmä jeho prvé úseky. Potom však prišla k slovu matematika, najmä počet pravdepodobnosti a v jeho službe počítače. To všetko skomplikovalo predstavy biochemikov, ktorí predpokladali, že miliarda rokov chemického vývoja by mala stačiť, aby všetko prebiehalo spontánne samo od seba. Keď počítačom dali za úlohu vypočítať, aká je pravdepodobnosť vzniku jednej jedinej molekuly bielkoviny, akou je inzulín, keby boli k dispozícii všetky atómy vesmíru, počítače dali skľučujúcu odpoveď: trvanie našej Zeme je na to príliš krátke a pravdepodobnosť vzniku čo len jednej molekuly bielkoviny spontánne je tak nesmierne malá, že ani spomínané laboratórne pokusy sa neuskutočnili sami od seba ale podľa programu, ktorý pripravili chemici.

Čo je život ?

Život je forma existencie organizmov, ktorá sa prejavuje rastom, rozmnožovaním a reakciami na rôzne podnety.

Existujú rôzne formy života. Existujú biologické formy života, kde chýba myslenie. Napríklad rastliny sú živé, ale nemajú mozog a nemôžu rozmýšľať. Rozlíšme si tieto dve formy života a pomenujme ich. Nazvime myšlienkovú úroveň života *mentálny život*, pretože názov nám pripomína, že tu ide o sféru, ktorú nazývame myslenie. Život, ktorý sa prejavuje rastom, reagovaním a reprodukciou nazveme *telesný život*, lebo pre túto formu života je typickým znakom telo určitého druhu (či už je to rastlina, hmyz, zviera alebo človek). Je zrejmé, že len telo môže rásť a reprodukovať sa, a samozrejme je aj to, že všetko živé, včítane človeka, má tento fyzický život. Pri ukončení telesného života hovoríme, že rastlina alebo živočích sú mŕtve. Ich telo sa rozpadne a neostane nič, azda okrem kostry, alebo škrupiny.

Duchovný život – hovoríme, že existuje viac ako jedna forma života. Ako ľudské bytosti môžeme sami u seba pozorovať existenciu dvoch foriem života – mentálneho a fyzického. Existujú ešte iné podoby života. Biblia hovorí, že najpodstatnejšou sférou života je duchovný život. Najvyššia dôležitosť je pripísaná duchovnému životu preto, lebo ten je vlastný Bohu. Boh nemá telo. Je všemohúci a môže teda aj samého seba zjaviť v telesnej podobe, ako to urobil v Ježišovi Kristovi. Boh je duch. Ináč povedané – Boh je život. Tak ako to povedal Ježiš: „Ja som cesta, pravda i život“. To znamená, že duch, ktorého nazývame Boh, má nielen život, ale je život. On je zdroj života, z ktorého pochádza každý život (život každého druhu). Musíme teda k predchádzajúcim dvom pripojiť tretiu formu života. Uvedme si ich prehľadne:

- Mentálny život (myšlienková činnosť)

- Telesný život (živé telo)
- Duchovný život (život Boha)

Prvé dve formy života sú závislé od tretej formy života – od Boha, a bez neho by nemohli existovať. Keď vedci skúmajú živé organizmy, nemôžu v nich objaviť živého Boha, ale ten je tam napriek tomu prítomný. Nemôžeme vidieť duchovný svet. Na to potrebujeme vieru.

Biblia vraví, že Boh stvoril telesný život a všetko živé. Evolučná teória hovorí, že telesný život vznikol iba náhodou. Aby sme o tom mohli ľahšie rozhodnúť, potrebujeme vedieť viac o telesnom živote. Urobme si teda analýzu života. Rozobrali ste už niekedy budík na súčiastky, aby ste zistili, ako funguje? Ak chceme objaviť princíp niečoho komplikovaného, najlepšie je, keď to rozoberieme. Pokúsme sa teda rozčleniť živé telo určitého typu na menšie čiastky. Nezáleží v podstate na tom, aký typ telesného organizmu si zvolíme, pretože všetko živé funguje na rovnakom princípe. Všetky živé organizmy sú vybudované z drobných čiastočiek živého materiálu, ktoré voláme *bunky*. Tak ako je dom vybudovaný z niekoľkých tisícov samostatných tehál, podobne aj živé rastliny a živočíchy sú vybudované zo samostatných buniek. Ten istý druh tehál možno použiť na výstavbu domov, ktoré budú mať odlišný vzhľad. Podobne slon a červík majú organizmy vybudované z buniek, ktoré sa aj napriek rozdielom zhodujú oveľa viac než spomínané dva živočíchy ako také. Vlasy, koža, mäso, svaly, kosti, krv, pečeň a ďalšie orgány tela pozostávajú z odlišných typov buniek. Každá bunka je zároveň rozlíšiteľná ako jednotka, oddelená od susedných buniek bunkovým obalom, ktorý ju obklopuje. Vo vnútri každej z nich nachádzame to, čo možno nazvať skutočným zázrakom života. Aj najjednoduchšie bunky sú veľmi, veľmi zložité. Každá bunka je ako miniatúrna továreň. Tieto bunky obsahujú molekuly nazývané „enzýmy“. Enzýmy produkujú chemické látky potrebné pre bunku i pre iné časti tela. V jednej bunke môže byť najmenej 50 rôznych druhov enzýmov, z ktorých každý produkuje iný druh látky. Ale to nie je všetko! V každej bunke sa nachádza ešte jadro.

Tajomstvo jadra – latinsky „nucleus“ znamená jadro alebo stred. Jadro živej bunky je malé množstvo živej hmoty v jej útrobach, oddelené vo väčšine buniek od ostatnej bunkovej hmoty vlastným obalom, resp. membránou. Jadro má dve špecifické vlastnosti: predovšetkým má schopnosť **rozdeliť sa na dve jadrá**. Potom sa aj zvyšná časť bunky rozdelí na dva diely a v každom z nich je jedno nové jadro. Jadro teda vyvoláva proces, pri ktorom z jednej bunky môžu vzniknúť dve nové, **úplne rovnaké!** To je postup, ako rastú živé organizmy. Takýmto spôsobom z oplodneného ľudského vajíčka, ktoré je jednou bunkou a bez mikroskopu neviditeľnou, postupným delením môže rásť plod, až príde na svet novorodeniatko, z neho sa vyvinie dieťa, z dieťaťa človek. Rovnakým postupom z malého jablčného jadierka vyrastie strom. Na začiatku sa bunka rozdelí na dve presne rovnaké bunky. Avšak v procese rastu nevyhnutne nastane štádium, kedy sa už nové bunky odlišujú od prvej. Bunky dostanú prikaz, na „diferenciáciu“, a tak sa z niektorých stanú kožné bunky, z iných svalové, kostné, atď. Keď sa už tieto rozdielne typy buniek raz vyformujú, potom sú schopné produkovať iba bunky toho typu, ku ktorému samy patria! Tajomstvo rastu spočíva v jadre.

Ale je tu ešte druhý dôvod, ktorý prisudzuje jadru takú dôležitosť. **Jadro obsahuje projekt pre celý organizmus rastliny, či zvierata!**

A tak **každá bunka v rastline, či zvierati obsahuje plán celého organizmu!** Čo sú to za inštrukcie, ktoré prikazujú telu, ako má rásť a aký má

byť jeho vzhľad? Malé veci, ako je napr. bunka a jej obsah, nie sú vždy jednoduché. Lahšie pochopíme let vtáka, či beh jeleňa, než činnosť jednej bunky.

Tajomný kód života

Chromozómy a gény. Ľudské bunky obsahujú 23 párov týchto tyčinkových čiastočiek, ale v ostatných organizmoch je ich počet rôzny. Ich pomenovanie chromozómy pochádza z gréckych slov - farba a telo. Keď sa bunkové jadro rozdvojí, z každého páru chromozómov sa po jednom z nich dostane do oboch nových jadier, takže nové bunky majú úplne zhodnú chromozómovú zostavu. Skôr než sa nové bunky rozdelia, každá z nich zdvojuje svoje chromozómy do párov, a to podľa pôvodných chromozómov. Cyklus sa opakuje. *Gény* sú malé dieliky chromozómu: tak ako rad zásuviek tvorí skriňu, ak sa hodia do jej rámu, podobne aj gény, keď sú pospájané, tvoria chromozóm. Nazývame ich gény pretože obsahujú inštrukcie nevyhnutné pre splodenie (generovanie) živočicha alebo rastliny. Jeden gén môže mať pod kontrolou farbu zvieracej kožušiny, alebo veľkosť okvetných lístkov. Ďalší gén má vplyv na farbu očí. Iné riadia rast všetkých zložitých častí tela, ako sú srdce, pľúca a mozog.

Gény sú tvorené z dlhých molekúl látky nazvanej *DNA* (kyselina deoxyribonukleová). Objav DNA je najlepší dôkaz poukazujúci na tvorcu života. DNA je vytvorená inteligenciou zvonku.

Špirálovité schody. Molekula je skupina alebo chumáč atómov. Voda má veľmi malú molekulu, H_2O , tvorenú dvoma atómami vodíka H a jedným atómom kyslíka O. Molekula DNA je veľmi veľká molekula, vybudovaná tisíckami atómov usporiadaných do osobitnej zostavy. DNA je vybudovaná z atómov uhlíka, vodíka, kyslíka, dusíka, a fosforu, ktoré sú usporiadané do tvaru dvojitej závitnice, resp. špirály. Vyzerá ako točité schody. DNA je usporiadaná v štyroch stupňoch (typoch), ktoré plnia funkciu kódu iným molekulám v bunke.

Zhrnutie: skupiny schodíkov v molekule DNA --- z mnohých skupín vznikajú molekuly DNA a z nich sú vybudované gény --- mnoho génov vytvára chromozómy --- chromozómy sú umiestnené v jadre --- jadro je vo vnútri bunky -- - mnoho buniek tvorí telo alebo organizmus.

Druhovo je telo, či organizmus úplne závislé práve od spomínaných skupín schodíkov v molekule DNA a od usporiadania týchto štyroch typov schodíkov.

Bolo by možné dospieť k tomuto všetkému náhodou? Teória evolúcie odpovedá na túto otázku kladne. Ale Biblia hovorí, že pôvodcom toho všetkého je Boh.

Pozrime sa na nereálny predpoklad evolúcie.

Kód života - usporiadanie schodíkov v molekule DNA tvorí kód života. Každá skupina schodíkov pozdĺž molekuly je akýmsi plánom ako má bunka rásť. Kód je ako telefónne číslo, kde z čísiel 0 až 9 môžeme dať telefónnemu prístroju inštrukciu, aby nás spojil s niektorým z miliónov telefónov po celom svete. Kód života zaznamenaný v molekule DNA zabezpečuje taký proces, pri ktorom vznikajú iba užitočné proteíny. Na to, aby vznikol kód (akéhokoľvek druhu) nepostačuje náhoda. To dokázali matematici a počítače. **Kód je dielom inteligentnej bytosti.** Ani najbystrejší pes alebo šimpanz by nedokázal zostaviť akýkoľvek kód. Z toho jasne vyplýva, že náhoda na to nemohla stačiť.

Kód života existuje preto, lebo ho vymyslel Boh a vpísal ho do molekúl DNA tak, aby riadili všetky formy života. Stvoriteľ použil jednu chemickú látku -

DNA - na to, aby priviedol k existencii množstvo rôznych organizmov. Realizoval to tak, že starostlivo vybral obrovské množstvo rozličných informácií a pomocou kódu života ich zaznamenával. Tak ako to píše apoštol Pavel: *A Boh mu (organizmu) dáva telo podľa toho, ako rozhodol, a to každému semenu jeho vlastné telo. Nie je každé telo to isté telo – iné je telo ľudské, iné je telo zvieracie, iné je zase telo vtáča a iné rybie*. (1.Korintianom 15, 38-39).

Boha - Stvoriteľa možno prirovnať ku konštruktérovi. Konštruktér najskôr zostrojil osobné auto, potom neskôr autobus. Ale autobus sa nevyvinul z auta sám, či náhodou! Musel tam byť konštruktér!

Už rozumieš, prečo nemohla byť evolúcia? Rastliny, telá živočíchov sú podobné, ale nie sú jeden druh z iného vytvorené náhodou, či prírodou !

Prejdime teraz k ďalšej otázke. Ako vznikol telesný život ? Biblia hovorí, že Boh stvoril život vtedy, keď stvoril rôzne kategórie živých organizmov (rastliny, stromy, ryby, cicavce, človeka, atď.), „podľa ich druhu“. To môže mať len ten význam, že stvoril rozličné formy života osobitne. Podľa Biblie sa nevyvinuli všetky z jednej živej prabunky, ale boli utvorené od začiatku ako úplne rozdielne stvorenia a organizmy. Vybavil ich schopnosťou prispôsobenia sa prostrediu ale nedochádza pri nich k premene jedného druhu na iný, a to ani v prípade, že by sme čakali akúkoľvek dlhú dobu. Biblia nepíše ako (akým spôsobom) to Boh urobil.

Vieme, že jednoduché molekuly, hoci sú to aj proteíny alebo DNA, nepatria ešte do kategórie živých organizmov. Aj tieto, tzv. *molekuly života* musia byť včlenené, resp. organizované v jednej alebo viacerých bunkách. Všetky existujúce formy života pozostávajú z buniek, a táto podmienka platí aj vtedy, keď ide o organizmus s jedinou bunkou. Každá bunka hociktorého orgánu obsahuje plán celku.

Život je procesom tvorenia. V Božom svete sa nedeje nič náhodne a neexistuje nič takého ako zhoda okolností. Svet nie je bičovaný náhodnými udalosťami, ani tým, čomu sa hovorí osud. Svet je taký, aký je preto, aby sme mohli robiť rozhodnutia. Keby bol svet dokonalý, náš životný proces vytvárania nášho ja by bol ukončený. Skončil by. Ak by nebolo chorôb, neexistovali by lekári, ak by nebolo sporov, neexistovali by právnici, atď.... Potom by nebolo čo robiť. Život je tvorivá činnosť, nie objavovanie. K tomu máme tri nástroje: myšlienku, slovo a čin.

Máme teda dve východiská: Prijatť posolstvo Biblie, že život tak ako aj celý vesmír je Božím dielom, alebo urobiť to, čo hlásal francúzsky nositeľ Nobelovej ceny Jacques Monod: *Život vznikol veľmi šťastnou náhodou jeden jediný raz v histórii vesmíru a to na našej planéte.*

Teda Boh alebo šťastná náhoda !

A čo robiť s evolúciou? Podľa doterajšieho života na zemi rozumný človek usúdi, že evolúcia vývoja života na zemi sama od seba je nezmysel.

K vedeckému pohľadu na človeka nestačí iba biológia. Prichádza tu do úvahy aj psychológia, sociológia a história.

Biblické učenie má aj také zložky, ktoré nájdeme vo vedeckom a spoločenskom obraze človeka. Biblia začína vyhlásením, že človek podobne ako ostatný živý aj neživý svet je *stvorený*. Základom jeho existencie je možnosť žiť v určitom vzájomnom vzťahu so svojim Stvoriteľom - vo vzťahu syna alebo dcéry

so svojím Otcom. Človek tento vzťah narušil. Preto Boh prichádza s iniciatívou v Kristovi, ktorý zomrel za hriechy človeka a vstal z mŕtvych na jeho ospravedlnenie, aby mohol dostať večný život. Biblia učí, že človek je stvorený, (súhlasne s biochémiou), že jeho telo je z prachu zeme, t.j. z neživých prvkov. Súhlasne s biológiou učí, že človek je dušou živou, čiže živým organizmom v biologickom zmysle ale aj v nebiologickom zmysle – lebo je zodpovedný voči Bohu.

Biblia hovorí o človeku na troch rozličných rovinách. Človek ako prach má kontinuitu s ostatnou prírodou. Človek ako živá duša je organizmus alebo sústava myseľ – telo, ktorá má kontinuitu so živočíšnou ríšou. Ale Biblia hovorí aj o tretej stránke našej podstaty. Človek je schopný večného života, ktorý je nadstavbou jeho biologického zemskeho života.

Ani jeden z týchto aspektov biblického učenia o človekovi nie je žiadnou prekážkou vedcom alebo lekárom, aby mohli porozumieť ľudskému telu ako biologickému mechanizmu.

Dnes už opäť mnohí vedci, lekári a vzdelanci veria a vyznávajú s ostatnými vedcami: *Hoden si, Pane a náš Bože, vziať slávu, česť a moc, lebo ty si stvoril všetky veci, a pre Tvoju vôľu sú a boli stvorené* (zjav. 4,11).

Ateisti od nás veriacich kresťanov často chcú dokázať, že Boh existuje. Táto požiadavka vyplýva z neznalosti a je nerozumná. Dokazovať sa dá to, čo má fyzickú existenciu. Boh je ale duch. Nemožno však dokázať ani to, že Boh nejestvuje.

Dostatočným dôkazom o existencii Boha je tento krásny svet, naša Zem a všetko čo je na nej a v nej. Biblia na to odpovedá: *Lebo každý dom musí niekto vybudovať, a kto všetko vybudoval, je BOH.* (Žid 3,4). Žalmista tiež hovorí: *Nebesá rozprávajú o sláve Božej a dielo Jeho rúk zvestuje obloha* (Ž19,2).

Veriť v Boha – to je potreba väčšiny ľudí.

Je tu aj jednoduchá otázka: Kde by sa z ničoho nič zobrala toľká hmota na vznik vesmíru, planét a hviezd? Ako by mohlo vzniknúť niečo živé z neživého?

Veľký tresk sa tiež nedá dokázať – a keby aj bol, musela byť stvorená hmota, ktorá vybuchla a z ktorej vznikli ostatné nebeské telesá. A čo ich presné trajektórie a presná poloha Zeme, taká, aby na nej mohol existovať život. A čo Slnko? Prečo zostalo svietiť? Prečo sa stalo stredom našej slnečnej sústavy?

Silný antropický princíp, ktorý uviedol *Brandon Carter* na sympóziu v Krakove, hovorí, že vesmír musí mať také vlastnosti, ktoré v určitom štádiu jeho vývoja umožnia vznik života, vrátane mysliaceho pozorovateľa. Dôraz sa tu kladie na požiadavku, že vesmír musí mať od začiatku také parametre, aby v ňom mohol vzniknúť mysliaci pozorovateľ. To však poukazuje nato, že fyzikálne konštanty nie sú určené samotným vesmírom, ale že boli do neho vložené nejakým mimomateriálnym činiteľom, teda pri stvorení vesmíru. Toto už nie je fyzikálny argument, ale filozofický, ktorý je z hľadiska materialistických filozofií neprijateľný.

Ďalšiu koncepciu vývoja vesmíru vyslovil *Teilhard de Chardin*. Ako 18 ročný vstúpil do Jezuitskej rehole, potom študoval v Paríži geológiu a paleontológiu. Paleontologický výskum robil v Číne. Ako katolícky kňaz verí, že vesmír je Božie dielo, ktorého stredobodom je Ježiš Kristus ako druhá Božská Osoba, a tá sa aktívne podieľa na vytváraní a dotváraní vesmíru ako celku. Jeho syntéza predstavuje premyslený logický systém. Hlavnú tendenciu vývoja videl Teilhard v rastúcej komplexnosti. Vývoj kráča od jednoduchých systémov k stále zložitejším, pričom sa v ňom prelínajú dve tendencie: zostupná, fyzikálna, ktorá vedie entropicky k tepelnej smrti vesmíru, a vzostupná, biologická, v ktorej

vznikajú neustále nové a bohatšie štruktúry. Predložil novú vedeckú syntézu – **hyperfyziku**. V nej hovorí o diferencovanej štruktúre. S počiatkami biologického života Teilhard spája vznik vedomia, rozširujúceho sa v živých bytostiach s ich nervovou sústavou. Charakteristickou črtou, ktorá oddeľuje človeka od zvierata, je vznik myslenia, v ktorom si vedomie uvedomuje seba, teda *reflexia*. Tento ďalší krok vo vývoji vesmíru, ktorý bol biologicky podmienený rozvojom mozgu, nazýva Teilhard *hominizáciou* vesmíru, a jej príslušnú sféru *noosférou*. V noosfére začína prevaha ducha nad hmotou. Ďalší vývoj vesmíru bude pokračovať rozvojom noosféry. Noosféra smeruje do štádia, v ktorom osobnosť dosiahne najvyšší stupeň harmónie a dokonalosti. Toto štádium vývoja však znamená ďalšiu kvalitatívnu zmenu vo vývoji vesmíru. Teilhard ju nazýva **bod Omega**. Ten je protikladom predstavy materiálneho entropického konca vesmíru. V bode Omega bude účinkovať jedine duch. Bezhmotné štádium vývoja vesmíru v bode Omega nazval Teilhard **exosférou**. V súlade so svojim náboženským presvedčením stotožnil Teilhard bod Omega s Bohom.

Príroda sama nie je chaotická. V neživej prírode vládnu prírodné zákony, v živej prírode má každý jedinec svoj osobitný životný režim. Ani jedno ani druhé nepoznáme s vyčerpávajúcou presnosťou, a tak vzniknuté medzery sa snažíme preklenúť hypotézami.

Mnohí z tých, ktorí pripúšťajú zákonitosti vývoja v prírode sa pozastavili nad dvoma vedecky nevysvetliteľnými faktami - nad vznikom života a nad vznikom človeka, s jeho duševnými schopnosťami. Ani dnešná veda nevie tieto fakty vysvetliť.

Texty Biblie sú dôsledne monoteistické: *Boh stvoril svet s oblohou, rastlínstvom, živočíchmi a nakoniec aj človeka tým, že do jeho nozdier vdýchol dych života. Stvoril aj vesmír a všetky nebeské telesá s presne vymedzenými dráhami*. Toto tvrdenie nie je v rozpore s vedou.

A čo na to všetko hovorí Thomas F. Torrance, špecialista z teológie aj z filozofie ?

Dnešná veda v skutočnosti náboženstvo podporuje. Podľa jeho názoru nová fyzika odhalila hlboké kozmologické otázky, ktoré viedli k novému pohľadu na vesmír ako celok.

Dnešný spýtavý prístup znamená :

- *Skúmanie Boha nám v skutočnosti pomáha skúmať vesmír.*
- *Prírodné vedy pomáhajú teológii svojimi metódami: metódy prírodných vied a teologická metóda by mali byť podobné, aj keď sú oblasti ich záujmu odlišné.*
- *Prírodné vedy nám poskytujú rozsiahlejšie chápanie vesmíru, v ktorom je zahrnutý aj Boh. Sú to pravdy o vesmíre, ktoré sú spoločné pre teológiu aj prírodovedu. Skutočnosť sa odкрýva teológiu aj vede takým spôsobom, ktorý vedie k hlbšiemu chápaniu vnútorných vzťahov vo vesmíre.*
- *Teológia aj veda sa opierajú o ľudskú skúsenosť.*
- *Motívom teológie aj vedy je viera.*
- *Fyzika, podobne ako teológia, priťahuje ľudí k premýšľaniu o bytí skutočnosti, a napokon o Bohu.*

Všetok fyzický život funguje v zhode s prírodnými zákonmi. Sú to dokonalé zákony, umožňujúce dokonalé fungovanie fyzického sveta. Keby sme videli symetriu vesmíru, dokonalosť jeho štruktúry od tej najmenšej častice až po

najväčšie teleso, neboli by sme schopní to pochopiť. Shakespeare: *Sú veci medzi nebom a zemou, o ktorých ľudská múdrosť nemá ani poňatia!*

Vedecké zákony sú slovom Božej moci! Veda môže vysvetliť ako javy prebiehajú, nikdy však prečo sa odohrávajú.

Pána Boha spoznáваме troma spôsobmi: zo stvorených vecí, z Písma, z vlastných zážitkov. Tieto poznania sú neúplné vzhľadom k Bohu zjavenému v prírode a z prírody. Poznanie Boha, ktoré je blahoslaveným, pochádza len z nadprirodzeného zjavenia Boha v Ježišovi Kristovi, pretože vedie k úplnému spoločenstvu s Bohom.

Kto chápe prírodu ako Božie stvorenie, nevidí v nej len Božie diela, ale tiež „stopy Boha“, šifry a skryté znamenia jeho prítomnosti. V celej prírode nájdeme iniciály Boha.

Kniha Genesis opisuje zázrak stvorenia neba a zeme. Netvrdí však, že počas stvorenia (tvorenia), mal deň 24 hodín ako má dnes. A tak tých 6 dní, počas ktorých bolo všetko stvorené mohlo v skutočnosti trvať niekoľko miliónov rokov v dnešnej časomiere. Tiež sa nehovorí ako Boh stvoril Zem a vesmír. V Biblii sa tiež píše, že jeden deň je u Pána ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň (2. Petra 3,8). Tým chcem iba povedať, že v podstate niet rozporu medzi vedeckými a Biblickými dôkazmi vzniku Zeme a života na zemi. Biblické správy neobsahujú pravdy prírodovedecké ale duchovné. Boh stvoril všetko viditeľné aj neviditeľné.

Človek, ktorý poznáva stvorenia v jeho zákonitej činnosti, skoro porozumie veľkej vôli Božej. Poznať Božiu vôľu je pre nás nevyhnutné. Vieme, že v našich trestných zákonoch je ustanovenie, podľa ktorého neznalosť zákona nie je ospravedlnením. Kto poruší platné zákony, musí vždy niesť dôsledky. Ak sa nesnažil zoznámiť so znením zákona, je to jeho chyba a vina. Človek bol stvorený síce slobodný v rozhodovaní, ale musí niesť zodpovednosť za dôsledky svojho rozhodovania. Božia vôľa sa prejavuje aj v podobe prírodných zákonov. Tieto zákony sú nezmeniteľnou, neotrasiteľnou, živou skutočnosťou. Iba ich pochopením môžeme prijať vieru, ktorá sa stane presvedčením. Za nedodržiavanie Božích zákonov tiež musíme niesť dôsledky.

Skutočná viera ide niekedy cez bolesť. Bolesť je tak nevyhnutný fenomén pri dosiahnutí Boha. Viera v Boha je potom ako ochranný reflex duše. Dezorientácia duše vedie k nepokoju a k nešťastiu, ak chceme nájsť pokoj duše, musíme nájsť Boha. Boh je láska a v ňom nájdeme pokoj a spokojnosť duše. To je prirodzený pocit človeka, lebo v podvedomí si Boha vždy uvedomuje.

Vedeckému svetu sa doteraz podarilo zistiť troch priamych svedkov zrodu nášho vesmíru. Sú to:

- rozpinanie vesmíru
- zvyškové žiarenie (reliktové)
- staré hviezdy

Na základe uvedených faktov môžeme dnes s dostatočnou istotou tvrdiť, že história vesmíru má svoj začiatok. Vedci dospeli k záveru, že život a človek môžu existovať len v takom vesmíre, aký je náš, len v takej slnečnej sústave, aká je naša, a len na takej planéte, aká je naša Zem. Sformoval sa takzvaný antropický princíp, podľa ktorého zmyslom existencie vesmíru je prítomnosť inteligentnej bytosti v ňom, a tejto skutočnosti boli prispôbené všetky fyzikálne a technické

charakteristiky vesmíru a jeho súčastí. Keby sme akokoľvek nepatrne zmenili hoci len jedinú z charakteristických konštánt, akými sú napríklad rýchlosť svetla, gravitačná a Planckova konštanta, znemožnili by sme existenciu života i človeka.

Často počúvam alebo čítam názory, že vo vesmíre môže existovať život na inej báze ako na Zemi a že podobne to môže platiť aj pre mimozemské civilizácie. Odpoveď dnešných vedcov a chemikov je striktná a jednoznačná: *Nemôže!* Chémia vie spoľahlivo dokázať, že jediný prvok, na báze ktorého môže existovať život, je uhlík. A to platí pre celý vesmír!

Výsledky skúmania súčasnej prírodovedy začínajú pomáhať skôr viere ako ateizmu. Vedu a vieru, teda vedecké poznatky a základy viery v Boha postavil proti sebe človek svojou obmedzenosťou, ktorá sa navonok prejavuje ako namyslenosť, ba aj zlomyselnosť.

Pri pohľade na hviezdnatú oblohu sa tisnú na myseľ slová 19. Žalmu: „Nebesia rozprávajú o sláve Boha a obloha hlása dielo jeho rúk.“ A ďalej by sme mohli pokračovať – a vnikanie do hĺbín a tajomstiev hmoty naznačuje Božiu veľkosť, hľadanie a nachádzanie prístupov vhodných na porozumenie javov pozorovaných na stále hlbších úrovniach štruktúry látok nás privádza k úžasu nad tým, čo všetko Stvoriteľ vložil do stvorených vecí a ako to perfektne premyslel. Aj samotná evolúcia je Božia technológia – spontánny prechod systémov od menej dokonalých k dokonalejším, od menej usporiadaných k usporiadanejším, od menej zložitých k zložitejším. Boh teda použil pri kreácii sveta a všetkého, čo v ňom je, evolučný princíp. Prírodné vedy svedčia o tom, že je to princíp, ktorý je technológiou, či pracovným nástrojom dôstojným svojho Tvorcu a skutočne ho možno nazvať *Božou technológiou*. *Vesmír bol teda cieľovo orientovaný systém*.

Moderná fyzika nás neodvádza od Boha, ale naopak, nevyhnutne nás vedie bližšie k Bohu. *Ani jeden z pôvodcov ateizmu nebol prírodovedcom. Všetci boli len priemernými filozofmi*. (A.S.Eddington, fyzik a astronóm, 1882-1946).

Teológia a veda majú spoločné body – hľadajú pravdu a poriadok. Človeka, ktorý žasne nad vedeckými objavmi, zasahujú pocity bázne, úžasu, obdivu, pokory a úcty pred tou nesmiernou inteligenciou, ktorá je zakódovaná v prírode, ba i lásky, keď si uvedomí ciele, ktoré sú na konci toho všetkého. Pri poznávaní prírodných zákonov sa vynára nutnosť ich autora, tvorca, programátora. Takto sa vedec ocitá takmer v situácii apoštola Tomáša, keď je nútený uveriť v konfrontácii so skutočnosťou.

Najväčším dobrom Stvoriteľa bolo to, že naprogramoval celý vesmír tak, aby v ňom mohol vzniknúť život, človek a jeho vedomie, ktoré je schopné poznávať svet a jeho zákony a cez ne ich Tvorcu, Autora, Programátora. V tom je jednota Boha Stvoriteľa a Boha lásky, ktorého Ježiš videl a ukazoval ako svojho Otca.

Svet stvoril Boh podľa svojho racionálneho plánu. Veda je len ľudský pokus dešifrovať tento plán.

Relatívne veľkej pozornosti medzi prírodovedcami sa v súčasnosti teší takzvaná racionálna teológia (naturteológia). Stimulom pre jej vznik boli mimoriadne závažné a prekvapujúce objavy prírodných vied, predovšetkým fyziky, v druhej polovici predchádzajúceho storočia. Priniesli zásadný obrat v myslení. V rozpore s prírodnou vedou predchádzajúcich desaťročí a storočí, ktorá bola ladená skôr protinábožensky, moderné objavy prírodovedy ako keby vedeckými metódami dokazovali opodstatnenosť zjavených teologických právd. Napríklad téza P. Daviesa: „*Zdá sa to bizardné, ale prírodná veda môže predstavovať istejšiu cestu k Bohu ako náboženstvo*“.

Fyzika, prírodné vedy a vedy vôbec nám umožňujú odhaliť a skúmať svojimi metódami iba časť tajomstiev nášho života, ako ľudské oko a každý iný

Ľudský zmysel, považovaný za detektor iba určitých javov, má svoje obmedzenia (vníma a reaguje iba na určité podnety), tak aj ľudský rozum a ľudské chápanie má svoje hranice, ten fakt, že niečo nevidíme, alebo niečomu nerozumieme a nevieme to pochopiť (napríklad pomocou metód prírodných vied), ešte neznamená, že to neexistuje.

Napríklad Hawking uznáva Boha ako takzvaný dostatočný dôvod, lebo je to Stvoriteľ, ktorý zodpovedá za zákony fyziky. Boh je s istotou poznateľný zo stvorených vecí a zákonov.

Obrovské kvantum informácií, ktoré až doteraz nahromadili jednotlivé vedy, najmä prírodné, vedie skutočne k záveru, že náš vesmír bol vytvorený podľa zvláštneho a neobyčajne dokonalého princípu.

Prírodné vedy a náboženstvo môžu proti sebe stavať len ľudia, ktorí sa málo vyznajú v prírodných vedách a v teológii.

Jednotlivé fakty, ktoré mocne poukazujú na existenciu Boha a jeho syna Ježiša Krista:

- *Veľký tresk (The Big Bang)*. Vesmír a vlastný čas mali počiatok v konkrétnom bode, v konečnom vesmíre. Vedci to nazývajú veľkým treskom. Čokoľvek začne existovať, má príčinu, vesmír začal existovať, a preto má aj príčinu, a tou je Stvoriteľ, ktorý je nezapríčeným, nemenným, večným a nemateriálnym bytím.
- *Presne nastavený vesmír*. Vedci za posledných 35 rokov zažili ohromujúci objav toho, ako je život vo vesmíre fantasticky vyvážený. Teda veľký tresk bol v skutočnosti presne naplánovaná udalosť, ktorá si vyžadovala obrovské množstvo informácií a od chvíle počiatku bol vesmír precízne nastavený do nepochopiteľných detailov tak, aby bol schopný zachovať život, aký máme aj my. Len mizivý rozdiel v rýchlosti počiatkovej expanzie vesmíru, iná sila gravitácie alebo ďalších poveternostných vplyvov, či tucet iných konštánt a pomerov by vytvorilo prostredie, ktoré život zabíja a nie také, ktoré ho zachováva a podporuje. Všetko toto ukazuje na Inteligentného tvorca.
- *Morálny zákon*. Morálka ja bez Boha jednoducho výsledkom sociobiologickej evolúcie a v zásade otázkou chuti alebo osobného záujmu jednotlivca. Bez Boha niet absolútnych meradiel správneho a nesprávneho, ktoré by nás boli schopné zaväzovať vo svedomí.
- *Pôvod života*. Darwinizmus nie je schopný poskytnúť hodnovernú teóriu, ako by život mohol prirodzene povstať z neživých chemikálií. Atmosféra dávnovej Zeme jednoducho bránila vývoju základných stavebných prvkov života. A skompletizovanie čo aj tej najprimitívnejšej živej hmoty by bolo také nepredstaviteľne ťažké, že by jednoducho absolútne nemohlo byť výsledkom neusmerňovaných či slepých procesov. Naopak, obrovské množstvo veľmi konkrétnych informácií, ktoré sú obsiahnuté v každej živej bunke – zakódované štvormiestnom chemickom vzorci DNA – presvedčivo potvrdzuje existenciu Inteligentného Tvorcu, ktorý stál za zázračným stvorením života.
- *Hodnovernosť Biblie*. Vedecký pracovník Norman Geisler presvedčivo dokázal, že Biblia je veľmi spoľahlivým zdrojom informácií, lebo je podložená väčším množstvom dôkazov ako ktorákoľvek iná staroveká kniha. Jej veľká presnosť bola opakovane doložená archeologickými vykopávkami.
- *Vzkriesenie Ježiša Krista*. Craig zostavil presvedčivý spis, v ktorom poukázal, že Ježiš Kristus sa vrátil spomedzi mŕtvych a to bolo najvyšším potvrdením jeho nárokov na božskosť. Opísal štyri fakty, ktoré jednoznačne akceptovali novozákonní historici s rôznorodým zameraním. Po prvé – Ježiša po ukrižovaní pochoval Jozef z Arimatie do jeho vlastného hrobu. To značí, že miesto hrobu bolo známe Židom, kresťanom, ako aj Rimanom. Po druhé –

hrob našla v nedeľu ráno po ukrižovaní prázdny skupinka žien spomedzi jeho nasledovníkov. Po tretie – rozličné skupiny i jednotlivci zažili pri rozličných príležitostiach, ako sa im zjavil po smrti živý Ježiš. Tento fakt nemožno pripísať na vrub legende kvôli tomu, že tieto svedectvá sa zaznamenali takmer okamžite. Po štvrté – Ježišovi učeníci veľmi rýchlo a veľmi hlboko začali veriť, že Ježiš vstal z mŕtvych, napriek tomu, že boli silne naklonení veriť v jeho smrť. Pre toto presvedčenie boli ochotní ísť na smrť – boli schopní tvrdiť a vyhlasovať, že Ježiš bol vzkriesený a tým dokázal, že je Synom Boha – a nikto nie je schopný vedome a dobrovoľne zomrieť pre lož.

Ateizmus nedokáže dôveryhodne vysvetliť veci, ako je veľký tresk, presnosť, s akou je zostavený vesmír, vznik života, existenciu morálnych zákonov, nadprirodzené potvrdenie biblických faktov o vzkriesení Ježiša Krista. Jediná hypotéza, ktorá toto všetko vysvetľuje, je, že existuje božský Stvoriteľ, ktorého jedinečným Synom je Ježiš z Nazareta.

Už aj u nás, na Slovensku, sa poriadajú rôzne semináre a vychádza literatúra, ktorá sa zaoberá uvedenou problematikou. Aj u nás máme veľa vzdelancov, vedcov, vedeckých pracovníkov, ktorí sa radi podelia o svoje vedomosti a skúsenosti s vierou a vedou.

Ako príklad uvediem iba niektorých, ktorých poznám:

MUDr. Jan Širacký, DrSc. – *Zamyslenie nad časom*

Prof. Boleslav Riečan, DrSc. – *Kam vedú cesty matematiky*

MUDr. Akysyňa Krajňáková – *Bolesť, nevyhnutnosť na ceste k poznaniu Boha, vo svetle Starej Zmluvy*

Prof. Július Krempaský, DrSc. - *Fyzika nás približuje k Bohu*
- *Prírodné vedy, filozofia a náboženstvo v 20. storočí*
- *Vzťahy medzi prírodnými vedami a teológiou*
- *Harmónia a chaos*
- *Starý a Nový Zákon v zrkadle fyziky*
- *Život z pohľadu fyziky*
- *Fyzika, zázraky a tajomstvá viery*
- *Model trinity (trojice) a jeho odraz v reálnom svete*
- *Fyzika a modlitba*
- *Problém dobra a zla z pohľadu fyziky*

Doc.Ing. Štefan Husár, PhD. - *Newtonove zákony – Božie zákony*

Prof. MUDr. Rudolf Pullmann, PhD.- *Morálny a etický rozmer molekulovogenetických technológií*

Ing. Ján Roháč, PhD. – *Model výnimočnosti EFQM- nástroj neustáleho zlepšovania*

Ing. Dušan Kompíš – *Poslanie systémových vied pri duchovnej obrode spoločnosti*

RNDr. Imrich Staríček, CSc.- *Vedecké poznanie a náboženstvo v dejinách*

RNDr. Mikuláš Blažek, DrSc. – *Zákonitosti mikrosвета a vývoj megasвета*

Prof.RNDr. Milan Petráš, DrSc. - *Fyzika a stvorenie sveta*

- *Teória všetkého*

RNDr. Igor Kapišinský, CSc. – *Astronómia a viera*

- *O vesmíre, Bohu a večnosti*

RNDr. Ján Štohl, DrSc. – *Súčasný hodnotenie historických konfliktov medzi vierou a vedou*

Doc. RNDr. Eva Majerníková, DrSc. – *Vzťah vedy a viery z pohľadu súčasných vedcov*

Tabuľka periodickej sústavy prvkov

Každý prvok je tvorený určitým druhom atómu. Stavba týchto atómov a to, v akom sú vzájomnom vzťahu, prezrádza hospodárnosť a úžasnú organizáciu, pretože je možné ich systematicky zoradiť. Asi pred 300 rokmi bolo známych len 12 prvkov. Keď boli objavené ďalšie prvky, vedci si všimli, že prvky odzrkadľujú zreteľný systém. Prvky nasledujú za sebou podľa prirodzeného číselného poradia založeného na štruktúre ich atómov. Je to dokázaný zákon. Sú tam : kovy, nekovy, vzácne plyny, lantanoidy (57 až 71), aktinoidy (89 až 103). Tabuľka odzrkadľuje usporiadanie a súlad prvkov v periodickej sústave. Tabuľka obsahuje 103 prvkov usporiadaných podľa relatívnej atómovej hmotnosti prvkov.

OBJAVY A VYNÁLEZY

Od začiatku života na Zemi sa snažili ľudia dozvedieť viac o svete, v ktorom žijú. Tak sa stali ľudia objaviteľmi kontinentov, nerastných surovín a vynálezcovia rôznych zariadení a prístrojov.

Fernao Magalhaes (1480 - 1521) - bol prvým cestovateľom, ktorý oboplával zemeguľu. Narodil sa v roku 1480 v Portugalsku. Dlhé roky sa venoval štúdiu navigácie.

Krištof Kolumbus (1451 - 1506) - narodil sa v talianskom prístave Janov. Cez Atlantický oceán sa dostal na juhoamerické pobrežie.

Amerigo Vespucci (1451 - 1512) - bol objaviteľ, podľa ktorého bola pomenovaná Amerika. Bol kupcom a bankárom. Ameriku objavil rok pred Krištofom Kolumbusom.

Francis Drake (1543 - 1596) - bol prvým britským námorníkom, ktorý uskutočnil plavbu okolo sveta. Pri svojej plavbe objavil morskú úžinu, ktorá oddeľuje Ohňovú zem (najjužnejší bod Južnej Ameriky) od Antarktídy. Tá sa dnes nazýva Draekov prieliv.

Hirkhouf (asi 2420 pred Kr.) - bol princ faraóna. Preskúmal oblasti južne od Egypta asi v roku 2420 pred našim letopočtom.

Hugh Clapperton (1788 - 1827) - bol škótsky námorný dôstojník. Skúmal severnú a západnú Afriku.

David Livingstone (1813 - 1873) - bol škótsky lekár a misionár. Svoj život venoval objavovaniu strednej Afriky.

James Clark Ross (1800 - 1862) - bol synovec Johna Rossa. bol skúsený moreplavec po severných moriach. Cestoval so svojim strýkom do Arktídy a spolu s ním dorazil až na severný magnetický pól.

Objavy a vynálezy

Roald Amundsen (1872 – 1928) – bol Nór. Ako prvý sa dostal na južný pól.

Erik Ryšavý (950 – 1003) – bol vikingský moreplavec. Objavil Grónsko.

Martin Frobisher (1535 – 1594) – bol prvým anglickým moreplavcom, ktorý preskúmal Severný ľadový oceán.

Wiliam Barents (1550 – 1579) – bol Holanďan. Objavil Špicbergu a neďaleké more bolo pomenované jeho menom.

Vitus Jonassen Bering (1681 – 1741) – preskúmal severné časti Ázie a Ameriky (Beringova úžina).

Naomi Uemura (1942 – 1984) – bol japonský objaviteľ – horolezec. Ako prvý vystúpil na Mount Everest.

Marco Polo (1254 – 1324) – bol benátsky kupec. Dlhé roky obchodoval v Číne, Indii, Barme a na Cejlone.

Carsten Niebuhr (1733 – 1815) – nemecký objaviteľ. Preskúmal Egypt, Arábiu a Sýriu.

Francis Younghusband (1863 – 1942) – bol britský armádny dôstojník. Objavoval strednú Áziu a Tibet.

Jurij Gagarin (1934 – 1968) – bol prvým človekom, ktorý úspešne letel do vesmíru.

Neil Armstrong (1930) a Edwin Aldrin (1930) – boli prvými ľuďmi, ktorí vstúpili na pôdu Mesiaca.

Hrnčiarsky kruh, hrnce – približne 10 000 rokov pred našim letopočtom (pnl) v Japonsku.

Pluh – pred 5 500 rokmi v Mezopotámii a Egypte.

Tkanie – existovalo už okolo roku 5000 pred Kristom.

Plachetnice – existovali okolo roku 3000 pred Kr. u egyptských faraónov.

Pila – existovala okolo roku 4000 pred Kr.

Zámka – existovala v Číne už pred najmenej 4000 rokmi.

Koleso – bolo vynájdené okolo roku 3500 pred Kr.

Sklo – okolo roku 2600 pred Kr.

Mapy – okolo roku 2250 pred Kr. v Mezopotámii.

Železo – okolo roku 2000 pred Kr. v západnej Ázii.

Farbenie látok – okolo roku 2000 pred Kr.

Skrutka – bola vynájdená asi pred 2000 rokmi, no na upevňovanie sa používa iba asi 500 rokov.

Abeceda – asi okolo r. 1600 pred Kr. vo východnom Stredomorí Feničania.

Papier – v roku 105 v Číne.

Ďalekohľad – holandský optik Hans Lippershey v r. 1608 a v r. 1609 Galileo.

Batérie – prvú batériu vyrobil taliansky fyzik Alessandro Volta na konci 18. storočia.

Šijací stroj – v roku 1830 francúzsky krajčír Barthelémy Thomonnier.

Objavy a vynálezy

Železnica – v roku 1825 inžinier George Stephenson, medzi Liverpoolom a Manchestrom.

Bicykel – v roku 1839 britský vynálezca Kirkpatrick Macmillan.

Telefón – v roku 1876 Alexander Graham Bell.

Žiarovka – okolo roku 1882, Američan Thomas Alva Edison a Angličan Joseph Swan.

Automobil a motocykel – V roku 1886 Gottlieb Daimler z Wurttembergu v Nemecku.

Vstrekovací motor – v roku 1892 Rudolf Diesel

Rádio – Guglielmo Marconi v roku 1895 ako prvý zachytil rádiové vlny. Roku 1901 vyslal rádiový signál cez Atlantický oceán. Z Talianska sa vysťahoval do Anglicka.

Lietadlo – 17. decembra v roku 1903 bratia Wilbur a Orville Wrightovci z Daytonu v Ohio.

Fax – nemecký vynálezca Arthur Korn v 80. rokoch

Televízia – prvé televízne vysielanie sa uskutočnilo v Londýne v roku 1929, prostredníctvom systému škótskeho vynálezcu Johna Logiem Baira.

Magnetofón – Poulsenov vynález z roku 1898

Reaktívny motor – nechal si ho patentovať nemecký vynálezca Hans Ohain roku 1930.

Počítač – tím vedcov v Amerike pod vedením Johna Mauchlyho a Johna Eckerta v rokoch 1942 až 1946 a nazvali ho ENIAC, Elektronical Numerical Integrator and Computer.

Tranzistor – v roku 1947, skupina vedcov John Bardeen, Walter Brattaina, Wiliam Shockley americkej firmy Bell Laboratories.

POZNANIE PÁNA BOHA

Milá čitateľka, drahý čitateľ, v predchádzajúcich kapitolách ste si prečítali o tom, čo všetko existuje, že existuje vesmír, planéty, hviezdy, ďalej o vynálezoch a objavoch, o veľkých vedcoch a ich názoroch na svet. Úmyselne som tieto kapitoly ponechal bez akýchkoľvek veľkých komentárov. Je to preto, aby som nechal na vaše zamyslenie a váš úsudok o zložitosti toho, čo okolo nás existuje.

Ako to všetko vzniklo? Sú ľudia, ktorí to vidia deň čo deň, majú z toho radosť, ale ani ich nenapadne, aby premýšľali, odkiaľ sa to všetko vzalo, sú zaiste doopravdy tupí a leniví na rozmýšľanie. Ty však určite taký nechceš byť.

Podme sa spoločne teraz nad tým zamyslieť. Boh veľmi dobre vedel, že ľudia budú raz premýšľať a vypytovať sa na vznik sveta. A preto rozhodol: Zjavím im to najpotrebnejšie, potom môžu o tom sami ďalej premýšľať. Veď som ich stvoril tak, aby dokázali uvažovať. A tak vložil jednému svojmu vernému služobníkovi do mysle ako Boh stvoril svet.

Najlepšie sa o tom všetkom dočítame v Biblii. Na Slovensku máme už viacej prekladov Biblie. Originály sú napísané v gréckom a hebrejskom jazyku a tak, ak sa Vám dostali do rúk niektoré preklady, nemusia od slova do slova súhlasiť, ale zmysel je rovnaký. Je to najkrajšie dielo všetkých čias. Žiaľ nie každý má Bibliu v domácnosti a nie každý ju pozorne číta, resp. zachováva, či riadi sa podľa nej. Bibliu napísali podľa skutočných udalostí naši predkovia spôsobom, ktorý im bol v tom čase dostupný. Biblia svedčí o Trojjedinom Pánu Bohu. Nebola napísaná len pre učencov ale určená je aj obyčajným ľuďom.

Je mnoho spôsobov, ako sa nám Pán Boh chce dať poznať a spojiť sa s nami. Príroda bez prestania oslovuje naše zmysly. Vnímavé srdce dojme Božia láska a sláva zjavená v dielach Božích rúk. Pozorné ucho môže počuť a chápať Božiu zvesť v prírode. Zelené lúky, pekné stromy, kvety, mračná, slniečko, potôčik – to všetko oslovuje naše srdce a pozýva nás, aby sme sa zoznámili s Tým, ktorý to všetko stvoril. My mu však musíme otvoriť svoje srdce. Musíme byť v stálom spojení s naším nebeským Otcom.

Ďalší dôkaz o jestvovaní Stvoriteľa podáva dnešná veda, resp. samotní vedci, ktorí túto vedu tvoria. Čím je veda na vyššej úrovni (aj vedec samotný), tým viac sa dokazuje Božia múdrosť a jeho dokonalosť. Preto nie je možné postaviť náboženstvo proti vede a vedu proti náboženstvu. Veľkí vedci sú toho dôkazom.

Pojem Boha bol a stále je jeden z ústredných bodov, ktorý kedy lokalizoval ľudskú pozornosť. Dôvod je jasný. Človek sa akosi podvedome nazdáva, že

problém jeho vlastnej existencie ako i jeho definitívny osud je nutne spätý s Pánom Bohom. Preto tie nikdy nekončiace dohady, diskusie a pochybnosti.

Prečo si s týmto problémom nevedeli dať rady ani najväčší „duchovia“ ľudstva? V ktorých inštitútoch pracovali? V akých dielach publikovali svoje nesmrteľné objavy?

V tejto knižočke by som sa chcel zaoberať konfrontáciou dvoch pohľadov na túto fascinujúcu otázku všetkých čias. Má to byť otázka vedeckého a biblicko-kresťanského pohľadu. Ide naozaj o dobrú spoluprácu a súdržnosť a nie o konflikt. V predchádzajúcom storočí prežívala veda významný prelom a kto si ho uvedomuje, ten sa už nemôže staromódne pýtať, či vedec môže byť veriacim kresťanom. Veď vedci ani jeden jediný zákon nestvorili ale na základe pozorovaní ho objavili.

Počul som názor, že poloha našej Zeme, jej umiestnenie v kozmickom priestore nie je až také ojedinelé a problematické. Taký človek asi nemá ani predstavu o tom, koľko výpočtov, koľko konštruktérov a vedcov sa podieľa na tom, keď má byť vynesená do vesmíru, nad našu Zem nejaká družica, kozmická sonda či vesmírna stanica. Koľko korekcií dráhy je pritom potrebné vykonať, aby sa stala stacionárnou, teda bola „zavesená“ nad určitým miestom nad Zemou. Akou obrovskou rýchlosťou ona v skutočnosti letí. Ak si predstavíme aká obvodová rýchlosť je na povrchu našej Zeme pri jej otáčaní okolo vlastnej osi, polomer dráhy tejto družice od stredu Zeme je o niekoľko stoviek kilometrov väčší, takže aj táto obvodová rýchlosť bude ešte väčšia. To všetko je treba presne vypočítať, potom aj prakticky vykonať pomocou veľmi zložitých prístrojov a zariadení na zemi aj v kozmickom priestore. Ak by si ten človek toto uvedomil, potom by pochopil aký génius je Stvoriteľ pri tvorení našej slnečnej sústavy.

Korene novovekej prírodovedy

Prírodné vedy tvorili ľudia, ktorí vyrastali a svoje myslenie formulovali na pôde kresťanskej civilizácie. Napriek tomu, že staroveká cirkev na svoju vlastnú škodu skombinovala biblické učenie s gréckou filozofiou, neznemožnila rozvoj myslenia, ktoré znamenalo odklon od tejto kombinácie a viedlo k počiatkom vedy. Tieto počiatky spadajú do obdobia medzi rokmi 1250 až 1650. Rozkvet prírodných vied sa datuje od 17. storočia až do dnešných dní.

Vedecké bádanie si vyžaduje vieru. Vieru, že hmota, príroda má svoj poriadok. Práve túto vieru staré civilizácie nemali. Práve viera bola dobrým odrazovým mostíkom v stredovekej kresťanskej Európe. Bolo to z časti ovocie kresťanských cirkevných otcov, z ktorých napr. sv. Bazílius vehementne kritizoval pohanskú astrológiu a sv. Augustín svojím vysvetľovaním stvorenia utváral podmienky pre neskoršie skúmanie stvorenej prírody.

Kresťanská viera v poriadok a harmóniu sveta umožnila rozvoj vedy. Hoci sa tu i tam stretávame s názormi, podľa ktorých veda a viera stoja v rozpore, skutočnosť je celkom iná.

Vráťme sa znova ku predchádzajúcim kapitolám a prečítajme si, ako sa o tom vyjadřili napr. Albert Einstein a Werner Heisenberg.

Tri obdobia rozvoja prírodných vied

Konštatovali sme, že moderná prírodoveda vznikla na pôde kresťanskej civilizácie. Škoda, že vtedajšia cirkev nepočúvala dobre na hlasy pionierov rodiacej sa vedy, ktorí boli veriacimi kresťanmi, ale zostávala v zajatí svojich pomýlených

stredovekých predstáv prevzatých najmä z platonovskej idealistickej filozofie, ktorá si nevážila hmotný svet. Keď vedci považovali za osožné a správne skúmať svet stvorený Bohom, začali narážať na odpor cirkvi. A tento odpor bol jednou z príčin, prečo sa neskoršie veda a cirkev dostali do dvoch proti sebe stojacích táborov.

V štyroch storočiach novovekej prírodovedy môžeme rozlíšiť tri obdobia, ktoré sa najvýznamnejšie dajú sledovať vo fyzike. V prvom období sa jej predstavitelia uvedomele hlásia za kresťanov, skúmanie prírody považujú za skúmanie Božieho stvorenia. Johannes Kepler považoval prírodu za Božie stvorené dielo. Galileo Galilei hovoril o Biblii ako o diele Božieho zjavenia a o prírode ako o diele Božieho stvorenia. Aj Isaac Newton sa pevne držal viery v osobného Boha a mechanizmus prírody považoval len za prostriedok na splnenie Božích zámerov. V ďalšom období – v druhej polovici 18. storočia a najmä v 19. storočí skúmajú fyzici prírodu ako nezávislú objektívnu skutočnosť, začínajú hovoriť (hoci nie všetci – napr. Faraday nie) o Bohu s malým „b“ a o prírode s veľkým „P“, aj o vede s veľkým V a o ľudskom rozume s veľkým R. Mnohí popierajú Boha a jeho atribúty ako večnosť, všemohúcnosť, nekonečnosť, múdrosť, prenášajú na hmotný svet. Takto sa situácia zásadne zmenila a fyzika dostala nový tón, ktorý už nepotreboval Boha. *„Ja nepotrebujem túto hypotézu“*, vyhlásil sebavedome francúzsky astronóm Laplace. Pôvodná skromnosť a pokora prírodovedcov sa stratila, hoci dnes žijúci biochemik a nositeľ Nobelovej ceny Sir Hans Krebs zase vyznáva: *„Velikáni vedy nás učia, aby sme hľadeli na seba skromne a aby sme sami seba nepreceňovali“*. Prírodoveda 19. storočia sa pokúsila vo svojom závrate z úspechov načrtnúť všeobšiahly obraz sveta, ktorý sa však obmedzoval iba na viditeľnú a ľudskými zmyslami postihnuteľnú skutočnosť. Základné črty tohto obrazu boli takéto:

1. priestor a čas sú nekonečné,
2. svet nemal nikdy začiatok a nebude mať nikdy koniec,
3. všetko dianie v tomto svete prebieha podľa večne platných prírodných zákonov,
4. svet je zásadne poznateľný a existuje iba to, čo môžu zachytiť naše zmysly a čo je prístupné nášmu chápaniu.

Myslím, že to dnes už neobstojí a netreba k tomu komentár.

Tretie obdobie sa začína v minulom storočí a je spojené s menami Max Planck, Albert Einstein, Werner Heisenberg, Niels Bohr, Friedrich von Weizsäcker a ďalšími. Títo vedci boli a zostali veriacimi kresťanmi.

Dnes veriaci vedci nemajú žiadne problémy s osobnou vierou a vedou. A keďže Biblia tvrdí, že Boh je duch, potom ho veda nemôže ani skúmať ani dokazovať priamymi metódami ale ani podvracať jeho existenciu.

O vedeckej metóde a vedeckých zákonoch

V učebnici biológie bolo napísané: „Oblasť pôsobenia vedy určuje vedecká metóda. Všetko, v čom sa dá použiť vedecká metóda dnes alebo v budúcnosti, je alebo bude vedou, všetko v čom sa táto metóda nedá použiť, nie je vedou“ .

Čo je vedecká metóda a ako sa uplatňuje? Je to cieľavedomá postupnosť, ktorá má obyčajne nasledovné kroky: Vedecký pozoruje nejaký jav v prírode. Keď sa nad svojím pozorovaním v určitej oblasti výskumu zamyslí a začnú ho zaujímať určité stránky jeho pozorovania, nastolí si problém. Zozbiera všetky dostupné fakty, ktoré by mohli pomôcť problém riešiť. Potom si formuluje hypotézu, ktorou

sa snaží problém vysvetliť. Zhromaždí ďalšie fakty a údaje, potom zvažuje ich dosah pre svoju hypotézu. Ak je to len možné, naplánuje si a uskutoční pokusy. Ak nové fakty získané z pokusov nevyvracajú jeho hypotézu, podrobí ju ďalším overovacím procesom. V nich nehľadá potvrdenie svojej hypotézy, ale skôr jej vierohodnosť v tom, či nenájde niečo, čo by ju podvracalo. Hľadanie potvrdenia hypotézy by bolo podobné úlohe, ako keby sme chceli dokázať, že v kope sena sa nenachádza špendlík, ale pozerali by sme iba obmedzený počet vzoriek. Ak pri overovaní hypotézy sa nenájdu údaje, ktoré by ju vyvrátili, môže sa hypotéza zmeniť na teóriu. Teória zahrnuje širší okruh predstáv a medzi nimi aj určité obrazové zložky, takže sa už nedá overovať priamo. Či je dôveryhodná, to sa dá zisťovať nepriamo tak, že na jej základe robíme určité predpovede a potom skúmame, či sa predpovede splnia.

Vedecká metóda sa uplatňuje aj pri vzniku vedeckého zákona. Vedecký zákon nie je príčinou určitého poradia udalostí, je to skôr skrátenejší a zovšeobecnený opis výsledkov mnohých starostlivých pozorovaní, ktorými sa zistila súvislosť dejov alebo vlastností. Vedecké zákony nepredpisujú čo sa musí stať, ony skôr opisujú, čo sa už stalo. Vedec tento zákon nestvoril, ale ho iba objavil.

Neživá hmota je neschopná z vlastnej sily vytvoriť život, lebo skutočnosť nižšieho stupňa nie je schopná dať sama od seba vznik skutočnosti vyššieho stupňa. Túto moc mohol dať len Stvoriteľ.

František Redi: „*Všetko živé může pocházet len zo živého*“.

Podľa modernej fyziky svet okolo nás sa stáva čoraz menej materiálny, už sa nedá prirovnať k obrovskému stroju, ale skôr k rozsiahlej myšlienke.

Materialistický pohľad na realitu je úplne protichodný: od Demokrita po Karla Marxa sa duch a oblasť myslenia pokladajú iba za sprievodné prejavy hmoty, mimo ktorej nič neexistuje.

Kvantová teória umožnila zrod koncepcie, prinášajúcej úplne nový, radikálne odlišný pohľad na svet, ktorý sa opiera o dva predchádzajúce prúdy, prekonáva ich a spája do syntézy. Táto rodiaca sa koncepcia je kladená na stranu spiritualizmu, dosť ďaleko od materializmu. Novosť takéhoto myslenia sa prejavuje predovšetkým v tom, že stiera hranice medzi duchom a hmotou. Nazýva sa *metarealizmus*.

Koncom 20. storočia sme svedkami zrodu vedeckého poznania, bez spolupráce filozofov a v protiklade so všeobecným prúdom, zrodu novej koncepcie sveta, vízie vesmíru, ktorá sa dostáva do prudkého konfliktu so zaužívanou pravdou, lebo prináša ohromujúce, s ničím nezlučiteľné dôsledky. Uvediem dva príklady: v matematike je to nerozhodnuteľnosť, ktorá ukazuje, že sa nedá dokázať, či istý predpoklad je správny, alebo nesprávny. Vo fyzike je to komplementárnosť, ktorá vyjadruje, že častice, či presnejšie elementárne javy, majú zároveň vlastnosti telies i vlnenia. Významným prípadom takejto fyzickej bariéry je „kvantum účinku“, známejšie ako „Plankova konštanta“, ktorú v r. 1900 zverejnil Max Plank. Plankova konštanta je extrémne malá veličina (jej hodnota je **6626,11.10⁻³⁴ J.s**), ktorá predstavuje najmenšie množstvo energie existujúce v našom hmotnom svete. Plankova konštanta označuje limit deliteľnosti žiarenia a tým aj posledný limit každej deliteľnosti.

Kvantová teória i kozmológia posúvajú hranice poznania čoraz ďalej, až k najpodstatnejšej záhade, ktorá stojí pred ľudským duchom: k existencii transcendentnej Bytosti, zároveň príčiny i zmyslu celého vesmíru. Nakoniec vo vedeckej teórii aj v náboženskej viere nachádzame to isté. Odteraz sám Boh je

citeľný, uchopiteľný a takmer viditeľný na najhlbšom dne reality, ktorú opisuje fyzik. Fyzici nemajú najmenšiu predstavu ako by sa dalo vysvetliť zjavenie sa vesmíru.

Kvantová teória nám vraví, že na pochopenie skutočnosti sa musíme vzdať tradičnej predstavy o hmote ako hmatateľnej, konkrétnej, pevnej. Že priestor a čas sú ilúzie. Že jedna častica sa dá súčasne zachytiť na dvoch miestach. Že základná skutočnosť nie je poznateľná.

Musíme si teda zapamätať, že kvantová teória ruší rozdiel medzi poľom a časticou a zároveň medzi tým, čo je a čo nie je hmotné – inak povedané medzi hmotou a jej odvrátenou tvárou.

Dnes sa odhaduje vek Zeme na 4,5 miliardy rokov. Merania veku hviezd naznačujú, že existujú 12 až 15 miliárd rokov, čo sa zhoduje s trvaním vesmíru od jeho predpokladaného vzniku.

Veda nedokáže vysvetliť správanie atómov v podmienkach, keď je gravitačná sila extrémna.

Fyzik David Bohm sa nazdáva, že hmota a vedomie, čas, priestor a vesmír predstavujú iba maličké, sotva postihnuteľné vlnenia vo vzťahu k nesmiernej aktivite skrytého plánu, ktorý sám pochádza z večne tvorivého prameňa, nachádzajúceho sa mimo priestoru a času.

Evolučné zákony ohlásené Darwinom existujú a náhoda v nich má významné miesto – ale kto rozhodol o týchto zákonoch? Akou náhodou sa isté atómy zoskupili a vytvorili prvé molekuly aminokyselín? A stále akou náhodou sa tie molekuly zhromaždili aby vytvorili úžasne zložitú stavbu, akú predstavuje DNA? Kto vypracoval plány prvej molekuly DNA, nositeľky počiatocného posolstva, ktoré malo prvej živej bunke umožniť reprodukciu?

Špičkoví bádatelia sa neuspokojujú s bezmyšlienkovým recitovaním Darwinových zákonov. Zakladajú nové teórie, často úplne nečakané. Hypotézy, ktoré sa jasne opierajú o zásah nejakého organizačného princípu, nadradeného hmote.

Napríklad prázdny priestor je taký chladný, že každé živé stvorenie, aj to najjednoduchšie, by sa v ňom okamžite zmrazilo, lebo teplota tam zostupuje najmenej na 273 supňov pod nulou. Na druhej strane hmota hviezd je taká horúca, že nijaká živá bytosť by jej neodolala. A napokon vo vesmíre existujú žiarenia a neustále kozmické bombardovania, ktoré takmer všade znemožňujú prejav života. Dobrodružstvo života je riadené organizačným princípom.

Prigogin hovorí: *Je udivujúce, že každá molekula vie, čo urobí ostatné molekuly v makroskopických vzdialenostiach v tom istom čase. Pokusy nám ukazujú, ako molekuly komunikujú. V živých systémoch je takáto vlastnosť prijateľná, ale v neživých je prinajmenšom neočakávaná. Vesmír sa nemohol zjaviť náhodou a rovnakou náhodou nemohol vyprodukovať život a inteligenciu.*

Francis Grick, nositeľ Nobelovej ceny za biológiu za objav DNA uvádza: *Čestný človek, vyzbrojený všetkými súčasnými vedomosťami, by si mal priznať, že momentálne to vyzerá, akoby pôvod života spočíval na zázraku, keďže na jeho uskutočnenie treba zosúladiť tolko podmienok.*

Živá bunka sa skladá z dvadsiatich aminokyselín, vytvárajúcich kompaktnú reťaz. Funkcia týchto aminokyselín zasa závisí približne od 2 000 špecifických enzýmov. Pri takomto postupe sa biológovia dostali k výpočtom, že pravdepodobnosť toho, aby sa tisícka rôznych enzýmov priblížila k usporiadanému spôsobu a k vytvoreniu živej bunky (počas vývoja za niekoľko miliárd rokov) sa táto šanca rovná nule. Takáto vývojová operácia sa nemohla

uskutočniť náhodou. Vesmír neobsahuje náhody, ale rozličné stupne poriadku. Ak sa vývoj reality riadi skrytým poriadkom, z vedeckého hľadiska je nemožné predpokladať, že život a inteligencia sa vo vesmíre zjavili ako následok série náhod, náhodných udalostí bez akéhokoľvek cieľa. Celý vesmír smeruje k vedomiu. Celá realita spočíva na malom počte kozmologických konštánt - na menej ako 15. Ide o gravitačnú konštantu, rýchlosť svetla, absolútnu nulu, Planckovu konštantu, atď. Poznáme hodnotu každej z nich, a to s obdivuhodnou presnosťou. Keby sa jediná z týchto konštánt bola čo len trochu zmenila, potom vesmír – aspoň taký, aký my poznáme – by sa nemohol zjaviť. Základné prírodné konštanty a pôvodné podmienky, ktoré umožnili vznik života, sú podľa všetkého riadené so závažnou presnosťou. Preto matematická pravdepodobnosť toho, že by vesmír mal byť výsledkom náhody, je prakticky nulová. Naša existencia bola od samého začiatku naprogramovaná. Na začiatku stvorenia nebolo náhodnej udalosti, iba nekonečne vysoký stupeň poriadku, aký si ani nevieme predstaviť: najvyšší poriadok riadil fyzikálne konštanty, pôvodné podmienky, správanie sa atómov a života hviezd. Bol tam mocný, slobodný, nekonečne existujúci, záhadný, implicitný, neviditeľný, citeľný, večný a potrebný za všetkými javmi, veľmi vysoko nad vesmírom ale prítomný v každej častici.

Bergson v r. 1912 napísal jezuitovi otcovi Tonquédecovi: *„Úvahy zhrnuté v mojej eseji Hmota a pamäť sa, ako dúfam, vyslovene dotýkajú existencie ducha. Od toho sa prirodzene odvíja predstava Boha tvorcu a neobmedzeného dodávateľa hmoty i živého“*.

Pod viditeľnou tvárou reálneho je teda to, čo Gréci nazývali „logos“, inteligentný, rozumný prvok, čo spravuje, riadi, oživuje kozmos a spôsobuje, že tento kozmos nie je chaos, ale poriadok. Tento absolútny poriadok, dokonalosť a vysoký stupeň inteligencie patrí Bohu.

Fyziku môžeme dnes rozdeliť do troch ér: Prvá bola éra Galileiho, Keplera a Newtona a počas nej pripravili katalog pohybov, nevysvetlili však, čo to je pohyb, druhá je éra kvantovej fyziky, prichádzajúca s katalógom zákonov zmeny, nevysvetľuje však zákon, tretia ešte len prichádza a je to éra dešifrovania samého zákona fyziky.

Moderná fyzika umožňuje zazrieť čosi, čo možno vyjadriť približne takto: ľudský duch sa vynára z hĺbín a situuje sa kdesi mimo osobného vedomia, čím hlbšie zájdeme, tým väčší sa priblížime k univerzálnemu základu, ktorý spája hmotu, život a vedomie.

Teilhard de Chardin napísal: *„V každej častici, v každom atóme a v každej molekule, v každej bunke hmoty sa skrývajú a konajú, bez toho, že by sme o tom vedeli, vševědúcnosť, večného a všemohúcnosť nekonečného“*. Fyzik Harris Walker nadväzuje na Teilhardove myšlienky, keď predpokladá, že správanie elementárnych častíc sa zdá ovládané organizátorskou silou.

Ešte uvediem názory niekoľkých vedcov. Heisenberg uvádza: *„Majúc na pamäti vnútornú stabilitu pojmov normálneho jazyka v období vedeckého rozvoja vidíme, že - po skúsenostiach modernej fyziky - náš vzťah k takým pojmom, akými sú ľudský duch, duša, život či Boh, bude iný ako postoj, ktorý k nim malo 19. storočie“*.

Eddington: *„Zo všetkých tých argumentov modernej vedy možno vyplýva záver, že pre rozumného vedca sa náboženstvo stalo prijateľné kedysi okolo roku 1927“*.

Berkeley vníma svet ako Boží obraz.

Rok 1927 je jeden z najdôležitejších v dejinách moderného myslenia. Znamená odštartovanie metarealistickej filozofie. Je to rok, keď Heisenberg predkladá svoj princíp neurčitosti, keď kanonik Lemaitre vysvetľuje teóriu

rozpínania vesmíru, keď Einstein prichádza s teóriou jednotného poľa, keď Teilhard de Chardin publikuje prvé časti svojho diela. A to je aj rok Kodanského kongresu, ktorý označuje oficiálny vznik kvantovej teórie.

Duch i svet vytvárajú jedinu a tú istú realitu. Tvorca tohto hmotno-duchovného vesmíru je transcendentný. Sama realita tohto vesmíru nie je poznateľná.

Štvoraké poznanie Pána Boha

Človek najmä v posledných storočiach vo vedách hodne pokročil, zatiaľ čo v náboženských otázkach, poznávaní právd svätej viery sa dosť zanedbal. Dedinský ľud a stredné vrstvy ľudu po našich mestách ešte poznajú katechizmus, ba sú prípady neobyčajne hlbokého poznania právd viery, ale ako je to medzi vzdelanými vrstvami národa? Sú dve skupiny. V jednej skupine (často menej inteligentnej, zato viac namyslenej) panuje veľká náboženská nevedomosť, v druhej skupine (často inteligentnejšej) sú veriaci alebo neutrálni. Ak však hľadáme u prvej skupiny akú – takú stopu hlbšieho poznania Pána Boha, daromné sú naše námahy, lebo o tých veciach nikdy nerozmýšľali, nikdy sa tým nezaoberali, nikdy o tom nečítali. Ten „svet“ im je celkom neznámy a cudzí. Aké to má následky? Čo sa nechápe, ľahko sa vyhlási za nerozumné. Príde prvé pokušenie, do rúk sa dostane nezodpovedná tlač, protináboženská kniha alebo časopis, počuje sa nejaká prednáška, či školenie od takých, čo o viere nemajú ani potuchy – a zaraz sa objavia námietky proti viere, pravdy viery zazdajú sa spiatočnicke, nezodpovedajúce dnešnému pokrokovému rozumu. Záleží na tom ako inteligentný človek to hodnotí.

***Pána Boha môžeme poznať štyrmi spôsobmi:
zo stvorených vecí, z Písma svätého – Biblie, Pána Boha predstavil jeho syn
– Pán Ježiš Kristus a z vlastných zážitkov s ním.***

Pán Boh chce aby sme ho poznali. Veď Ježiš Kristus prišiel na svet, aby sme mali život. (Ján 10,10). A čo je život? Božský Spasiteľ hovorí o ňom Otcovi: „A to je život večný, aby poznali Teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal – Ježiša Krista“ (Ján 17,3).

Keď sa Pán Ježiš zhováral pri Jakubovej studni so Samaritánkou a presvedčil ju, že on je sľúbeným mesiášom, vrátila sa táto žena do mestečka a s takým zápalom rozprávala o Pánovi Ježišovi, že, ako hovorí evanjelista „z toho mesta mnoho Samaritánov uverilo v neho pre reč ženy vydávajúcej svedectvo“ (Ján 4,39). Ale neskôr, keď sám Pán Ježiš dva dni ostal v Sickeme a začal hlásať evanjelium, tí, ktorí predtým uverili, hovorili žene: „už nie pre tvoje rozprávanie veríme, lebo sme sami počuli a vieme, že tento je opravdive Spasiteľom sveta (Ján 4,42).

Vedieť a veriť! Či si už dakedy rozmýšľal, aký je rozdiel medzi týmito dvoma slovami? V apoštolskom vyznaní viery hovoríme: „Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme“! A dobre hovoríme, lebo svätý Pavol pripomína, že „kto pristupuje k Bohu, musí veriť, že je, a že tým, ktorí ho hľadajú je odplatiteľom“ (Žid. 11,6). Teda musíme veriť, že Boh je, nežiada, aby sme predtým vedeli, že Boh jestvuje? Zaraz sa o tom presvedčíme.

Čo znamená veriť? To znamená prijať čosi, ako pravdu, nie preto, že sme sa sami o tom presvedčili, ale preto, lebo nám o tom niekto rozprával.

Poznanie Pána Boha

Príklad: Bol si už niekedy v Trenčíne na hrade? Poprezeral si si ho pozorne? Ak si už bol, vieš o tom všetkom, videl si na vlastné oči. Ak si tam nebol, tak uveríš tým, čo o ňom rozprávajú – že je tam studňa, komnaty, atď. Tak isto v škole žiak verí profesorovi pri výklade látky, napr. že voda sa dá rozložiť na dva plyny – kyslík a vodík. Keď sa však o tom pri pokusoch presvedčí, už nielen verí, ale aj vie. Alebo ideš do obchodu kúpiť napr. cukor a múku. Na vreckách je napísané: Kryštálový cukor, alebo hladká múka. Budeš otvárať tieto vrecká, aby si sa presvedčil, či je tam naozaj ten obsah, ktorý je napísaný? Verím, že vrecká nebudeš otvárať a veríš, že je tam ten obsah, ktorý je napísaný na obale. Tak teda vidíš, že predsa veríš tomu, čo je tam napísané. A teraz sa zamysli. Písmo Sväté, ktoré svedčí o Bohu Stvoriteľovi je napísané už takmer 2500 rokov. Prežilo veľa rôznej kritiky a doteraz obstálo. A tomu neveríš?

Teda teraz, keď už vieme, aký je rozdiel medzi vierou a vedou, pýtame sa, či môžeme vedieť, že Boh je, a či máme len veriť v túto pravdu? Nejednen by azda odpovedal: mám veriť, že Boh je, vedieť, to nemôžem, lebo sa o tom nemôžem presvedčiť. Či si ja môžem ísť pozrieť Pána Boha, dotknúť sa ho, tak, ako možno napr. odcestovať do Berlína a na vlastné oči sa presvedčiť, že Berlín jestvuje? Tak nemôžem. Boh je neviditeľný a nehmataiteľný. Ale existujú dva druhy dôkazov: priame a nepriame.

Naozaj Pána Boha nemôžeme našimi očami ani vidieť, ani sa ho nemôžeme rukou dotknúť. Kto ti však povedal, že treba veriť všetko, čo sa nedá vidieť a ohmatať? Či okrem päť telesných zmyslov nemáme ešte inú, vyššiu, poznávaciu schopnosť? A čo rozum? Či sa nemôžeme presvedčiť rozumom ešte aj o takých veciach, ktoré naše zmysly nevládu pochopiť? Vari si už dakedy na vlastné oči videl alebo nahmatal múdrosť, hriech, lásku. atď.? Zaiste nie, lebo tie veci nepodliehajú zmyslom, a predsa nehovoriš, že veríš, ale vieš, že ten alebo onen človek je múdry, ctnostný, iný je hriešny, hlúpy, atď. Teda nie je pravda, že viera sa tam začína, kde sa končí zmyslové poznanie. Zmysly majú veľmi obmedzenú a nedokonalú poznávaciu schopnosť. Máme ich spoločne so zvieratami. Rozum smeruje oveľa ďalej a poznáva aj také veci, ktoré zmysly nevládu nijako pochopiť. Teda môže byť čosi, o čom rozum vie, hoci zmysly to nepoznali. Uvediem ďalšie príklady: Videl si si už niekedy svoj vlastný mozog? Veríš, že ho máš? Áno, veríš. A možno máš v ňom aj veľa rozumu. Cestoval si už niekedy autobusom, či vlakom? Pýtal si od vodiča vodičský preukaz, alebo oprávnenie na vedenie vozidla? Nie. Veril si, že ho má. Letel si už niekedy lietadlom? Preveroval si si, že pilot má oprávnenie lietať s týmto lietadlom? Nepreveroval, hoci pilot je možno terorista, ale aj tak by si mu to nedokázal, lebo má všetky oprávnenia a preukaz.

Alebo iste si sa už presvedčil, že existuje vietor. Hýbe listami stromov, vetvičkami, ale aj vyvráti stromy, pováľa obilie, zhodí strechu, a podobne. Vidíš vietor? Nie nevidíš nič. Iba cítiš jeho silu. Niekedy je malá, inokedy veľká. Dokonca môžeš určiť aj jeho smer. Veríš tomu?

A tak vidíš! Koľko toho veríš a tomu, ktorý všetko stvoril neveríš? Prosím, čo najskôr sa nad sebou zamysli a prehodnoť svoje názory.

Pozrime sa teda, či sa dá rozumom presvedčiť, že Boh je.

Rozum nám hovorí, že nič sa nemôže urobiť samo od seba alebo náhodou. Vraciaš sa do domu a nájdeš v izbe rozbité okno, ktoré, keď si odchádzal, bolo celé. Pýtaš sa s hnevom: kto to rozbil? Keby ti niekto odpovedal, že sa to samo urobilo, hotový si mu vynadať, lebo sa nazdávaš, že si z teba robí posmech. A čo by si povedal, keby napr. tvoj sused nechcel ani orať ani siať a bol by

Poznanie Pána Boha

presvedčený, že sa to samo urobí? Celkom iste by si súdil, že stratil rozum, keď každý vie, že z ničoho nikdy nebude nič. Preto ti ani na um nepríde, žeby napríklad sám postavil, že by sa hodinky či televízor samé opravili, že z hromady elektrotechnických súčiastok by samo vzniklo rádio, video, či televízor alebo počítač, ba ani kameň na kameň sám od seba nevylezie. Musí ho tam niekto položiť. Ó Bože, a ten ohromný krásny svet by sa mal sám od seba stvoriť? Hviezdy a planéty by sa samé od seba mali začať pohybovať po presných dráhach vo vesmíre a ešte sa pritom aj presne otáčať okolo svojej osi, Slnko by sa malo samé od seba zapáliť, aby zohrievalo Zem a odbehnúť náhodou do takej vzdialenosti aby na Zemi mohol existovať život, rieky a moria samé od seba by sa mali porozkladať, z ničoho by sa mali množiť ryby, vtáci, zvieratá, rastliny a ľudia? Keď zbadáš hýbať sa hocaký malý stroj, pýtaš sa, kde je strojuvoda alebo konštruktér? Niekde na výstave vidíš ohromujúci veľkostroj, vidíš pohyb riek, vetrov, vidíš hviezdy, mesiac, vidíš premeny ročných dôb, dňa i noci, zimy a tepla, vidíš život rastlín a zvierat, vidíš ako to všetko ide pekne harmonicky napred, ako sa všetko rozmnožuje, ale aj umiera, mení a nikdy neprestáva – a nemal by si sa dôkladne pozrieť, kde je ten veľký Pán, Stvoriteľ, mocný majster a tvorca, ktorý svet zriadil, dal ho do pohybu, spravuje a ovláda ho? Ak si vonku v prírode, cez deň alebo v noci, pozri sa okolo seba – vidíš krásnu prírodu, vtáčkov, zvieratká, cez deň slniečko, či mraky, v noci hviezdíčky, mesiačik - nikdy ťa nenapadlo sa nad tým zamyslieť, kde sa tam vzali, prečo tak presne fungujú? Aké to máš srdce, že si taký bezcitný? Ak si dakedy vyrobil dáky jednoduchý strojček, či pomôcku do záhrady a druhý človek by prišiel a povedal by ti – to bolo jednoduché, to sa možno urobilo samo. Čo by si mu na to povedal? Iste nič pekné. A žiaľ, to si musí aj Pán Boh myslieť o tebe, lebo možno tvrdíš, že nejestvuje. Prosím zamysli sa nad sebou. Možno ti už niekoľkokrát zachránil život, lebo neustále čaká na tvoje rozhodnutie.

Farby samé od seba tiež nevytvoria krásny obraz, príkladov je veľa. Veď je veľa rozdielov medzi človekom a zvieratom. Okrem rozumu, reči, písma, počítania je to aj napr. očné bielko, ktoré má jedine človek.

Schopnosť vidieť má duchovnú podstatu, je večná a nezničiteľná. Fyzickú a duchovnú schopnosť vidieť sme si nevytvorili, ona existuje. Nevidíme okom, oveľa viac vidíme cez oko. Sietnica oka je citlivá na svetlo, prijíma dráždenie fyzikálnym podnetom, ktorý vychádza z predmetu vo forme svetelných vln a prijíma obraz. Tieto podnety – alebo dokonca výraz tváre - sú prenášané zrakovým nervom do zrkovitého centra v mozgu. A keď sa v mozgu stretne svetlo prichádzajúce zvonka s vnútorným svetlom duševnej podstaty, na základe duševného interakčného procesu nastáva to, čo nazývame videním.

Ak považujete oko za symbol Božej lásky a nadšenia z vecí, ktoré stvoril Boh, potom, obrazne povedané, slúžia tvoje oči ako nástroj smädu po poznaní Božej pravdy.

Aj ty máš rád ak si ťa niekto váži, uznáva ťa. Je ti nepríjemné ak niekto z tvojich podriadených, či členov rodiny, ťa neuznáva vyvyšuje sa nad teba, možno sa snaží ťa zničiť, alebo podraziť... A tak aj Boh. Čaká od teba uznanie, úctu, pokoru.... Obraz – bude vždy iba obrazom. Tak aj človek – je obrazom Boha, ale Bohom nikdy nebude.

Pána Boha treba hľadať. Jeho stopy sú všade. Ak na snehu vidíš stopy, podľa ich tvaru poznáš, čo tadiaľ išlo. Rozlíšiš dokonca, či to bolo zviera, človek, alebo vozidlo. Príroda, prírodné zákony, živé stvorenia nie sú pre teba dostatočné stopy. V predchádzajúcich kapitolách si mohol čítať o planétach, Zemi a vede. Zamysli sa nad sebou a sám si odpovedaj na otázku, ktorú vedu perfektné ovládaš.

Elektrotechniku? Fyziku? Chémiu? Biológiu? Matematiku? Zdravovedu a všetky odbornosti v nej? Prečo pri štarte raketoplánu je veľa vedcov rôznych profesií? Možno ovládaš jednu vedu, aj to určite nie kompletnú. Ani jeden človek na tejto zemi neovláda perfektne všetky tieto vedy. A predsa tie zákony, ktoré v nich platia musel niekto stvoriť! Existovali už dávno predtým, než ich človek objavil! Teda musí existovať niekto, kto to všetko vie, kto to všetko ovláda. A potom sa ešte pýtaš, či sa dá rozumom vedieť, že Boh jestvuje? Hľa, rozum volá zo všetkých síl, že musí byť Boh, že svet bez Boha je hlúpostou. Preto Písmo sväté právom nazýva hlúpymi a rozumu pozbavenými ľuďmi, ktorí Boha nepoznajú, neveria a nechcú uveriť, ba sa mu vysmieávajú. Hovorí, že nemajú výhovorky „lebo ak im bolo možné tak mnoho vidieť, že mohli svet posúdiť, akože ešte snadnejšie nanašli Pána“ (Mudr.13,9).

Teda „nedajú sa vyhovoriť“ (Rim 1,20), „ale zasa ani tým nemožno odpustiť“ (Mudr. 13,8). (Ako o tom súdia veľkí vedci si si prečítal v predchádzajúcich kapitolách).

Najskôr treba uveriť, že Boh jestvuje a potom v neho veriť. Ak uveríte v Boha, potom už nemusíte žiť v beznádeji a strachovať sa, čo s vami bude. Aký zmysel má váš život bez Boha? Bohatsvo? Majetky? Peniaze? Veď aj tak raz zomriete a všetko tu necháte a možno vaši potomkovia sa budú o to súdiť alebo to len tak premárnia. Veriť v Boha môžete aj keď ste bohatí. Možno Boh vaše bohatstvo potom ešte rozmnoží.

Boh je najvyššia inštancia, ktorá je stále činná. Na svetové dianie sa neprizerá ako pasívny divák, ale ustavične sa na ňom zúčastňuje ako ten, ktorý jedná, riadi a tvorí. O Božích zásahoch si prečítaj v samostatnej kapitole.

A tak veda a viera sú dva spôsoby ako poznať Pána Boha. Pomocou vedy môžeme spoznávať stvorené veci, pomocou viery môžeme poznávať Bibliu. A kde je tretí? Veď v nadpise tejto časti si čítal o trojakom poznaní Pána Boha! Vidíš, obidva tie spôsoby poznania Pána Boha sú ťažké a namáhavé. Viera vždy čosi stojí, lebo veriť treba slovám druhého, to, čo sme sami nepoznali. Ani veda o Bohu nie je ľahká, lebo aby sme Boha poznali treba nám usudzovať, hýbať rozumom, namáhavo hľadať pravdu. Preto dobrotivý Pán Boh vymyslel ešte tretí spôsob, dať sa nám poznať. Je to ľahký, slasťou prekypujúci spôsob – **videnie**.

Boh nám dovoľuje, čo od prírody nepatrí nikomu, ani anjelom, ani nijakému stvoreniu, dovoľuje nám poznať svoju najsvätejšiu nepochopiteľnú Bytosť. Ale toto bezprostredné videnie Boha nie je údelom zemského života. Ono má byť našou odmenou v živote večnom. Pozemský život je život práce, námahy, získavania zásluh, preto aj poznanie súvisiace s týmto životom je skúpe, temné a ťažké. Teraz vidíme Boha cez zrkadlo v hádanke, ale potom z tváre do tváre. Je síce pravda, že naše telesné oči ani v nebi neuhrú Pána Boha, ale Pán Boh akýmsi tajomným spôsobom otvorí oči našej duše a dá sa nám poznať, taký aký je. Prestane viera, prestane veda a začne sa ľahké slasné videnie. Ako keď slepý, ktorý nikdy nevidel slnko a iba iným verí, že ono je, náhle dostane zrak, tak aj my na druhom svete uzrieme očami duše slnko odvekej múdrosti, lásky a dobroty – Pána Boha.

Nech učenie o trojakom poznaní Pána Boha povzbudí nás hľadať Boha osobitnými cestami nášho života vierou a vedou. Nie je to ľahké, lebo svet je rozbúrený, zmysly preháňajú a zlí ľudia balamútia rozum. Nedajme sa oklamať, lebo od toho závisí naše večné šťastie, ktoré sa zakladá na videní Pána Boha. Vzbudme si živú vieru v jestvovanie Boha a usilujme sa aj rozum podoprieť vedou,

Poznanie Pána Boha

že Boh je a musí byť. Nevšímajme si rôzne pochabé reči, ktoré by nám chceli odobrať vieru v Boha, alebo vedu o Bohu podkopávať.

Zamysli sa nad tým, aký ekosystém Boh vytvoril okolo Teba! Vzduch, more, rastliny! Tvoria globálnu **ekosféru**, ktorú človek nestvoril, nevytvoril ani nevymyslel. Tiež neexistuje na žiadnej inej planéte! Všetko, všetko, čo okolo seba vidíš, ale aj nevidíš, je v konečnom dôsledku určené pre potreby človeka. Pre to, aby si mohol žiť, jesť, milovať sa, užívať, byť bohatý, žiť kultúrne.... Alebo myslíš, že tvojím poslaním je práve iba to? Myslíš, že Boh urobil niekde chybu, keď nenaprogramoval, aby každý človek automaticky po narodení v Nehu uveril? Nie On chybu neurobil. On ti dal slobodnú vôľu a slobodné rozhodovanie a rozum, ale predpokladá, že ak si hovoríš rozumný človek medzi ktorým a zvierateľom je predsa len rozdiel, predpokladá, že si natoľko rozumný tvor že na to prídeš aj sám, ako sa ku svojmu Stvoriteľovi máš chovať. A zamysli sa nad tým ako sa chováš k Tomu, ktorý to všetko pre teba vytvoril! Ako si mu za to vďačný? Ako sa chováš ku svojim blíznym? Si zbabelý a radšej povieš, že Boha niet! Ale ver, na svoju hlúposť veľmi doplatíš.

Neskúmame chlieb ako sa vyrába, ani aké prvky obsahuje, ale chceme ho jesť a vychutnávať.

Ľudská bytosť je čosi viac ako „obrovské nahromadenie nervových buniek a s nimi prepojených molekúl“ a čosi viac ako zvieratá! Sú veci medzi nebom a zemou, na ktoré veda nikdy nenájde odpoveď. Boha nevnímame zmyslami, ale rozumom, duchom.

Svojimi očami môžem vidieť materiálno, ušami môžem počuť hlas, uchom ťa nemôžem vidieť. Aby som mohol vidieť myšlienkou, potrebujem rozum. Myšlienku nemôžem ani vidieť očami, ani počuť ušami. Myšlienky „vidíme“, vnímame rozumom. Ak chcem vidieť Boha, nemôžem ho vidieť svojim uvažovaním, rozumom, ani očami, ani ušami. Mám na to inú schopnosť – ducha. Ak sa chcem s tebou rozprávať, budem sa na teba pozeráť, ale ak ti chcem zatelefonovať, nemôžem ťa priamo vidieť očami. Vidím ťa však svojou fantáziou. To je duša. Keď však chcem volať k Bohu, nestačí mi na to predstavivosť, ani mobilný telefón, ale potrebujem ducha. Duch Svätý, ktorého dostaneme pri našom krste – to je ten komunikačný prostriedok s Bohom. Ide o to, aby táto „linka“ nebola prerušená. Prerušená môže byť veľa spôsobmi: hriechom (treba sa ospravedlniť „prepáč mi Pane, Nebeský Otec“), treba odpustiť druhému, aj keď ti ublížil (zmier sa s ním), treba sa všetkého vzdať a v srdci byť slobodný (Boh ti všetko mnohonásobne vráti), treba prijať kríž, ktorý na teba uložil (ty sám si tvoj kríž, ty konáš zlo, ty nosíš svoje telo, ty máš alebo nemáš svoju budúcnosť, svoje meno, svoju rodinu, svoje manželstvo, hriechy, choroby, šťastie, nešťastie - ak to všetko s pokorou prijmeš, prijmeš svoj kríž). To sú podmienky fungovania spojenia medzi Bohom a tebou.

Z psychologického hľadiska bude Boh pre teba tým, za čo ho považuješ. Preto je veľmi dôležité, aby si Boha správne videl a poznal.

Ak sa pozorne pomodlíš Otče náš – zistíš, že sú v ňom splnené všetky podmienky spojenia medzi Bohom a tebou, potom môžeš pokračovať v ďalšom rozhovore, s tvojimi vďakami, chválami, prosbami a rôznymi starosťami, poprosiť Ho o pomoc. Buď si istý, že skôr alebo neskôr (ako to Boh uzná za správne a vhodné), ti **podľa tvojej viery** vyhovie. Mysli na to, že Boh Otec ťa miluje. Musíš Mu dôverovať, aby ti tvoje prosby splnil. Modli sa aj za druhých. Prosiš o lásku, ale aj ty buď láskou. Ak si aspoň raz zažil lásku, vieš, že existuje a aká je. Aj Boh je láska – tá najväčšia. Vypočuje ťa, iba ak mu veriš! Ale ty neveríš ani v Boha ani ľuďom, ba ani sebe, lebo si zbabelý! Ver tomu, že Boh ťa ochraňuje a stará sa o

teba, že Ťa miluje a sprevádza Ťa na všetkých cestách ku šťastiu. Ak hlboko prenikneš do tejto pravdy, zažiješ vo svojom živote zázrak a tvoje najhlbšie túžby a sny sa vyplnia.

Musíš spoznať a vedieť, že Boh je radosť a nadšenie, neopísateľná krása, dokonalá harmónia, nekonečná múdrosť a bezhraničná láska. Je to najvyšší princíp, všadeprítomný a všemocný.

Keď teda chceš hovoriť s Bohom, tak vytvor z tvojej strany spojenie. Boh Ťa vždy čaká, že zavoláš. Tak ako sa matka poteší, ak jej dieťa zavolá, tak sa poteší aj Nebeský Otec! Pomysli si, že do mojej duše zasadím Boha a jeho lásku. Myslím, cítim a konám z pohľadu Božej lásky. Teraz sa spojím s Božou silou a cítim sa neporaziteľným. Cítim v sebe prúd Božieho pokoja. Boh vo svojej múdrosťi a láske vedie a usmerňuje mňa a mojich blízkych. Jeho vôľa je pokoj a harmónia, veselosť a šťastné zavŕšenie všetkého.

Je len jeden Boh. Nedaj sa pomýliť. Tak ako chodilo po mestách po revolúcii v r. 1989 veľa takzvaných liečiteľov, chodili sme po štadiónoch, kde nás zázračne liečili (dnes už po nich nie je ani stopy), tak teraz chodia rôzni poslovovia verbovať do rôznych siekt. Opäť predpokladajú, že ľudia sú nevedomí a „naletia“ na ich reči a získavajú ľudí do svojej sekty.

Všetci zakladatelia náboženstiev, napr. Budha, Mohamed alebo Konfucius – sú len ľudia, ktorí sú tak isto pod hriechom ako my všetci, a preto nás nemôžu spasíť. Oni sa pokúšajú nájsť Boha. Iba Ježiš Kristus je tá pravá cesta, lebo On prišiel zhora od Boha a k Nemu odišiel, aby sa znova vrátil. Ježiš potrebuje tvoju „adresu“. Musí Ťa poznať. Snažíš sa o to? Nezabudol si, že aj Ježiš bol človekom a preto pozná všetky naše problémy a neresti?

Tvojím problémom je to, že Bohu neveríš! Boh ti dal ruky, nohy, rozum nielen na to, aby si pracoval, ale aby si sa aj modlil. Krstom si sa stal Božím dieťaťom.

V našom kresťanskom živote existujú tri dôležité fázy. Jedna fáza je, keď Božie kráľovstvo je v tebe neviditeľné, druhá fáza je, keď toto Božie kráľovstvo sa stáva viditeľným a pôsobí. Tretia fáza Božieho kráľovstva je tá na konci sveta.

Ak pozorne sleduješ dennú tlač, všiamaš si články, tak si mohol čítať v Nedelnej pravde, ktorá bola vydaná 31.12.1981, kde bol článok RNDr. A. Hajduka, CSC, z Astronomického ústavu SAV v Bratislave. Vo svojom článku „Život ako kozmický jav“ má podnadpis „O živej hmote nerozhodla náhoda“. V tomto článku vyslovuje hypotézu súčasných vedcov – astrológov a zamietá hypotézu o náhodnom vzniku živej hmoty. Aj tu vidieť, že ani naši vedci nespia na vavrínoch ale kráčajú s dobou poznávania stvoreného a tým aj Stvoriteľa samého. Ešte ak si uvedomíme dobu, v ktorej to písal (za čias rozvinutého socializmu), tak vidíme jeho silu, odvahu a silné presvedčenie, že má pravdu.

Sila modlitby

Modlitba má takú silu, ako silno veríme. Veríme v niečo, čo nevidíme. Ak mám odpovedať na otázku čomu veriť, jediný objekt viery, ktorý je naozaj pevne podložený dôkazmi histórie, archeológie, literatúry a osobnej skúsenosti, je Ježiš

Kristus (on je Cesta, Pravda i Život a bude nás súdiť) a tiež v Boha Otca, Stvoriteľa všetkého, lebo je všemohúci, vševediaci, dobrotivý, láskavý a poznám jeho dielo, tiež aj v Duchu Svätého, ktorý sa nášmu duchu prihovára uistením, že patríme Bohu. Lebo: „Nebesá rozprávajú o sláve Božej a dielo jeho rúk zvestuje obloha (Ž19,1)“. Boh sa zjavuje človeku, ktorý chce Boha poznať.

Nedávno som čítal o americkom prírodovedcovi doktorovi N.J. Stowellovi, ktorý urobil experiment, ktorý mu umožnil zmerať silu modlitby. Stowell spomína: Bol som cynickým ateistom, ktorý veril, že Boh nie je ničím iným ako výtvorom ľudskej mysle. Nedokázal som uveriť v živú Božiu existenciu a v to, že Ona nás všetkých miluje a má nad nami moc.

Jedného dňa som pracoval vo veľkom patologickom laboratóriu istej kliniky. Bol som zaujatý meraním vln a silou vyžarovania ľudského mozgu. Spolu s mojím spolupracovníkom som sa rozhodol urobiť chúlостivý experiment. Chceli sme preskúmať, čo sa deje vo vnútri ľudského mozgu vo chvíli prechodu z fázy života do fázy smrti. S týmto cieľom sme si vybrali ženu, ktorá trpela smrteľným nádorom mozgu. Pokiaľ ide o duchovné a psychické zdravie, bola normálna. Pozornosť vzbudzovala jej pohoda napriek tomu, že jej stav sa ustavične zhoršoval. Vedeli sme, že zomiera, a ona to vedela tiež. Cítila, že sa blíži koniec. Dozvedeli sme sa, že hlboko verila v jediného Vykupiteľa Ježiša Krista. Krátko pred očakávaným skonom sme pristavili do tej izby mimoriadne citlivý merací prístroj. Mal nás informovať o tom, čo sa bude diať v mozgu zomierajúcej. Nad posteľ sme dodatočne nainštalovali malý mikrofón, aby sme mohli počuť, čo pacientka hovorí, a či vôbec bude vydávať nejaké zvuky. Sami sme odišli do susednej miestnosti. Bolo nás päť suchopárnych vedcov, z ktorých ja som bol hádam najviac necitlivým. Napäto sme stáli pred naším prístrojom a vyčkávali, čo sa bude diať. Ručička prístroja bola na nule a mohla sa odchyliť 500 stupňov napravo v takzvanej pozitívnej klasifikácii a 500 stupňov doľava v klasifikácii negatívnej. Predtým sme pomocou takéhoto prístroja merali vysielanie jednej rádiovkej stanice, ktorej program vyžaroval silou 50 kW. Išlo pritom o novinu, ktorá sa mala roznieť do celého sveta. Počas tohto výskumu sme namerali hodnotu 9 stupňov pozitívneho merania. Zdalo sa, že posledný výdych chorej sa blíži. Zrazu sme počuli, ako sa začala modliť a oslovovať Boha. Prosila ho, aby odpustil všetkým ľuďom, ktorí jej v živote ukrivdili, a potom dala výraz svojej viere slovami: „Viem, že si a zostaneš jediným neomylným zdrojom všetkých stvorení“. Ďakovala mu za jeho silu, ktorou ju dlho udržoval pri živote, i za istotu, že raz bude jedno s Ježišom. Potvrdila, že napriek utrpeniu sa jej láska neotriasla, a keď spomínala hriechy odpustené Ježišom, z jej slov znelo neopísateľné opojenie. Nakoniec prejavila veľkú radosť, že zakrátko uzrie svojho Spasiteľa. Ešte prosila Pána Ježiša o milosť pre svoje dve deti, aby im bol milostivý, pomáhal a požehnával ich. S veľkou vďakou, pokorou a so slzami v očiach čakala na to, čo musí prísť. Keď sme stáli pri našom zariadení, konštatovali sme, že naše srdcia sú veľmi pohnuté. Celkom sme zabudli, čo sme vlastne chceli skúmať. Nehanbiac sa za slzy, pozerali sme sa jeden na druhého. Bol som taký dojatý tým, čo som počul, že som plakal tak, ako naposledy v detstve. Zrazu, keď sa žena modlila, začuli sme z nášho prístroja zvláštny zvuk. Keď sme sa pozreli tým smerom, zbadali sme, že ručička sa vychýlila a ukazovala 500 pozitívnych stupňov a ďalej sa posúvala k okraju. Naše myšlienky uháňali ako bláznivé. Uvedomili sme si totiž, že pomocou technických prístrojov sme objavili neslýchanú vec: mozog umierajúcej ženy, ktorá bola spojená s Bohom, generoval silu 55-krát silnejšiu, ako nieslo vysielanie dobrej rádiovkej správy. Rozhodli sme sa, že o čosi neskôr urobíme ešte jeden pokus. Po rozložení našej aparatúry sme poprosili ošetrovateľku, aby nejakým spôsobom rozčúľila iného pacienta, o ktorom sme vedeli, že je agresívny. Muž na

to reagoval nadávkami a preklínaním. Jednoducho povedané, zneužíval Božie meno. V našom prístroji to znova zapraskalo. Boli sme veľmi vzrušení pri zistení, že ručička sa v tej chvíli nachádza na 500 stupňoch negatívnej stupnice a pohybuje sa ďalej k okraju prístroja.

Takto sa nám metódou vedeckého výskumu bezprostredne podarilo dokázať Božiu moc a negatívne pôsobenie opačného pôsobenia. Môj ateistický pohľad na svet sa začal rozpadáť. Pochopil som, aký smiešny je môj ateizmus. Ak som mal byť voči sebe úprimný, nemohol som zavrieť oči pred touto pravdou. Netajím, že mi tiekli slzy.

Milý čitateľ, ako vidíš existuje sila modlitby ale aj sila zla. Akú silu máš ty? Záleží na tebe ako odpovieš na Božiu ponuku v Ježišovi Kristovi. Boh je od teba vzdialený len na jednu modlitbu!

Psychológovia dnes začínajú uznávať, že medzi nebom a zemou môže existovať niečo viac, než dokáže vysvetliť dnešná filozofia a tradičné náhľady. Svet je vo všetkých svojich častiach a vzájomných prepojeniach príliš komplikovaný na to, aby bol výsledkom obyčajnej náhody. Žiadny ľudský výtvar nie je taký dokonalý, aby nemohlo dôjsť k havárii. Božie dielo funguje už milióny, či miliardy rokov.

Ak pred sebou vidíme postavenú veľmi peknú budovu, ktorej riešenie a vzhľad sa nám veľmi páči. Vedľa je informačná tabuľa: Túto budovu naprojektoval pán architekt X Y. Nikomu ani nenapadne o tom pochybovať, ba každý ho obdivuje aké dielo vykonal. To isté platí o Pánu Bohu – On stvoril nebo aj Zem so všetkým čo je na nej, v nej a nad ňou ako aj celý vesmír. O tomto dokonalom tvorcovi môžeme pochybovať? Nie je to od nás bezcitné?

Vstup do viery je krokom do svetla, nie do tmy. Vyžaduje veriť tomu, čomu rozumieme, aby sme sa smeli naučiť ešte viac. Musíme veriť, že hmotný svet dáva zmysel a súčasná teória nám o ňom poskytuje nejaký obraz. To isté treba urobiť pri teologickom hľadaní pravdy. Náboženská viera je oveľa náročnejšia. Vedecká teória nás vedie k dokonalejšiemu poznaniu vecí a Boha, avšak nejakým významným spôsobom nemôže zmeniť náš život. Nemôžeme však veriť v Boha bez uvedomenia si, že sa musím podriaďiť jeho zámerom so mnou. Je tu, aby som si ho vážil, ctil a miloval ako svojho Stvoriteľa a Spasiteľa, Tvorcú všetkého.

Boh je jediný Stvoriteľ vesmíru. Veda môže postupne opísať ako to Boh urobil, ale nedá odpoveď na otázku prečo vesmír existuje. Boh je zdrojom vesmírneho poriadku. On udržuje vesmír. Veda odhaľuje poriadok vesmíru a platnosť zákonov v prírodných vedách. Za to všetko si máme Boha vážiť, jeho velebiť a uctievať. Predstav si, že takýto geniálny Stvoriteľ všetkého ti dovolí, aby si ho nazýval Otcou.

Darwinov strom života – dnes je otázkou, či jeho strom predstavuje skutočnosť. Čestný človek vyzbrojený všetkým poznaním, ktoré máme k dispozícii môže povedať len to, že v istom zmysle sa nám pôvod života momentálne javí takmer ako zázrak, tak veľa podmienok, ktoré treba naplniť na jeho fungovanie. Darwin v skutočnosti vedel, že skameneliny nepodporujú jeho náčrt. Uznával, že veľké skupiny zvierat – on ich volal divízie, dnes ich voláme kmene – sa vo vrstvách skamenelín objavujú náhle. A to nie je to, čo predpovedá jeho teória. Tá predpovedá dlhú históriu postupného odlišovania sa od spoločného prapredka, kedy sa rozdiely stávajú väčšie a väčšie, až kým dostanete tie veľké rozdiely, ktoré máme dnes. No skameneliny už v jeho dobe ukazovali opačným smerom, náhle objavenie kmeňových rozdielov, bolo nazvané kambrijská explózia. Toto je úplne v

rozpore s Darwinovým stromom života. Tieto zvieratá, ktoré sú už od základu tak rozdielne, čo sa týka stavby tiel, sa tu objavujú plne vyvinuté, z ničoho nič, čo sami paleontológovia nazvali najpozoruhodnejším fenoménom nálezov skamenelín. A iný paleontológ v Číne hovorí, že to stavia Darwinov strom rovno na hlavu, pretože veľké skupiny zvierat miesto toho, aby sa objavili ako posledné na vrcholku stromu, sa objavujú ako prvé hneď, ako sa objavujú prvé zvieratá. **Výsledok je taký, že kambrijská explózia vyvrátila Darwinov strom.**

Niekoľko príkladov, v ktorých veda smeruje k teizmu:

- 1. Teória veľkého tresku** – nová kozmológia, spolu s ňou podporné dôkazy k tejto teórii v teórii relativity. Obe tieto teórie ukazujú na určitý konkrétny začiatok vesmíru. Veľký tresk bol nadprirodzenou udalosťou, ktorú nemožno vysvetliť v rámci v súčasnosti známych fyzikálnych zákonitostí. Skutočnosť, že väčšina vedcov dnes verí, že energia, hmota, vesmír a čas, mali začiatok, je hlboko antimaterialistická. Počiatok vesmíru nemôžete vysvetľovať ani v čase, ani v priestore, ani hmotou, ani energiou, či zákonmi prírody. Teória relativity len odhaľuje potrebu nejakej príčiny, ktorá presahuje tieto sféry. A teizmus potvrdzuje existenciu takejto entity, konkrétne Boha, tvorca všetkého. Teda veľký tresk a teória relativity poskytujú len vedecký popis toho, čo kresťania nazývajú *creatio ex nihilo* – čo znamená stvorenie z ničoho. Príčina vzniku vesmíru musí presahovať hmotu, priestor a čas, ktoré boli uvedené do existencie veľkým treskom.
- 2. Antropicky presné nastavenie** . To znamená, že najzákladnejšie zákony a parametre fyziky majú presné numerické hodnoty, ktoré mohli byť úplne iné. Všetky tieto konštanty a hodnoty sú nastavené s matematickou presnosťou tak, že umožňujú rozvoj života vo vesmíre. To sa týka aj rozpínavosti vesmíru. Presné nastavenie fyzikálnych zákonov a konštánt vo vesmíre a presná konfigurácia jej počiatkových podmienok už na úplnom počiatku samotného vesmíru predpokladá potrebu príčiny, ktorá je veľmi inteligentná, a to konkrétne Boha. Svet vznikol za podmienok, kde neplatili známe zákony fyziky.
- 3. Tretí dôkaz, ktorý ukazuje smerom k Bohu je pôvod života a pôvod informácie nevyhnutnej na začiatok života a existencie.** Život, keď má vzniknúť, potrebuje informáciu, ktorá je uložená v DNA a proteínových molekulách.
- 4. Dôkaz účelného usporiadania, dizajnu** - v molekulárnych sústavách, ktoré odporujú vysvetleniam Darwinovho prirodzeného výberu. Tieto integrované, komplexné systémy v biologických organizmoch obsahujú obvody na prenos signálu, sofistikované motory a všemožné biologické systémy a evolúciou by nebolo možné vytvoriť takýto zložitý systém.
- 5. Kambrijská explózia** – biologický veľký tresk, kde sa náhodne objavuje dvadsať až tridsaťpäť úplne nových telesných konštrukcií zvierat. Niektorí vedci sa domnievajú, že úplne všetky. Je to náhly a obrovský skok v ich komplexite a nie je možné nájsť žiadnych zástupcov postupne uskutočňovanej zmeny. To je vážny dôkaz toho, že v histórii vzniku života sa objavuje inteligentný činiteľ.
- 6. Ľudské vedomie** – podporuje teistický pohľad na podstatu človeka. Judaizmus a kresťanstvo veľmi jasne učia, že my ľudia sme viac než len hmota, že nie sme len akýsi počítač stvorený z mäsa, ale že sme stvorení na Boží obraz. Máme schopnosť sebareflexie, figuratívneho umenia, ovládame jazyk, dokážeme byť kreatívni. Veda nemôže predsa očakávať, že tento druh

vedomia je len výsledok spolupráce a vzájomného pôsobenia fyzickej hmoty v mozgu. Duša je ego. Moje ja. Či moja individualita. A obsahuje naše vedomie. Takisto oživuje naše telo. To je dôvod, prečo telo zostáva mŕtvou hmotou, keď ho duša opúšťa. Duša je nemateriálna a je oddeliteľná od tela. Vedomie znamená byť živý. To je to, čo spôsobuje správanie v skutočných myšliach bytostiach. Duša človeka prežije smrť svojho tela. Ako by mohla čistá hmota dať počiatok vedomiu? Ako je možné, že začne existovať niečo úplne odlišné – majúce vedomie, žijúce, mysliace a veriace stvorenie – z materiálu, ktorý nič z toho nemá? To je získavanie niečoho z ničoho! A to je hlavný problém Darwinizmu. Darwinistická evolúcia nikdy nebude schopná vysvetliť pôvod vedomia. To znamená, že ateistický príbeh o vzniku vecí je nedostatočný a falošný.

NOVÉ SKÚMANIE DOKAZOV - dôkazy zo sveta fyziky silne poukazujú na existenciu Stvoriteľa.

1. Hypotéza Darwinizmu

- nič vyprodukovalo všetko
- z neživého pochádza život
- slepá náhoda vytvorila dokonale usporiadané podmienky
- chaos produkuje informácie
- nevedomie vytvára vedomie
- veci bez rozumu vyprodukovali rozum

Sú to príliš neskutočné veci a pre priemerne vzdelaného inteligentného človeka sú to neskutočné veci.

2. Hypotéza o inteligentnej príčine – hypotéza dizajnu najjasnejšie vysvetľuje vedecké bádania.

Dôkaz kozmológie:

- všetko, čo vznikne má svoju príčinu
- vesmír mal počiatok
- preto vesmír má príčinu

Kozmológia dokazuje, že za vznikom vesmíru musí byť bezčasové, nehmotné a osobné bytie bez počiatku, ktoré disponuje slobodnou vôľou a obrovskou mocou a inteligenciou. Stvoriteľ neustále zasahoval a zasahuje do stvorenia aj po veľkom tresku.

Dôkaz fyziky:

Jedným z najprekvapujúcejších objavov modernej vedy je, že zákony fyziky a fyzikálne konštanty sú neočakávane presné a práve také, že umožňujú aby vo vesmíre bol život. Gravitácia je nastavená s obrovskou presnosťou. Kozmologická konštanta, ktorá predstavuje energetickú hustotu vesmíru je taká presná, ako zásah šípkou z vesmíru do stredu terča na Zemi.

Dôkaz astronómie:

V astronómii, rovnako ako vo fyzike, pozorujeme podobné presne nastavené konštanty. Ľudia žijú vo vynikajúco vytvorenom prostredí, ktoré je úžasne zosúladenou choreografiou geologických a chemických procesov prebiehajúcich na Zemi a zároveň má vynikajúce umiestnenie vo vesmíre. Ak by

vesmír nebol vytvorený s touto úžasnou presnosťou, nikdy by tu nebol možný život.

Dôkaz biochémie:

Úžasný biologický systém ďaleko presahuje kapacitu akejkoľvek ľudskej technológie a jednoznačne ukazuje smerom ku Stvoriteľovi. Nejednodušiteľne zložitý systém je silným dôkazom cieľového a zámerného dizajnu inteligentného Tvorcu.

Dôkaz biologickej informácie:

Asi dva metre DNA zmotané v každej z našich sto biliónov buniek obsahuje v sebe štvorpísmenkovo-chemickú abecedu, ktorá svojím usporiadaním skrýva presné stavebné inštrukcie na vznik všetkých proteínov, z ktorých sú stvorené naše telá. Zakaždým ide o informácie, ktoré sú produktom inteligencie. Informácia je výnosným poznávacím znakom mysle.

Dôkaz vedomia:

Mnoho vedcov dnes dochádza k záveru, že zákony chémie a fyziky nie sú schopné vysvetliť skúsenosť vedomia ľudských bytostí. Vedomie je schopnosť introspekcie, vnímania, premýšľania, vnímania emócií, pociťovania túžob, schopnosť niečomu veriť a schopnosť činiť slobodné rozhodnutia – toto všetko z nás robí živých ľudí, ktorí majú vedomie a uvedomujú si svoju existenciu. Ak by sa existencia vesmíru začala mŕtvou hmotou, ktorej chýbalo vedomie, ako potom môžete získať vedomé, žijúce, mysliace, cítiace a čomusi veriace stvorenia, teda niečo úplne odlišné od hmoty, ktorá to na počiatku vôbec nemala? Ale ak sa všetko od začiatku začína v mysli Boha, potom nemáme žiaden problém s vysvetľovaním našej mysle.

Som presvedčený, že rozsah, rozličnosť, hĺbka a neprekonateľná presvedčivá moc dôkazov vedy i histórie natoľko potvrdzujú hodnovernosť kresťanstva, že akékoľvek pochybnosti sa pod ich váhou úplne strácajú. Veda ponúka omnoho istejšiu cestu k Bohu ako náboženstvo. Ak sa budete vedou zaoberať, celkom určite vás privedie k Bohu Stvoriteľovi.

Dá sa povedať, že za posledných tridsať rokov vedci zistili, že takmer úplne všetko v najzákladnejšej štruktúre vesmíru je fantasticky vyvážené tak, aby život mohol existovať. Všetky súvislosti sú tak ohromujúco presné, že sa proste nedajú pripísať obyčajnej náhode.

Okrem stvorených vecí je najväčším svedectvom o Bohu písmo. Biblia, hovoríme jej Písmo Sväté. Biblia je súbor dôkazov a historických dokumentov o tom ako Boh konal v minulosti a tiež prostredníctvom Ježiša Krista. Je v nej zmysel všetkého diania a poznania pravdy. Sú však v nej kultúry celkom odlišné od súčasných „rozvinutých“ krajín. Biblické obdobie od čias Abraháma je zaznamenané od okolo roku 2000 pr. Kr. (Abrahám a patriarchovia) - obdobie zahrnuté v knihe Genesis, v dnešnej podobe bolo napísané okolo roku 400 pr. Kr. Okolo r. 1600 pr. Kr. - kníh Mojžišových, desatoro Božích prikázaní (doba bronzová). Okolo r. 1200 pr. Kr. – králi Dávid a Šalamún, Jeruzalemský chrám (doba železná). Svetové dejiny pokračujú, pokračuje kultúra, rozvíja sa veda, rôzne druhy komunikácie. Boh ako Stvoriteľ a vládca sveta vplýva na dejiny všetkých národov a kultúr. Boh sa rôznym spôsobom prihovára ľuďom. Vyvrcholením je Ježiš Kristus, ktorý nám ukázal Cestu, Pravdu i Život. Jemu budú všetky národy na konci dejín skladať účty. Prostredníctvom Ježiša Boh –

Stvoriteľ oslobodí tvorstvo z otroctva hriechu a smrti a pozdvihne ho, aby mohlo žiť v láske a pokoji s Bohom a Ježišom. Ukrižovanie Ježiša a jeho vzkriesenie je istým spôsobom naplnenie božskej podstaty v ľudskej osobe.

Kniha Genesis je epická zbierka dôležitých príbehov, ktoré ujasňujú:

- Vznik sveta a života nebola náhoda. Je tu Boh – Stvoriteľ.
- Boh stvoril všetko, čo existuje.
- Všetko čo Boh stvoril je dobré.
- Zo všetkého obdivuhodného Božieho stvorenia sú len ľudia stворení na Boží obraz. Oni sa majú svojím rozumom starať o zvyšok stvorenia.

V knihe Genesis nájdeme aj šesť „dní“ Božej stvoriteľskej aktivity, s nasledujúcim dňom odpočinku – je vzorom pre náš rozvrh práce a odpočinku.

1. deň : Oddelenie svetla od tmy – deň a noc
2. deň : Oddelenie „nebies“ (zemská atmosféra)
3. deň : Oddelenie súše od mora (rastlina a stromy)
4. deň : Slnko, Mesiac a hviezdy (vesmír)
5. deň : Morské živočíchy a vtáky
6. deň : Pozemské zvieratá. Ľudia.
7. deň : Stvorenie je dokončené. Boží odpočinok.

Opis nie je chronologický. Aj **dni znamenajú vlastne historické epochy**. Nič sa nehovorí o tom, kedy sa stvorenie uskutočnilo. Nie sú známe ani podrobnosti, ako Boh stvárňoval Zem a celý vesmír, ani ako a kedy prebýdzať život, ani ako dlho to trvalo. A teda Biblia nie je v rozpore s vedou. Pisateľ sa nezaujíma o stanovisko vedeckého veku. Ide mu o dôležitejšie veci. Dni sú použité na poučenie. Chápanie času je rôzne. Lineárne vnímanie času, kde hodiny určujú len jediný všeobecne platný čas, kde má hodina vždy 60 minút, si zaviedol človek. Týmto hodinám môžeme prisúdiť rôznu hodnotu (finančnú, peňažnú, normohodiny, premrhané hodiny a pod.). Iné vnímanie času má napr. farmár. Zobudí sa na svitaní a ide pracovať. Skončí obyčajne pri západe slnka. Ináč zase vníma čas rybár. Niektoré práce sa vykonávajú podľa ročných období. Teda aj čas sa dá chápať rôzne. Boh tvoril z večnosti.

Človek je mysliacim, morálnym a tvorivým stvorením, čo nemožno povedať o zvieratách. Ako ľudia máme predstavivosť, vieme snívať, vieme plánovať a utvárať svoju budúcnosť. Máme žiť v láske. Vždy máme slobodu voľby. Človek je vrchol stvorenia, ktorý bol stvorený na Boží obraz. Stvorenie bolo na Boží príkaz. **Boh je večný!** Božie zámery nie sú obmedzené na tento vesmír. Druhý príchod Pána Ježiša Krista bude znamenať premenu celého vesmíru.

Celé stvorenie je veľmi zložitý a pre nás nepochopiteľný proces. Preto máme zo stvorených vecí poznať Stvoriteľa a v neho veriť. Viera je teda určitý pohľad na skutočnosť. Veriť znamená, že viem, že svet sa nachádza v dobrých Božích rukách, a preto verím, že aj v mojom živote všetko dobre dopadne. Bez tejto viery, domnieva sa Ladislaus Boros, nemôže človek byť skutočne človekom. Táto viera si robí nároky na celú dušu. Vo viere zjednocujeme celú svoju osobnosť a vnárame sa do Boha, do vlastného prvopočiatku tohoto sveta. List Hebrejom zachytil židovské pochopenie viery: „Viera je základom toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme“. Viera znamená ukotvenie duše v neviditeľnom svete, ktorý sa nachádza mimo akéhokoľvek dôkazu. Vo viere spoznáваме pravdu. Konečne pochopíme, o čo sa opierame a z čoho žijeme. Viera zodpovedá tvojej duši. Vo viere tvoja duša môže dýchať, v nej sa cíti ako doma. Viera je na to, aby

Poznanie Pána Boha

si spoznal najhlbšiu pravdu svojho života, pravdu, že Boh je tu, že Boh ťa miluje, že Božia láska ťa naplňa a zahaľuje. Vo viere je neviditeľné rovnako skutočné ako to, čo je viditeľné, že tvoj život sa opiera o Boha a že si v dobrých Božích rukách a že uprostred všetkých búrok svojho života sa môžeš ustáliť v Bohu.

Na osvieženie pamäte si prečítajme, ako píše P.O. Hviezdoslav:

Pred Madonou Sixtínskou

Že človek nie je hmoty surovej
a kýchsi touže drgľujúcich síl
len náhodilým plodom, výrobkom.

.....

lež v túto, pravde krehkú nádobu,
v tú tela formu strojnú viac – menej,
že Boh - tvorca sám vdýchol skutočne
a účelne plam ducha svojeho

.....

tu vidím zjavne, cítim, skusujem...

Neznámy slovenský básnik :

Teba vraj niet...

vraj si len taký fantóm bledý,
panský bič na útlak pospolitej triedy,
Ty, vraj, len do tmy rútiš svet...
bo človek nemá duše, nemá ducha,
všetko len odveký zákon hmoty slúcha,
len mechanika všetko ženie vpred.

Nie, Teba niet...

A predsa všetka vtač, všetky tvory zeme,
každý kvet, strom i byť, každý plod i semä
spievajú o vede všetkých vied
a všetok vzduch sa chvie veľkou slávou Toho
čo skrytý, tajomný, nepoznaný mohol
stvorit' ten div, ten čarovný svet !

Kresťania ani len nepomyslia stavať výdobytky ľudského génia a ľudskej schopnosti proti moci Božej a pokladať rozumné stvorenie akoby za súpera Stvoriteľa, naopak, sú presvedčení, že víťazstvá ľudského pokolenia sú znakom veľkosti Božej a ovocím jeho nevystihnuteľných úmyslov.

Prorok Amos:

Hľa, prídu dni – to výrok Pána –
– i pošlem hlad na Zem,
nie hlad po chlebe a nie smäd po vode,
ale počuť slová Pánove.

A budú sa tackať od mora k moru,
a od severu k východu budú sa túľať,
čo budú hľadať slová Pána, ale nenájdu...

Poznanie Pána Boha

Carelle 16.12.1940: „Zaslepení vzdělanci! Ani ja som nechápal Ohromný omyl terajšej civilizácie spočíva v tom, že dáva prvenstvo intelektuálnemu a sociálnemu rozvoju Chceme poznať zmysel života. Lenže nemôžeme správne žiť, ak nevieme, čo znamená život a čo značí smrť!“

Syn Boží prišiel z neba na zem, aby vykúpil hriešne ľudstvo. Žil medzi ľuďmi, hojil ich bolesti, uzdravoval chorých, prebúdzal mŕtvych, oživoval ich božským učením, tešil ich. A ľudia ho zato veľmi, veľmi mučili a pribili na kríž. Ale on premohol smrť a slávne vstal z hrobu. Zomrel za naše hriechy – aj za tvoje hriechy. Potom odišiel nám pripraviť miesto a opäť sa vráti. Ako si pripravený na jeho druhý príchod? Ako ho budeš čakať?

V knihách prorokov je napísané (hovoril Pán Ježiš): „Boh sám ich bude učiť. A každý, kto počúva Boha a dá sa poučiť, príde ku mne“ ... „Kto verí vo mňa, aj on bude konať skutky, ktoré ja konám, ba bude konať ešte väčšie, pretože idem k Otcovi. A čokoľvek bude prosiť v mojom mene urobím. Tak sa prostredníctvom Syna ukáže sláva Otcova. Keď budete teda prosiť niečo v mojom mene, urobím to“. Rozhovor Pána Ježiša s učeníkmi večer pred ukrižovaním.

Ak ma milujete, budete rešpektovať moje prikázania. A ja požiadam Otca, aby vám poslal iného Tešiteľa, ktorý s vami zostane navždy. Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí, ani nepozná. Vy ho však poznáte, pretože sa u vás zdržuje a vo vás prebýva. Nenechám vás sirotami, vrátim sa k vám. Ešte krátky čas a svet ma už nebude vidieť, ale vy ma uvidíte, lebo ja som živý a aj vy budete žiť. V ten deň spoznáte, že ako ja som spojený so svojim Otcom, tak vy ste vo mne a ja vo vás. Kto prijal moje prikázania zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude môj Otec milovať i ja ho budem milovať a zjavím sa mu osobne. ... Avšak tešiteľ, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám ja povedal. Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, nie ako svet dáva, ja vám dávam. Nech sa vám srdce nermúti a nestrachuje.

Počuli ste, že som vám povedal: Odchádzam, ale prídem zase k vám! Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že odchádzam k Otcovi, lebo Otec je väčší ako ja. Povedal som vám to už teraz, skôr akoby sa to stalo, aby ste uverili, keď sa to stane. Už nebudem s vami mnoho hovoriť, lebo prichádza knieža tohto sveta (Satan). Nemá nado mnou nijakého práva, ale stane sa to, aby svet poznal, že milujem Otca a robím tak, ako mi Otec prikázal.... Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás!

Biblia hovorí, že človek dal mená všetkým zvieratám, tým tvrdí, že sa on líši od zvierat práve svojou poznávacou schopnosťou, svojim myslením a schopnosťou konať účelnú prácu.

Niektorí menej vzdelaní môžu namietat: „Ale aj moslimovia hovoria o viere a o Alahovi, o večnom živote a čo robia? Nie sú aj kresťania rovnakí?“ Odpoviem ti: Nie sú. Kresťania majú desať Božích prikázaní, kde piate je – *Nezabíjaj!* To znamená, že sa Pána Boha máme báť a Ho milovať, aby sme svojmu blížnemu na jeho živote neškodili a bolesť mu nespôsobili, ale aby sme mu pomáhali a podporovali ho vo všetkých telesných potrebách života. Teda nikoho nesmieme zabiť. Ani nepriateľa. Sila kresťanskej viery pochádza z Boha Otca, Ježiša Krista a z Ducha Svätého. Zatiaľ, čo moslimské vyznanie dovoľuje zabiť neveriaceho človeka akýmkoľvek spôsobom. Moslimovia pokladajú kresťanov za neveriacich.

Poznanie Pána Boha

Kde je pokoj, tam je láska. Kde je láska, tam je Boh. Kde je Boh, tam je šťastie. Túžite po láske a neviete kde ju hľadať? - Boh je láska. Jeho Syn – Pán Ježiš Kristus, je tu pre teba, nie proti tebe! Človek sa mocou lásky stáva schopným šťastia a utrpenia súčasne. Len milujúci život sa vydáva napospas zraneniam skrze sklamanie, rozpor, nemoc a smrť. To je nezrušiteľný paradox ľudského života: čím viacej človek miluje, tým intenzívnejšie zažíva obidvoje, život a smrť. Je to duch ako láska, ktorý takto diferencuje šťastie a bolesť, život a smrť. Ak ale človek túto lásku k životu v sebe potláča alebo ju zabíja, potom sa stáva necitlivým voči šťastiu a bolesti. Život a smrť sú mu ľahostajné.

Pán Ježiš, náš Spasiteľ, vydobyl nám domovské právo u Boha v nebi a Boh chce aby sme raz prišli k nemu. *Čoho oko nevidalo a ucho nepočulo, ani na srdce ľudské nevstúpilo, to pripravil Boh tým, ktorí Ho milujú.* “ 1. Kor.2,9.

Viditeľná obloha a vesmír je niečo celkom iného ako neviditeľné nebo, ktoré je kráľovstvo svätého Boha. Neveriaci ľudia tento rozdiel nepoznajú, lebo ho nechcú poznať, a tak často i úmyselne to pletú a hovoria , že niet žiadneho Boha, lebo kozmonauti ho predsa nevideli. Vy to teraz viete lepšie: To je samozrejmé, že ho nemohli vidieť – svätého, neviditeľného Boha, aj keby boli leteli celým vesmírom. Boh je duch. Boh predsa je, on je živý a slávny Pán neba aj zeme, najpevnejšia a najistejšia skutočnosť, ktorá vôbec môže byť.

Z čoho urobil Boh zem a vesmír? Kde vzal Boh materiál? Takéto otázky kladíme preto, lebo Boha nepoznáme a hodnotíme ho z ľudského hľadiska, lebo človek musí mať najskôr materiál, až potom môže z neho niečo urobiť. Tu vidíme rozdiel medzi veľkým Bohom a malým človekom. Ľudia dokážu látku len spracovať, Boh však dokáže stvoriť novú! Povoláva to, čo nie je, aby tu bolo. Z ničoho stvoril hmotu, a z nej potom svet – zem, slnko, mesiac a hviezdy. Dokázate si to predstaviť? To presahuje náš rozum. Náš ľudský rozum je príliš obmedzený, než aby stačil na Božie veci. Boh však nám daroval ešte inú schopnosť: vieru. Môžeme mu dôverovať i v tom čomu nerozumieme. Kto v Boha neverí, ten sa tomu smeje, ale vznik sveta mu navždy zostane hádankou, aj keď nám bude mnoho rozprávať o vývoji sveta.

Boh do každého aj nepatrného semienka vložil svätý zákon a povedal: Budeš tým, k čomu si určený! Dnes vieme, že tento zákon je zapísaný v DNA. Môžeš zasadiť vedľa seba dve semienka – takmer ich od seba nerozoznáš. A predsa vyrastú úplne rozdielne rastliny – každá podľa svojej odrody (napr. semienko maku a semienko mrkvy).

Veriaci ľudia a hlavne veriaci vedci to majú jednoduchšie, pretože vedia, že Stvoriteľ stvoril veľa zákonov a úlohou vedcov je ich objavovať a nie popierať samotného Stvoriteľa. Tieto zákony aj tak slúžia opäť človeku, aby mohol ďalej konštruovať a vymýšľať rôzne stroje a zariadenia, uľahčiť si prácu a tak sa tešiť zo života, pritom nezabúdať na svojho Pána a patrične úctivo sa k Nemu chovať.

Je mi ľúto, že je ešte stále veľa ľudí, ktorí sa nezamyslia nad Stvoriteľom, ani nad sebou samými. Žiaľ, raz sa stane, že aj stvoriteľ povie: „Je mi ľúto, mal si dosť času, dal som ti všetko, čo si potreboval, ba ešte viac, ty si ma nechcel poznať, ty si nechcel pochopiť, ani ja ťa nepoznám!“ Ak predsa len niečo začínaš chápať (alebo sa pre to rozhodneš), vráť sa na začiatok tejto knihy, opäť si pozri ten nesmierne zložitý svet okolo teba a potom sa nad tým zamysli, ale aj nad sebou!

Boh ti dal slobodné rozhodovanie. A vieš kedy ti táto možnosť skončí? Pri skončení tvojho života prestane (skončí) slobodné rozhodovanie človeka. Už nikdy nebudeš mať možnosť niečo napraviť. Už nikdy nebudeš môcť získať zásluhy, hľadať vieru, lásku, dobro, beznádejne tvoj čas uplynul, možností a príležitostí

Poznanie Pána Boha

počas života si mal dost. Pominul čas, ktorý ti bol v živote daný. Navždy je možnosť opravy stratená. Nezabudni, že určite bude nasledovať súd, podľa zásluhy každého z nás. Pán Ježiš bude každého súdiť s takou láskou, s akou sme my počas nášho života pristupovali k nemu. Beda tým, ktorí Pána Ježiša nepoznali alebo nechceli poznať, či sa mu rúhali. Bude tu platiť jednoduchá matematika: aký je môj vzťah k Ježišovi, taký bude Ježišov vzťah ku mne. Zamysli sa nad sebou, kým ešte môžeš niečo urobiť a tvoj vzťah k Bohu ešte môžeš zmeniť.

Vyskúšaj aký účinok má modlitba. Možno nájdeš objav.

Ak chceš začať – daj sa pokrstiť. Krst svätý pôsobí ako odpustenie hriechov, oslobodenie od smrti a diabla a dáva večnú blaženosť všetkým, ktorí veria tomu, čo hovoria Božie slová a zasľúbenia. Krstom je človek odovzdávaný Bohu a Boh ho prijíma. Ďalšie konanie a rozhodovanie je už len na tebe. Boh ťa volá a chce ťa prijať. Všetko závisí iba od teba. Ale potom pri súde si budeš niesť zodpovednosť a už nikdy nemáš možnosť napraviť svoje konanie.

Boh okrem zákonov, ktoré platia v prírodných vedách dal človeku aj postup, návod, ako má žiť. Je to desať Božích prikázaní (predstav si, iba desať! Čo je to oproti zákonom, ktoré sme si vytvorili a nedodržujeme ich my, ľudia!). A predstav si, že iba tri z nich sú voči Bohu a ostatných sedem je voči svojmu blížnemu. Božie prikázania sú pravdivé! Ukazujú nám, prečo bol vlastne človek stvorený, učia nás opravdivo ľudsky žiť a vystrihajú nás pred mravným sebazničením. Je to vec nesmierne dôležitá, ktorú práve dnes tak veľmi naša spoločnosť aj my potrebujeme. Iba vtedy všetci žijeme naozaj dôstojný život človeka, keď zachováme Božie prikázania, inak nie. Božie prisľúbenia sú pravdivé, lebo Boh ich dodržiava, a nikdy nesklame tých, čo veria v Neho a veria Jeho slovám. Nezabudnime, že Boh bude raz náš sudca. A sudca má moc a autoritu. Sudca sa plne stavia za to, čo je dobré a správne. Sudca je múdry, aby zistil pravdu. Sudca má moc vykonávať svoj rozsudok! A tak sa chovaj podľa Božích prikázaní, aby si nebol odsúdený na smrť:

Ja som Hospodin, tvoj Boh:

- 1. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa!***
- 2. Nebudeš brať meno Božie nadarmo!***
- 3. Pamätaj, že máš sviatočný deň svätiť!***
- 4. Cti otca svojho i matku svoju, aby si dlho žil na zemi!***
- 5. Nezabiješ!***
- 6. Nescudzoložíš!***
- 7. Nepokradneš!***
- 8. Nevypovieš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!***
- 9. Nepožičáš dom svojho blízkeho!***
- 10. Nepožičáš ani jeho manželku, ani nič, čo je jeho!***

Pán Ježiš naučil svojich učeníkov jednu prekrásnu modlitbu, ktorou môžeme nadviazať spojenie s Bohom:

Otče náš, ktorý si v nebesiach!

Posväť sa meno tvoje!

Príď kráľovstvo tvoje!

Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak aj na zemi!

Chlieb náš každodenný daj nám dnes!

A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim!

I neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého!

Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky. Amen!

(Mt. 6,7-13)

Otvor svoje srdce pre Boží hlas dokorán, hneď teraz, aby si v živote niečo dôležité nepremeškal! Boh ťa volá raz i dvakrát, teba osobne, Jeho volanie je špecifické len pre teba, v tvoj deň, v tvojej situácii. Nerad sa s nikým, iba so svojim srdcom, je to šanca len pre teba. Nepremeškaj ju! Dnes – alebo nikdy! Zajtra bude volať Boh už k inému. Nikomu nebol ešte raz daný život na opravu – a nebude daný ani tebe. Ak si mohol niečo urobiť dnes a neurobil si to, ušla ti vzácna príležitosť, ktorá sa ti už nikdy nemusí vrátiť.

Kde niet modlitby z hĺbky srdca, tam niet ani viery. Pri modlitbe máme komunikovať srdcom. Modlitba je stúpanie mysle k Bohu. Ako telo žije dýchaním vzduchu, tak aj duša žije modlitbou. Keď sa modlíme, prichádzame s dôverou ako omilostené, zmierené a milované dietky Božie, isté si Otcovej lásky, Spasiteľovej prítomnosti a riadenia Svätým Duchom. Duch Svätý premieňa naše srdcia na svoj chrám. Boha však nemôžeme použiť na splnenie svojho priania – on nie je náš služobník, ale Pán a Boh. Predmetom modlitby je, aby sa diala Božia vôľa s nami a prostredníctvom nás. On je najvyšším, Jeho meno, Jeho charakter, Jeho sláva, Jeho kráľovstvo, Jeho vôľa: pre toto sa máme modliť. Máme byť spolupracovníkmi Božími. Vždy si želaj a pros, aby sa v tebe celkom Božia vôľa vyplnila (nie naopak)!

Švédske preklady Biblie - prvé vydanie Biblie vyšlo v roku 1541. (Biblia Gustáva Vasu). Druhý preklad v roku 1947, ktorý sa používal doteraz. V roku 2000 bola vydaná nová Biblia, preklad z pôvodných jazykov : biblické knihy Starej zmluvy sú napísané v hebrejskej reči, knihy Novej zmluvy v gréckej reči, niektoré časti v aramejskom jazyku. Bola preložená aj Modlitba Pánova, ktorá v minulosti bola prekladaná z latinčiny a nezhoduje sa s pôvodným gréckym textom. Niektoré slová majú viacej významov.

Nový preklad znie:

***Náš Otec, Ty, ktorý si v nebesiach,
učiň tak, aby Tvoje meno bolo posvätené,
učiň tak, aby Tvoje kráľovstvo prišlo,
učiň tak, aby sa Tvoja vôľa diala na zemi,
taktiež aj v nebi.
Daj nám dnes náš chlieb pre deň, ktorý príde.
A odpusť nám naše viny podobne,
ako sme my odpustili tým, ktorí sú vinní voči nám.
A nevystavuj nás skúškam,
ale zachráň nás od zlého.***

***Tvoje je kráľovstvo,
Tvoja je moc a sláva,
až na veky. Amen.***

VIERA VEĽKÝCH VEDCOV

Zamyslime sa nad vedou a jej perspektívami. Nadšenie, ktoré panovalo pred 100 rokmi pominulo. Od vedy a od dosiahnutých výsledkov v matematike a fyzike si ľudstvo sľubovalo, že vyrieši všetky problémy sveta. Nie sú vyriešené.

V duchu vedeckej pokory a viery, založenej na vedomostiach, stále viac sa približujeme k vedeckému poznaniu Boha. Aj najväčší ľudský objav je len najnepatrnejším zrníčkom prachu dokonalosti a múdrosti Boha v jeho večnosti ako Stvoriteľa vesmírnej nekonečnosti a nekonečných zázrakov v živote.

Všetko, čo sa ľudstvu podarilo objaviť, keď vniklo do nepoznaných sfér v ktoromkoľvek vednom odvetví, je len dôkaz prítomnosti Boha v nás a jeho múdrosti, ktorou obdarúva svoje stvorenie. Boh upozorňuje na svoju neohraničenú lásku k človeku, keď mu dáva slobodnú vôľu v rozhodovaní konať i hľadať aj v sebe samého seba i prítomnosť nekonečnej Božej lásky. Po každý raz, keď si človek myslí, že sa svojou múdrosťou vyrovnal múdrosti Boha, objavia sa trhliny v ľudskej dokonalosti, zaskočia ho choroby, rôzne iné katastrofy a napokon každého prekvapí smrť.

Kto nechce vidieť zázraky – ktoré sa dejú denne pred našim zrakom okolo nás v prírode a vo svete i v nás samotných a nepočuje hlas večnej túžby vo svojom srdci po šťastnej láske, má slepú i hluchú dušu. V ohraničenej schopnosti ľudského vnímania v trvalom procese životných premien, zmien a vplyvov, popiera nekonečnú múdrosť Boha a jeho princípy o večnosti života a jeho lásky, popiera dialektiku protikladov v dokonalej jednote veľkosti práve všetkých Božích zázrakov.

A.C. MORRISSON – je jeden z najvýznamnejších prírodovedcov v Amerike. Vynikal ako geológ, paleontológ, chemik, fyzik, biológ a fyziológ. Najslávnejšie jeho dielo je *Náhoda alebo stvorenie?* Toto dielo zmieruje prírodovedu s náboženstvom, zákony prírody, obzvlášť účelnosť nutne vyžaduje Boha – Tvorcu.

Na podporu svojho tvrdenia uvádza sedem dôvodov:

Prvý dôvod: Matematicky presne môžeme dokázať, že náš vesmír bol plánovaný a vytvorený nesmiernym budovateľským duchom. Kde by sa vzalo toľko hmoty na vznik planét a hviezd, uvedených v predchádzajúcej kapitole. A to nie je všetko. Každá planéta má vymedzenú presnú trajektóriu a pohyb.

Starší ľudia poznajú kryštálku – malinký rádiový prijímač bez batérií a bez vonkajšieho napájacieho zdroja. Obsahuje iba 5 súčiastok: anténu, diódu,

kondenzátor, slúchadlá a uzemnenie. Dajte si tieto súčiastky do krabíčky, pohybujte s ňou ako chcete môžete ňou triasť, trepať. Nikdy však sa sama správne nezapojí a nebude fungovať, hrať. Hoci ide o veľmi jednoduchý prístroj, nevznikne taká náhoda aby fungovala. Rovnako tak hodinky.

Zem sa otáča okolo svojej osi rýchlosťou 1 500 km za hodinu. Keby sa otáčala rýchlosťou 150 km za hodinu, naše dni a noci by boli 10-krát dlhšie. Horúce Slnko by spálilo všetku vegetáciu a zbytok by sa stal obeťou dlhotrvajúcej mrazivej noci. Ďalej: Slnko, zdroj života na Zemi, má povrchovú teplotu 6 000 stupňov Celzia a naša Zem je od neho vzdialená práve toľko, aby tento žiar nás zahrieval ale nespálil. Keby Slnko vydalo len polovinu svojho žiarenia, zmrzli by sme, a keby vydalo o polovinu viacej, zhoreli by sme. Analogicky to platí aj o vzdialenosti Zeme od Slnka. Zemská os je naklonená o 23 stupňov, čím získavame ročné obdobia. Keby nebola naklonená, výpary oceánov by sa pohybovali na sever a na juh a vytvorili by nesmierne plochy ľadu. Rovnako tak je presne určený pomer suchej zeme a morí a oceánov – aby mohol byť kolobeh v prírode taký aký je potrebný pre život na Zemi.

Keby bol Mesiac bližšie k Zemi len o 100 000 km, morský príliv by bol taký veľký, že by dvakrát denne boli všetky svetadiely pod vodou a čoskoro by spláchli aj najväčšie hory.

Keby zemská kôra bola len o tri metre hrubšia, nebolo by v ovzduší kyslíku, ktorý by sa spojil s inými prvkami a rôznymi zlúčeninami tvoriacimi zemskú kôru a nebolo by organického života. Keby bolo more len o niekoľko metrov hlbšie, pohltilo by všetok náš kyslík a kysličník uhličitý a nemohli by existovať žiadne rastliny.

Keby naše ovzdušie bolo značne redšie, niektoré z meteorov, ktorých sa každodenne spaľuje v ovzduší milióny, dopadli by na rôzne časti zeme a založili by požiare alebo narobili iné škody.

Všetky rieky sú sladkovodné, vlievajú sa do mora, more je stále slané. Slané je preto, aby soľ rozkladala rôzne nečistoty, ktoré rieky do mora priniesú alebo sa tam inak dostanú. Už ste videli iste mláku vody, ktorá stojí na jednom mieste. Po čase voda zapácha, hovoríme, že sa pokazí. To by sa stalo aj s morom, keby nebolo slané.

Následkom týchto a množstva iných okolností, nie je ani jediná možnosť z milióna, že by život na našej planéte vznikol náhodou.

Druhý dôvod: Vynaliezavosť a prispôsobivosť života je prejavom najväčšej a vševládnúcej inteligencie. Nikdy nikto nevyskúmal, čo vlastne život je. Nemá hmotnosti ani rozmeru, ale má veľkú silu, lebo rastúci koreň rozlomí i tvrdý kameň, či asfaltovú cestu. Sila bunky je väčšia ako sila všetkých ľudí, zvierat a rastlín, pretože z nej vyšiel život. Príroda sama nestvorila život, lebo ohňom rozpálené skaly a more nemohli dať potrebné predpoklady. Kto ho sem teda priniesol – Boh.

Tretí dôvod: Múdrosť zvierat jasne hovorí o добрote Tvorcu, ktorý vložil pud, do inak bezmocných tvorov. Mladý losos trávi leto v mori, potom sa vracia do rodnej rieky a tiahne proti prúdu, pri tej strane rieky, na ktorej sa do nej vlieva riečka alebo potok, v ktorom sa narodil. Čo ho vedie tak presne naspäť do rodiska? Ak ho preniesiete do inej riečky, okamžite vie, že nie je vo svojej správnej vode. Živočíchov s podobným osudom je veľa.

Takú tajomnú techniku nie je možné vysvetliť nejakým prispôbovaním sa pomerom – tá musela byť proste daná.

Štvrtý dôvod: Človek má viac ako len púhy zvierací pud, má schopnosť myslieť, rozprávať, písať a čítať a má svoj materský jazyk.

Ešte nebolo o žiadnom zvierati zaznamenané, že by vedelo počítať do desiatich, alebo aspoň rozumelo významu čísiel. Ďalej nie je nutné rozvádzať podrobnosti. Vďaka ľudskému rozumu sme schopní úvahy, že sme tým, čím sme len preto, že sa nám dostalo iskry Božej múdrosti.

Piaty dôvod: Božie prostriedky pre zachovanie všetkých tvorov – to sú podivuhodné gény. Tieto gény sú také nepatrné telieska, že keby bolo možné dať dohromady všetky gény, zodpovedné za zrodenie ľudí na celom svete, vošli by sa do náprstka. O týchto génoch bolo napísané v predchádzajúcej kapitole.

Gén je funkčná časť reťazca DNA, ktorá svojou jedinečnou štruktúrou vytvára a ďalej odovzdáva informáciu o stavebnom projekte zvanom život.

To je príklad úžasnej múdrosti aká môže vychádzať iba z múdrosti Stvoriteľa. Žiadna iná hypotéza neobstoí.

Šiesty dôvod: Účelné hospodárenie prírody nás núti, aby sme si uvedomili, že len nekonečná Múdrost mohla predvídať a ovládať najrôznejšie eventuality, ktoré sa v prírode vyskytnú. Je to napríklad regulácia aby sa niektorý druh živočíchov nepremnožil.

Siedmy dôvod: Okolnosť, že človek môže chápať pojem Boha. To vyplýva z ľudskej inteligencie, ktorú nemá žiadny iný živočích. Vďaka tejto úžasnej vlastnosti, človek jediný medzi tvormi môže nájsť dôkazy vecí neviditeľných. Obzory, ktoré táto vlastnosť človeku otvára sú nekonečné, lebo keď sa ľudská zdokonalená inteligencia stáva špirituálnou skutočnosťou, môže vo všetkom účelnom usporiadaní z diania okolo seba vidieť a poznať veľkú pravdu, že je nebo všade, že Boh je vo všetkom a všade, ale nikde nie je tak blízko ako v našich srdciach. Je to pravda tak vedecká, tak rozumove znateľná, čo napísal žalmista Pána: *Nebesá rozprávajú slávu Božiu a obloha zvestuje diela jeho rúk!*

KONŠTANTÍN (CYRIL) a METOD (864)

Uvedení bratia zohrali významnú úlohu pri povznesení duchovnej a kultúrnej úrovne našich slovianskych predkov. Keď sa na byzantského cisára Michala III. obrátilo veľkomoravské knieža Rastislav so žiadosťou o vyslanie učiteľov, ten poveril misiou práve ich. Ich príchod znamenal zintenzívnenie šírenia kresťanstva a vytváranie vyššej organizačnej štruktúry cirkvi na Veľkej Morave. V roku 864 založili na Rastislavovom kniežacom dvore významné učilište. Vytvorili písmo, ktoré bolo najprímeranejšie jazyku slovianskych predkov, pripravovali domácich adeptov kňazského stavu, ale predovšetkým preložili Písmo Sväté a ďalšie liturgické knihy. Ich zásluhou bola staroslovienčina schválená ako štvrtý liturgický jazyk (po latinčine, gréčtine a hebrejčine).

MIKOLÁŠ KOPERNÍK (1473-1543)

Mikoláš Koperník, poľský astronóm, zakladateľ moderného astronomického systému. Prvý vyslovil názor, že Zem sa pohybuje a že zdanlivé pohyby nebeských telies môžeme vysvetliť týmto pohybom Zeme.

Koperníkova heliocentrická (helios grécky = Slnko) sústava v skratke obsahuje.

Viera veľkých vedcov

- I. Zem sa otáča okolo svojej osi od západu na východ a preto sa zdá, že ostatné nebeské telesá sa na oblohe pohybujú od východu na západ.
- II. Zem obieha okolo Slnka a to tiež od západu na východ, pričom jej os zostáva so sebou rovnobežná a zvierá s rovinou Zemskej dráhy rovnaký uhol.
- III. Podobne obiehajú okolo Slnka aj ostatné planéty....

Koperník bol nábožným mužom. Na svoj náhrobný kameň v Toruni si nechal napísať slová:

Nežiadam milosti, ktorú Pavol vzal od Teba, ani lásky tej, ktorou si odpustil Petrovi, len tej, ktorou lotrovi dal si na kríži – o tú vrúcne prosím.

GALILEO GALILEI (1564 – 1642)

Galileo Galilei, taliansky fyzik a astronóm. Držal sa známeho výroku, že **povrchné poznanie prírody nás môže odvieť od Boha, ale hlbšie a dôkladnejšie poznanie nás privedie k Nemu späť.**

Pravidlo o práci na mechanických strojoch bolo známe už začiatkom 17. storočia zásluhou Galilea. Preslávil sa aj mnohými astronomickými objavmi za pomoci ďalekohľadu, ktorý si sám zostrojil. Napríklad: pozoroval 4 mesačiky, ktoré obiehajú okolo Jupitera, popísal povrch Meciaca atď.

V astronómii sa pridržal Koperníka. Vtedajšia katolícka cirkev ho nútila odvolať svoje učenie, ale on zostal naďalej veriacim človekom. Je známy svojím výrokom: *a preda sa točí.*

Galilei aj Newton uznávali Boha ako prvú príčinu existencie sveta a jeho zákonitosti, ale vo vede sa zaujímali iba o druhotné príčiny, vzťahy medzi objektmi. Nemožno u nich hovoriť o protikladoch vedy, filozofie a náboženstva.

JOHANNES KEPLER (1571 – 1630)

Ján Kepler bol matematikom a astronómom. Narodil sa v mestečku Weil vo Württenbersku. Študoval na protestantskej univerzite v Tubingene, kde sa oboznámil s Koperníkovou heliocentrickou sústavou.

Vyslovil nesúhlas medzi teóriou a výpočtami. Matematicky spresnil a doplnil Koperníkovu sústavu a výsledky zhrnul do troch zákonov:

- I. Planéty obiehajú okolo Slnka po elipsách. Slnko je v spoločnom ohnisku ich dráh.
- II. Spojnica stredy planéty so stredom Slnka opíše za rovnaký čas rovnaké plochy.
- III. Z dvoch planét má väčší čas obehu planéta vzdialenejšia od Slnka.

Pri hľadaní harmonického usporiadania nebeských telies Kepler objavil harmonický princíp vo forme svojho tretieho zákona, ktorý hovorí, že u každej planéty je tretia mocnina obežnej doby úmerná druhej mocnine veľkej poloosi jej dráhy. Tento zákon platí v celej planetárnej sústave.

Kepler bol veriacim protestantom. Svoje najvýznamnejšie dielo *Harmónia svetov* končí krásnymi slovami: Ďakujem ti Stvoriteľ a Pán, že si mi dal radosť z Tvojho diela stvorenia a že ma uchvátilo dielo Tvojich rúk. Oznamil som ľudom slávu Tvojho diela, nakoľko môj konečný duch mohol vniknúť do Tvojej nekonečnosti. Keď som povedal niečo čo by bolo nedôstojné Tebe, alebo ak som hľadal vlastnú slávu, odpusť mi milostivo.

Ako veriaci uznával, že vesmír stvoril Boh, ktorý je pôvodcom aj jeho zákonov. Veril, že svet je dokonalý, a že známky tejto dokonalosti treba hľadať aj vo vesmíre. Jeho vedecké objavy ešte väčšmi vystupňovali jeho obdiv nesmiernej múdrosti Božej.

JÁN ÁMOS KOMENSKÝ (1592 – 1670)

Narodil sa 28.3.1592 v Nivnici neďaleko Uherského Brodu. Študoval v nemeckých vysokých školách teológiu, pedagogiku a filozofiu. Bol zakladateľ modernej pedagogiky, jazykovedec, spisovateľ, filozof, kartograf, kňaz a biskup Jednoty bratskej. Počas svojho života vydal 135 publikácií. Žil v dobe náboženskej neznášanlivosti. Zomrel 15.11.1670 v Amsterdame. Svoju **Veľkú didaktiku** zakladá na biblickej múdrosti.

RENÉ DESCARTES (1596 – 1650)

Descartesa ovplyvnila matematika a jej systematická deduktívna logická štruktúra. Vo svojej *Rozprave o metóde* (1637) hľadá istý neomylný východiskový bod pre filozofiu a nachádza ho vo výroku *Myslím, teda som*. Z tohoto subjektivistického stanoviska dokazuje existenciu Boha aj existenciu stvorených substancií a hmotného sveta.

K najvýznamnejším Descartesovým objavom patrí princíp zotrvačnosti a princíp zachovania pohybu. Oba princípy odvodzoval od priameho stvoriteľského zásahu Boha.

ISAC NEWTON (1643 – 1727)

Isac Newton, anglický matematik, fyzik, astronóm a mysliteľ. Vysvetlil príčinu, prečo sa planéty pohybujú po presných dráhach. Vyslovil názor, že tak ako Zem priťahuje iné telesá (gravitácia), tak sa každé dve telesá medzi sebou navzájom priťahujú. Táto priťažlivá sila sa nazýva všeobecná gravitácia.

Isac Newton objavil gravitačný zákona vniesol do fyziky viacej svetla, ako celé tisícročie pred ním. Dokázal spektrálne zloženie svetla.

Bol horlivým čitateľom Biblie. Hovoril: *Máme Mojžiša, prorokov apoštolov, máme slovo samotného Krista. Keď im nebudeme veriť, nemáme ospravedlnenia ako Židia*.

O Newtonovi je známe, že kedykoľvek počul meno Božie, vždy si dal z hlavy dolu klobúk, aby tak vyjadril svoju úctu k Pánu Bohu.

Na smrteľnom lôžku nespomenul ani jeden zo svojich objavov, ale svoje jestvovanie zhrnul takto: *V mojom živote som sa naučil dve skutočnosti. Jedna z nich je, že som veľký hriešnik a druhá, že Ježiš Kristus je ešte väčší Spasiteľ*. Spoznal, čo potreboval vo vlastnom živote a tak mohol svedčiť o zachraňujúcej moci Ježiša Krista.

Newtonove alchymické spisy neboli známe až do roku 1940. Newton dúfal, že pomocou alchymie odhalí štruktúru mikrosвета, aby ho mohol zosúladiť so svojím kozmologickým systémom. Bol presvedčený, že na začiatku Boh oznámil niekoľkým vyvoleným tajomstvá prírodnej filozofie a náboženstva. Toto poznanie sa potom stratilo a neskôr bolo znovu nájdené. Pre nezasvätených zostalo skryté, avšak možno ho znovuzískať pomocou alchymických pokusov Podľa niektorých historikov neskoršia vedecká dráha Newtona sa dá interpretovať ako zdĺhavé úsilie o integráciu alchymie a mechanickej filozofie.

Prof. SAMUEL FINLEY MORSE (1791 – 1872)

Profesor Morse bol americkým maliarom a vynálezcom a pritom hlboko veriacim človekom.

V roku 1823 patentoval stroj pre sekanie mramoru. V roku 1837 vynášiel elektromagnetický telegraf. Prvý telegram bol vyslaný 4.9.1837 a skladal sa z piatich slov: *Hľa, akú vec učinil Hospodin*. Pre svoj telegraf zložil v roku 1840 zvláštnu telegrafickú abecedu, ktorá sa skladá z čiarok a bodiek a bola známa ako Morseova abeceda. Prvá telegrafická linka s použitím Morseovho telegrafu bola zavedená v roku 1844 medzi Washingtonom a Baltimorom. Morse napísal tiež knihu: *Dejiny telegrafu*.

O svojich vynálezoch píše: *Keď v tom alebo onom prípade nejakého pokusu nevedel som, čo mám robiť, prosil som Boha, aby mňa osvietil. Urobil som cenné objavy v oblasti elektriny, avšak nie preto, že by som bol múdrejší ako ostatní, ale len preto, že si mňa vybral Boh, aby som tieto objavy použil k dobru ľudstva.*

Keď mal profesor Morse už ako starec prehovoriť pri odhalení pomníka, ktorý bol k jeho ucteniu postavený, začal svoj prejav slovami žalmu 115,1: *Ne nám, Hospodine, nie nám, ale svojmu menu daj česť, pre milosrdenstvo svoje a pre pravdu svoju!*

ANDRÉ MARIE AMPÉRE (1775 – 1836)

V rozľahlých oblastiach elektrodynamiky a elektromagnetizmu nesporne patrí dôležité miesto výsledkom práce A.M. Ampéra. Množstvo fyzikálnych pojmov a veličín nesúcich jeho meno je toho dôkazom. Ampère objasnil pojem elektrického prúdu, definoval smer prúdu ako smer kladného elektrického náboja. Objavil, že dva rovnobežné vodiče so súhlasne orienovanými elektrickými prúdmi sa navzájom priťahujú. Ukázal, že cievka s prúdom je vo svojich účinkoch rovnocenná stálemu magnetu. V Paríži v roku 1885 na zasadnutí Medzinárodného elektrotechnického kongresu pomenovali na počesť francúzskeho matematika a fyzika A.M. Ampéra jednotku intenzity elektrického prúdu – ampér.

Narodil sa 22.1.1775 v Polémieux pri Lyone. Bol veľmi nadaný. Ako trinásťročný sa pokúsil vyriešiť kvadraturu kruhu. Poznal základy dvanástich jazykov. Osemnásťročný ovládal všetky poznatky vtedajšej mechaniky. Stal sa profesorom matematiky a fyziky. Vyučoval aj chémiu a astronómiu.

Nemal šťastný a pokojný život. Zomrel 10.6.1836 v Marseile. Zaviedol pojmy solenoid, galvanometer, odlišil pojmy prúd a napätie, ukázal možnosť prevedenia magnetických javov na elektrické javy. Pomocou elementárnych elektrických prúdov vysvetľoval magnetické javy. Objavil elektrodynamické sily.

Ovenčený žiarou vedy a záplavou slávy, poznajúc muky duševného utrpenia, vedel skloniť hlavu pred tajomstvami prírody i náboženskej nádeje. Pisal verše i filozofické rozpravy. Vzťah viery a rozumu mu umožňoval pochopiť, že medzi pozemským a konečným šťastím niet protirečenia. Premýšľal len o večných pravdách. *„Pred svetom som dosiahol slávu. Boh mi však chcel ukázať, že všetko je márnosť – okrem milovania ho a slúženia mu“*. V liste svojmu synovi napísal: *Študuj veci tohto sveta, je to povinnosť vyplývajúca z tvojho povolania. No pozeraj na ne iba jedným okom, druhé zameraj trvalo na večné svetlo! Počúvaj učencov, ale iba jedným uchom...! Píš len jednou rukou, druhou sa pridržaj Božieho rúcha, tak ako sa dieťa drží otcových šiat... Bez tohto poistenia sa by si narazil nepochybne hlavou do múru“*.

André Marie Ampère patril k popredným duchom nielen na poli prírodných vied. Okrem matematiky, fyziky, chémie, a botaniky sa zaoberal jazykovedou, psychológiou vedy. Pokúsil sa o klasifikáciu vedy. Vynikal hlbavosťou, túžbou po pravdivom poznaní, všestrannou vzdelanosťou, pracovitosťou. Bol prostý a vznešený.

ANTON HENDRICH LORENTZ (1853 – 1928)

Narodil sa 18.7.1853 v Arnheime v Holandsku. Zomrel 4.2.1928 v Harleme v Holandsku. Študoval na univerzite v Leydene a po skončení štúdia tu pôsobil v rokoch 1878 – 1923, teda celých 45 rokov ako profesor teoretickej fyziky. Od r. 1923 bol riaditeľom fyzikálneho ústavu v Harleme, neďaleko Leydenu. Jeho teoretická fundovanosť bola obrovská. Zo špeciálnej teórie relativity je známa Lorentzova transformácia a hoci tvorcom tejto teórie je Einstein, Lorentz sa k nej úplne priblížil. Prispel veľkou mierou k rozvoju teoretických otázok fyziky a zaradil sa medzi svetových vedcov ako tvorca elektrónovej teórie.

Hovorí, že v prírode, ktorá je dielom Božím, sú tajomstvá a ľuďmi nerozriešiteľné záhady.

NIELS BOHR (1855 – 1962)

Študoval fyziku. V r. 1943 po okupácii Dánska bol nútený odísť do USA. Po skončení vojny sa vrátil do Kodane a vynaložil mnoho úsilia k bratskému zblíženiu národov. V r. 1950 napísal list Spojeným národom, v ktorom upozorňuje vlády, aby budovali taký svet, v ktorom by bola zabezpečená spolupráca všetkých národov a štátov, slobodná výmena informácií a aby boli odstránené všetky zdroje vzájomnej nedôvery. Bohr bol veriacim človekom. Patril k najväčším fyzikom 20. storočia. Bol členom viac ako dvadsiatich akadémií vied. Zaradil sa medzi tvorcov kvantovej mechaniky, ktorá otvorila cestu k poznaniu mikrosвета, sveta atómov a základných častíc. Sformoval myšlienku o diskretnosti energetických stavov atómov, objavil podmienky ich stálosti, objasnil zákonitosti emisných spektier rôznych atómov, štruktúr periodickej sústavy prvkov, významne zasiahol do magnetizmu, podstatne prispel k teórii atómového jadra, a tým i k ovládaniu jadrovej energie.

V r. 1922 mu bola udelená Nobelova cena za fyziku ako uznanie za zásluhy o výskum štruktúry atómu a jeho žiarenia.

LUDWIG MAX PLANCK (1857 – 1947)

V r. 1918 mu bola udelená Nobelova cena za fyziku – ako uznanie za mimoriadne zásluhy o rozvoj fyziky vypracovaním kvantovej teórie. Študoval na univerzite v Mníchove a v Berlíne.

V r. 1900 dospel k poznaniu, že najmenšiu dávku energie vyžarovanú telesom nazval kvantom energie, ktorá je úmerná frekvencii žiarenia a určitej konštante (neskôr nazvaná ako Plankova konštanta) a ako aj kvantu účinku. Einstein na jej základe vysvetlil fotoelektrický efekt a dospel k pojmu svetelných kvánt a N. Bohr vytvoril nový model atómu.

Plank sa stal zakladateľom kvantovej fyziky, ktorá zohrala významnú úlohu pri riešení problémov atómovej a jadrovej fyziky.

Hovoril: Keď sa pozeráme kamkoľvek a akokoľvek hlboko, nikde nevidíme rozpor medzi náboženstvom a prírodnou vedou, ale práve v rozhodujúcich bodoch

vidíme plný súhlas. Náboženstvo a prírodné vedy sa nevyklúčujú, ale dopĺňujú a navzájom sa podmieňujú.

ALBERT EINSTEIN (1879 – 1955)

Narodil sa 14.3.1879 v Ulme v Nemecku, zomrel 18.4.1955 v Princetone, USA. Študoval matematiku a fyziku v Curychu. V r. 1916 ukončil všeobecnú teóriu relativity, v ktorej objavil hlbokú súvislosť medzi gravitáciou a geometrickými vlastnosťami priestoru a času. Vypracoval sa na jedného z najuznávanejších fyzikov všetkých dôb. Keď sa v Nemecku dostal k moci nacizmus, na protest proti režimu sa vzdal miesta univerzitného profesora i riaditeľa fyzikálneho ústavu, vystúpil z Pruskej akadémie vied a emigroval do USA, kde pôsobil vo Fyzikálnom ústave v Princetone.

V r. 1921 mu bola udelená Nobelova cena za fyziku. Moderní fyzici skoro spontánne vyznávajú, ako sa im javí v novej fyzike, že **všetko ukazuje na Boha nekonečne múdreho a mocného Tvorcu** - tak hovorí Einstein, Plank, Eddington, Bohr, a ďalší.

Pri meraní rýchlosti pohybu Zeme vzhľadom na stálice pomocou lúčov prichádzajúcich zo vzdialenej hviezdy v pokoji sa experimentálne zistilo, že Galileiho transformácia neplatí a že treba použiť inú transformáciu. Týmto problémom sa zaoberal Hendrik Lorentz. Avšak klasickou mechanikou sa Lorentzova transformácia nedala zdôvodniť. V r. 1905 Albert Einstein pomocou princípu konštantnej rýchlosti svetla ju zdôvodnil. Podľa neho vo všetkých súradnicových sústavách, pohybujúcich sa rovnomerným priamočiarym pohybom, nameriame vždy tú istú rýchlosť svetla, ktorá je univerzálnou fyzikálnou konštantou. Táto skutočnosť sa stala základom Einsteinovej teórie relativity.

Einstein dokázal rovnocennosť gravitačnej aj zotrvačnej hmotnosti (všeobecná teória relativity).

V r. 1905 Einstein vysvetlil fotoefekt za predpokladu, že elektromagnetické vlnenie má korpuskulárny charakter, a teda, že aj svetlo sa nešíri vlnením, ale vo forme častíc, fotónov, ktorých energia je určená Planckovou hypotézou.

Povedal: *Bez viery, že sa tento svet tak, ako sa javí nášmu poznaniu, riadi zákonmi rozumovej povahy, bez viery, že tento svet možno rozumom pochopiť, si neviem predstaviť skutočného vedca. Prírodné vedy bez náboženstva sú ochrnuté a náboženstvo bez vedy je slepé.*

MILAN RASTSLAV ŠTEFÁNIK (21.7.1880 – 4.5.1919)

Narodil sa 21.júla 1880 v Košariskách pri Brezovej pod Bradlom v mnohohodetnej rodine evanjelického kňaza – národovca. Po ľudovej škole v rodisku a v Šamoríne študoval na lýceu v Bratislave (1890 – 1893), odkiaľ išiel na České učení technické do Prahy študovať stavebné inžinierstvo. V Prahe veľmi aktívne pôsobil v spolku slovenskej mládeže Detvan a v Československej jednote, kde sa vyhraňovalo jeho národné povedomie, ktoré si doniesol z domu, a tu dospieval k úzkej česko – slovenskej spolupráci. Počas štúdia techniky (1888 – 1901) vynikal riešením komplikovaných matematických úloh spamäti, ale predovšetkým ho zaujali filozofické práce profesora T. G. Masaryka. Roku 1904 absolvoval na Karlovej univerzite štúdium filozofie a astronómie, ktorá ho potom sprevádzala po celý krátky život.

Keď roku 1904 získal doktorát na Karlovej univerzite v Prahe obhájením dizertačnej práce O novej hviezde v súhvezdí CASSIOPEI z roku 1572 (predtým

Viera veľkých vedcov

navštívil hvezdárne v Miláne, Ženeve, a Zurichu), rozhodol sa pre jedno z najslávnejších observatórií – v Meudone pri Paríži, ktoré viedol spoluzakladateľ astrofyziky prof. Jules Janssen. V rokoch 1905 až 1909 vystúpil Štefánik šesť ráz na najvyššiu horu Európy Mont Blank (4807 m n. m.), aby pozoroval planéty i tzv. telurické čiary v slnečnom spektre a usiloval sa určiť aj rotáciu Venuše. Potom ešte absolvoval množstvo pozorovaní planét a Slnka.

V rokoch 1905 – 1912 vyšlo Štefánikovi v Akadémii vied v Paríži dvanásť vedeckých štúdií a správ, za ktoré získal aj Cenu Akadémie. Pochválili ho Janssenovou cenou Francúzskej astronomickej spoločnosti, bol členom Belgickej astronomickej spoločnosti a pozývali ho aj na univerzitu v Oxforde.

Hoci sa roku 1912 stal občanom Francúzska a po šiestich rokoch jeho generálom, nikdy nezabudol, že je synom slovenskej krajiny. Pohyboval sa v najvyšších kruhoch. Venoval sa organizovaniu česko-slovenských légii vo Francúzsku, Taliansku, ale aj v Amerike a v Rusku. Ešte predtým zaviedol meteorologické služby a pozorovania v spojeneckých armádach, čo bolo dovtedy nevídané.

Ako diplomat mal veľké zásluhy na vyhlásení a uznaní samostatnej Československej republiky (28. Októbra 1918).

Keď sa M. R. Štefánik 4.mája 1919 vracal do oslobodenej vlasti vo funkcii ministra vojny, tragicky zahynul v troskách lietadla na bratislavskom letisku pri Vajnorochoch (záhadným spôsobom) .

Milan Rastislav Štefánik je nesporne jedna z najvýznamnejších postáv novodobých slovenských dejín.

Bol hlboko veriaci človek. Jeho heslo bolo : Veriť, milovať, pracovať ! Jeho najobľúbenejšou piesňou bola pieseň : Bože môj, pod Tvojím nebom stojím (ES 231).

Bože môj, pod Tvojím nebom stojím,
tisíc svetov žiari nado mnou !
Preč od hluku sveta, srdcom svojím
vzdávam vďaku piesňou radostnou ;
Tvoj je slávny priestor hviezdnych stanov.
Tvojím : Staň sa! – vznikli nebesá,
stvoril si ma, svet i nebešťanov,
Tvoja sláva všade skveje sa.

Tebe, Všemohúci, Tebe spievam,
Tvoja ruka hviezdy rozsiela,
ktoré jasne žiaria v priestore tam
dráhou, ktorú ona merala,
vodiac ich ňou všetky vokol stále
ako priateľ verný priateľa,
zbory nebies, čo Tvorcovi k chvále
spievajú za majestát diela.

Kto by zrátal tvorstvo všetkých svetov,
ktorého hlas Teba velebí,
až tam k chrámu slávy, kde Ťa svätou
úctou ctí aj anjel na nebi,
jeho zlatá harfa zvukom jemným
pred Tvojím sa trónom rozlieha
a spev žalmov svätých mocným znením
od slnka ku slnku obieha.

Aj mňa z prachu k žitiu si povolal
v tejto časnej sveta krajine,
z lásky svojej mnoho darom mi dal,
k múdrosti um, srdce k nevine.
Vylej pred Ním, duša, vďačné city,
že Ťa v Kristu zvolil k večnosti,
z prachu zeme raz máš vzlietnuť i ty
do krajšieho sveta radosti.

Áno, aj na Slovensku máme veriacich vedcov. Je ním aj napr. **Profesor RNDr. Július Krempaský, DrSc.** Pracuje na Katedre fyziky Fakulty elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Priznáva, že niektorých vedcov priviedol výskum vesmíru k poznaniu, že ho niekto musel stvoriť. Hovorí, že každý umelec zanecháva na svojom diele stopy. Vypočujete si skladbu a viete, že je to Beethoven. Pozriete sa na obraz a viete, že je to Rembrant. Aj Boh zanechal na svojom diele stopy....

BOŽÍ ZÁSAH, ČI NÁHODA?

Keď sa pohybujem medzi ľuďmi počujem rôzne názory. Najčastejšie z nich sú:

- Existuje Boh, ktorý sa o nás stará?
- Prečo pripúšťa Boh zlo?
- Prečo musí zomrieť mladý človek, mama, otec, sestra, brat....?
- Prečo sa muselo stať také nešťastie?
- Ako nájdem Boha?
- Prečo musím takto trpieť?
- Prečo boli svetové vojny a koncentračné tábory?
- Prečo muselo byť prenasledovanie veriacich komunistami?
- Prečo sa stali udalosti v New Yorku 11. septembra 2001?
- Prečo sú záplavy a rôzne živelné pohromy?
- Kto je naozaj šťastný?

Takýchto a podobných otázok je veľa. Ľudia sú častokrát nešťastní, sú v „koncoch“, bezradní a nevedia ako ďalej.

Ak existuje Boh, prečo v priebehu celých dejín dovolil toľko hrozných vecí, ktoré postihovali ľudí? Ak sa o nás stará prečo musíme znášať utrpenie?

Pozrime sa na dnešný svet. Mladí ľudia, žiaľ, nielen mladí, vidia predovšetkým sex, alkohol, drogy, cigarety, peniaze, bohatstvo a rôzne iné „užívanie“ života. Potom sa divíme, že si kladú horeuvedené otázky?

Často musia trpieť aj nevinní ľudia. Ak stvoril Boh vesmír, v ktorom vládne poriadok, istotne musel mať dôvod aj na to, aby dovolil, že medzi ľuďmi vzniklo toľko nevraživosti a neporiadku. Vieš uspokojivú odpoveď na tieto otázky? Asi málokto by na ne vedel odpovedať. Na tieto otázky nám môže odpovedať jedine ten najpovolanejší a to je Boh. Lebo len On vie prečo je to všetko tak. Ale ako sa dozvieme odpoveď? Jednoducho. V Biblii. Biblia siaha až na počiatok ľudských dejín a preto nám môže povedať, kto nesie zodpovednosť za zlo, prečo ho Boh pripustil a ako ho odstráni.

Svet je v súčasnosti plný zla a nenávisti. Zlo je častokrát dobre organizované a nadobúda nebyvalú intenzitu a rozsah. Niektoré hnutia dokonca oslavujú zlo, násilie až po kult satana. Často používajú lákavé a priťažlivé heslá.

Je za to naozaj vinný Boh?

Boh stvoril svet dobrý a mal v úmysle, aby nás vzťahy naplňovali. Ale do života vniklo ľudské zlo, dôsledkom čoho je odcudzenie v medziľudských vzťahoch.

Boží zásah, či náhoda?

Ako by si sa cítil, keby si bol obvinený zo zločinu, ktorého si sa nedopustil? Určite by si to považoval za nespravodlivé. Spravodlivosť vyžaduje, aby bol potrestaný pravý vinník. Ak napríklad vodič na križovatke prejde na červenú a spôsobí tým ťažkú dopravnú nehodu, je to vina zákona? Prečo by sme teda mali obviňovať Boha, že ľudia robia zle? Nemali by sme obviniť opravdivého vinníka? Pán Boh dopustí zlo aj preto, aby sa ľudia nad sebou zamysleli, aby konali dobro a zlo odsúdili. Ľudia si napísali svoje zákony (Občiansky zákonník, Hospodársky zákonník, dopravné predpisy a pod.), ktoré sami porušujú! Aj za to má niešť vinu Boh?

Veľkou mierou nesú vinu sami ľudia. Nečestnosť a sklamanie, podvody a zločiny, ľudská pýcha a sebeckosť. Ľudská hlúposť vedie k vojnám, lebo ľudia slepo nasledujú politických vodcov, ktorí vojnu vyvolali. Potom musia niešť aj podiel na vine a utrpení svojho národa. A čo hovorí na to Boh? Boh predsa jasne dal ľuďom desať Božích prikázaní, aby ich rešpektovali a podľa nich žili. Tam im prikazuje aby žili medzi sebou v láske. Ak nemajú túto lásku, tak Boh hovorí, že sú ako Kain, ktorý zabil svojho brata.

Namietáš, ako to, že ak Boh stvoril nebo a zem aj človeka, prečo nestvoril, aby človek mal pokoj, prečo sa musia ľudia vraždiť, udávať jeden druhého, robiť si navzájom zle? – Táto otázka vyplýva z tvojej neznalosti a nevedomosti. Nevedomosti o našom Stvoriteľovi a o našom Spasiteľovi. Lebo Pán Boh, keď stvoril človeka daroval mu slobodu. Keby si poznal Písmo sväté, vedel by si, že Pán Boh stvoril človeka na svoj obraz, podľa jeho podoby, aby panoval nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom, nad dobytkom, nad všetkou poľnou zverou a nad všetkými plazmi, čo sa plazia po zemi (Genesis 1,26). Potom ich Boh požehnal a riekol im: Plodte a množte sa a naplňte zem.... Pán Boh daroval človeku slobodu. A ako sa človek za to Bohu odvdáča? Vidiš to sám. Všetko zlo, ktoré sa deje na Zemi je dielom človeka. Všetky vraždy, všetky vojny, všetky podvody a udavačstvá – všetko robí človek. Pán Boh sa na to prizerá, lebo už nás mnohokrát napomínal, mnohokrát varoval, naposledy prostredníctvom Pána Ježiša Krista a jeho evanjelistov. Alebo ň mal Pán Boh stvoriť človeka ktorý by konal iba prácu prospešnú Bohu? Potom by si opäť protestoval. Uvediem príklad: Kúpite si malého psíka. Vychováte a vycvičíte si ho tak, že nebude robiť nič iné, len to, čo vy chcete a kedy chcete. Šteká na váš podnet, behá na váš podnet, hrá sa na váš podnet. Potom vlastne zistíte, že nepotrebujete živého psíka, o ktorého sa musíte starať aby nezahynul hladom, ale stačí vám psík z hračkárne, ktorého dokážete diaľkovo ovládať a vykonáva tie isté funkcie ako živý! Rovnako tak by to bolo s človekom. Ale Pán Boh tak nechcel. On daroval človeku slobodu. Je to práve človek, ktorý túto slobodu dokáže maximálne zneužiť proti Pánu Bohu a proti svojmu blížnemu, bratovi, či sestre - tiež človeku. Čo k tomu dodať?

Človek za slobodné rozhodovanie musí znášať aj dôsledky. Ak sa nedokážeme dohodnúť na niečom takom jednoduchom, ako je skoncovanie so vzájomným zabíjaním, ako môžeme so zatatou pášťou vzývať nebesá, aby dali náš život do poriadku?

Aj zvierá pozná svojho pána a ho väčšinou rešpektuje. A čo človek? Rozdiel medzi človekom a zvieraťom je iba to, že človek nemusí poznať a rešpektovať svojho pána?

Preskúmaj svoje konanie, preskúmaj, čo si dokázal ty pre seba, svoju rodinu, svoju spoločnosť a pre Pána Boha – a potom zistíš, vlastne aký si. Tiež by si sa mal opýtať sám seba, kde berieš právo súdiť svojho Stvoriteľa, alebo tvrdiť, že nejestvuje? (Je to asi jednoduchšie ako sa pokoriť a priznať pravdu). Robíš to len preto, lebo žiješ v strachu. Potom sa potešuješ a vravíš si: On nejestvuje, Jeho niet! Pritom v srdci vieš, že klameš iba sám seba.

Boží zásah, či náhoda?

Nie Boh nesie vinu za zlé a nesprávne skutky, ktorých sa ľudia dopúšťajú. Boh dal ľuďom slobodu v rozhodovaní a v konaní. Predsa by si nechcel a ani nechceš, aby ti niekto diktoval každú minútu, čo máš robiť! Táto sloboda by sa však mala uplatňovať v hraniciach Božích zákonov. Ľudia však, počnúc Adamom a Evou, chceli sami rozhodovať o tom, čo je pre nich dobré a čo zlé a spoliehali sa na vlastný rozum.

Sú situácie, kedy chyba jedinej osoby, spôsobí nešťastie mnohým osobám (napríklad projektant zle navrhne budovu, ktorá spadne a zahynie veľa ľudí).

Prečo teda nepotrestal Boh zlých ľudí už skôr? Lebo mal s nimi veľkú trpezlivosť a dával im čas, aby sa ešte obrátili. Bohu nerobí potešenie, keď musí niekoho trestať. A ak musí trestať ľudí, iste cíti väčšiu bolesť ako otec, ktorý trestá dieťa. Aj dnes Boh vidí vo svete veľa zlého. Mnohí ľudia celkom zabudli na Boha, nemodlia sa vôbec, ani ich nenapadne aby ho počúvali. Boh o tom vie a preto chystá posledný súd. Boh má však i teraz veľa trpezlivosti a praje si aby sa ľudia obrátili, aby si zamilovali Spasiteľa, ktorého poslal, aby nezahynuli. To je dôvod prečo nebola ešte zem zničená. Bez viery nie je možné sa páčiť Bohu. Nemešká Pán s naplnením sľubov, ako sa niektorí domnievajú, že mešká, ale zhovieva nám a nechce, aby sme zahynuli, ale všetci sa obrátili na pokánie (2. Petr.3,3-15, Židom 11, 5-7).

Chcete, aby Boh zasiahol. Viete si predstaviť, keby to Boh urobil? Bol by to koniec sveta. Ale raz to urobí. Vtedy bude už neskoro sa rozhodnúť pre Boha. Rozhodni sa teraz hneď!

Boh sa prihovára človeku niekedy aj utrpením. Len vtedy Ho spoznáš.

Boh pripúšťa isté časové obdobie, ktoré poskytuje ľuďom dostatočnú príležitosť, aby mohli dosiahnuť vrchol svojich činov, ako politických tak i sociálnych, ako v priemysle, tak i vo vede a vysporiadať sa s vierou v samotného Boha. Milujúci Boh sa uspokojí jedine s dokonalým vyriešením. Zdá sa, že ľudstvo sa zatiaľ ubera opačným smerom. Ľudia zabudli na to, že vzbura proti Bohu viedla vždy ku katastrofe. Boh ale môže túto situáciu zvrátiť a príčiny a prekážky odstrániť ale aj s tými, ktorí to spôsobili. Kedy sa to stane? Zaiste až pri druhom príchode Pána Ježiša Krista. Kedy to Bude? Pán Ježiš o tom povedal, že to nevie nik iba Otec. Avšak mnoho vecí, ktoré boli predpovedané, že sa udejú pred jeho príchodom sa už stalo. Boh stvoril človeka a preto najlepšie vie čo treba robiť aby mu splnil to, čo pán Ježiš sľúbil. Boh potom úplne odstráni zlú situáciu, ktorá trvá už taký dlhý čas.

Ale aby som sa nevyhýbal odpovede na horeuvedené otázky, vrátim sa k téme. Začnem príkladom. Vyrastal som na dedine. Moji rodičia chovali hydinu. Keď sa vyľahli kuriatka boli medzi nimi aj kohútikovia. Postupne ako rásť, pribúdali im sily a potom sa to začalo. Začali medzi sebou zápasiť. Bili sa, až z nich tiekla krv. Mama ich spočiatku rozháňala. No potom ju to prestalo baviť a tak ich nechala. Kohúty ešte chvíľu v zápasoch pokračovali a neskôr to nechali, lebo zistili, že si spôsobujú bolesť. A tak je to aj s ľuďmi. Ak zistíme, že sme na pokraji záhuby celého ľudstva prostredníctvom nášho výtvoru, dôkazom našej dokonalosti – tvorcom tých najstrašnejších zbraní. Ak väčšina ľudí má zahynúť strašnou smrťou, potom možno začneme uvažovať – len, či bude mať kto začať uvažovať, lebo môže byť už neskoro.

Povedali sme si, že Boh dal ľuďom slobodnú vôľu. Ako ju využívajú. Dodržiavajú desať Božích prikázaní a žijú v pokoji a v láske? Nie. Nedivme sa potom, že Boh nechá ľudí konať aj vtedy, ak konajú zle. Nazdávam sa, že ak mu prejde trpezlivosť a ľudia to so zlom už veľmi prehánajú, tak zasiahne. Príklady môžeme vidieť už v Starej zmluve. Potopa sveta, doplnenie jazykov pri stavbe Babylonskej veže, opisujú sa tam boje a vojny, zničenie miest. V novodobých

Boží zásah, či náhoda?

dejinách to bola skaza Titaniku (o ktorom sa domnievali, že je nepotopiteľná loď), svetové vojny, pád komunizmu, zrútenie mrakodrapov v New Yorku a mnoho ďalších.

Ľudia sa vždy pýtajú prečo to Boh dopustil? Môže za to Boh? Ak dovoľí človeku vykonať aj zlo, tým mu dokáže, že mu dal slobodnú vôľu sa sám rozhodovať, ale súčasne mu dokáže, že človek bez Boha nie je schopný riadiť tento svet, ani rozhodovať o ľudstve. Že človek potrebuje Boha. Častokrát sa nevie postarať ani o svoju rodinu. Ako potom chce riadiť firmu, či dokonca štát?

Boh predsa nestvoril dobrých a zlých ľudí, zlodějov a podvodníkov, ničiteľov a vrahov – oni sa takými stali! Aký chceš byť ty ?

Konanie a chovanie človeka sú opísané aj v Písme Svätom: Mk 7:21-23, 1M 6:5-6, Jer. 17:1, G 5:19-21, R 3: 13-14.

Stvoriteľ ukázal svoju múdrosť v úžasnej zložitosti toho, čo vytvoril. Ukázal, že sa o nás skutočne stará, keď vytvoril Zem presne tak, aby sa na nej dalo žiť, keď vytvoril naše telo a myseľ takým podivuhodným spôsobom a keď pre nás vytvoril toľko dobrých vecí, z ktorých sa môžeme tešiť. Určite by prejavil podobnú múdrosť a starostlivosť, keby objasnil odpovede na otázky, ako: Prečo Boh pripúšťa utrpenie?

Prečo Boh pripúšťa záplavy a rôzne živelné pohromy? Na túto otázku je možné odpovedať rôzne. Uvediem jeden príklad: Vodič na prechode pre chodcov zrazil mamičku s kočiarom. Mamička totiž náhle vstúpila na vozovku, keď jej semafor ukazoval červenú, vodič mal zelenú a nestihol už zabrzdíť. Môže za túto nehodu tvorca dopravných predpisov? Treba ho odsúdiť? – Tak je to aj s človekom. Nie je tvorcom ekologických katastrof on sám?

Druhou možnou odpoveďou je, že či chceme alebo nie ale druhý príchod Pána Ježiša sa nezadržateľne blíži. Vieš niečo o druhom príchode Pána Ježiša a príznakoch, ktoré budú jeho príchod predchádzať? Áno, záplavy v Čechách, Nemecku, Číne, v Indii, v Španielsku, vo Francúzsku a inde spôsobili veľké škody. Ale koľkí ľudia, ktorých sa to priamo týka alebo aj netýka, sa zamysleli nad tým všetkým? A koľkí uverili, že sami nič nezmôžu a že jestvuje Tvorca, ktorý im môže pomôcť?

A tretia možná odpoveď je, že Boh dopúšťa na ľudí skúšku. Tu sa presvedčí On sám ale aj ľudia navzájom o láske k blížnemu, o súdržnosti o viere a nádeji do budúcnosti a tak ďalej.

Boh nás napomína nielen slovami ale aj udalosťami u jednotlivca, oblasti, či celého národa.

Na čo ešte čakáme? Možno prídu ešte horšie varovania. No, ľudia budú hľadať neustále výhovorky, a viniť Boha za nepravosti a zlé činy spáchané samotnými ľuďmi. Boh nikdy neporušuje svoje zákony, ktoré vytvoril. Iba vytvorí takú situáciu, v ktorej sa určitá vec uskutoční, ale pri dodržaní všetkých zákonov platných v prírodných vedách (okrem niektorých zázrakov).

„Skrze jedného človeka prišiel na svet hriech a skrze hriech smrť“ (Rimanom 5,12).

Kým sa však človek nevráti opäť k Bohu ako môže očakávať komunikáciu človek – Boh? Veď mnohí tvrdia, že Boh neexistuje, že Boha nepotrebujú.

Nech ste ktokoľvek, myslite aj na budúcnosť, ktorá vás čaká. Aj váš život môže skoro skončiť a vaše radosti sa skoro skončia. Aj vášho zamestnania sa jedného dňa budete musieť vzdať. Akú cenu má vaše bohatstvo a ťažko získaná úcta vo chvíli, keď sa bude vaše telo navracieť do zeme? Aj na vás raz príde deň smrti.

Boží zásah, či náhoda?

Nevinný človek sa môže pokojne dožadovať spravodlivosti, ale pre vinníka spravodlivosť znamená trest. Jediná nádej hriešnika je teda udelenie milosti, ktorá ho oslobodí od jeho viny. Tú milosť ale môže udeliť len Ten, kto má právo a moc odsúdiť.

Musíme si uvedomiť, že aj nekonečná múdrosť môže pripustiť určité krátkodobé zlá s cieľom dosiahnuť dlhodobé dobrá, ktoré my nedokážeme predvídať. Boh stvoril aj existenciu zla. Ľudia túto možnosť uviedli do platnosti. Zdrojom zla nie je Božia moc, ale sloboda ľudí. Sloboda zahŕňa možnosť k hriechu. Boh stvoril skutočnú lásku. Naša láska k Bohu a naša láska jedného k druhému, musí mať možnosť výberu. A s darom takejto možnosti rozhodnúť sa, prichádza aj tá alternatíva, že ľudia si namiesto dobra vyberú nenávisť a zlo. Boh po skončení tvorenia vyhlásil, že svet je dobrý. Ľudia majú slobodu rozhodnúť sa milovať Boha alebo sa od neho odvrátiť. Svet nenávisťi a hriechu uviedli do chodu ľudia, nie Boh. Vina preto leží na nás. A tak väčšina bolesti na celom svete leží na nás, je spôsobená našim rozhodnutím zabíjať, ohovárať, byť sebeckí, sexuálne sa zvrhnúť na úroveň zvierat, nedodržať slovo, či byť ľahostajný. Boh je dosť múdry na to, aby predvídal, že potrebujeme istú bolesť, z dôvodov, ktorým nerozumieme, ale ktoré on uzná za dôležité pre určité možné naše dobro. Zubári, tréneri, učitelia, rodičia – oni všetci vedia, že niekedy je dobré nebyť láskaví. Cieľom nášho života v tomto svete nie je pohodlie, bohatstvo, ale tréning a príprava na večnosť.

Kritizovať Boha, že nerobí nič práve teraz, je ako nedočítať polovicu románu a vyčítať autorovi, že nevyriešil zápletku. Boh zúčtuje s každým v pravý čas. On vlastne zdržuje ukončenie histórie sveta z veľkej lásky k nám, aby sa nikto nemohol vyhovárať, že Boha nemohol nájsť.

Jeden z dôvodov utrpenia je, že vedie k pokániu. Aj v New Yorku si ľudia mysleli, že sú vládcami sveta. Avšak po známych udalostiach s mrakodrapmi boli kostoly preplnené a ľudia začali čítať Bibliu a chceli vedieť, ako ďalej. Ak chceme byť s Bohom, musíme s ním byť aj v utrpení. Aj za to máme ďakovať Bohu, lebo nevieme účel a nerozumieme ceste, po ktorej nás Boh k sebe vedie. Neskôr mu poďakujeme za tú malú bolesť, ktorej som vtedy nerozumel.

Musíme si uvedomiť, že najväčším hriechom a najväčšou urážkou je povedať Bohu, že ho nepotrebujeme.

Takže odpoveď na utrpenie je Pán Ježiš. Ježiš je pri nás, zdieľa s nami najtmavšie chvíle našich životov. Sme zlomení? Aj on bol. Sme opustení? Aj on bol. Jeho ľudia takisto opustili a zavrhlí. Zúfame si, že už viac nevládzeme uniesť? On sám bol predaný. Stroskotávajú nám najdrahšie vzťahy? Aj on miloval a bol opovrhnutý. Odvracajú sa od nás ľudia? Aj od neho sa odvrátili. A tak ďalej. Ježiš nielenže najviac za nás trpel, ale vstal z mŕtvych a zmenil význam smrti a tým aj utrpenia. Ježiša vzkriesil z mŕtvych Boh. To je nezvratná skutočnosť. Ak chceš Ježiša nasledovať aj po smrti, musíš v neho bezvýhradne uveriť.

Moderná psychológia reprezentovaná Jungom a Kafkom tvrdí, že v istých okamihoch sa v človeku ozve „*alter ego*“, jeho druhé ja. Tento hlas môže pozitívne ovplyvniť to, čo mám urobiť. Môže však spôsobiť aj opak: že moje druhé ja ma zvedie na niečo zlé. Teológia označuje tieto dva póly nášho života ako hlas Boží a hlas diablov.

Pred Vianocami som sa v práci stretol s jednou kolegyňou. Je inžinierka absolventka Vysokej školy technickej v Bratislave. Je vydatá a má dve deti. Hovorili sme spolu v tom zmysle, že sa tešíme na Vianoce, že si konečne oddýchame a budeme sa môcť viacej venovať rodine. Ja som jej povedal, že budem chodiť pravidelne do kostola. Ona mi zase povedala, že nebude chodiť do kostola, lebo je nič. Pýtam sa jej: *ako to, že ste nič, veď pozrite sa na seba – ste človek. Áno ale neverím v Boha, lebo čo je to za otca, ktorý nechá zbičovať svoje*

Boží zásah, či náhoda?

dieťa, mučiť ho a pribiť na kríž? Ja by som takého otca zabila, keby mi siahol na moje dieťa. Chvíľu som sa zamyslel a potom jej hovorím: Máte rada svoje deti? odpovedala, že áno. Hovorím jej: Máte rada svoje deti veľmi, veľmi? Odpovedala - áno. Zase jej hovorím: Máte rada svoje deti tak veľmi, že keby nastala situácia, že si musíte vybrať – buď budú žiť vaše deti alebo vy, môžete im zachrániť život, dala by ste svoj život za ne? Odpovedala vyhýbavo – ale deti potrebujú matku. Hovorím jej: Áno, to viem, ale iná možnosť by nebola. Potom hovorí: Áno, dala by som svoj život za svoje deti aby žili. A potom som pokračoval: Vaša nevera vyplýva z neznalosti o Bohu. Je pravda, že Pán Ježiš Kristus bol mučený a ukrižovaný, ale On to podstúpil dobrovoľne, za naše hriechy, za moje hriechy, za vaše hriechy, za hriechy všetkých ľudí, aby sme mohli žiť. Áno on zomrel za naše hriechy, ale čo je najdôležitejšie – nezostal v hrobe ale vstal z mŕtvych a žije. Žij! Odišiel na nebesia aby tým, ktorí veria v Neho pripravil miesto u Pána Boha. Čaká na nás, aj na vás. Klope na naše srdcia a čaká, čo mu za tie muky odpovieme. On čoskoro príde znova. Čo mu odpoviete? Potom, po chvíľke mlčania mi na to odpovedala : Budem o tom uvažovať.

Ďalšie názory mladých ľudí na otázku prečo nechodia do kostola boli dvojaké. Jedna skupina mi odpovedala, že neverí, druhá skupina mi odpovedala, že verí, ale do kostola nechodí, lebo farár káže vždy iba do minulosti, čo bolo pred dvetisíc rokmi a mňa to nebaví počúvať. Priznám sa, že ani mňa to niekedy nebaví počúvať. Mladí ľudia chcú počuť o prítomnosti a o budúcnosti. Áno, Pán Ježiš žije aj dnes aj večne a vo svojich kázňach by kazatelia mali venovať viac času jeho druhému príchodu, okolností druhého príchodu, aby sa ľudia obrátili a verili v Boha, lebo čas je už blízko a nikto nevie kedy zomrie. Uveriť až pred smrťou môže byť už neskoro. Čo odpovieš Bohu, keď ťa po smrti osloví menom? To, že ho nepoznáš?

Na otázku ako nájsť Boha je tiež odpoveď. Ak ste sa s Bohom ešte nestretli, môžete skúsiť, že existuje a že je blízko vás. Biblia o Bohu jasne hovorí: „On nie je ďaleko od nikoho z nás“. Je totiž neobmedzený v priestore a v čase. Je nám tak blízky ako vzduch, ktorý dýchame. Boh nás oddávna vyzýva, aby sme ho hľadali: *Budete ma hľadať a nájdete ma, keď ma budete hľadať celým srdcom*“. Boh uisťuje, že ho každý človek môže nájsť.

Podľa Biblie stratil človek kontakt s Bohom vlastnou vinou. Zriekol sa Boha a žije v odlúčení. Napriek tomu je v srdci každého človeka zakotvená túžba po Bohu. Oddávna sa ľudia pokúšajú znovu nájsť cestu k nemu. Hľadajú ho podľa vlastných predstáv a svojím úsilím. V poslednej dobe ľudia vymysleli mnoho náboženstiev, siekt a filozofií, ktoré o sebe tvrdia, že sú tie najsprávnejšie. K pravému Bohu však cestu nenašli.

Posledným výstrelkom je New Age – Nový vek – je to duch Antikrista, satanistický charakter. Hnutie New Age nie je nič iné ako nová verzia onej starodávnej vzbury Lucifera a klamlivého pokúšania, ktoré predniesol prarodičom v raji: „Budete ako Boh“ (pozri Gn 3,5).

Diabol nie je žiadny druhý Boh, ale iba padlý tvor, úplne zapredaný odporovaniu Bohu. Diabol nachádza na zemi aj takých spojencov, ktorí sa úplne odovzdali jeho spolupráci v boji proti Bohu. (Pozri Zjv. 13, 1-18). New Age je syntézou orientálnych náboženstiev, gnózy a špiritizmu, založené na ezoterických (tajných) učeniach, sprostredkovaných duchovnými démonickými silami.

Prekážkou na ceste k Bohu je náš hriech, naša nevera, nedôvera, neposlušnosť a niekedy aj odmietame Boha a sme ochotní ho rešpektovať iba vtedy, kedy sa nám to hodí. To je podstata hriechu. Náš vzdorovitý životný postoj. V živote bez Boha a bez prijatia jeho vôle sa hromadia hriechy, ktoré prehľbujú

Boží zásah, či náhoda?

priepasť medzi človekom a Bohom. Biblia hovorí: *Vaše nepravosti sa stali hrádzou medzi vami a vašim Bohom! Vaše hriechy zakryli jeho tvár pred vami, takže nepočuje!* Hlavná prekážka leží teda vo mne, v mojom egoizme: *Ja chcem svoj život žiť tak, ako to ja pokladám za správne*. Ako sa teda chceš dostať k Bohu?

Predstav si, že Boh sám prichádza. Aj keď sme sa obrátili k Bohu chrbtom, predsa nás miluje. Je predsa našim Stvoriteľom. Vyhľadáva nás a oslovuje nás. To je tá radostná správa (evanjelium) pre všetkých ľudí. Bohu sme takí vzácni, že za naše hriechy obetoval svojho syna – Ježiša Krista. Dovolil, aby bol odsúdený a ukrižovaný. Ježiš Kristus stavia most medzi ľuďmi a Bohom. Preto mohol o sebe povedať: *Ja som cesta i pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa*. A tak Boh sám pripravil cestu. On urobil prvý krok k nám. Teraz je na nás, aby sme aj my urobili krok k nemu.

Cítiš úzkosť a sklamanie? Máš neúspech a si osamelý? Nebavi ťa život a niekto ti ubližuje? Cítiš smútok a ziaľ? Chce sa ti občas, ba možno často plakať, keď si sám? Cítiš bolesť a depresiu? Cítiš beznádej a nepokoj? Nerozumieš si s rodičmi, s partnerkou, či so spolupracovníkmi alebo so šéfom? – Vidiš, to je toho aj na vola. Aj ja som to často prežíval. Dnes sa nad tým všetkým dokážem povzniesť, pretože mám niekoho, kto mi s tým vždy pomôže a tak dobre, ako by som to nikdy nevymyslel – je to môj Pán Ježiš. Vždy pripravený so svojou pomocou a ma vypočuť.

Viera je cestou k Bohu. Viera v Boha znamená prehodnotenie a zmenu môjho doterajšieho životného postoja. Vo viere sa smiem obrátiť k nemu a dať Ježišovi Kristovi ako svojmu Pánovi celý svoj život. Zčať prosbou o odpustenie hriechov a o zoslanie Ducha Svätého do nášho srdca, aby nás viedol správnou cestou k Bohu. Musíme prijať predovšetkým Pána Ježiša Krista, lebo **On je tá jediná cesta k Bohu**. Ako môžem komunikovať s Pánom Bohom? Veľmi jednoducho. V modlitbe. Modlitba je komunikácia s Bohom. V nej mu máme povedať všetko, všetko, čo máme na srdci, čo potrebujeme, chceme, poprosiť ho o pomoc v práci, doma i kdekoľvek to potrebujeme. O výsledku nemusíte pochybovať. Určite príde. Pán Ježiš hovoril svojim učeníkom: *Čokoľvek budete prosiť od Boha v mojom mene dostanete*. Tak poznáte Boha, po ktorom v hĺbke srdca túžite.

Pre mnohých je život na zemi ako v pekle. Áno, vlastne to platí pre nás všetkých, lebo navzájom si vytvárame také podmienky. Predstav si, že je niekto, kto chodí nad týmto peklom a podáva ruku. Kto mu ju podá – toho vytiahne. Ten niekto je Pán Ježiš Kristus.

A tak záleží na vás, ako odpoviete na Božiu ponuku v Ježišovi Kristovi. Boh je od vás vzdialený len na jednu modlitbu! Boh Vám zasľubuje vypočutie modlitby.

Bol si už niekedy zamilovaný? Mal si už niekoho rád? Miloval si niekoho veľmi, veľmi? Ak áno, potom vieš aké sú to pocity. Potom vieš aké sú pocity ak ťa taký človek, ktorého si miloval sklame, tebou opovrhne, odmieta ťa, posmieva sa ti a predstav si, že by ťa pribil na kríž! Ver, tak je to aj Pánovi Ježišovi, ktorého odmietaš a ktorý ťa miluje. Tej bolesti, ktorú si po sklamaní cítil sa hovorí duševná bolesť! Utrpenie nebolo nikdy súčasťou pôvodného Božieho plánu a Božieho stvorenia. Práve utrpením sa Boh často prihovára k človeku. My to vždy nepochopíme správne. Podstatná nie je ani tak situácia, v ktorej sa nachádzame, ale skôr naša reakcia na ňu. Ježiš nás varoval, aby sme svoju nádej a šťastie hľadali v tomto svete. Všetko je neisté a jedného dňa aj tak všetko stratíme.

Ku Kristovi musíš prísť taký aký si.

Boží zásah, či náhoda?

Nehanbite sa za svoju vieru v Pána Ježiša Krista. Vyznávajte ju pred ľuďmi, priateľmi, známymi, spolupracovníkmi, susedmi, ale predovšetkým vo svojej vlastnej rodine.

Na otázku kto je naozaj šťastný si môžete odpovedať aj sami. Je to podľa toho, čo pokladáte za šťastie. Niektorí bohatstvo, iní sex, užívanie, peniaze, niektorí možno zdravie, prácu, majetky, a iné. Je naozaj šťastný ten, kto žije v bohatstve? Kto sa domnieva, že áno, ten sa mýli. Šťastie a večná blaženosť človeka nezávisí od bohatstva, kariéry, ale jedine od Božej milosti. Náš život je pomimuteľný, ale život v Bohu je večný. Opravdivé šťastie je len v Bohu a Tom, ktorého nám On poslal pre naše spasenie. Nie v bohatstve, či vysokom spoločenskom postavení je naše životné šťastie (to nás môže len dočasne uspokojiť), pretože naše dokonalé šťastie je iba v Božej milosti, zjavenej nám v Ježišovi Kristovi. Len Božia milosť, ktorá vyviera z nevyčerateľnej, nevysvetliteľnej a ničím nepodmienenej Božej dobroty nám umožňuje trvalé spojenie s Bohom. Toto spojenie má byť pre nás najvyššou normou i náplňou nášho života a všetko ostatné nám bude pridané. Vôbec nemám na mysli stredoveké názory, že človek má iba poslušne pracovať, poslúchať a potom bude blažený. Samozrejme, že človek, ak bude žiť podľa Božích zákonov, bude šťastný, spokojný a bude sa môcť aj zabávať v rámci slušných spoločenských pravidiel. Pamätám si za mojich mladých čias si ľudia zaspievali (aj pri práci), zabavili sa, a v nedeľu každý cítil z duše potrebu ísť do kostola. Počúvať Slovo Božie. A ako to vyzerá dnes? Krčmy a kaviarne sú plné, v noci je plno hulákania, pretože mladí ľudia nevedia ani spievať, nepoznajú už pekné ľudové piesne (tie nevedia ani počúvať), poprevracané odpadové koše, rozbité informačné skrinky, počmárané všetky plochy, ktoré im prídu do cesty textami plnými hrubých chýb (ypsiloniék) – a to je úroveň, ktorá nám vyhovuje a ktorú chceme mať, s ktorou sa chceme dostať do Európy, chceme aby si nás ľudia doma i v zahraničí vážili?

Prosím zamyslime sa nad sebou, kým je čas. Veď človek predsa nie je prázdnu bytosťou, produktom náhody, že musí hrať akúsi hru bez rozumu, sám seba klamať. Zabudli sme už, že sme boli stvorení k obrazu Božiemu? Zaslúžime si to? (Ešte šťastie, že iba k obrazu, obraz bude vždy len obrazom).

Načo sme stvorení? Aby sme spoznali Boha. Aký cieľ by sme si mali v živote stanoviť? Spoznať Boha. Čo je večný život, ktorý nám dáva Kristus? Poznanie Boha. V akom stave vidí Boh ľudí najradšej? V poznaní Boha.

Božie deti milujú skutkom a pravdou. Naším učiteľom lásky je Kristus, ktorý vyučuje slovom aj príkladom svojho života. Je to ochota k sebaobetii. Nemusí ísť vždy o obetovanie života. Láska Božia spôsobuje, že ten, kto miluje, nachádza pokoj pred Božou tvárou.

Kristus je svojou smrťou a zmŕtvychvstaním stále jediným mostom medzi Bohom a človekom, jediným zdrojom odpustenia, jedinou osobou, ktorá má pravdivú odpoveď na smrť. Ježiš naznačil, že Boh bude pri poslednom súde hodnotiť to, ako sme reagovali na príležitosti, ktoré sme mali, ktoré nám dal v očakávaní, že to pochopíme.

Pokiaľ sa týka otázky pádu komunizmu, pravdu povediac, dalo sa to čakať. Veď už ani sami komunisti nevedeli ako ďalej. Komunizmus mohol existovať v menej vyvinutej spoločnosti, s menšou vedecko-technickou úrovňou. Ich prednosťou bol vývoz revolúcie. Snažili sa o beztriednu ľudskú spoločnosť – spoločnosť komunistov. Kto nebol komunist, nebol človek. Ak bol veriaci človek v Boha, tak mal jednoducho smolu – musel trpieť. Zabudli, že človek nie je robot, ktorý iba poslúcha príkazy (nad ktorými nesmie premýšľať), ale že je mysliaci tvor. Ak by v „rozvinutom socializme“ boli nechali ľudí pracovať, rozmýšľať,

Boží zásah, či náhoda?

technicky sa vzdelávať, bez ohľadu na to, či sú vedomosti zo západu alebo zo Sovietskeho Zväzu, či ľudia veria v Boha alebo nie – proste dať im trochu slobody, tak mohol existovať aj naďalej. Bol založený iba na materializme, bez ohľadu na duševnú, či rozumovú činnosť. Podľa nich Boh nejestvuje a Boha ani nepotrebujú (iba proti nemu celý život bojujú). Komunizmus sa šíril násilnou formou za pomoci ŠTB, polície a armády. Výsledkom toho bolo 100 miliónov mŕtvych za 50 rokov trvania komunizmu, pracovné tábory, odvrátenie, zákaz činnosti veriacim učiteľom a mnoho iného. Ja viem, povieš, že čo napáchala cirkev. Áno aj cirkev má na svedomí tisíce životov ale je to za 2000 rokov, čo je veľký rozdiel. Ja osobne rozdeľujem komunistov do dvoch skupín: do prvej skupiny patria komunisti, ktorí boli skutočne presvedčení komunisti (značne obmedzení v myslení, lebo mohli iba plniť príkazy svojich nadriadených) a do druhej skupiny patria komunisti, ktorí tam museli byť, ináč by nemohli zastávať žiadne funkcie, byť učiteľmi, či inou inteligenciou a boli „trpení“ prvou skupinou, pretože niekto musel byť aj skutočne vzdelaný a pracovať. Tej druhej skupine sa pád komunizmu hodil a sú z nich podnikatelia, funkcionári a iní pracovníci, ba mnohí z nich sa opäť stali veriacimi v Boha. Ale nezabudnime, že za tie zločiny, ktoré boli napáchané niekto zodpovedá. (Prečítaj si knihu *Zločiny komunizmu*, alebo knihu *Trpeli za vieru*).

Ospravedlnil sa niekto za zločiny komunizmu? Za zločiny cirkvi sa ospravedlnil pápež Ján Pavol II.

Jedna komunistická učebnica popisuje „bozk“ ako „zblíženie dvoch párov perí s recipročným prenosom mikróbov a kysličníka uhličitého“ Skús povedať tvojej milej: „Dám ti recipročný prenos mikróbov a kysličníka uhličitého“. Uvidíš, čo ti povie.

Ateizmus je v rozpore so zdravým rozumom, lebo chce poprieť to, čo normálny ľudský rozum chápe a sice, že svet ani nič v ňom nevzniklo náhodou, že človek na tomto svete má mimoriadne postavenie a že jeho život nekončí fyzickou smrťou. Ozaj, vieš si predstaviť, že pri tvojej smrti navždy odídeš tam, kde nikoho nepoznáš. Trojjediný Boh pozná svojich ľudí po mene.

Uvediem ešte dva príklady. Predstav si, že si postavíš veľký dom. Stojí ťa to veľa námahy, veľa času a peňazí, vložíš do neho všetko, čo máš. Dom je perfektne vybavený – Solárne batérie na vykurovanie a ohrev vody, dvere sú ovládané senzormi, a podobne. Teraz musíš odísť do zahraničia. Do domu pustíš podnájomníkov, prikážeš im, aby sa o dom starali. Dlhú dobu sa nevraciaš, podnájomníci sa už vymenili – sú tam iní. Teraz sa vrátiš a podnájomníci ťa nepoznajú, budú tvrdiť, že dom je ich, čo tam chceš, že oni ťa tam nepotrebujú! Čo urobíš? Zoberieš doklady, chvíľu im budeš dokazovať, že dom je tvoj, ale oni budú trvať na svojom. Stále ťa nebudú chcieť pustiť do tvojho domu. Potom sa budeš s nimi súdiť, súd vyhráš, no výsledok bude rovnaký. Potom privolaš políciu, no výsledok bude stále rovnaký. A tak, sa jedného dňa veľmi rozčúliš a dom vyhodíš do vzduchu (alebo zapáliš) so všetkým, čo tam bolo, teda aj s ľuďmi. Zahynuli tam aj nevinné deti. Kto je za to vinný? Iba ty? Tak aj ty odsudzuješ Pána Boha, prečo dopustil zlo, ale neberieš do úvahy ako sa ľudia chovajú voči Bohu a dokonca aj voči sebe? Chápeš to? Ako sa chováš ty voči Bohu? Druhý príklad. Našetril si peniaze, postavil si veľkú firmu, vybavil strojnami a zaviedol výrobu. Firma bola veľká, s personálnym útvarom a s kompletným manažmentom. Firma perfektne funguje a prosperuje. Teraz musíš odcestovať do zahraničia. Firmu zveríš manažmentu, aby sa o ňu starali. Si dlho preč. Firme sa prestalo dariť, personálny útvar povymieňal pracovníkov. Ty sa nečakane vrátiš do svojej firmy. Už ťa nikto nepozná. Manažment aj väčšina pracovníkov povie, že ťa nepoznajú, a že ťa nepotrebujú. Čo urobíš? A vidíš! Tak je to aj s Pánom Bohom. On stvoril vesmír aj Zem perfektne vybavenú všetkým, čo človek

Boží zásah, či náhoda?

k náročnému životu potrebuje – pôdu, nerastné suroviny (uhlie, ropu, zemný plyn, rôzne rudy, atď.) aby človek mohol vyrábať autá, lietadlá, rádiá, televízory, počítače, počítačové výrobné systémy, zabezpečil mu tiež možnosť prenosu zvuku, obrazu, dát na diaľku, a podobne. A čo človek robí z planétou? Vyrába zbrane, sú nepokoje a vojny. Človek tvrdí, že žiadneho Stvoriteľa niet. Žiadneho Boha nepotrebuje. Akého názoru si ty? Čo tvrdíš ty? Potrebuješ ešte viac dôkazov o Bohu Stvoriteľovi ako je vesmír a Zem, zem, na ktorej stojíš a okolo seba vidíš prekrásnu prírodu s jej zákonmi? Je to tvoja zem a tvoja príroda? Čo myslíš, ako dlho tu na zemi ešte budeš žiť? A čo bude potom? Všetko bolo skôr než si sa narodil. Sú to najväčšie dôkazy, ktoré máš k dispozícii. Ako sa zachováš? Je to Boží svet, v ktorom je nám darované žiť, pracovať, tešiť sa a milovať, radovať sa, ale aj trápiť sa, smútiť a raz zomrieť. Keby neexistoval Boh, neexistoval by si ani ty. Ak je Boh mŕtvy, aj človek je mŕtvy, bez akéhokoľvek zmyslu. Kde Boh neexistuje, život je mimoriadne smutný. Každý z nás sa stáva nezmyselným strojom, čudnou náhodou, úplne bezvýznamnou bytosťou bez konečného zmyslu.

Vieš čo napísal napríklad Shakespeare? „Život je príbeh rozprávaný idiotom, nič nehovoriaci, ale plný zvukov a bláznovstva“. Thomas Browne: „Život je len tieň smrti“. Ernest Hemingway: „Život je špinavý podvod, krátka cesta odnikiaľ nikam“. A takých citátov je veľa.

Avšak existuje Boh, ktorý stvoril tento svet aj nás, ktorý nás miluje, môže ti rozumieť a dať zmysel života, ale to všetko závisí od teba. Svet sa mu nevymkol z rúk aj napriek neporiadku, ktorý sme v ňom spôsobili. Boh ti môže dať pravú odpoveď na otázky života a smrti a riešiť spolu s tebou tvoju situáciu, v ktorej sa nachádzaš. V skutočnosti nám toho o sebe zjavil dosť na to, aby sme ho poznali, aby sme mohli uveriť, že existuje. Je nekonečne väčší než celé ľudské poznanie.

Neodsudzujem neveriacich v Boha, určite sú medzi nimi aj dobrí ľudia, naproti tomu zase medzi veriacimi sú aj zlí ľudia, ktorí pekne rozprávajú a konajú, chodia po kolenách, „modlia“ sa dookola to isté odriekanie a robia zlo (ale to si iba myslia, že sú veriaci), v srdci však Pána Ježiša nemajú, hrajú pred ľuďmi iba divadielko. V skutočnosti s Pánom Ježišom vôbec nevedia komunikovať. Nevedia formulovať ani svoju vlastnú prosbu ku Pánovi Ježišovi. Žiaľ, áno aj takí sú ľudia.

Mnohí tvrdia, že môj otec, moja mama, aj ja, sme dobrí, nikomu nič nerobíme, prečo by sme mali chodiť do kostola alebo veriť v Boha? Milá čitateľka, milý čitateľ. Máš deti? A máš dobré deti? Iste odpovieš áno, mám dobré deti. Verím, že sa o ne vzorne staráš a snažíš sa aby mali všetko, čo potrebujú. Jedine ty vieš, čo to dá námahy, lebo ti na nich veľmi záleží. Predstav si, že tvoje deti budú mať 18 rokov, povedia – my sme plnoleté, my vás rodičov nepotrebujeme, my si môžeme robiť, čo chceme. Čo im povieš? A čo urobíš? Vidiš a ty robíš to isté s Pánom Bohom. Ani nevieš, koľkokrát ti možno zachránil život, koľkokrát ti pomohol v rôznych ťažkých situáciách, že ti i napriek tomu, že ho neuznávaš pomáha a má ťa rád. Že sa na teba teší, tak ako sa ty tešíš na svoje deti. Preskúmaj svoj charakter a porozmýšľaj o tom a o rozdiel medzi človekom a zvieratom, medzi zvieracou „láskou“ a ľudskou láskou. Nebuď ľahostajný. Vieš niečo o duševnej biede?

Neveriaci človek je síce fyzicky živý, ale duchovne mŕtvy. Až vo chvíli, keď pozná, že je začlenený do činnosti stvorenia, začína skutočne žiť a tiež viditeľne začína žiť všetko okolo neho a začína chápať dielo Stvoriteľa aj Stvoriteľa samotného. Nakoniec zistiš, že všetko, čo ti život dal pochádza od Boha. Boh sa prihovára ku každému neustále. Problém je v tom, že nie každý ho načúva. Musí nastať obojstranná komunikácia človek – Boh, Boh – človek.

Boží zásah, či náhoda?

Boha je možné vidieť všade okolo nás. On nemôže mať nejakú podobu, ktorú by sme mohli vidieť, lebo potom by sme ho vnímali iba v tej podobe. On je Duch. Boh je v každom z nás. Prejavuje sa prostredníctvom vnútorného zážitku.

Najkrajší Boží sľub vychádza z najušľachtilejšej lásky. Dokonalú lásku si ešte nevieme predstaviť, ani dokonalý sľub. Rovnako ako si nevieme predstaviť dokonalého človeka. Preto neveríme ani svojmu vlastnému ja. Pretože v nič neveríme, neveríme ani v Boha. Pretože viera v Boha produkuje vieru v najväčší Boží dar – bezpodmienečnú lásku – a najväčší Boží sľub – neobmedzený potenciál. Ak pochybuješ o Bohu, potom musíš žiť celý život v strachu a s pocitom viny. V skutočnosti existuje iba láska a strach. Žiadne iné emócie neexistujú. V povahe ľudí je milovať, potom to zničiť, a potom opäť milovať to, čo si najviac vážia.

Najväčším nepriateľom kresťanskej viery v dnešnej dobe je asi nevedomosť, dezorientácia.

Stovky ľudí odmieta kresťanstvo bez toho, že by rozumeli čo to je. Stovky iných by sa zasa radi stali kresťanmi, len nevedia ako. Ľudia chodia v tme, v hriechu, ktorý zatemňuje náš život. Boh je Svetlo! Boh vzkriesil Ježiša z mŕtvych a povýšil Ho ku svojej pravici ako konečný a rozhodujúci dôkaz, že Kristova obeť plne stačí na zmazanie našich hriechov. Pán Ježiš sedí po Božej pravici po úplne skončenom diele, ktoré Mu bolo zverené. Na kríži sa obetoval za hriechy celého sveta. Hriech človeka je základný problém a Ježišova smrť je jeho vyriešením. Preto je v kresťanstve prednostné to, čo apoštol Pavol nazýva „posolstvom o zmierení (2.Kor.5,19)“. Je to evanjelium, to znamená dobrá a radostná správa o tom, čo Boh učinil v Kristovi, aby sňal naše hriechy.

Je isté, že Ježiš dokončil svoje dielo. Neznamená to, že Jeho smrťou na kríži platí odpustenie hriechov automaticky pre každého. Boh nevnucuje záchranu tým, ktorí o ňu nestoja. Stále rešpektuje svoj dar slobody ľudstvu. Ponúka mi záchranu. Nenúti ma však prijať ju. Ak ju chcem prijať musím urobiť nasledovné kroky: Musím si priznať, že v Božích očiach som bezmocný hriešnik a preto musím činiť pokánie. Musím veriť, že Ježiš Kristus zomrel na kríži, aby sa stal tým záchrancom, ktorého potrebu som si uvedomil a musím v Neho uveriť a poddať sa Mu. Musím prísť ku Kristovi a prosiť o svoj podiel na tom, čo On učinil pre každého z nás a vyznávať Ho pred ľuďmi. Musím nasledovať Krista po celý život. Musím prejavovať lásku ku svojim blíznym. Musím milovať Pána Boha z celého srdca svojho, z celej duše svojej aj z celej mysle svojej a blízneho svojho ako seba samého.

Ak budete študovať, skúmať a zamyslíte sa nad tým všetkým, zistíte, viera v Boha je s rozumom úplne kompatibilná. Boh je zmyslom počiatku vesmíru a to filozoficky aj vedecky. Vesmír a čas sám o sebe mali počiatok v určitom bode konečnej minulosti. Ale keďže niečo nemôže povstať z ničoho, musí za hranicou priestoru a času byť transcendentná príčina, ktorá priviedla vesmír k bytiu. Ten začal existovať vo chvíli, ktorá bola nazvaná veľký tresk. Dnes tomu každý rozumný a vzdelaná človek verí. K tomuto bodu miera vedecké dôkazy. Táto udalosť sa stala približne pred 14 miliardami rokov. Niečo pochádzajúce z ničoho nedáva žiadny zmysel. Preto musí existovať Stvoriteľ.

Boh je zmyslom zložitosti vesmíru. Za posledných 35 rokov sú vedci ohromení objavom, že veľký tresk nebola akási chaotická primárna náhoda, ale skôr vysoko usporiadaná udalosť, ktorá si žiadala obrovské množstvo informácií. V skutočnosti musel byť vesmír už od prvej tisíciny sekundy svojho počiatku precízne nastavený na nepochopiteľnú presnosť a dôslednosť, aby umožnil existenciu našej formy života. Tvorca musí byť super inteligentný. Ako príklad uvediem, ak chcú pyrotechnici odstreliť napríklad nejaký komín alebo budovu tak, aby spadla podľa želania, musia všetko dôkladne prepočítať. Tak to bolo aj

Boží zásah, či náhoda?

pri veľkom tresku. Stačila by väčšia, či menšia sila (rýchlosť) a vesmír by celkom ináč vyzeral. Britský fyzik Davies zistil, že keby sila gravitácie alebo iných zemských síl bola oslabená čo len o jednu časť z čísla vyjadreného desiatkou so sto nulami, život by sa nikdy nevyvinul. Existuje asi 50 konštánt a veličín – napríklad množstvo užitočnej energie vo vesmíre, rozdiel v množstve medzi protónmi a neutrónmi, pomer medzi základnými silami v prírode a vyrovnanosť medzi látkou a protilátkou – to všetko musí byť vyvážené až do matematicky nekonečne malých stupňov, aby nejaký život bol vôbec možný. Uvedená presnosť je taká ohromujúca, že jednoducho je hlúpe myslieť si, že by mohlo ísť o náhodu.

Boh je tiež zmyslom objektívnych morálnych hodnôt. Ak by neexistoval Boh neexistovali by ani morálne štandardy.

Boh je zmyslom vzkriesenia. Niet nijakých pochyb, že Ježiš Kristus žil, zomrel, bol pochovaný do hrobu Jozefa z Arimatie a potom vstal z mŕtvych, bol vzkriesený, ukázal sa mnohým.

Ďalším dôkazom existencie Boha je, že ho možno zakúsiť priamou skúsenosťou s ním samým. Môže vstúpiť do nášho života neuveriteľným spôsobom. Duch Svätý sa nášmu duchu prihovára uistením, že patríme Bohu. Biblia hovorí, že Boh klope na dvere nášho života, a ak my otvoríme, stretne sa s ním a osobne ho zakúsime.

Biologická evolúcia mohla nastať iba vtedy, ak už existoval nejaký druh živej veci, ktorá sa mohla násobiť, a potom rásť do zložitosti cez mutácie a prežitie najlepších. Jednobunkový organizmus je komplikovanejší než čokoľvek, čo sme boli doteraz schopní znovustvoriť za pomoci super počítačov. Návod na poskladanie všetkého je zakódovaný v DNA molekulách.

Na základe uvedených skutočností sa nám pôvod života javí ako zázrak a je vylúčená akákoľvek slepá náhoda. Ak vedu skutočne študujete privedie vás bližšie k Bohu.

V oboch častiach Biblie máme toho istého, nemeniteľného Boha – toho, ktorý je taký svätý, že sa ani nemôže pozrieť na hriech, ale zároveň je to Boh milujúci, milosrdný, láskavý a zľutujúci, ktorého srdce preteká túžbou vyliat odpustenie na všetkých, čo sa kajajú. Ale na druhej strane je aj spravodlivým sudcom, ktorý trestá vzburu a hriech. Boh život stvoril a má právo ho aj vziať kedy to uzná za vhodné. Avšak Boh chce každého zachrániť a dáva ti rôzne zamenia a varovania. Boží plán je, aby sme boli s ním, veď nás stvoril na svoj obraz.

Rob pokánie, lebo sa priblížilo kráľovstvo Božie! Božia trpezlivosť raz skončí. Čo človek rozsieva, to bude aj žať. Memento mori ! – pamätaj na smrť, pamätaj, že raz umrieš! Preto nebuď neveriaci! Netvár sa, že sa ťa to netýka.

A tak sa, milý čitateľ, rozhodni, kam cestuješ. Tvoj čas na tejto zemi je krátky. Každý uplynulý rok, každý západ slnka, každé „tik – tak“ hodín skracuje tvoje dni na zemi a privádza ťa tíško, no rýchlo a iste v ústrety večnosti. Čoskoro príde rok, deň a hodina tvojho odchodu. A potom bude spečatený tvoj večný osud. Dnes stoja tvoje nohy na klesajúcom piesku času. Zajtra tu síce šľapaje ešte bude vidno, no ty budeš preč! Na večnosti! Dnes tvoje ruky usilovne pracujú, tvoje oči vnímajú, tvoj duch myslí, plánuješ si budúcnosť. Zajtra všetko stíchne. Zopäté ruky a zatvorené oči ostanú tu, no ty budeš preč. Tam – na večnosti.

Je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom bude súd ...(Žid.9,27). Boh nás bude súdiť. Ako náš Stvoriteľ, ako najväčšia Sila a Rozum, ako najvyšší morálny Pán má právo aj povinnosť vládnuť vesmíru. My všetci sme zaviazaní dodržiavať Božie prikázania. Zákon je v platnosti len vtedy, ak za prestúpenie nasleduje

Boží zásah, či náhoda?

trest. Boh hovorí: Každý človek musí zomrieť a ísť k súdu. Vidíme, že aj keď sme boli stvorení k obrazu Božiemu a naše dedičstvo mohlo byť s Bohom, vzbúrili sme sa a boli sme odsúdení k smrti. A to znamená viac než len fyzickú smrť. Bude to druhá smrť, o ktorej čítame v Biblii. Smrť znamená odlúčenie, oddelenie. Fyzická smrť nastáva, keď sa duša oddelí od tela. Druhá smrť nastáva, keď je duša oddelená alebo zapudená od Boha do „jazera ohňa“. Boh nemá inú voľbu. Musí potrestať hriešnika. Je svätý a spravodlivý. Keby nesúdil hriech, nemohol by si zachovať svoju svätosť a spravodlivosť – svojou nevšímavosťou a ľahostajnosťou k hriechu by schvaľoval hriech a odpor, ktorý pripustil. Boh nemôže odpustiť človekovi, ktorý sa proti nemu búri, nechce Boha poznať.

Polož si sám úprimnú otázku: „Som pripravený na večnosť“? Daj svojmu svedomiu čas k odpovedi. Predstav si pred sebou nebo a peklo v celej skutočnosti – ako tvoju budúcnosť. Jedno z týchto dvoch bude tvojím večným príbytkom a dnes je čas, aby si si vybral. Chceš tak, ako si, vo svojich hriechoch predstúpiť pred Boha? Prijal si Krista ako svojho osobného Spasiteľa? Áno, pre teba trpel Boží trest za hriech. On trpel, spravodlivý za nespravodlivých, aby ťa priviedol k Bohu. A ponúka ti odpustenie, večný život, zadarmo – dnes. Prijmi ho teraz, taký, aký, si: hriešnik, a budeš zachránený pre večnosť.

Jeden odborník preskúmal, že 332 rôznych prorociev v Starom zákone sa doslova splnilo v osobe Pána Ježiša Krista.

Kristus je ochotný vyslobodiť nás z hriechu, ale nie proti našej vôli. Ak stojí však naša vôľa proti Nemu a netúžime po vyslobodení a nestojíme o milosť Božiu, čo viac môže Ježiš Kristus pre nás urobiť? Záhubu sme si pripravili sami svojvoľným zavrhaním jeho lásky. Božou vôľou je očistiť nás od hriechu, urobiť nás Božími deťmi a uschopniť nás žiť svätým životom. Môžeme teda prosieť o tieto požehnania a veriť, že ich dostávame, i ďakovať Bohu, že ich už máme.

Kto verí v Syna, má večný život, ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom (Ján 3,36).

Ježišova smrť na kríži a odpustenie hriechov neplatí automaticky pre každého. Boh nevnučuje záchranu tým, ktorí o ňu nestoja. Stále rešpektuje svoj dar slobody ľudstvu. Ponúka ti záchranu, ktorú môžeš ale nemusíš prijať. Ak Ho chceš prijať, musíš urobiť nasledovné kroky:

1. Musím si priznať, že v Božích očiach som bezmocný hriešnik.
2. Musím veriť, že Ježiš Kristus zomrel na kríži, aby sa stal tým záchrancom, ktorého potrebu som si uvedomil.
3. Musím prísť ku Kristovi a požadovať si svoj podiel na tom, čo On učinil pre každého z nás. Musím ho poprosiť, aby sňal aj moje hriechy. Musím ho poprosiť aby priviedol i mňa k Bohu.

Aké požiadavky má Kristus na mňa ?

1. Musím činiť pokánie zo svojich hriechov (odvrátiť sa od všetkého, čo bolo zlé).
2. Musím sa poddať Kristovi (chce sa stať nielen mojím záchrancom ale i Pánom).
3. Musím vyznávať Krista pred ľuďmi (nemôžem byť jeho tajným žiakom).

Ak sa rozhodneš pre Pána Ježiša Krista, potom pokľakni a modli sa túto modlitbu viery :

*Pane Ježiši, **pokorne vyznávam**, že som hrešil v myšlienkach, slovách i skutkoch, že som sa previnil svojím chovaním a jednaním, a že moje hriechy ma*

Boží zásah, či náhoda?

odlúčili z Tvojej svätej prítomnosti a ja sám nemám silu zveriť sa Tebe. Pane Ježiši, prichádzam pokorne k Tebe.

Pevne verím, že si na kríži zomrel za moje hriechy, niesol si ich na Svojom vlastnom tele a že si miesto mňa vytrpel odsúdenie, ktoré som si ja zasluhoval za svoje hriechy.

Starostlivo som uvážil cenu Tvojho nasledovania. Činím úprimné pokánenie a odvraciam sa od svojich hriechov. Som ochotný vzdať sa Ti, ako svojmu Pánovi. Pomôž mi, aby som sa za Teba nehanbil.

Prichádzam teraz k Tebe. Verím, že si dlho a trpezlivo stál pred dverami a kopal. váram Ti ich dokorán. Vstúp, Pane Ježiši a staň sa mojím záchrancom a pánom avždy. Amen!

Aký cieľ má náš život?

Zo strany Stvoriteľa – Pána Boha:

- Život na Zemi môže existovať iba za presne určených podmienok. (umiestnenie Zeme vo vesmíre, otáčanie Zeme, atmosféra a jej zloženie okolo Zeme, naklonenie Zeme, vplyv iných planét, atď.).
- Ľudské telo. Funguje úžasne. Keby sme len na tri minúty prestali dýchať, malo by to nedeľateľné následky. Boh nás stvoril vo svojej veľkej múdrosti tak, že dýchame automaticky a pravidelne bez toho, aby sme na to museli myslieť. Keď sa zvýši naša telesná teplota iba o jeden stupeň, znamená to, že sme chorí. Taká krehká rovnováha – a neudržíme ju sami.

Čo hovoria svedkovia múdrosti:

- V harmónii a kráse vidíme Božiu múdrosť. Všetko má svoju úlohu a miesto. Nič nie je náhodné, všetko má svoj zmysel a cieľ. Boh dal každej jednej častici úlohu, ktorou – nech je akákoľvek malá – má podiel na kráse a harmónii všetkého, čo nás obklopuje, na udržiavaní života a ľudstva.
- Premyslene fungujúca príroda, svet a vesmír okolo nás – všetko nasvedčuje tomu, že to usel vytvoriť niekto mimoriadne inteligentný, múdry a mocný – Stvoriteľ, Boh.

Čo hovorí Božia добрota:

- Písmo, aj naša vlastná skúsenosť, nám hovorí, že Božia добрota a láska sú viditeľné v jeho stvorení (Rim 1,20). Súčasťou Božieho plánu bolo, aby pohľad na poriadok, krásu a veľkosť stvoreného sveta pozdvihol naše srdcia a mysle k myšlienkam na neviditeľného Stvoriteľa toho všetkého.
- Boh vzal na seba ľudské telo a žil medzi nami ako človek, aby jasne zjavil svoju dobrotu a aby všetci ľudia spoznali jeho lásku a moc. Podľa Božej múdrosti bolo správne, aby nám Ježiš ukázal, ako veľmi nás Otec miluje. Ježiš vo všetkom, čo hovoril alebo robil, zjavoval Otcovu dobrotu.

Čo hovorí Božia dokonalosť:

- Bolo správne, že nám Otec poslal svojho Syna a zjavil tajomstvo Božieho kráľovstva a tak priviedol mnohé svoje deti k sláve. Svojím utrpením, mukami na kríži, svojou krvou a telom vykúpil od hriechu tých, čo v neho uveria a daroval im nový život. Ukázal nám cestu, ktorou máme všetci kráčať, cestu pokorného podriadenia sa Bohu a poslušnosti až na smrť. Ak uveríme, spoznáme slobodu a pokoj jeho lásky vo svojich srdciach.
- Hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a vedomosti – Boh všemilosrdný, vševediaci, vo svojej dokonalej múdrosti obnovil stratené ľudstvo a mnoho

Boží zásah, či náhoda?

svojich dcér a synov priviedol do svojho kráľovstva. A preto aj my prijmime Ježišovo pozvanie s vďačnosťou a láskou: *Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké* (Mt 11,28-30).

- Kroky poznania Božieho plánu: Hneď ráno odovzdaj svoj deň Ježišovi, prehlbuj svoj vzťah s Bohom modlitbou a čítaním Písma Svätého, počas celého dňa sa podrobuj Božiemu vedeniu, miluj svojich bratov a sestry (blížnych), podaj svoju pomocnú ruku každému kto si to vyžaduje, na záver zhodnot svoj deň a ďakuj Bohu za to, čo ste spolu dokázali.
- Nezabudni: Boh na konci zvíťazil!

Ó, Pane, pomôž mi verne vytrvať v behu života, nikdy sa neobzerať či poddať sa únave a vyčerpaniu. Sprevádzaj ma vo všetkých situáciách, problémoch a rozhodnutiach, s ktorými sa stretávam každý deň. Prosím, naplň ma svojou múdrosťou. Pomôž mi svojim láskyplným vedením v tých oblastiach môjho života, kde to najviac potrebujem. Nech aj ja môžem byť jedného dňa pripočítaný k radostnému nebeskému zástupu, ktorý ťa chváli a zvelebuje naveky.

Vieš čo je smrť? Bojíš sa jej?

Biblia hovorí o troch druhoch smrti:

- *Telesná smrť, ktorú iste poznáš. Pri telesnej smrti sa duša oddeľuje od tela a mŕtva soba je oddelená od svojej rodiny, priateľov, známych a je pochovaná.*
- *Duchovná smrť, ktorá znamená oddelenie od Boha. Tú možno už menej poznáš. Niektorí ľudia si myslia, že Boh je mŕtvy, že je nereálny. Pravda je však opačná. My sme mŕtvy a Boh žije večne!*
- *Večná smrť, na ktorú sú odsúdení tí, ktorí počas svojho života neurobili nič pre to, aby unikli duchovnej smrti. Znamená to večné oddelenie od Boha a od všetkého dobra!*

Ako ľudia sa skladáme z troch vrstiev: z tela, mysle a ducha. Fyzickej, nefyzickej a metafyzickej časti. Psychiatri tomu hovoria vedomie, podvedomie a nadvedomie Filozofi tomu hovoria id, ego, super ego. Vedci tomu hovoria energia, hmota, antihmota. Básnici hovoria o mysli, srdci a duši. Myslitelia hovoria o tele, mysli a duchu.

Pocity sú jazykom duše. Duša chce prežívať najkrajšiu lásku. Je to jej cieľ. Duša chce cítiť. Duša sa pozerá na smrť ináč ako telo a myseľ. Telo a duša sú dve rozdielne časti. Pri „mimotelesnom“ zážitku človek – duch vidí, čo sa okolo neho deje, okolo pozemského tela, počuje slová ľudí, ktorí stoja okolo, ba môže poznať ich myšlienky a to bezprostredne predtým, než boli vyslovené. Je to možné tak, že ako má hrubohmotné pozemské telo oko a ucho (zmyslové orgány), práve tak má aj astrálne jemnomotné telo svoje orgány. Potom náš duch pomocou zmyslových orgánov vidí, počuje, cíti, nie oko alebo ucho samo o sebe. Duch, ktorý sídli v astrálnom tele vníma teda prostredníctvom jeho zmyslových orgánov.

Zapamätaj si nasledovné:

1. *Myšlienka je tvorivá.*
2. *Strach priťahuje energiu podobného druhu.*
3. *Neexistuje nič len láska. Láska je všetko. Boh je láska. Konečná realita. Strach je druhým pólom lásky. Sú iba dva stavy: láska a strach.*

Boží zásah, či náhoda?

Sú tri druhy smrti: Telesná, ktorú musíme všetci podstúpiť a zakúsiť- je to istota týkajúca sa našej budúcnosti (ak by dovtedy neprišiel druhýkrát Pán Ježiš). Len Ježiš má odpoveď na telesnú smrť. Kto iný ešte vstal z mŕtvych? Kto iný nám môže dať presvedčivý dôkaz o zmŕtvychvstaní? Duchovná smrť – oddelenie od Boha, ktorú všetci prirodzene zakúšame až do tej doby, kým ju sami nechceme ukončiť, a večná smrť, ktorej sa môže každý vyhnúť, ak sa navráti k Bohu. Len Ježiš má odpoveď na duchovnú smrť. On raz a navždy svojou smrťou preklenul priepasť hriechu, takže teraz môžeme osobne poznať živého Boha. Len Ježiš má odpoveď na večnú smrť. Ak svoj život odovzdáme Ježišovi, nemusíme mať žiaden strach z budúcnosti a zo smrti.

Ja viem, je veľmi ťažké veriť, pretože je ťažké poslúchať.

Čo urobíš, ak na sklonku života zistíš, že tvoje rozhodnutie neveriť v Boha bolo nesprávne? Boh zo svojej veľkej lásky ťa nechal ho vykonať, lebo to bolo tvoje želanie. Keď zomrie ateista a stretne sa namiesto ničoty, ktorú očakával, s Bohom, pochopí, akou lacnou odpoveďou ateizmus bol, lebo odmietol jedinou vec, ktorá lacná nebola – Boha nekonečnej dobroty. Po smrti svoje rozhodnutie už nezmeníš, lebo počas života na zemi si mal na to dosť času a dosť príležitostí. N zabudni! Všetko čo konáš, konáš pred Božou tvárou, či sa ti to páči alebo nie.

Vieš čo je najväčšie umenie?

*je starnúť s radostným srdcom,
je odpočívať, keď si chcel pracovať,
je mlčať, keď druhí neuznávajú tvoje životné skúsenosti a múdrosti,
je vedieť si odprieť to, čo ťa prv tešilo,
je poslušne a ticho niesť svoj kríž,
je bez závidy hľadiť na druhých,
je verne kráčať k Bohu cestou, ktorou ťa vedie,
je prijímať pomoc druhých, ktorým si predtým ty pomáhal,
je pokorne prijímať nevládnosť, i keby si bol rád užitočný,
je vidieť a poznať, že Boh pre teba vybral tú najužitečnejšiu prácu:
môžeš sa často, ba aj stále modliť, mať zopäté ruky a zvolávať na celý svet Božie požehnanie a vďaky!*

Správna modlitba nie je prosbou, ale vyjadrením vďačnosti. Boh ti dá vždy čo potrebuješ. Ty mu máš vždy ďakovať a uvedomiť si, že to je od Boha.

A tak ak sa rozhodneš pre Boha, ži krásne a v pokoji v časnom živote, štr vôňu lásky kol seba. Šťastie, lásky príval aby sa v tvojom srdci stále skrýval. Nikdy ľutovať nebudeš v láske strávený čas. Nech sa teší aj tvoj Pán z teba. Dvíhaj oči v modlitbe ku výšinám. Ktože ti pomôže? Len Ty mocný Bože, nádej tvoja je jediná. On stvoril nebo, zem, pomôže ti iste viem! Život bude krásny v každom dni, každé želanie ti Boh vyplní.

Radosť, láska a pokoj nech vládne vo vašich srdciach. Ak budete žiť v láske bude vás mať každý rád a budete žiť spokojne a s úsmevom na perách. Radostné srdce rozjasňuje tvár.

Boží zásah, či náhoda?

Kresťania veria v päť vecí:

- Boh existuje
- Boh je dobrotivý
- Boh je všemohúci
- Boh je vševediaci
- Zlo a diabol existuje

Boh na nás niekedy zošle aj utrpenie. Avšak ak chceme byť s Bohom, musíme byť aj s utrpením, nemôžeme sa vyhýbať krížu, či už v myšlienkach, alebo v realite. Za všetko máme Bohu ďakovať, lebo nevieme príčinu, prečo práve tak koná – to zistíme až neskôr. On nám chce vždy len dobre. Božia dobrota, Božia radosť raz nekonečne preváži všetko utrpenie – a dokonca i radosti tohto sveta.

Dôležité je uvedomiť si, že žiaden človek na svete nikoho nemôže poslať do neba ani do pekla. Vlastne ani sám Boh nikoho neposiela do neba ani do pekla, sám človek sa rozhoduje, či milosť Božiu prijme, alebo ju odmietne, hoci ešte aj toto rozhodnutie je umožnené Jeho milosťou. Biblia tvrdí, že tráviť večnosť s Bohom v nebi je možné vďaka milosti a zásluhám Ježiša Krista, v ktorého človek najskôr uverí a potom ho prijme. Tou najhoršou vecou je povedať Bohu, že ho nepotrebuje. Pretože mŕtvemu človeku môže Boh vrátiť život, trúchliaci človek môže v Bohu nájsť útechu, človek, ktorý je o čokoľvek pripravený násilím, môže zažiť, ako mu Boh všetko nahradí a ako ho posilňuje, ba dokonca môže zažiť Božie víťazstvo nad temným mystériom zla. Človek bez Boha nemá žiadne východisko.

Ak uveríme v Boha, získame aj nádej. Nádej má dvojitý cieľ: jeden pozemský a jeden nebeský. Pozemská nádej je krehká, pretože všade, za každým rohom číha nebezpečenstvo, skaza a smrť. Nebeská nádej znamená vidieť vykúpenie uprostred rozpadu. Jej zdroj je v Bohu a zameriava sa na to, že sa obrazne podobáme jemu a vždy budeme s ním. Nebeská nádej ide až za smrť, pretože vieme, že smrť náš vzťah nerozdelí a žiadna strata nám nemôže zabrániť, aby sme sa podobali Bohu. Pozemskú nádej bez nebeskej nádeje čaká neodvratné sklamanie. Boh utvára okolnosti môjho života. Keď príde nejaká nepríjemnosť, nemusím hneď prepadať malomyselnosti, pretože moja konečná nádej je v Bohu, ktorý mňa nikdy nenechá „na holičkách“. Vždy mi z najhoršieho pomôže.

Žijeme vo svete, ktorý bol stvorený ako krásny, ale bol poškvrnený ľudským hriechom. Keď vidíme, kam svet smeruje, môžeme si vybrať: zúfalstvo alebo Boha.

Ľudská dôstojnosť je odrazom Božej slávy. Nesie na sebe krásu a niečo, čo nadprirodzene priťahuje srdce, aby sa v úcte a v službe sklonilo pred Bohom. Božiu slávu nie je možné napadnúť, ani ju zničiť. Ale je možné skaziť a znížiť dôstojnosť

Boh je tajomný. Ale jeho zámery sú dobré. Boh je tiež nepredvídateľný. Nedovoľuje nám poznať našu vlastnú budúcnosť ani nám neumožňuje predvídať, kedy sa Pán Ježiš vráti.

A tak na záver si musíme uvedomiť, že všetky utrpenia slúžia širším zámerom. Utrpenie môže byť spôsobené nepriateľom, ale Boh používa bolesť pre účely nášho vykúpenia. Každé trápenie nás vedie k zápasu s Bohom. A zápas s Bohom nám dáva vzhliadnuť jeho charakter ale aj Boh sa presvedčí o našej viere. Tajomstvo jeho metód spočíva v tom, že sú niekedy práve opačné, ako by sme čakali. Nezáleží na tom, či stále niečo zháňame, kšeftujeme, a drieme sa kvôli lepšiemu pohodliu, keď nás Boh môže kedykoľvek odstaviť. Boh nám vychádza v ústrety prekvapivými spôsobmi. Je tajomný a jeho prenikanie do našich životov nie je možné predpovedať. Boh však nie nikdy zbytočne krutý. Nevyžíva sa v našej bolesti. Biblia nikde nesľubuje, že náš pozemský život zostane bez poškrvny a utrpenia. Práve naopak: Nový zákon na mnohých miestach varuje, že bolesť a utrpenie sú súčasťou, údelom kresťanského života. A ak sme deti. Teda aj dediči

Boží zásah, či náhoda?

– dediči Boží, spoludediči Kristovi, ak trpíme spolu s ním, budeme spolu s ním účastníkmi Božej slávy. Nakoniec zistíme, že z utrpenia rastie vytrvalosť, z vytrvalosti osvedčenosť a z osvedčenosti nádej. A nádej neklame, lebo Božia láska je vyliata do našich sŕdc skrze Ducha Svätého, ktorý nám bol daný.

Boh môže použiť utrpenie, aby ma vrátil alebo nasmeroval na správnu cestu. V mnohých smeroch sme prázdni ľudia. Žijeme preto, aby sme sa naplnili jedlom, pitím, vzťahmi, uspokojením. Okrem raja nebudeme nikdy spokojní. Žijeme vo svete, ktorý nás utláča tým, že s nami jedná ako s niekým bezcenným alebo nedôležitým. Proste som jedným z miliónov, miliárd, zrníčko piesku na obrovskej pláži, nerozoznateľný od masy ľudí. Túžime po niečom viacej, než aby sme sa cítili stratení v mori existencie. Chceme byť uznávaní. Chceme niekoho, kto by si nás všimol ako jedinečnej bytosti. Vedzte, že všemohúci Boh vesmíru nielen vie, že existujeme, On nám prináša slávu. Skláňa sa k nám, aby nás pozdvihol do slávy. Ľudstvo je vrchol jeho stvorenia. Boh nám doprial spoločenstvo s ním. Teraz prežívame túto nádej v osobe Ježiša Krista, ktorý prebýval medzi nami. **Odišiel a opäť sa vráti – ako víťaz.**

Boh nám vždy dá toľko sily a milosti, koľko potrebujeme na to, aby sme mu slúžili.

Modlitba prináša dotyk so skutočným, milujúcim Bohom, ktorý má plány a očakávania pre každého z nás. Výsledky modlitieb nezávisia od nás, ale od Boha, ktorého múdrosť a láska presahuje každé ľudské trápenie a chápanie.

Boh sa o nás stará a posielá nám anjelov, aby nás sprevádzali na našej ceste životom. Otec chce, aby si za ním prichádzal so všetkým, čo ťa trápi, a aby si dôveroval, že jeho anjeli bdejú nad tebou. Boh je mocnejší než akýkoľvek tvoj problém. (Žalm 27,7-14).

Ži krásne v časnom živote.
Šír vôňu lásky kol seba.
Putuješ ta, kde sŕz už niet
a lásky zemskej netreba.

Na sklonku žitia všeličo
len ako márnosť rozpoznáš.
Nikdy ľutovať nebudeš
V láske strávený žitia čas.

Nes ticho kríž svoj za Kristom.
Prepáli oheň tvoje ja,
v bolestnom rúchu družičky
s Ženíchom vojsť máš do raja.

Ked' rozkáže Pán, tak len choď.
Ked' velí : stoj!, tak poslúchaj.
Bez Neho zblúdiš k priepastiam.
S Ním vzlietneš v slávny nebies chrám. (ES 498, K . Royová)

ŽIL DAKEDY JEŽIŠ KRISTUS?

O živote Ježiša Krista svedčí najlepšie Biblia. V Biblii svedčia o tom všetci štyria evanjelisti: Matúš, Marek, Lukáš, Ján.

O Kristovi sa zmienil historik Josephus (1. storočie) a rímsky historik Tacitus (okolo roku 56 až 120 nášho letopočtu), ktorí poznamenávajú, že Kristus bol odsúdený vyhlásením rímskeho prokurátora Piláta Pontiusa z čias, keď bol cisárom Tibérius (okolo r. 44 n.l.). Nakoľko Josephus ani Tacitus neboli kresťania, môžeme ich považovať za nestranných svedkov faktu, že Ježiš Kristus bol skutočnou historickou postavou a žil v 1. storočí v Palestíne.

Ježiš Kristus sa podľa historikov v skutočnosti narodil asi roku 6 pred našim letopočtom za vlády Herodesa. Je dokázané, že Herodes zomrel na jar roku 4 pred našim letopočtom. Chybu pri výpočte urobil skýtsky mních Dionýz Exigua, roku 525, kedy sa na neho obrátil pápež Ján I. so žiadosťou o určenie presného roku Ježišovho narodenia. Všetko bolo prepočítavané podľa toho roku naspäť. Korektúra kalendára v dnešnej dobe by spôsobila veľký zmätok v celom svete a tak sa táto chyba toleruje.

Historická a krutá pravda je tiež ukrižovanie Ježiša Krista. Takýto trest by si nikto nevymyslel (obzvlášť ak si informovaný, čo ukrižovanie v tej dobe znamenalo).

Veda zatiaľ nedokázala, že Pán Ježiš Kristus nemohol vstať z mŕtvych. Veda nám určite nemôže povedať, že tu nie je žiadna sila väčšia od prírodnej, ani nám nepovie, či táto sila fakticky zasahovala do určitých záležitostí v histórii a či oživila Ježiša Krista. Ak chceme zistiť, či sa táto jedinečná udalosť naozaj stala alebo nie, musíme sa obrátiť na históriu nie na prírodné vedy.

Dnes existujú tri hlavné pramene dôkazov na text Novej zmluvy. Najskôr sú to grécke rukopisy, ktoré obsahujú časti alebo celú Novú zmluvu. Je ich viac než 5000. Potom sú tu rukopisy sýrske a latinské, ktoré obsahujú staroveký preklad Novej zmluvy do týchto dvoch jazykov. Keď tieto dva rukopisy pridáme k 5000 gréckym rukopisom, dôjdeme k ohromujúcemu výsledku 20 000 rukopisov. A do tretice sú tu citáty prvých cirkevných otcov, pochádzajúce z Novej zmluvy. David Dalrymple zdôrazňuje, že celá Nová zmluva okrem 11 veršov sa dá zostaviť z citátov v dielach cirkevných otcov, ktorí žili v 2. a 3. storočí n.l.

Najstarším jednoduchým rukopisom, ktorý obsahuje celú Novú zmluvu, je slávny Codex Sinaitus, ktorý predalo Rusko Veľkej Británii. Bol napísaný v 4. storočí n.l. Najstarší je Fragment Johna Rylanda, ktorý obsahuje 5 veršov z 18. kapitoly Jánovho evanjelia a datuje sa okolo roku 117 – 138 n.l. Ďalej je tu 16 papyrusových rukopisov z 3. storočia. Tri z nich, papyrus 45, 46, a 47 zahŕňajú

Žil dakedy Ježiš Kristus?

v sebe celú Novú zmluvu, a jeden z nich, Papyrus 46, bol napísaný pred r. 200 n.l., alebo ešte skôr.

Vydavateľstvo Obzor Bratislava vydalo v roku 1983 knihu autora **Zenon Kosidowski** pod názvom *Čo rozprávali proroci*. V tejto knihe sa autor podrobne zaoberá históriou od stvorenia sveta až po narodenie Pána Ježiša Krista. Jednotlivé dôkazy sa snaží uvádzať podľa archeologických vykopávok ako dôkazy.

Ďalšiu knihu toho istého autora vydalo vydavateľstvo Obzor Bratislava v roku 1988, teda **Zenon Kosidowski**: *Čo rozprávali evanjelisti*. V tejto knihe sa snažil zhromaždiť najpodstatnejšie prvky bádateľských úspechov archeológie, vedy o náboženstve a bibliistiky. Z obsahu tejto knihy:

- Čo vedeli Rimania o Ježišovi z Nazaretu,
- evanjeliách a ich údajných autoroch,
- Skutky apoštolov a listy Nového zákona,
- Ježiš – postava záhadná,
- Pri prameňoch Christianizmu.

Nech prípadných čitateľov týchto kníh od autora Kosidowského neprekvapí podivuhodné zameranie uvedených kníh – boli vydané v čase rozvinutého socializmu a ich obsah musel vyhovovať duchu doby.

Ďalšou knihou vydanou na Slovensku je kniha od autora **Heinz Zahrnt**: *Ježiš z Nazareta*. Túto knihu vydalo vydavateľstvo Tranoscius v roku 1997. Z originálu preložil Karol Gábriš. Z jej obsahu uvediem:

- Medzi epochami,
- Tvorca viery,
- Dokonávateľ viery,
- Historicko – kritické exkurzy.

K uvedenej knihe len dodám, že jej autor Heinz Zahrnt, doktor teológie, sa narodil v Kieli v roku 1915. 25 rokov bol šéfredaktorom časopisu Das Deutsche Allgemeine Sonntagsblatt. Je autorom mnohých kníh s náboženskou tematikou.

Ďalšia kniha je od autora **Wilhelm Busch**: *Ježiš náš osud*

Vydaná bola v roku 1993 CLV Chrisliche Literatur – Verbreitung v Bielefelde, prekladateľ SACRA Košice.

Z jej obsahu uvediem:

- Boh áno ale načo je Ježiš?
 - Ježiš je zjavením Božím
 - Ježiš je zachraňujúcou láskou Božou
 - Ježiš je jediný, ktorý rozrieši najväčší problém nášho života
 - Ježiš je dobrý Pastier
 - Ježiš je knieža života
- Načo žijem?
 - Povrchné a unáhlené odpovede
 - Kto nám teda môže dať odpoveď?
 - Božia odpoveď na otázky všetkých otázok
 - Nemám čas!
 - Pozor životu nebezpečné
 - Prečo Boh mlčí
 - Naše právo na lásku

Žil dakedy Ježiš Kristus?

- Je možné rozprávať sa s Bohom?
- Ako žiť, keď neviem veriť?
- Čo robiť, keď nás stále sprevádzajú hriech a nedôslednosť?
- Čo mám robiť, keď nám iní ľudia idú na nervy?
- Všetko sa má zmeniť, ale ako?
- Bezo mňa!
- Existuje istota v náboženských veciach?
- Je kresťanstvo súkromnou záležitosťou?
- Kedy bude koniec sveta?
- Oplatí sa žiť s Bohom?

Biblia jednoznačne hovorí: **Stredobodom kresťanského očakávania je veľká udalosť, totiž, že zavrhnutý Kristus sa vráti vo veľkej sláve!!!**

Ďalšou knihou je kniha vydaná *JPK Levice* v r. 1999: **Tajomstvo osoby Ježiša Krista na základe Evanjelia podľa Marka**. Kniha je krásnym vydaním evanjelia.

Ďalšou peknou brožúrkou *JPK Levice* je: **Prečo práve Kristus?**

Ďalšou knihou o Pánovi Ježišovi je kniha od autora **Giovanni Papini: Život Krista**
Spolok Svätého Vojtecha, TATRAN 1990.

Toto dielo je ako epizodický film o živote Nazaretského, poprepletaný akoby v malých prestávkach jednotlivých epizód historickými, eticko-morálnymi úvahami a meditáciami. Papini podáva Krista v priam revolučnom rúchu, jeho podanie sa diametrálne líši od doterajších schematických úvah. Vo svojej knihe vystupuje svojisky, sebavedome a na tých, ktorí majú iný názor používa častokrát hrubé výrazy.

V Starej zmluve sa píše o množstve zázračných udalostí, napríklad o desiatich egyptských ranách, o horiacom kriku, o zrútení hradieb Jericha, o Eliášovi, ktorý bol vzatý do neba na ohnivom voze.

Ježišove zázraky opísané v evanjeliách nám poskytujú istú schému a pochopiť povahu biblických zázrakov. Celkovo je v štyroch evanjeliách asi tridsaťpäť dôvodov, na základe ktorých Ježiš koná zázraky. Tieto zázraky spadajú zhruba do štyroch skupín:

- *Ježiš uzdravuje chorých.*
- *Kriesi mŕtvych.*
- *Vyháňa démonov.*
- *Ukazuje svoju moc nad prírodou.*

O význame zázrakov niet pochýb, sú to udalosti alebo zázračné príhody, ktoré vedú k uvedomeniu si Boha a vždy znamenajú vieru.

Pre mňa najzaujímavejšou knihou okrem Biblie je kniha autora:

Lee Strobel: Kauza Kristus

Vydal: Návrat domov – vydavateľská skupina SENU, v Bratislave v r. 2000

Autor knihy Lee Strobel, absolvent Yale Law School, bývalý žurnalista a dlhoročný redaktor právnickej rubriky v novinách Chicago Tribune. Sám o sebe hovorí, že ku viere sa staval skepticky. Vlastne sa považoval za ateistu. Jeho žena Leslie sa na jeseň v roku 1979 stala kresťankou. Bol z toho šokovaný. Tým sa zmenil jej charakter, stala sa vyrovnanou, rozváznou. Lee chcel spoznať, čo spôsobilo takéto zmeny v jej správaní. Preto sa pustil do skúmania faktov v tejto kresťanskej záležitosti. Čítal patričné knihy, zhováral sa s expertmi, analyzoval históriu, pátral v archeológii, študoval starovekú literatúru a po prvýkrát prebral celú Bibliu od verša po verši. Využil pritom svoje právnické vzdelanie a skúsenosti redaktora. Svetské dôkazy z histórie, vedy filozofie, či psychológie, zrazu začali naznačovať niečo nepredstaviteľné. A tak začal pátranie po pravde o udalostiach prvého storočia. Navštívil trinásť popredných vedcov – osobností s najvyššími akademickými hodnotami, s ktorými robil interview, aby získal ich fundované názory, vystavil ich skeptickým námietkam, nútil ich obhájiť svoje pozície pádnymi argumentmi...

V tomto pátraní po pravde využil svoje skúsenosti z reportáží o právnych prípadoch, keď skúmal rozličné kategórie dôkazov – výpovede očitých svedkov, písomné dôkazy, podporné dôkazy, protidôkazy, vedecké dôkazy, psychologické dôkazy, nepriame dôkazy, ba dokonca aj dôkazy odtlačkov prstov.

Autor – bývalý duchovný skeptik – je v súčasnosti pastorom Willow Creek Community Church neďaleko Chicaga. Snažil sa vyvrátiť vieru v Pána Ježiša Krista, avšak po získaní všetkých dôkazov a protidôkazov sa nakoniec stal veriacim kresťanom.

V knihe sa veľmi podrobne zaoberá osobou Ježiša Krista a snaží sa získať argumenty aj protiargumenty.

1. Kapitola: *Záznam očitých svedkov* – 9 dokumentov
 2. Kapitola: *Preverovanie výpovedí očitých svedkov* – 5 dokumentov
 3. Kapitola: *Dokumentárny dôkaz* – 14 dokumentov
 4. Kapitola: *Podporný dôkaz* – 18 dokumentov
 5. Kapitola: *Vedecký dôkaz* – 18 dokumentov
 6. Kapitola: *Protidôkaz* – 8 dokumentov
 7. Kapitola: *Dôkaz identity* – 9 dokumentov
 8. Kapitola: *Psychologický dôkaz* – 10 dokumentov
 9. Kapitola: *Dôkaz charakterového profilu* – získal 7 rôznych dokumentov
 10. Kapitola: *Dôkaz odtlačkov prstov* – získal 8 dokladov
 11. Kapitola: *Medicínsky dôkaz* – 11 medicínskych dôkazov
 12. Kapitola: *Dôkaz chýbajúceho tela* – 9 dôkazov
 13. Kapitola: *Dôkaz zjavení* – 13 dôkazov
 14. Kapitola: *Nepriamy dôkaz* – 6 dôkazov
- Záver : *Verdikt histórie* – 6 dokumentov

Podotýkam, že niektoré doklady sú celé zväzky dokumentov z rôznych vedeckých a geologických inštitúcií. V jeho knihe sa stretnete s trinástimi špičkovými vedeckými pracovníkmi z celého sveta, ktorí sa uvedenou problematikou profesionálne zaoberajú.

Naozaj nezostalo Ježišovo telo v hrobe? Miesto Ježišovho hrobu dobre poznali kresťania i židia, takže každý, kto o prázdnom hrobe pochyboval, si to mohol overiť.

Videl niekto Ježiša živého po smrti na kríži? Ježiš sa po svojom vzkriesení viackrát zjavil a dôkazy o tom neprechádzali dlhoročným postupným vývojom.

Žil dakedy Ježiš Kristus?

Kniha Skutky apoštolov obsahuje množstvo raných svedectiev o Ježišom vzkriesení a evanjeliá detailne popisujú viaceré stretnutia s ním. Povedané slovami britského teológa Michaela Greena: „*Ježišove zjavenia sú doložené rovnako dobre, ako čokoľvek iné v stredoveku... Niet nijakých racionálnych pochýb o tom, že sa stali*“.

Existujú nejaké podporné fakty, ktoré poukazujú na Ježišovo vzkriesenie?

Po prvé, učeníci mali jedinečnú možnosť vedieť, či vzkriesenie nastalo alebo nie a pre hlásanie skutočnosti, že sa naozaj stalo, boli ochotní podstúpiť smrť. Kto by vedome a dobrovoľne zomrel pre lož? Po druhé, okrem vzkriesenia niet iného dôvodu, prečo by sa pochybovači a neveriaci, ako bol Jakub a Pavol, malo obrátiť a pre vieru v Ježiša aj zomrieť. Po tretie, niekoľko týždňov po ukrižovaní tisíce Židov začali opúšťať zvyky, ktoré v celom národe po celé stáročia považovali za základ zo sociálneho i náboženského hľadiska. A navyše ešte aj verili, že ak sa náhodou mýlia, riskujú zatratenie. Po štvrté, Ježišovo vzkriesenie a Božská prirodzenosť potvrdzuje aj zavedenie sviatosti lámania chleba a krstu. Po piate, zrod a rast cirkvi tvárou v tvár brutálnemu prenasledovaniu zo strany Ríma „vyryje v histórii diery, ktorá má rozmery a význam vzkriesenia a prázdneho hrobu“, ako to vyjadril C.F.D. Moule.

Vyznanie viery z 15. kapitoly Prvého listu Korinťanom, ktoré potvrdzuje Ježišovu smrť za naše hriechy a vymenúva, komu sa zjavil po vzkriesení z mŕtvych, kresťania používali už zhruba 24 mesiacov po ukrižovaní. Marek prebral svoju informáciu o prázdnom hrobe z materiálu, ktorý sa datuje do obdobia niekoľkých rokov po samotnej udalosti.

Evanjeliá zachytávajúce Ježišovo učenie, zázraky a vzkriesenie, existovali už za života Ježišových súčasníkov, ktorí by určite s radosťou poukázali na nejaké prikrášľovanie skutočnosti alebo klamstvo.

Lee Strobel píše, že vo svetle usvedčujúcich faktov, ktoré počas svojho bádania objavil, v záplave týchto ohromujúcich dôkazov v kauze Kristus bolo najväčšou iróniou to, že omnoho viac by musel vynaložiť na udržiavanie svojho ateizmu, než na prijatie učenia Ježiša z Nazaretu.

Aspekty a dôsledky dôkazov

1. *Sú predložené dôkazy naozaj relevantné?* Áno, sú. Potvrdili to špičkoví odborníci.
2. *Ktoré z vysvetlení sa najviac približuje výsledku všetkých týchto dôkazov?* Záver, že Ježiš je naozaj tým, za koho sa vyhlasoval: pravý a jediný Boží Syn.

A nakoniec autor knihy uvádza:

Ateizmus, ktorého som sa tak dlho držal, sa pod váhou historickej pravdy úplne rozsypal. Bol to radikálny a prekvapivý výsledok, aký som na začiatku bádania absolútne neočakával. No fakty si ho nakoniec vynútili.

Ak je však poznanie, ku ktorému som nakoniec dospel pravdivé, čo to pre mňa nevyhnutne znamená?

- Ak je Ježiš Boží Syn, potom je jeho učenie niečo viac, než len vynikajúce myšlienky múdreho učiteľa: je to božský pohľad a postoj k životu, na ktorom môžem s istotou budovať svoj život.

Žil dakedy Ježiš Kristus?

- Ak Ježiš stanovuje morálne zásady, mám k dispozícii neotrasiteľný základ pre svoje rozhodovania a nemusím ich stavať na zradnom piesku sebeckosti.
- Ak Ježiš vstal z mŕtvych, potom je stále živý a môžem sa s ním osobne stretnúť.
- Ak Ježiš porazil smrť, potom sú dvere k večnému životu otvorené aj pre mňa.
- Ak má Ježiš božskú moc, potom má nadprirodzenú schopnosť viesť ma, pomáhať mi a premieňať ma, keď ho nasledujem.
- Ak Ježiš pozná bolesť z utrpenia a odlúčenia, potom ma dokáže povzbudiť a upokojiť vo víre ťažkostí, o ktorých sám povedal, že vo svete porušenom hriechom musia nevyhnutne prísť.
- Ak ma Ježiš miluje, ako to sám tvrdí, potom mu záleží na tom, čo je pre mňa najlepšie. To znamená, že ak sa úplne zverím jemu osobne a jeho plánom so mnou, nemám čo stratiť, môžem len všetko získať.
- Ak je Ježiš tým, za koho sa vyhlasuje (a uvedomme si, že ani jeden zo zakladateľov či veľkých postáv iných náboženstiev nikdy ani len nepredstieral, že je Bohom), potom si ako môj Stvoriteľ plným právom zasluhuje moju vernosť, poslušnosť a uctievanie.

VZOREC VIERY: *Veriť - prijať - stať sa*

To, čomu máme veriť podľa dvanásteho verša prvej kapitoly Jánovho evanjelia, je pevne stanovené, ostáva len prijať Ježišovu milosť. Stanete sa tak synom či dcérou Otca a otvorí sa vám cesta duchovného dobrodružstva, ktorá môže viesť celým vašim životom, aby vyústila do večnosti. Práve pre vás nastal čas na takýto krok a ja už nemôžem viac zdôrazniť, aby ste ho s odvahou spravili.

Zároveň vás prosím, aby ste túto otázku vzali ako tú najrozhodujúcejšiu zo všetkých, ktoré usmerňujú váš život.

Ježiš vyhlásil: „*Lebo ak neuveríte, že ja som, zomriete vo vašich hriechoch*“ . (Ján 8,24)

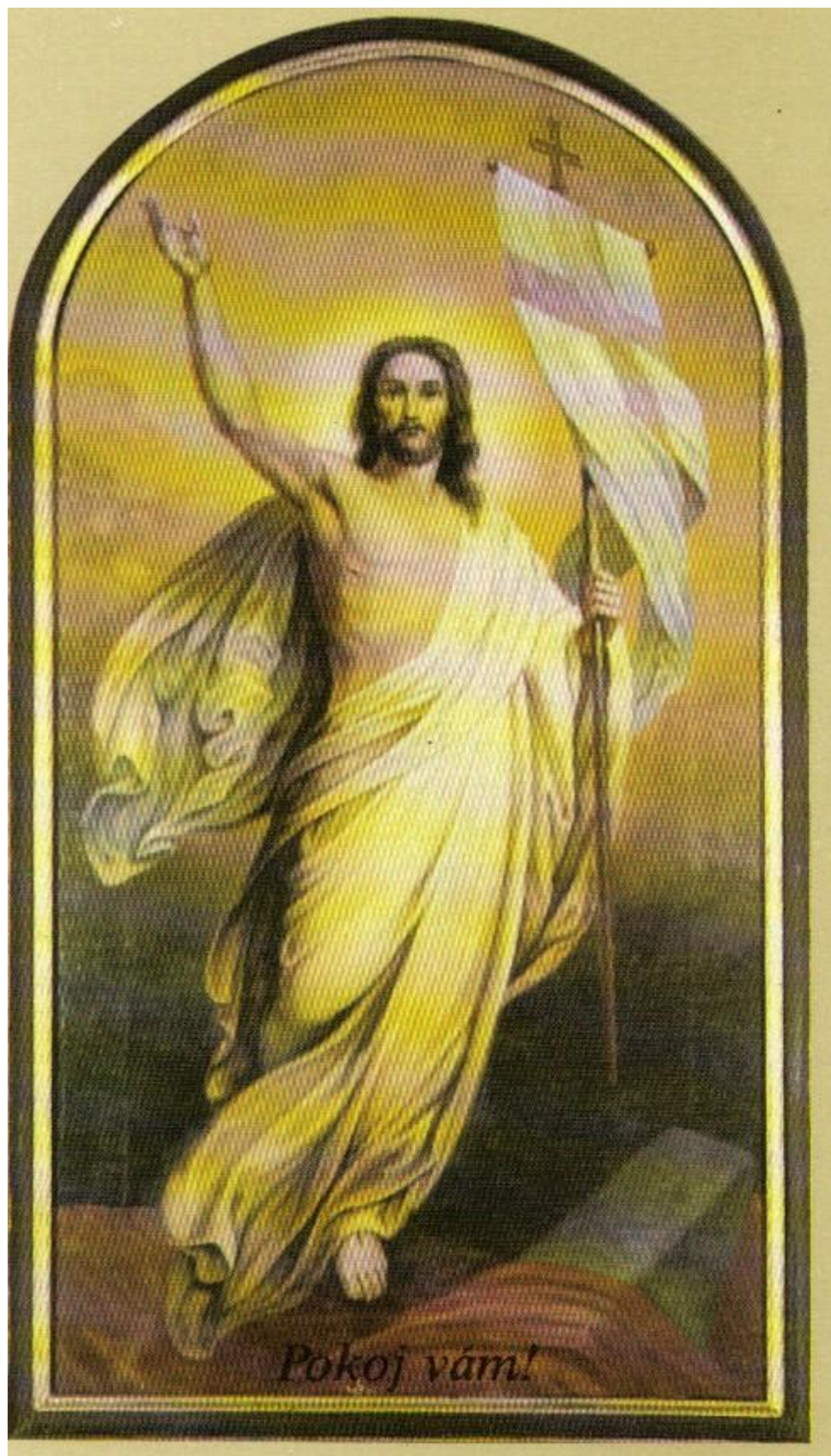
Ježiš chce, aby sme vedeli, že vždy je nádej. Hovorí o Božom pláne spásy. Ukázal, že jeho smrť nebola náhoda. Boh ho neponechal osudu, ani Ježiš neponechá osudu nás. Jeho víťazstvo je našou nádejou. Jeho milosť je zadarmo a je nezaslúžená. Neprišiel zaplatiť len cenu za naše hriechy, ale aj otvoriť nám cestu k oslobodeniu zo všetkej našej rozvrátenosti a rozorvanosti. Ježiš vzal na kríž nielen naše hriechy, ale aj naše úzkosti. Kristus vydobyl pre všetkých veriacich oslobodenie z moci diabla. Zvíťazil nad hriechom a smrťou. Každý, kto verí v Neho, má večný život (Ján 6,40). Ježiš pride, ako sľúbil.

Myslíš, že máš iné dôkazy a že si múdrejší ako uvedení učenci?

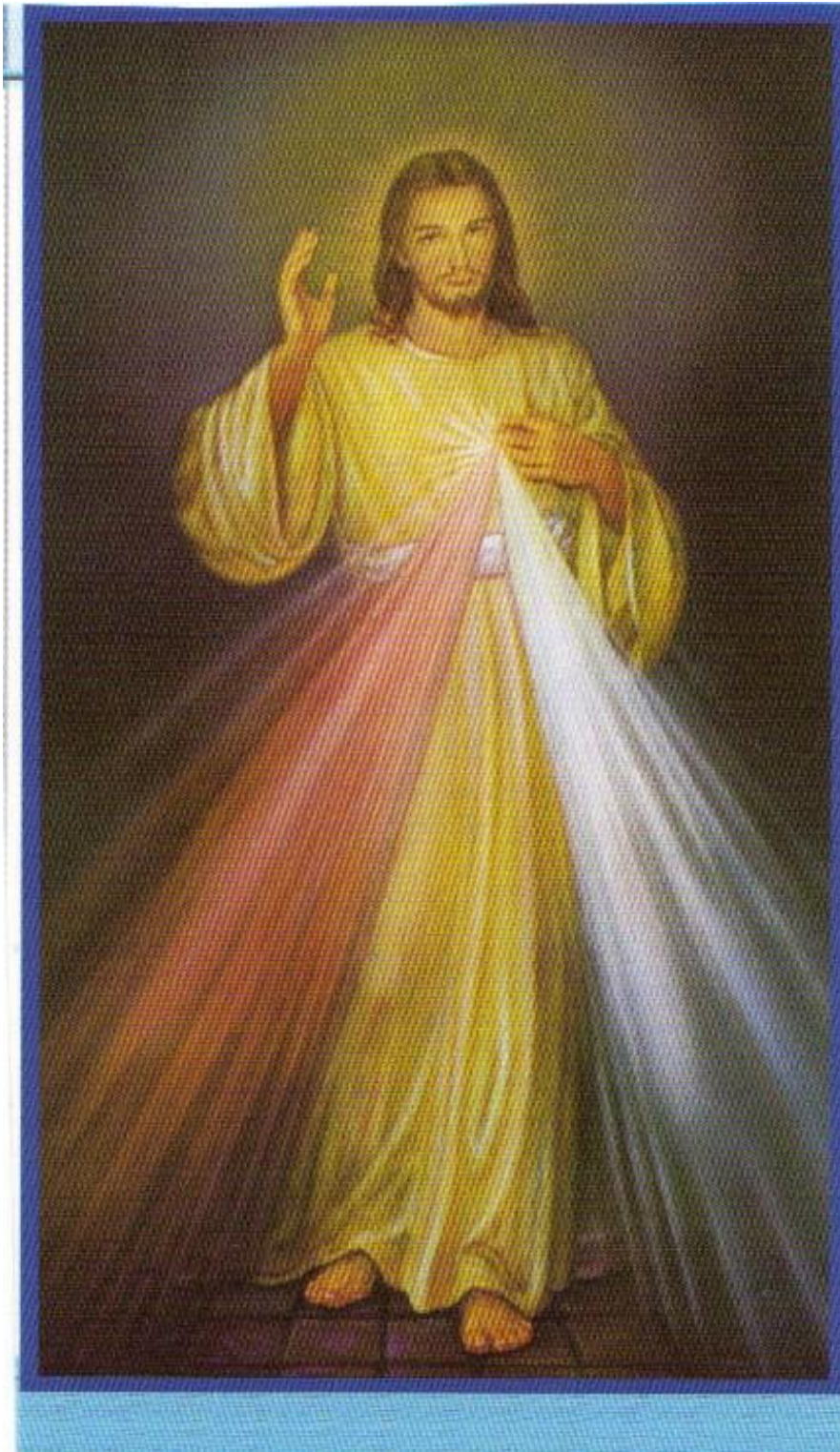
Tak ako sa rozhodneš?

Uvedom si, že veľa času nemáš?

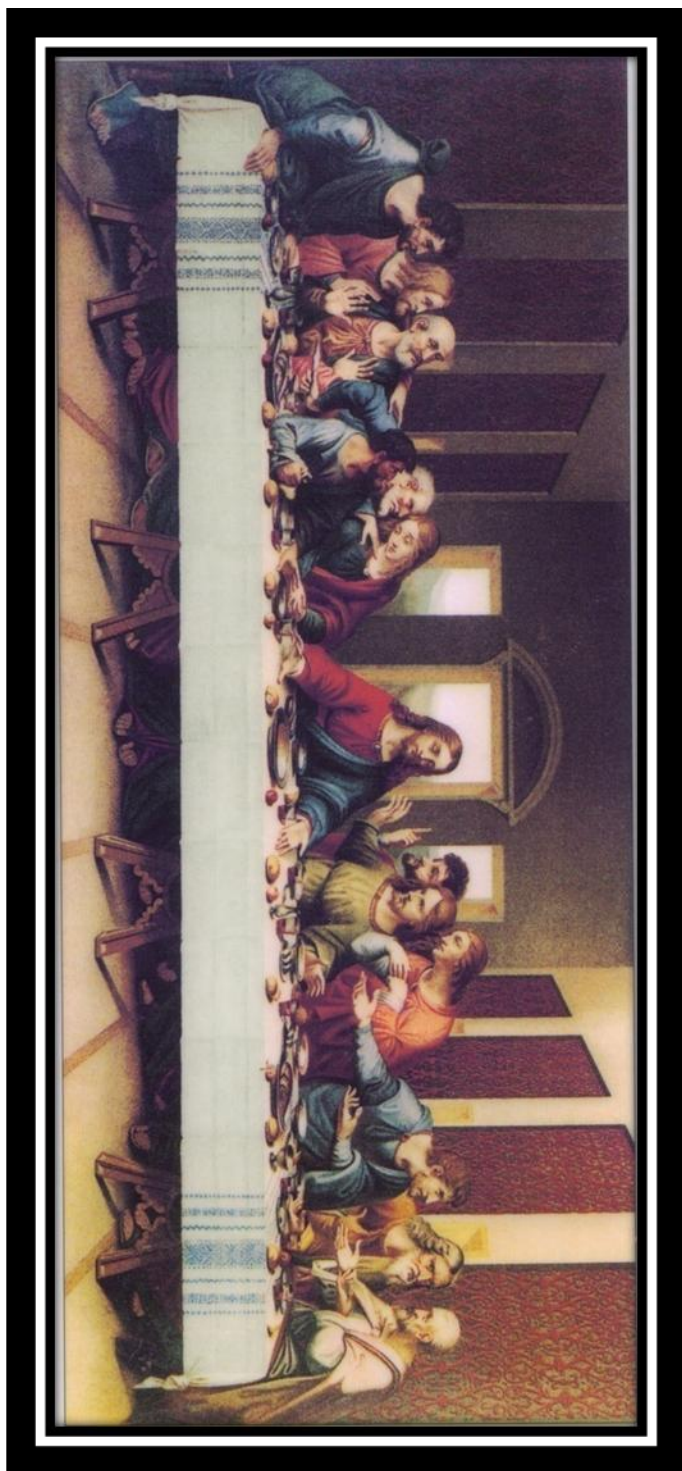
Žil dakedy Ježiš Kristus?

Druhý příchod Pána Ježiša Krista

Druhý příchod Pána Ježiša Krista

DRUHÝ PRÍCHOD PÁNA JEŽIŠA KRISTA

Túto kapitolu píšem z toho dôvodu, že naše kostoly navštevuje istá dáma, ktorá počas sv. omše v rím.kat. kostoloch a služieb Božích v ev. kostoloch si dovoľí pred prítomnými ľuďmi vystúpiť a kričať: „Čo tu sedíte, čo čakáte, Ježiš Kristus nepríde“.

Toto jej tvrdenie vychádza z neznalosti Pána Ježiša Krista, ani Písma Svätého.

Pozrime sa do Písma svätého na Boží plán poslať Spasiteľa – Žalmy: 2, 16, 22, 24, 40, 45, 68, 69, 72, 97, 110, 118.

Proroci: Izaiáš – kapitoly 7, 9, 11, 25, 32, 40 až 47, 52, 53.
Jeremiáš: 23, 31
Ozeáš: 11
Jóel: 2
Micheáš: 5
Zachariáš: 3, 9, 11, 12, 13, 14, druhý príchod 6, 14.

Pán Boh nám predsa dal svojho Syna, ktorý sa stal človekom, chodil po tejto zemi, uzdravoval, robil zázraky a rozdával Božiu lásku. „*Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho*“ (Ján 3,16). V Ježišovi Kristovi nám Boh dáva všetko. O tom, že Pán Ježiš Kristus existoval dnes už niet pochybností.

O jeho mučení, ukrižovaní, pochovaní a zmŕtvychvstanií sme mali možnosť počuť počas veľkonočných sviatkov. Veľmi pekne o tom napísal v jednom čísle Cesty nádeje pán kaplán Peter Škor.

Pán Ježiš Kristus nás svojou smrťou, svojou predrahou krvou oslobodzuje od hriechu a svojím zmŕtvychvstaním nám dáva prístup k novému životu.

Ale teraz čo sa píše v Písme Svätom o jeho druhom príchode. Vyberiem iba niektoré state: V evanjéliu podľa Jána v 14. kap., kde Pán potešuje učeníkov takto:

„*Nech sa vám srdce nestrachuje! Verte v Boha verte vo mňa! V dome môjho Otca je mnoho príbytkov, keby nebolo tak, či by som vám bol povedal: Idem vám pripraviť miesto a keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja? A cestu kam idem znáte (Ján 14, 1až4).*

...*Ja som cesta i pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa (Ján 14,6). ... Počuli ste, že som vám povedal: Odídem a prídem k vám. (Ján 14,28).*“

A ďalej v Skutkoch apoštolov čítame (1,11): „*Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý vám bol vzatý do neba, príde zase tak, ako ste Ho videli odchádzať do neba.*“

Druhý príchod Pána Ježiša Krista

V II. liste ap. Petra v 3. kapitole, verš 9 čítame o druhom príchode: „*Nemešká Pán so zaslúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale vám zhovieva, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie.*“

Preto vy, ktorí pochybujete, vy, ktorí váhate, vy, ktorí ste ešte neuverili v Ježiša Krista, zamyslite sa nad sebou ešte teraz, kým je čas, lebo nikto nevie, kedy Pán Ježiš opäť príde. „*Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte (Mt 24,44).*“

O jeho druhom príchode môžeme čítať v: Ev.Marka 8,38,, Zjavenie 3,11,, Matúša 25,31,, Matúša 24,30,,Matúša 16,27,, Jakoba 5,8a9,, Jána 14,3,, Lukáša 12,40,,21,27,, 1.l.Jána 3,2a3,,Skutky 1,11,, 1.l.Tesalonickým 4,16a17,, Jána 2,28, Jána 3,2, Zjavenie 16,15, Marka 8,38, 2.Korinským 7,1, 1. Jánov 2,28, 1. Jánov 3,2a3.

Takže, kto verí v Pána Ježiša, ten mu musí tiež veriť, že podľa jeho zaslúbenia opäť príde.

V Písme Svätom sa píše aj aké znaky a zjavenia budú pred jeho druhým príchodom (Mt, 24,29až44,,Mk 13,5až37,,Lk 17,20až37,,Mt 25,31až46,, Lk. 21,6 až 24,,Zjavenie Jánovo). „*O tom dni však ani hodine nikto nevie, ani anjeli v nebi, ani Syn, len sám Otec (Mk. 13,32, Mt. 24,36,,II.l. Petrov 3.kap.)*“

Pán Ježiš zomrel (aj za teba a preto sa rozhodni pre neho žiť) , zvíťazil nad smrťou, bol vzkriesený a potom sa zjavil učeníkom a mnohým ľuďom a nakoniec vystúpil na nebo (obetoval sa za nás , za naše hriechy) . Nie On, ale my si zaslúžime smrť a večné zatratenie .

Po svojom odchode, tak ako prisľúbil, v čase Turíc, zoslal Ducha Svätého, ktorý je tu s nami, je v každej cirkvi, je v každom veriacom človeku.

Milé sestry bratia, prosím, uvedomme si, že sú pred nami už posledné roky pred druhým príchodom Pána Ježiša. A preto buďme prichystaní na tento jeho druhý príchod a na súd, kde bude všetko o nás odkryté a preto poprosme Pána Ježiša o milosť a odpustenie našich hriechov a otvorme naše srdcia Ježišovi, kým je čas milosti. Nikto nikam neunikne. Viera v Ježiša Krista je podmienkou pôsobenia Božej milosti pri človeku . Milosť k nám prišla skrze Ježiša Krista. Bez neho pre nás niet milosti , lebo kto vierou prijíma Pána Ježiša, prijíma s Ním aj dary milosti. Boh pre našu záchranu urobil všetko, stačí len veriť v Syna Božieho .

Lebo odplatou za hriech je smrť, ale darom Božím z milosti je večný život v Kristu Ježišovi, v našom Pánovi (Rímskym 6:23) .

Pokoj Vám! Ó, milujte sa,
ako vás ja milujem,
V Bohu svojom radujte sa,
ako sa ja radujem,
po láske, pokoji,
poznajú sa moji,
láska čistá, radosť istá,
Boh len láske nebo chystá.

M.M.H

POZRIME SA DO ZJAVENIA JÁNOVHO

Pisateľom tohto zjavenia bol apoštol Ježiša Krista - Ján.

Toto zjavenie adresoval siedmim cirkevným zborom: V Efeze, Smyrne, Pergamone, Tyatírach, Sardách, Filadelfii a Laodikei.

Uvediem vás do vtedajšej situácie. Rimania sa pokúšali prinútiť každého, aby vyznával božskú úctu rímskemu cisárovi. Kresťania uctievali Boha, a nie cisára, preto im Rimania strpčovali život. Pretože Ján svedčil o Kristovi, poslali ho do vyhnanstva na malý ostrov Patmos. Kresťania potrebovali nádej do budúcnosti. Boh ukázal Jánovi mnohé obrazy budúcnosti, aby kresťanom túto nádej dal. Biblia sa začína knihou Genezis, v ktorej je opísaný počiatok sveta. Zjavenie Jánovo nám prináša obrazy o konci sveta. Vidíme Kristovo dokonalé a večné víťazstvo nad Satanom.

V knihe Genezis sa Satan pokúšal oddeliť ľudí od Boha. Satan ich naviedol, aby hrešili. Ježiš umožnil, aby sme mali opäť obecenstvo s Bohom tým, že uveríme v Neho, ako vo svojho Spasiteľa. V Zjavení vidíme, splnenie každého zaslúbenia. Kristus triumfuje. Satan je porazený. Boh žije spoločne so svojím ľudom, má s ním obecenstvo v novom nebi a na novej zemi.

Genesis: Boh stvoril nebesia a zem
Satan pokúšal Adama a Evu. Zhrešili
Obecenstvo s Bohom bolo pokazené
Boh zaslúbil Spasiteľa

Zjavenie: Satan je porazený
Kristus, náš Spasiteľ víťazí
Boh tvorí nové nebo a novú zem
Boh žije v spoločenstve so svojím ľudom

Zjavenie Jánovo je prorockou knihou. Hovorí o tom, čo sa stane v budúcnosti. Je dvadsiatou siedmou a zároveň poslednou knihou v Novom zákone.

Posolstvo:

- *Spôsob, akým dostal zvesť:* Ján vysvetlil akým spôsobom mu Ježiš dal posolstvo pre jeho knihu. Ježiš mu povedal, aby to všetko zapísal.
- *Listy cirkevným zborom:* každý zo siedmich zborov dostal osobitné posolstvo: tým, ktorí ostanú verní, je sľúbená odmena.

Pozrime sa do Zjavenia Jánovho

- *Návrat kráľa*: Boh ukázal Jánovi mnohé obrazy budúcnosti. Ťažko porozumieť významu všetkých obrazov. Je však isté, že Ježiš sa vráti a získa konečné víťazstvo nad zlom.

O čom hovoria jednotlivé kapitoly:

- **Kapitola 4:** Ján videl obraz neba a Božieho trónu.
- **Kapitoly 5 – 7:** Jedine Ježiš, za svoje zásluhy, môže otvoriť knihu súdu. Kniha je zapečatená siedmimi pečaťami. Pri jej otvorení sa zjavia obrazy prichádzajúcej smrti a nešťastia. Boh však svojich ochráni.
- **Kapitoly 8 – 15:** Keď sa otvorí siedma pečať, sedem anjelov zatrúbi na trúbach a oznámia Satanov pokus o víťazstvo. Počas tohto utrpenia Boh pošle poslov, ktorí budú varovať pred prichádzajúcimi udalosťami. Zabijú ich Boží nepriatelia, ale poslovia ožijú.
- **Kapitoly 16 – 18:** Ján videl, ako siedmi anjeli vyprázdnia sedem čias a zjaví sa Božia moc nad Satanom. Diabol začne bojovať a privedie so sebou svojich pomocníkov. Mnohí ľudia uveria diablovým klamstvám a budú sa mu klaňať. Kráľovstvá na zemi budú zničené.
- **Kapitoly 19 – 20:** Celé nebesia budú oslavovať prichádzajúceho kráľa. Ján videl Jazdca na bielom koni, ktorý viedol nebeskú armádu. Na Jeho šatách je napísané Kráľ kráľov a Pán pánov. Je to Ježiš Kristus, ktorý prišiel na zem, aby vzal diablu moc. Ježiš bude vládnuť na zemi tisíc rokov. Ešte raz sa ho diabol pokúsi poraziť, Ježiš ho však zničí.
- **Kapitoly 21 – 22:** Zem, ktorú sme poznali, zanikne a bude stvorená nová zem. Ježiš bude súdiť všetkých ľudí a odmeňovať tých, ktorí v Neho verili. Ježiš sedí na tróne v novom meste Jeruzalem a hovorí: Hľa všetko činím nové (Zjavenie 21,5). 21. a 22. kapitola opisuje nové nebo a novú zem.

Ján napísal Zjavenie na ostrove Patmos. Nachádza sa na jednej úrovni s ostrovmi Kos a Rodos. 2. a 3. kapitola sa zmieňuje o siedmich cirkevných zboroch. Kristus je v Zjavení Jánovom ústrednou postavou celého Zjavenia a autor nám Ho opisuje ako víťaza. Kniha je proroctvom o tom, čo bude Pán robiť, keď sa opäť vráti. Píše sa o Ňom aj ako o Baránkovi, ktorý vzal trest za naše hriechy. Všetko to, o čom sa písalo v Božom Slove, sa splní. Kristus hovorí o sebe, že On je „začiatok i koniec“ (Zjavenie 21,6). V knihe Genesis On bol na počiatku všetkých vecí. Zo Zjavenia Jánovho sa dozvedáme, že On bude i vtedy, keď zem zanikne, i v nasledujúcom období! Ježiš hovorí, že príde čoskoro (Zjavenie 22,20). Presný čas nevieme, všetci kresťania však budú šťastní, keď Ježiš príde!

VEĽKÉ PROROCTVÁ SIBILY – KRÁĽOVNEJ ZO SÁBY

Proroctvá, ktoré sa zachovali podnes majú s pôvodnými sibylskými proroctvami len máločo spoločné. Sibylské proroctvá však stále patria medzi diela plné najrozmanitejších krásnych myšlienok, dobových i bez časového ohraničenia pôsobnosti.

Skutočný počet Sibýl v časoch pohanských i kresťanských sa podľa rozličných prameňov udáva rozlične. Z mýtov poznáme najmä Sibylu kúmsku (kýmsku), erytrejskú, líbyjskú, perzskú a trójsku, niekoľko ďalších pochádza i z historických čias. Platon spomína len Jednu, Varro a Aelian ich už uvádzajú desať, rukopisná správa zo 14. storočia vyratúva 12 Sibýl a neskôr sa ich počet zvyšuje na 14.

Skoro všetky slávne Sibily (Líbyjská, Kúmská, Erytrejská a Delfská) sú namaľované v spoločnosti biblických prorokov na stenách Sixtinskej kaplnky vo Vatikáne, odkiaľ sa prizierajú voľbe pápežov. Namaľoval ich tam Michelangelo v rokoch 1508 – 1509.

Sibyla – kráľovná zo Sáby, pravým menom Michalda Kumana. Žila asi v rokoch 970 až 870 pred našim letopočtom. Kráľ Šalamún zomrel roku 932 pred n.l (970 – 932 p.n.l.). Panoval 40 rokov.

Jej kráľovstvo sa rozprestieralo na území Sába v Arábii. Podľa Kralickej biblie Sábovi potomkovia mali v Arabskej krajine, zvanej Arabia Felix, najväčšie sklady tovarov a zaoberali sa najrozmanitejším obchodovaním i trhovníctvom vo všetkých okolitých krajinách. Podľa zistení vedcov ležala Sába na území dnešného Jemenu.

Kráľovná Sibyla sa preslávila tým, že vykonala veľkú púť ku *kráľovi Šalamúnovi*, ktorému sa zverila so svojimi tajomstvami. Jej návšteva zrejme sledovala aj obchodné ciele, pretože sama vyvážala rôzne vonné masti a korenie, a kráľ Šalamún sa takisto venoval obchodovaniu.

O múdrosti kráľa Šalamúna svedčí aj fakt, že za celého jeho panovania krajina nezažila vojnu.

Že Sibyla skutočne v Jeruzaleme bola, to nám dosvedčuje Písmo sväté aj iné písomnosti. Za svojho pobytu tu údajne spísala *deväť kníh kráľovských*, ktoré nazvala *Múdrosti života*. Pretože všetky tieto knihy zničil požiar, nezachoval sa nám originál ani jedného rukopisu. A tak proroctvá ktoré vyjaviť kráľovi Šalamúnovi, poznáme iba z rozličných odpisov.

Len v krátkosti pripomeniem, že medzi Šalamúnom a Sibylou nezostalo len pri debatách o budúcnosti, dokazuje to aj rod etiópskych panovníkov, ktorý odvodzuje svoj pôvod od syna tejto významnej dvojice (Šalamún však mal za ženu

dcéru egyptského faraóna a veľký medzinárodný hárem). Novým sídlom Sibyly sa potom stala Etiópia.

Toľko na úvod. Teraz niečo o ceste Sibyly do Jeruzalema. Pred touto cestou Sibyla odovzdala vládu nad Sábou na dobu trvania svojej cesty do rúk zhromaždeným náčelníkom a udelila im mnohé osožné rady i potrebné príkazy, podľa ktorých sa mali pri vládnutí spravovať. A skôr ako zhromaždenie rozpustila, prikázala do troch dní vypraviť z každého kmeňa po dvanástich mužoch, aby ju sprevádzali na ďalekej ceste.

Cestou navštívila horu Sinaj, kde pobudla niekoľko dní. Potom pokračovala do Jeruzalema. Keď prišla do Jeruzalema, zostúpila zo svojho voza, šla ďalej pešo bosými nohami. To isté musel urobiť aj jej sprievod. Šla bosá až k rieke Cedron pod horou Olivovou, kde ležalo drevo, po ktorom ľudia cez riekú chodili. Ona ale toto drevo bozkávala a poklonila sa mu, a prešla na inom mieste. Toto drevo považovala za posvätné, lebo na ňom mal byť ukrižovaný Ježiš Kristus. Keď prišla pod Kalváriu, padla na zem, zopála ruky a zostala tak tri hodiny ležať, potom vstala a s plačom povedala: *Buďte pozdravené, miesta sväté, sväté ste a sväté zostanete až do konca sveta.*

Keď Sibyla preukázala Šalamúnovi svoju pokoru a vzdala mu patričnú úctu, hlboko sa pred ním pokloniac, odovzdala mu svoje prebohaté dary. Po prijatí darov Šalamún zaopatril ju príbytkom, aký prináleží len kráľovnej.

Sama tiež príduc k Šalamúnovi, vypytovala sa ho na mnohé veci. Hovorila s ním o všetkom, čo mala na srdci, a on jej cnostne odpovedal na všetky jej otázky. Nebolo ničoho skrytého pred kráľom, na čo by jej nebol dal múdru a plodnú správu a ponaučenie.

Pretože kráľ Šalamún vycítil, že Sibyla má tušenie o budúcnosti, poprosil ju aby mu to vyrozprávala. On ustanovil svojho pisára Raula, aby pozorne zapisoval.

Tak diktovala deväť kníh kráľovských:

Kniha prvá – Kráľovská: Proroctvo o Šalamúnovi, o ľude izraelskom a Judskom, ďalej o porobe potomkov Šalamúnových, o príchode a prenasledovaní Mesiáša, o hriechu a pokání Šalamúnovom, ďalej rozprava o pokroku a budúcnosti. *„Človek zostáva vždy len človekom, i keby bol najmúdrejší z najmúdrejších“* „Nepriateľ Jeruzalem do základov zruca, novopostavený chrám so zemou zrovná a uplynie veľa rokov, kým Jeruzalem slávu svoju opäť nadobudne. Slávu Jeruzalema povznesie ten, ktorý v tomto meste najväčšiu potupu vytrpí a najväčšmi Judčanmi hanobený a trýznený bude. Až mravnosť ľudu a spravodlivosť kňazov upadne, zostúpi na zem ešte raz prorok, aby národ vyvolený priviedol na správnu cestu. Narodí sa z panny, na Golgote bude popravený. Ľudia sa budú triasť od strachu a pochopia – Istotne to bol Syn Boží!“
..... Na západe Európy povstane muž z ľudu, ktorý si bude chcieť podrobiť celú Európu. Jeho úspechy budú spočiatku nevídané, no napokon, ako každý, kto vojnu len pre vlastné obohatenie začne, musí raz aj on prísť o celý majetok svoj.

Kniha druhá – Kráľovská: V tejto knihe vyjaviła svoje proroctvá o ženách a mužoch, o láske a manželstve. *Nehreší manželka s mužom svojím, ale hreší žena so svojím milencom. Zatúži stať sa viac než ženou, bude nespokojná so svojím poslaním, bude sa stavať proti nariadeniam Hospodinovým a svojím účesom i odevom bude napodobňovať muža. Ženy sukne svoje odložia a sukňami mužov sa odievať budú. Príde doba, že spomedzi tisíc dievčat nenájde sa jediná panna, pretože devy panenstvo svoje dávno predtým iným mužom za zlato a víno odovzdajú. Príde doba, keď manželky s niekoľkými mužmi obcovať budú bez toho, aby tým vzbudili pohoršenie v dome svojich susedov – lebo aj susedova manželka s viacerými mužmi, ako len s manželom svojím, bude obcovať. Pre ženu to bude*

doba rovnoprávnosti, ale aj bezcennosti. Čo priviedlo Hospodina k tomu, aby zabudol na všetko zlo spôsobené človekom? Bola to láska. Láska, z ktorej vzišiel prvý človek, láska, s ktorou sa každý rodí, láska, s ktorou má opúšťať tento svet. Lásku a dušu patrí sa vložiť do spoločnej skrinky života. Kde je duša, tam je aj láska. Kde duše niet, tam nehľadaj ani lásku. Život bez lásky rovná sa smrti. Smrť potom nastupuje tam, kde niet lásky. Môže niekto tvrdiť, že po smrti naša duša ešte žije? Nepochybujte nikdy o tom, či duša bude po smrti žiť, alebo nie. Bude žiť ale iným životom, životom pre nás dosiaľ neznámym a záhadným, ktorý jej predurčil Hospodin.

Kniha tretia – Kráľovská: Tam je všetko o poddanstve a otroctve, ako aj o človeku slobodnom.

Kniha štvrtá – Kráľovská: Pojednáva o novom svete (Etiópii) a o ľuďoch v tomto svete.

Kniha piata – Kráľovská: Nadväzuje na štvrtú knihu a hovorí o afrických krajinách.

Kniha šiesta a siedma – Kráľovská: Tieto knihy hovoria o Európe. O úpadku a o znameniach pred koncom Európy a o poslednej dobe. *Hriech je slasťou pre mnohého, ale vždy utrpením pre iných. Pre hrešiaceho nejestvuje Hospodin. Hospodin jestvuje pre mnohých ľudí len vtedy, keď trpia, keď nevládsu ďalej, keď sú všetky ich sily už vyčerpané. Iba keď je zle, človek prichádza k presvedčeniu, že tu musí byť niečo, čo vedie jeho cesty, že je tu Tvorca, ktorý ním vládne, a obracia sa k nemu. Prečo nie skôr? Človek si musí priznať svoju slabosť, svoju ničotnosť, svoje vlastné NIČ a potom bude tým, čím ho Hospodin urobil – človekom. ...Príde ešte jedna vojna, ktorá, hoci nebude mať dlhé trvanie, zachváti celý svet a bude veľmi krutá. Mnoho národov v nej celkom zmizne, medzi nimi aj národ izraelský. Ľudí sa bude veľmi málo rodiť a predčasne budú zomierať. Obdobie po tejto vojne bude hranicou, odkedy už človek pôjde nenávratne nadol, aby nikdy viac nenadobudol tú silu, ktorú mal predtým. Jeho úpadok bude omnoho rýchlejší ako vzostup. Len láska a pravda môžu zmeniť človeka, ak sa k nim približuje, celkom od základov. Človek spozná, že všetko jeho usilovanie je daromné. Bude sa vzájomne milovať a príde preto vláda a panstvo Mesiáša.*

Kniha ôsma – Kráľovská: hovorí o poslednom dni. *Nespytujte sa ma, kedy sa to stane, ktorý deň, lebo to sama neviem a nikto na svete vám to nebude vedieť povedať. Ale viem, že pred tým dňom samotným začnú rieky vysychať, tráva vädnúť, dobytok od hladu a smädu padať, hory sa so zemou zrovnajú a mnohé kraje pieskom zanesené budú. Na nebi zjaví sa trikrát kométa. Po prvý raz na severe, po druhý na juhu, a po tretí na západe tejto zeme. Potom sa začne zem silne chvieť a takmer všetci ľudia vykrvácajú. Ostatné znamenia už ľudia ani neuvidia: slnko bude krvavo žiariť a miesto na východe zjaví sa na západe a hviezdy vo dne i v noci budú svietiť. Vtedy zostúpi Hospodin na zem a bude súdiť. Súd najkratší a najspravodlivejší! Nikdy potom už nebude táto zem hostiť človeka, a to len preto, že už raz bol zemou živý, no on si to nevážil, reptal a búril sa.*

Kniha deväta – Kráľovská: Obsahovala odkaz celému ľudstvu s doplnením ďalších proroctiev. *Ženy urýchlia zánik ľudstva (tým, že nebudú chcieť rodiť). Pohroma, ktorá nemá a nebude mať obdobu, nadíde presne v roku 2100 po narodení Mesiáša, vzápätí po dňoch, keď si už človek bude myslieť, že Hospodina porazil. A preto pre skazenosť ľudí, aký trest stíhol Sodomu, taký čaká aj celý svet.*

Sibyly zostala deväť mesiacov v Jeruzaleme.

O kráľovnej zo Sáby píše aj Biblia: Prvá kniha Kráľovská, kap. 10, Evanjelium sv. Matúša, kap. 12, Ev. sv. Lukáša, kap. 11.

Spracované podľa knihy Vlada Bednára, vydaná v r. 1991.

NEBESKÉ BYTOSTI

Zabudol na ne Pán Boh, keď nám ich prostredníctvom prorokov neopísal v Biblii ?

Nie nezabudol, sú tam spomínané. Pán Boh túto skutočnosť prenechal pre budúci – večný život človeka.

Pán Boh pred stvorením sveta stvoril nebeské bytosti. V pláne spásy Pán Boh môže poslať anjelov k ľuďom, aby plnili rôzne úlohy, ktoré sa týkajú upozornenia, ochrany, pomoci alebo poučenia. Píše sa o nich v Písme svätom. Ak by sme sa zjednotili s Pánom Bohom dôvernejšie a citlivejšie, potom by sme mohli vnímať prítomnosť nebeských stvorení. Sú to napríklad :

Svätý Michal archanjel – knieža nebeského vojska

Svätý Gabriel archanjel – Božia sila

Svätý Rafael archanjel - láskavý sprievodca cestujúcich (aj na pozemskej púti)

Sväti anjeli strážcovia, cherubíni, serafíni, nebeské mocnosti.

Biblia ich spomína aj napríklad v súvislosti s druhým príchodom Pána Ježiša Krista:

Evanjelium sv. Marka 8,38 : Lebo ktokoľvek by sa hanbil za mňa a za moje slová v tomto pokolení cudzoložnom a hriešnom, za toho sa bude aj Syn človeka hanbiť, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi.

Evanjelium sv. Matúša 25,31 : A keď príde Syn človeka vo svojej sláve a všetci svätí anjeli s ním, vtedy sa posadí na tróne svojej slávy.

Evanjelium sv. Matúša 16,27 : Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca , so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov.

Ďalej tiež v knihe Genesis 19,1a 2 : Keď dvaja anjeli prišli večer do Sodomy, Lót sedel v bráne Sodomy. Keď ich Lót uzrel, vstal a šiel im v ústrety; poklonil sa tvárou k zemi a povedal : Prosím vás, páni moji, uchýľte sa do domu svojho služobníka a prenocujte tam...A vo verši 15 : Keď vyšla ranná zora, anjeli naliehali na Lóta a vraveli : Vstaň, vezmi si ženu a obe dcéry, ktoré sú tu, aby si nezahynul pre vinu mesta.

Genesis 16, verše 7 až 12 : Tu ju stretol anjel Hospodinov pri žriedle vody na púšti, pri žriedle na ceste do Šúru a riekol : Hagar, dievka Sárájina, odkiaľ prichádzaš a kam ideš ? Ona odpovedala : Utekám pred svojou paňou Sárajou. Vtedy jej riekol anjel Hospodinov : Vráť sa ku svojej panej a pokor sa pod jej ruku ! A ďalej anjel Hospodinov jej hovoril : Veľmi rozmnožím tvoje potomstvo , takže ho pre množstvo nebude možné ani spočítať. A anjel Hospodinov pokračoval v reči : Ajhľa, počala si, i porodíš syna a dáš mu meno Izmael, bo počul Hospodin o tvojom trápení. Bude to človek ako divý osol ; jeho ruka bude proti všetkým a ruky všetkých budú proti nemu; bude naprotiveň všetkým bratom.

Genesis, kap. 21, veše 17 a 18 : Boh však začul chlapcov hlas; anjel Boží zavolať z neba na Hagaru a riekol jej : Čo ti je Hagar ? Neboj sa, lebo Boh začul chlapcov hlas tam, kde bol- Vstaň, vezmi chlapca a drž ho pevnou rukou, lebo z neho učiním veľký národ.

Genesis 22 verše 10 až 12 : Keď Abrahám vystrel ruku a vzal nôž, aby zarezal syna, zavolať naň z neba anjel Hospodinov : Abrahám, Abrahám ! A ten odpovedal : Tu som. Tu mu on riekol : Nevystieraj ruku na chlapca a neublížuj mu, lebo teraz som spoznal, že sa bojíš Boha a neodoprel si mi ani svojho syna, svojho jediného syna.

Genesis 28, verše 13, 13 : (Jákov sen v Bételi) Snivalo sa mu, že na zemi stál rebrík, ktorý vrchným koncom siahal po nebo, a Boží anjeli vystupovali a zostupovali po ňom. A hľa, Hospodin stál nad ním a hovoril : Ja som Hospodin Boh tvojho otca Abraháma a Boh Izákov; zem na ktorej ležíš, dám tebe a tvojim potomkom.

Evanjelium podľa Matúša kap 1 verše 20, 21, 24, 25:- Keď premýšľal o tom, ajhľa, zjavil sa mu vo sne anjel Pánov a povedal : Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu za ženu, lebo čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš ; lebo On vyslobodí svoj ľud z hriechov. Keď sa Jozef prebudil zo sna , urobil, ako mu prikázal anjel Pánov : prijal svoju ženu , neobcoval s ňou, kým neporodila syna a dal mu meno Ježiš.

Skutky apoštolov 7, 38 : To je ten, ktorý bol v zhromaždení na púšti prostredníkom medzi anjelom , ktorý hovoril k nemu na vrchu Sínaj a medzi našimi otcami ; ktorý prijal živé slová , aby ich vydal nám.

Druhá kniha Mojžišova – EXODUS, kap. 23 verše 20 až 23 : Hľa , ja posielam anjela pred tebou, aby ťa ochraňoval na ceste a dovedol ťa na miesto, ktoré som pripravil. Daj pozor na seba pred ním a poslúchaj jeho hlas, neprotiv sa mu, lebo vám neodpustí priestupky, veď moje meno je v ňom. Ak však poslúchneš jeho hlas a budeš robiť všetko, čo hovorím, budem nepriateľom tvojich nepriateľov a budem sužovať tvojich sužovateľov. Lebo môj anjel pôjde pred tebou a dovediem ťa k Amorejcom, Chetejcom, Perizejcom, Kanaáncom, Chivijcom, a Jebúsejcom, ktorých vykynožím.

Kniha Jóbova, 33. Kapitola, verše 23 a 24 : Ak je však pri ňom anjel, prostredník, jeden z tisícich, aby zvestoval človeku, čo je preň správne, vtedy sa On zmiluje nad ním a povie : Vykúp ho, aby nezostúpil do jamy; našiel som výkupné.

List Galatským, 3. Kap., verše 19 a 20 : Čo teda zákon ? Ustanovený anjelmi v rukách prostredníka bol pridaný pre prestúpenia, dokiaľ nepríde potomok, na ktorého sa vzťahuje zaslúbenie. Ale prostredník nie je jedného; Boh však je jeden.

Kniha Jóbova, 1. Kap., verše 6 a 7 : Istého dňa, keď sa synovia Boží prišli postaviť pred Pána, prišiel medzi nich aj Satan. Vtedy riekol Hospodin Satanovi : Odkiaľ prichádzaš ? Satan odpovedal Hospodinovi a riekol : Z potuliek po zemi a z pochôdzky po nej.

Prorok Daniel, 4. Kap., verše 10 a 11:- Potom som videl vo vidinách, ktoré mi na mojom lôžku prechádzali hlavou : Ajhľa, strážny, svätý to, zostúpil

z neba. Silno volal a takto vravel : Zotnite strom, a obsekajte mu ratolesti. Okmášte mu lístie a rozmetajte jeho ovocie.

List Kolosenským, kap. 2, verše 18 a 19 : (Rozličné výstrahy) Nech vás nikto nepripraví vedome o odmenu ponížením seba a uctievaním anjelov, chvastavými videniami, ani tým, že sa nadarmo nadúva v telesnom zmýšľaní a nepridíža sa Hlavy, z ktorej celé telo, kĺbami a šlachami vystrojené a pospájané, rastie Božím vzrastom.

Evanjelium podľa Matúša 18. Kap. , verš10 : Hľadte, aby ste nepohrdali ani jedným z týchto maličkých, lebo hovorím vám, že ich anjeli v nebesiach ustavične hľadia na tvár môjho Otca, ktorý je v nebesiach.

Zjavenie podľa Jána 2. Kap., verše 1,8,12,18 : Anjelovi efezského cirkevného zboru napíš.... Anjelovi smyrnenského cirkevného zboru napíš ... Anjelovi pergamonského cirkevného zboru napíš ...Anjelovi tyatírskeho cirkevného zboru napíš ... Tiež 3. Kap. , verše 1, 7,14, : Anjelovi sardského cirkevného zboru napíš Anjelovi filadelfického cirkevného zboru napíš Anjelovi laodikejského cirkevného zboru napíš

Treba si prečítať celé Zjavenie podľa Jána, kde sú uvedené znamenia, ktoré sa budú diať.

Evanjelium podľa Lukáša 1.kap. verše 26 až 38 : Zvestovanie Panne Márii – V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozef. A meno panny bolo Mária. Anjel prišiel k nej a povedal : Zdravas, milosti plná , Pán s tebou. Ona sa nad jeho slovami zarazila a rozmyšľala, čo znamená takýto pozdrav. Anjel jej povedal : „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha . Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca“. Mária povedala anjelovi : Ako sa to stane, veď ja muža nepoznám ? Anjel jej odpovedal : Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží syn. Aj Alžbeta, tvoja príbuzná , počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej , že je neplodná ! Lebo Bohu nič nie je nemožné. Mária povedala : Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova. Anjel potom od nej odišiel.

V Biblii si môžete o anjeloch prečítať ešte v nasledovných statiach :

Gn. 48,15-15 ; Nm 22,31-35; Sdc 6, 11 až 13 a 21,22 ; Sdc 13, 3-5,9,13-21 ; Tob 11, 1-4,14,15, Tob 12,6-16 ; Dan 3,49,50 ; Dan 6,23 ; 1Kr 19,5-7; Ž 91,11-12 ; Zjv 12,7-9,12 ; Lk 1,26-38 ; Lk 2,8-14 ; Mt 1,20 ; Mt 2,13 ; Mt 4,11 ; Mk 1,12-13 ; Lk 15,8-10 ; Lk 22, 42-43 ; Sk 12,6-10 ; Mt 28,1-8 ; Lk 24,4-9 ; Lk 16,22.

Anjeli, o ktorých nás informuje Biblia, nám ukazujú, ako do všetkých situácií nášho života zasahuje spasiteľná blízkosť. Boh prostredníctvom anjelov sa angažuje v našom živote a vo svete. Anjeli nás sprevádzajú vo všetkých situáciách nášho života. Boh určuje anjela každému človeku podľa situácie, v akej sa človek momentálne nachádza.

Boh stvoril anjelov rovnako ako ľudí. Anjeli slúžia Bohu. Anjel je teda Boží posol , prostredníctvom ktorého Boh posiela človeku správy alebo človeka sprevádza, prípadne inak mu pomáha. Anjeli sú duchovné bytosti, ktoré nás obklopujú a spájajú náš svet s Bohom. Upriamujú nás na boha a tvoria komunikáciu medzi človekom a Bohom.

Anjelom môžeme vo svojich modlitbách poďakovať a poprosiť Pána Ježiša aby nechal prebývať svojich svätých anjelov s nami aby nás chránili a pomáhali nám hlavne v komunikácii s Pánom Bohom.

O anjeloch si môžete prečítať okrem Biblie ešte v literatúre, napr. Elien Stubbeová : Skutočnosť anjelov v literatúre, umení a v náboženstve ; tiež v knihách Anselm Gruen : Anjeli pre život ; a v ďalšej literatúre z vydavateľstva LÚČ Bratislava.

CHRONOLOGICKÁ TABUĽKA

Doba patriarchov – Abrahám, Izák, Jákob

Okolo 1850	pred Kr.	Abrahám v Kanaáne
1720 – 1550	pred Kr.	Vláda Hyksov
1230 – 1200	pred Kr.	Východ Izraela z Egypta, zaujatie kannánu izraelskými kmeňmi.
okolo 1250	pred Kr.	Exodus z Egypta pod Mojžišovým vedením
1220 – 1200	pred Kr.	Nájazd Izraelcov na Kanaán pod vedením Józuu
1200 – 1020	pred Kr.	Doba sudcov
1200 – 1025	pred Kr.	Epocha sudcov
1030 – 1010	pred Kr.	Kráľ Saul I., prvý kráľ Izraela.
1010 – 970	pred Kr.	Kráľ Dávid (1000 – 961)
okolo 1000	pred Kr.	Dobytie Jeruzalema Dávidom
970 – 931	pred Kr.	Kráľ Šalamún, Kráľovná zo Sábysybyla (961 – 922).
932	pred Kr.	Zomrel Šalamún, po Šalamúnovej smrti sa ríša rozpadá na kráľovstvo júdske a izraelské.

Izraelské kráľovstvo 931 – 721 pred Kristom (922 – 721)

932 – 911	pred Kr.	Járobeám I. (922 – 901)
911 – 909	pred Kr.	Nádáb (901 – 900)
909 – 855	pred Kr.	Baša (900 – 877)
885 – 884	pred Kr.	Élá (877 – 876)
884	pred Kr.	Zimri (876)
884 – 874	pred Kr.	Omri – založenie Samárie (876 – 850)
874 – 853	pred Kr.	Acháb
860	pred Kr.	Prorok Eliáš
853 – 852	pred Kr.	Achazja (Ochoziáš) (850 – 849)
852 – 842	pred Kr.	Jórám (849 – 842)
842 – 814	pred Kr.	Jéhú
814 – 798	pred Kr.	Jóácház (815 – 801)
798 – 783	pred Kr.	Jóáš (786)
783 – 743	pred Kr.	Járobeám II. (786 – 746)
760	pred Kr.	Prorok Ámos
750	pred Kr.	Prorok Ozeáš
743	pred Kr.	Zecharja (Zachariáš) (746 – 745)
743	pred Kr.	Šallum (745)
742 – 738	pred Kr.	Menachém (745 – 738)

Chronologická tabuľka

738 – 737	pred Kr.	Pekachja
737 – 732	pred Kr.	Pekach
732 – 724	pred Kr.	Hóšéa (Ozeáš) 745 – 735 pnl.
722 - 721	pred Kr.	Koniec severného kráľovstva Izraela
721	pred Kr.	Sargon II. dobýja Samáriu. Deportácia 10.izraelských kmeňov

Judejské kráľovstvo 931 – 587 pred Kristom (922 – 587)

932 – 915	pred Kr.	Rechabeám (922 – 915)
915 – 912	pred Kr.	Abijám
912 – 870	pred Kr.	Ásá (913 – 873)
870 – 849	pred Kr.	Jóšáfát (873 – 849)
849 – 841	pred Kr.	Jórám (Jehórám)
841	pred Kr.	Achazja (Ochoziáš), zabitý izraelským uzurpátorom Jéhúom
841 – 835	pred Kr.	Atalja (842 – 837)
835 – 797	pred Kr.	Jóáš (837 – 800)
797 – 781	pred Kr.	Amacja (Amaziáš) (800 – 783)
781 – 740	pred Kr.	Uzija (Uziáš), zvaný aj Azarja (Azariáš) (773 – 742)
		Jótám spoluvládcom od 750
740 – 736	pred Kr.	Jótám (742 – 735)
742 – 690	pred Kr.	Prorok Izaiáš
736 – 721	pred Kr.	Ácház
735 – 715	pred Kr.	Prorok Micheáš
721 – 687	pred Kr.	Chizkija (Ezechiáš) (715 – 687)
700	pred Kr.	Sancherib pustoší Judeu. Chizkija mu platí daň
687 – 642	pred Kr.	Menašše (Manasses)
660	pred Kr.	Prorok Sofoniáš, prorok Náhum
642 – 640	pred Kr.	Ámón
640 – 609	pred Kr.	Jozaiáš
625 – 580	pred Kr.	Prorok Jeremiáš
622	pred Kr.	Objavenie <i>Knihy Zákona</i> , reakcia jahvizmu
609	pred Kr.	Jóácház odvečený do Egypta
609 – 598	pred Kr.	Jójákim
605	pred Kr.	Nebukadnecar víťazí nad Egyptom pri Karchemiši
597	pred Kr.	I. dobytie Jeruzalema a odvečenie Júdejcov do babylonského zajatia.
598	pred Kr.	Jójáchin, obliehanie Jeruzalema a uväznenie Jójáchina
598 – 587	pred Kr.	Cidkija (Sedekiáš) (597- 587)
592 – 570	pred Kr.	Prorok Ezechiel
587	pred Kr.	Zborenie Jeruzalema Nebukadnecarom, Deportácia Judejcov, koniec júdskeho kráľovstva.
586	pred Kr.	Pád Jeruzalema, zboril ho Nebukadnecar.
582 – 581	pred Kr.	Opätovná deportácia
550	pred Kr.	Druhý Izaiáš

Po Babylonskom zajatí

Chronologická tabuľka

538	pred Kr.	Kýrov edikt dovoľujúci vysídlencom vrátiť sa do Jeruzalema (Židom)
538	pred Kr.	Obnovenie oltára na zrúcaninách jeruzalemského chrámu
536 - 530	pred Kr.	Zerubábel a prvý návrat
520 - 515	pred Kr.	Obnova chrámu
445 - 432	pred Kr.	Nehemiáš miestodržiteľom
333	pred Kr.	Alexander Veľký bitkou pri Isse zaujal Palestínu
323	pred Kr.	Alexander Veľký zomrel.
198	pred Kr.	Židia pod Seleukidovcami
167 - 164	pred Kr.	Prenasledovanie Židov zo strany kráľa Antiocha Epifana
167	pred Kr.	Znesvätenie chrámu v Jeruzaleme Antiochom.
167 - 166	pred Kr.	Matatiáš
166 - 160	pred Kr.	Judas Makabejský
164	pred Kr.	Znovuposvätenie chrámu.
160 - 143	pred Kr.	Jonatán
143 - 134	pred Kr.	Šimon, veľkňaz a knieža
134 - 105	pred Kr.	Ján Hyrkán, veľkňaz a knieža
105 - 104	pred Kr.	Aristobulos I.
104 - 76	pred Kr.	Alexander Jannaj
76 - 67	pred Kr.	Alexandra
67	pred Kr.	Hyrkán, kráľ
66 - 63	pred Kr.	Aristobulos II., kráľ
63	pred Kr.	Pompeius dobyl Jeruzalem, Palestína pod Nadvládou Ríma, Hyrkán II. veľkňazom a etnarchom do r. 40
63 - 43	pred Kr.	Prokurátor Palestíny Antipater
40 - 37	pred Kr.	Antigones kráľom
37 - 4	pred Kr.	Herodes Veľký kráľom.
30	pred Kr.	
	až 14 po Kr.	Rímsky cisár Augustus (v Ríme)
7 (6)	pred Kr.	Narodil sa Pán Ježiš Kristus a Ján krstiteľ, syn Zachariáša a Alžbety, o pol roka starší ako Ježiš.
4	pred Kr.	Na jar zomrel Herodes Veľký. Dal zabiť svokru manželku, dvoch synov, ktorých mu Miriam porodila, aj iných. Keď mu nechcela ísť židovská vláda 70-tich (tzv. Synhedrium) poruke, dal z nich zavraždiť 64 členov. Vládol 10. miliónom židov, ktorí žili v Rímskej ríši.
6 - 15	po Kr.	V Palestíne veľkňaz Annáš
14 - 37		V Ríme cisár Tibérius.
18 - 37		Kaifáš, židovský veľkňaz.
26 - 36		Pontius Pilatus, miestodržiteľ rímskej provincie Judea.
37 - 44		Herodes Agripa I. (od r. 41 kráľ)
37 - 95		Jozef Flavius, správa Galilei. židovský vojvodca a historiograf.
41 - 54		Cisár Klaudius
42		Kráľ Agripa odsúdil na sťatie apoštola Jakuba Zebedeovca.

Chronologická tabuľka

43	syna Zebedeovho a brata Jánovho
45 – 59	Pavlove misijné cesty
49	Vyhnanie Židov z Ríma. Apoštol. koncil.
50 – 75	Evanjelium podľa Marka (Ján Marek)
56 – 120	Tacitus – rímsky dejepisec a prozaik
58	Pavel zajatý.
60	Smrť Jakuba, brata Pánovho, Pavel do Ríma.
61 – 114	Plínius Mladší – píše o Kristových nasledovníkoch
62	Ukameňovanie Jakuba, brata Ježišovho na príkaz veľkňaza Annáša II. 18 rokov stál Jakub na čele jeruzalemskej obce. Jakub uveril v Ježiša po jeho zmŕtvych vstani, keď sa mu zjavil. Požiare v Ríme, prenasledovanie kresťanov v Ríme.
66	Rímsko - židovská vojna
67	Zomrel Pavel (narodil sa r. 8 alebo 9)
69 – 79	Vespasian Rímsky cisár,
70	Dobytie Jeruzalema.
75-85	Evanjelium podľa Lukáša (lekár, maliar, právnik, volal sa Lukios)
79 – 81	Titus , Rímsky cisár
81 – 100	Evanjelium podľa Matúša
95 – 100	Evanjelium podľa Jána (nevie sa presne, ktorý Ján je autorom: evanjelista Ján, Ján, ktorému Ježiš zveril svoju matku, Ján Presbyter efezský – patriarcha)

V zátvorke sú roky uvedené v Biblii.

ATEIZMUS A NÁBOŽENSTVÁ

Selektívny proces hľadania pravdy a faktov nie je jednoduchý. Hovorí sa, že keď človek nepozná fakty, argumentácia nemá žiadny význam, a keď fakty pozná, je argumentácia zbytočná.

Pozrime sa spolu na niektoré náboženstvá a ateizmus.

ATEIZMUS

Cirkev pocítila trojitý úder, pozostávajúci z dopadu situácie okolo Galileiho (strata dôvery v prozreteľnosť), darwinovské dedukcie (strata Boha Stvoriteľa) a marxistické tézy (nová ekonomická teória založená na ateizme).

Hlavnými predstaviteľmi ateizmu sú Nietzsche, Thomas Henry Huxley, Darwin, Crick, Bernard Russel, Jean – Paul Sartre, Karol Marx, Fridrich Engels, Lenin a ďalší.

Vo veci ide hlavne o vedecké dokazovanie, ktoré je veľmi rozsiahle a obtiažne. Napríklad ku skúmaniu človeka by bolo treba kozmológa a astrofyzika, fyzika a fyzikálneho chemika, biochemika, molekulárneho biológa a neurofyziológa. Rozsah potrebných vedomostí je obrovský. Vedci by sa museli ujednotiť v názoroch, čo je problematické, nakoľko práve tu dochádza často ku konfliktom. Jedným problémom je absencia jednotiacieho systému, ktorý by spájal rozmanité prúdy do homogénneho celku. Druhým problémom je, že evolúcia bola vystavená niekoľkým závažným nezhodám v prírodných vedách. Ďalší spor bol medzi paleontológmi. Ďalším konfliktom sú rôzne možnosti pôvodu a mnohé iné.

Veda nepozná počiatky v pravom zmysle slova. Nevie zodpovedať na otázku ako a tým menej prečo je vôbec niečo, a nie skôr nič.

Napríklad sir Fred Hoyle tvrdí, že predstava vzniku života náhodným zmiešaním molekúl je rovnako smiešna a nepravdepodobná ako nápad, že by tornádo, ktoré by sa prehnalo cez skládku, mohlo dať dohromady Boeing 747. Biológ George Beadle položil ateistom otázku: Odkiaľ sa vzal vodík? Postup biologických foriem do zložitejších a lepších typov sa dostáva do sporu tiež s druhým termodynamickým zákonom vo fyzike.

Existencia a zachovanie človeka nevychádza z náhodilého sveta, ale sú závislé na svete s veľmi konkrétnym charakterom v jeho základných zákonoch a okolnostiach.

Darwin zabudol, že pomalý zázrak je rovnako neveriteľný ako rýchly.

Nie všetci ateisti sú nemorálni, ale morálku ako dobro nie je možné ospravedlňovať ateistickými predpokladmi. Ateista môže byť morálne zameraný, ale jednoducho len žije lepšie, ako zaručuje jeho názor na povahu človeka. Môže mať osobné morálne hodnoty, ale nemôže mať akýkoľvek pocit neúprosneho

a všeobecne morálneho záväzku. Morálna povinnosť logicky nemôže fungovať bez morálneho zákona – a v amorálnom svete žiadny morálny zákon nie je.

Pri smrti človeka ateizmus nemôže ponúknuť vôbec žiadnu útechu a podobne ako v otázke jeho pôvodu necháva človeka v stave nemysliaceho atómu, lebo nevie, kde sa vzal rozum. A tak život končí posledným úderom srdca. Nie je čoho sa báť, ani v čo dúfať, Boh nejestvuje, s ktorým by sa človek dakedy mohol stretnúť, ani nádej, ktorú by mohol očakávať, všetko je u konca.

Po tom, čo ateista zabil Boha, nemá už žiadny dôvod k existencii, morálka, ktorú by mohol zastávať nemá zmysel života ani nádej, ktorá by siahala za hrob. Práve nádej je tá nenahraditeľná zložka, vďaka ktorej je prítomnosť taká dôležitá.

Prečo sa naši mladí ľudia v takom veľkom množstve obracajú k drogám a prečo volia iné stavy vedomia? Je to pre neznesiteľnú prázdnotu, pred ktorou stoja s filozofiou života, ktorá neponúka žiadnu nádej a žiadne odpovede. Dôsledky sú hrozné: drogy, AIDS, samovraždy, alkoholizmus, rozbité domy, byty, terorizmus, kriminalita, detská pornografia a plno iných príznakov. Deti sa naučili všetko, čo sa je možné dozvedieť o sexe, ale zabudli všetko, čo je možné vedieť o láske a nikto nemá odvahu povedať im, že je v tom rozdiel.

To je otrasná tvár ateizmu.

Ateista sa vo svojom východisku pre diskusiu o morálke dopúšťa dvoch veľmi závažných chýb: za prvé v otázke, čo je morálka, a za druhé v tom, k akému účelu morálka slúži. Ateista vychádza zo spoločenskej etiky a nikdy nie je schopný morálku ani jej účel zakotviť. Bezbožnosť je predchodcom nemorálnosti. Ateista neuznáva žiadny zákon svojej vlastnej bytosti okrem prežitia a preto je neustálym otrokom vecí a okamžiku.

Náboženstvá

– sú opakom ateizmu. V kresťanskom náboženstve je zakotvená láska k Bohu, ktorá podnecuje lásku k poznávaniu sveta, ktorý Boh stvoril. Hľadanie poznania pravdy teda nie je obmedzované, ale vedené samotnými Božimi cieľmi.

Mŕtvola Lenina leží v Moskve, kosti Mohameda sú v Medine, Budhu v Indii, Mao-Ce-Tunga v Pekingu. V Jeruzaleme je však prázdny hrob. Povedať, že „Lenin žije“ alebo „Che Guevara žije“, je prinajmenšom smiešne. Ale s Ježišom je to úplne iné. Ježiš vstal zmŕtvych a žije. Je to podstatnou črtou kresťanskej viery. Každé náboženstvo sa zakladá na viere a príslušných obradoch. Obsahuje predstavu o svete, o podstate života a vesmíru, tiež ako vznikol svet alebo čo sa stane po smrti. Náboženstvo skúma vzťah medzi človekom a bohom. Väčšina náboženstiev sa zakladá na viere v jedného alebo viacerých bohov. Existujú aj náboženstvá, ktoré sa nezakladajú na viere v Boha. Je to napríklad Budhizmus a džinizmus. Budhisti veria v Budhu, ktorý je skôr učiteľom ako Bohom. Džinisti majú svojich duchovných vodcov, tzv. tirthankarov.

ISLAM

Vyznavači islamu sa nazývajú moslimovia. Za písmo sväté považujú Korán. **Jeho autorom je Mohamed (570 – 632)**. Prorok Mohamed sa narodil v Mekke na Arabskom poloostrove. Po matkinej smrti sa ho ujal najskôr starý otec a potom strýko. Otec mu zomrel ešte pred narodením. Po vyrastení pracoval u jednej vdovy ako vodca karaván. Často meditoval o bohu na hore Hirá neďaleko Mekky. Keď mal Mohamed 40 rokov pri meditácii na uvedenej hore mu Boh zoslal prvé zjavenie prostredníctvom anjela Gabriela. Tieto zjavenia boli potom zaznamenané v Koráne. Mohamed o sebe hrdo vyhlasoval, že je „prorok neznajúci

čítať ani písať“, čím chcel okrem iného zdôrazniť, že to, čo je v koráne, z ničoho neopísal, ale je to zjavenie, ktoré mu zoslal sám **Alah, boh moslimov**. Dnes sa dosť pochybuje o tom, že by Mohamed bol býval analfabet.

V čase, keď žil, boli na Arabskom poloostrove židovské a kresťanské menšiny, ktoré svoje náboženstvo šírili prostredníctvom skutočných misionárov. Vplyvy židovstva a kresťanstva sa prejavili nielen v naratívnych pasážach koránu, ale aj v celom Mohamedovom učení. Okrem toho sa Mohamed inšpiroval aj staroarabským pohanstvom, počúval slová veštcov, zaklínačov a staručkých bardov púšte a prebral do koránu aj názory východných náboženstiev, najmä pársizmu a manicheizmu. Rôznorodý koránový materiál sa stal v prvých storočiach islamského letopočtu predmetom usilovného štúdia a výkladu. Siahalo sa k tým prameňom, ktorými sa, hoci nepriamou cestou, inšpiroval aj Mohamed, teda k Biblii, k rabínskym legendám, ku kresťanskej apokryfnej literatúre, k starým juhoarabským povestiam, k ústnemu podaniu púštnych beduínov i k mytológii starovekých národov, ktorá v rôznych formách žila vo vedomí vzdelancov i jednoduchého ľudu. Koránové osobnosti boli: Ibn Abbás, Kaab al-Ahbár, Vahba ibn Munabbih. Munabbihovi pripisujú autorstvo nasledovných kníh: Kniha o počiatkoch sveta a rozprávania o prorokoch, Kniha židovských legiend. Kisáího zbierky: Rozprávania o prorokoch, Pozoruhodnosti tohoto sveta a večnosti. Kisáí žil okolo roku 1000 alebo v prvej polovici 11. storočia.

Kritický rozbor a chronológia Koránu ukázali, že Mohamed začal poučať Arabov o stvorení sveta už takmer na začiatku svojho vystúpenia. Predstavy o stvorení prevzal zo židovskej aj kresťanskej tradície.

Dozvedáme sa, že pre vesmír je charakteristická určitá symetria. Pod siedmymi nebesiami je sedem zemí a pod siedmymi zemami sedem pekiel. To, čo je na zemi má svoj protipól aj v nebi. Popri pozemskej Kaabe je aj nebeská Kaaba a korán, ktorý zjavil Alah Mohamedovi, má svoj večný prototyp v nebi. Zánik sveta príde ako veľká katastrofa, v ktorej zahynie všetko živé. Potom Alah rozkáže anjelovi Isráfilovi, aby zatrúbil na trúbu, a všetci ľudia vstanú z hrobov a poberú sa na miesto posledného súdu. Alah bude súdiť dobrých aj zlých. Neveriaci a zlí prídu do pekla a veriaci do raja.

Stvorenie a koniec sveta sú podľa Koránu dôkazom jestvovania Alaha, ktorý je na počiatku aj na konci všetkého, čo sa stane. Alah určuje aj to, čo sa stane počas trvania sveta. Alahovi patrí kráľovstvo nad nebom aj nad zemou.

Korán ďalej obsahuje: Rozprávanie o tabuli a pere, Rozprávanie o stvorení vody, Rozprávanie o stvorení trónu, stolca vetrov, Rozprávanie o nosičoch trónu, Rozprávanie o stvorení zemí, hôr a morí, Rozprávanie o tých, ktorí podopierali zem, Rozprávanie o stvorení rozumu, Rozprávanie o stvorení nebies a anjelov, Rozprávanie o výzore Gabriela, Isráfila, Mícháila a anjela smrti, Rozprávanie o stvorení Slnka a Mesiaca, Rozprávanie o stvorení raja, Rozprávanie o pekle, Rozprávanie o stvorení Adama, Rozprávanie o tom, ako Alah Adamovi vnukol slová, Rozprávanie o stvorení Evy, Rozprávanie o zhrešení Adama a Evy, Rozprávanie o tom ako Alah poslal Adama a Evu na zem, Rozprávanie o príchode Adama a Evy do vznešenej Mekky, Rozprávanie o deťoch Adama a Evy, ... atď..., histórie prevzaté zo Starého zákona. Rozprávanie o kráľoch, Rozprávanie o konci sveta: o znameniach, o Gogovi a Magogovi, ďalej mnohé rozprávania o nebi a pekle. Korán má celkom 114 súr (hláv).

Mohamed nebol originálnym duchom. Prijal a upravil si náboženské predstavy kresťanské, židovské a arabské. Dôležitý dátum v jeho živote bol 15. júl 622, keď súc nepochopený vo svojom rodnom meste Mekke a tvrdo odtiaľ vyhnaný, nachádza so svojimi prívržencami útočisko v Jatribi, ktoré

Ateizmus a náboženstvá

sa nazýva prorokovým mestom Medinat. Od toho dátumu začínajú mohamedáni svoj letopočet.

Každý mohamedán má v živote 5 povinností, ktoré sa nazývajú piliere islamu:

1. Vyznanie viery
2. Modlitba (5 x denne)
3. Almužna
4. Pôst
5. Púť do Mekky (aspoň raz za života)

Okrem Koránu platí aj Sunna. **Na svete žije asi miliarda moslimov.**

BUDHIZMUS

Budhisti sú vyznavači Budhu, ktorý ukázal ľuďom, ako môžu dosiahnuť osvietenie a oslobodiť sa tak od zrodenia, smrti a znovuzrodenia. Jeho učenie je zhrnuté v 4 vznešených pravdách a náuke o Osemdielnej ceste. **Budha bol duchovný vodca.** Budha sa narodil ako Siddhatha Gotama alebo Gautama. **Narodil sa okolo roku 560 pred našim letopočtom.** Pod stromom Bodha sa mu dostáva najvyššieho osvietenia. Od tej doby sa stáva Gotama Budhom, čo znamená Osvietený. Zomrel, keď mal 80 rokov, teda asi roku 480 pred našim letopočtom. Budha neučil viere ale usilovnej práci, aby sa mohol človek vykúpiť z utrpenia. Veriaci musí zachovávať 5 prikázaní:

1. Nezabíjať živé tvory ,(neublížovať ničomu živému)
2. Nekradnúť ,(nebrať to, čo nám nikto nedal)
3. Necudzoložiť
4. Neklamať
5. Nepiť opojné nápoje

Ďalej budhizmus učí 4 vznešeným pravdám:

1. Svätá pravda o bolesti a trápenia
2. Svätá pravda o vzniku bolesti a trápenia
3. Svätá pravda o odstránení utrpenia
4. Svätá pravda o 8-dielnej ceste vedúcej k odstráneniu utrpenia.

Osemdielna cesta zahŕňa : pravé porozumenie, pravé myslenie, pravú reč, pravé konanie, pravý (správny) život, pravé úsilie, pravú bdelosť, a pravú meditáciu.

Bohoslužby spočívajú vo vzdaní pocty Budhovi a recitácia modlitieb Trojklenoty. Trojklenota symbolizuje : Budhu, dharmu (zákony univerza a 4 vznešené pravdy a Osemdielnu cestu) a sanghu (zhromaždenie mníchov).

Čas je v budhistickej kozmológii cyklický, neustále sa opakujúci proces. Vesmír nie je večný ani stvorený, rodí sa a trvá milióny rokov a napokon sa rozpadá a zaniká. Vzniká nový svetový systém a celý proces sa opakuje.

Budhizmus je náuka čisto etická. Posvätné knihy budhistov sa nazývajú. Tripitaka, čiže Trojaký kôš. **Budhistov je na svete okolo 500 miliónov.**

HINDUIZMUS

je spoločné meno pre množstvo indických náboženských foriem.

Prívrženci hinduizmu sa nazývajú hindovia. Hlavným prameňom pre toto

náboženstvo sú Puranas. Pochádzajú z 8. až 16. storočia, hovoria o osudoch a činoch brahmánskych bohov, o vzniku sveta a jeho zániku a o pôvode ľudstva. Indický ľud uctieval mnohých bohov. **Najznámejší sú: Brahma, ako stvoriteľ, Višna, ako zachovávateľ, ochranca, Šiva, ako ničiteľ. Sídlo boha ničiteľa bolo v Himalájach.**

Každý hinduista môže mať v jednotlivých otázkach viery odlišný názor, avšak v základných princípoch sa zhodujú : pozemský život pozostáva z kolobehov zrodení, úmrtí, a znovuzrodení. Veria vo vtelenie reinkarnácia). Cnostným životom môže dosiahnuť v nasledujúcom živote dobrú reinkarnáciu a nakoniec sa z toho kolobehu návratov vymaniť. Boh zostáva na nebi ale občas zostupuje na zem. V hinduizme je veľmi silná myšlienka nenásilnosti.

Kedykoľvek sa svet ocitne v nebezpečenstve, boh Višnu zostúpi na Zem v prevtelení, ktoré hinduisti nazývajú avatára, aby ho ochránil. Hinduisti uctievať veľa rozmanitých bohov a bohýň.

Hinduisti rozlišujú 4 ciele života. Človek sa má snažiť naplniť prvé dva – túžbu a prosperitu (kámu a arthu) – iba tak, že naporučí tretí životný cieľ – morálnu povinnosť, čiže dharmu. Konečným cieľom človeka je dosiahnuť osvietenie – mókšu. Jedna z ciest je tiež márga (cesta skutkov, múdrosti alebo viery) – aj tý sa dosiahne mókša – oslobodenie.

Hinduisti nemajú svätú knihu alebo sväté texty.

Joga – predstavuje komplexný systém fyzických a mentálnych cvičení smerujúcich k dosiahnutiu mókše – oslobodenia.

Guru – tak sa nazývajú duchovní učители.

Čakry –V hinduizme je odnož zvaná Tantrizmus, jej vyznávači veria, že v tele existuje systém kruhov alebo bodov sily, ktoré sa nazývajú čakry a prúdi nimi energia.

Hinduizmus je rozšírený takmer v celej Indii a má vyše 745 miliónov vyznávačov.

SIKHIZMUS A DŽINIZMUS

Prívrženci oboch vierovyznaní sa pokúšajú oslobodiť z kolobehu opätovných znovuzrodení.

Sikhizmus – veria v jedného boha (**je ich asi 22 miliónov**) . Hnutie vŕači za vznik svojmu kazateľovi Nanakovi (1469 – 1539). Hnutie sa vyznačuje vysokou etickou zodpovednosťou. Dôležitú úlohu hrá rodinný život a postoj človeka vo svete.

Posledným učiteľom bol Guru Govind (1675 – 1708). Napísal knihu Granth Sahib (Kniha Pánovu). Táto kniha je uctievaná v zlatom chráme v Amrístare. Sikhovia veria, že duša musí prejsť po smrti cez most Saratpul, pričom sa vraj hriešnici zrútiť z mosta do prúdu rieky. Sikhovia nosia na hlave turban.

Džinizmus - nevyznávajú boha stvoriteľa. Vyznávajú svojich učiteľov, nazývaných džinovia a uznávajú doktrínu nenásilia, čiže ahinsu. Vznikol medzi 7. a 5. storočím pred Kristom. Džinisti zavrhujú akékoľvek formy násilia, chamtivosti, podvodu, sú cnostní a sami zodpovední za zdokonaľovanie svojej duševnej a cez ňu aj hmotnej podstaty. Uctievať 5 najvyšších úrovní . Arhat (Tirthankara) – učiteľ. Siddhovia – džinistický svätec, ktorý predstavuje dušu, ktorá dosiahla oslobodenie pod vedením učiteľa a ktorá žije v stave blaženosti na vrchole kozmu. Tretia úroveň sú Ačarovia – duchovní učители, ktorých úlohou je viesť rád mníchov alebo mníšok. Štvrtou úrovňou sú Upadhjajovia – vyučujúci mnísi. Piatu úroveň tvoria mnísi. **Je ich asi 1 200 000.**

ŠINTOIZMUS

Je prvotným náboženstvom starých Japoncov. Slovo šinto je čínskeho pôvodu a znamená v preklade „cesta bohov“. Centrom šintoizmu je úcta ku kami. To je to, čo budí bázeň a úctu. Medzi kami sú dva druhy božstiev: prírodné – bohyňa Slnka Amaterasu a ľudské – zbožštení slávnici ľudia.

Šintoistický kult sa prejavuje dvojakým spôsobom a to úctou kami a duchov v chrámoch a potom uctievaním duší zosnulých v rodinných svätyniach. Kult mŕtvych sa zameriaval k dušiam zosnulých, ktoré Japonci nazývali Mitama (vznešený duch). V rodinnej svätyni je Mitamaya – skrinka z bieleho dreva s dvojitým otvorom, v ktorej je uložená doštička „Tam širo“, na ktorej sú zapísané mená zosnulých. Pri pohrebe sa skrinka otvorí, aby sa tam mohol usídlit duch zosnulého. Kult pozná tiež kňazov, ktorí vykonávajú obete ráno i večer, predriekavajú modlitby a majú dozor nad chrámami. Nazývajú sa Kaminuši.

Šintoizmus má v Japonsku vyše 20 miliónov prívržencov.

JUDAIZMUS

Židovský národ, ktorého dejiny siahajú k praotcovi Hebrejov – Abrahámovi. Je to viera v jedného všemocného a vševediaceho Boha. Židovská viera sa opiera o texty prvých piatich kníh hebrejskej biblie – Tóry (Pentateuch). Židia veria, že sú vyvoleným božím národom. Meno Izraelita je odvodené od patriarchu Jakuba, ktorému Boh dal meno Izrael.

Tanach – je hebrejský názov Biblie, ktorá sa skladá z troch kníh Tóry, Neviim, Ketuvim. Tóra- prvých 5 biblických kníh (zákon). Osahuje 613 príkazov, ktorými sa riadi život veriacich. Neviim – táto časť biblie sa nazýva Kniha prorokov. Ketuvim – obsahuje spisy, rôzne texty, žalmy a príslovia.

Božie Slovo tvorí základ židovského náboženstva. Tóra je dielom Božím a ostatné časti Biblie napísali ľudia inšpirovaní Bohom. Židovskí veriaci si pripomínajú kľúčové chvíle v dejinách mnohými náboženskými sviatkami. Náboženstvo sa dotýka všetkých oblastí života od narodenia až po hrob. Veriaci sa modlia tri razy denne (ráno na poludnie a večer). V roku 1948 bol založený židovský štát Izrael, keď židia po prvý raz od čias Rímskej ríše nadobudli svoju vlasť.

NOVÉ NÁBOŽENSTVÁ

Baháizmus -založil ho v 60. rokoch 19. storočia Bahá ulláh, ktorý sám seba prehlásil za proroka. Tvrdil, že je inkarnáciou Boha. Pochádzal z Perzie (dnešný Irán) a hlásal príchod nového posolstva pre celý svet. Narodil sa v r. 1817 v Perzii. Bol vodcom baptistov a roku 1863 v záhrade Ridvan sa vyhlásil za nového Božieho posla. Prežil väčšinu života vo vyhnanstve, kde napísal mnohé texty viery. Jeho náboženstvo vzniklo z islamu. Náboženské obrady sú podobné Islamu a majú tri obrady: modlitba (salát), pôst (saum), a púť (hadždž). Púť je do Báháulláhovho domu v Iraku. **Vyznáva ho vyše 7 miliónov ľudí po celom svete**, predovšetkým v juhovýchodnej Ázii, Afrike, a Amerike. **Baháisti veria v jediného Boha.**

Svedkovia Jehovovi – od druhej polovice 19. storočia hlásajú chiliastickú vieru, že Kristus sa vráti na zem a zachráni 144 000 vyvolených. Uznávajú veľmi doslovný výklad Biblie. Odmietajú transfúziu krvi, či sľuby vernosti. Ducha

Svätého neuznávajú ako tretiu osobu Boha , ale ako Božiu silu, prostredníctvom ktorej Boh vykonáva svoju činnosť.

Adventisti siedmeho dňa – Sekta vznikla v 19. Storočí , ktorú založil William Miller, ktorý predpovedal koniec sveta na roky 1843 – 1844. Adventisti sa domnievajú, že koniec sveta nenastal preto, lebo mnoho veriacich nedodržalo šabat (židovský deň oddychu, ktorý začína v piatok po zotmení a končí v sobotu večer, je to čas radosti, ktorý pripomína odpočinok Boha po stvorení sveta).

Hnutie New Age (nový vek) - sú to viaceré hnutia a disciplíny , ktoré sú len volne spojené s náboženstvom. Zaoberajú sa ochranou životného prostredia, alternatívnou medicínou, astrológiou, okultizmom, tiež viacerými východnými náboženstvami. Sú tam združení ľudia, ktorí veria, že vstupujeme do nového veku duchovnej evolúcie. Naše telo, myseľ a duša sa uzdravia a budeme hľadať, rozvíjať a naplňať to, čo je v nás posvätné.

Okultizmus - vychádza z dávnovekých rituálov starovekých náboženstiev Keltov a Egypťanov, ako aj z astrológie, mágie - modernej obdoby bosoráctva. Niektoré prúdy v rámci hnutia New Age taktiež aplikujú okultné praktiky.

Aj v Biblii nájdeme výstrahu pred falošnými prorokmi :

- V ev. podľa Matúša 7. kap., verše 15 – 23
- 1. list ap. Pavla Timoteovi 1. kap. , verše 3- 11
- List ap. Pavla Titovi 1. kap., verše 10 – 16
- 2. list ap. Petra 2. kap.,verše 1 – 3
- 1. list Jánov 2. kap., verše 18 – 29
- List Júdov , verše 8 – 16

Opísané náboženstvá som uviedol len pre celkovú predstavu a orientáciu vo svete.

Záver

Túto knižočku písal laik pre laikov. Nie je to žiadne vedecké dielo ani teologická učebnica. Jednoducho je určená všetkým ľuďom, ktorých zaujíma svet a život a ktorí by chceli byť šťastnejší.

Takúto formu informácií som volil z toho dôvodu, že na trhu nejestvuje kniha, ktorá by podávala širšie informácie o uvedenej problematike. V tejto oblasti knihy píšu väčšinou vedci alebo teológovia, ktorí napíšu perfektné informácie vo svojej oblasti, ktorou sa zaoberajú, avšak človek niekedy potrebuje si zosúladiť informácie z rôznych oblastí, aby sa mohol správne rozhodnúť. Snažil som sa podať komplexnú informáciu, aby sa ktokoľvek, kto chytí túto knihu do ruky vedel orientovať v jeho častokrát nerozhodnej a nie jednoduchej situácii. Snažil som sa podávať informácie postupne v takom slede, ako asi postupoval Stvoriteľ.

Chcel som poukázať na tri veci: na hmotné, životné a duchovné. V prvých kapitolách som sa zamerlal na svet okolo nás. Na to, aby ste pochopili o čo ide, nestačí povedať iba slová ako vesmír, planéty, Zem, Slnko a podobne. Aby ste dostali aspoň trošku predstavu aké sú to nesmierne zložité útvary a čo všetko sa s nimi deje, považoval som za potrebné uviesť niektoré informácie o nich. Napríklad ak povieme Zem, málokto si vie predstaviť, čo to všetko obnáša. Aká nesmierne zložitá je to planéta. Koľko na nej platí rôznych zákonov a zákonitostí. Čo všetko obsahuje vo vnútri, na povrchu, čo je nad jej povrchom. Iste, nezapamätáte si všetky údaje o planétach, ale dostanete aspoň trochu predstavu o ich hmotnosti, o ich pohybe, o ich dokonalosti a možno potom sa zamyslíte, že predsa len nemohli vzniknúť z ničoho, náhodou a pritom tak perfektne náhodou fungovať.

To isté platí o živote, o živej hmote. Častokrát hovoríme slovo „život“, niečo „živé“, ale nevieme si predstaviť ten veľmi, veľmi zložitý proces, ktorý tam prebieha. Možno sa začneme zamýšľať až keď niekto blízky zomrie. Preto v ďalších kapitolách je vysvetlený život a podmienky jeho existencie. Rovnako tak sa môžete zamyslieť, že predsa nemohlo samo od seba vzniknúť niečo živé z neživého. Chcel som poukázať na to, aké sú podmienky života a existencie jednotlivých druhov živočíchov a rastlín. Aké je to všetko nesmierne zložitá a náročná na splnenie potrebných podmienok k životu. Tiež som chcel poukázať na to, že nemohlo vzniknúť jedno z druhého len tak, náhodne.

Ďalšia časť je zameraná na duchovno a na rozum. Že existuje ešte aj niečo iné, ako to, čo vidíme, cítime, počujeme, môžeme nahmatať. V tejto časti som sa zamerlal na lásku Boha voči ľuďom a na výsledky modernej fyziky. Boh vytvoril pre ľudí mnoho vecí len tak, pre potešenie (kvietky, vtáčikov, rôzne tvary v prírode apod.).

Objavy a vynálezy sú tu uvedené len tak, pre oddych a pre zaujímavosť, ako postupne dovolil Boh objavovať už dávno stvorené veci, alebo vytvorené

podmienky pre tvorbu týchto rôznych vecí. Nato Boh dal človeku rozum a slobodnú vôľu, aby mohol sám konštruovať.

Tiež by som chcel dať do vašej láskavej pozornosti aké názory na to všetko majú ľudia, ktorí niečo dokázali, objavili, vynaložili veľmi veľké úsilie o odhalenie zákonov platných v prírodných vedách, a k akému názoru potom dospeli – títo učenci a vedci. Myslíš, že si vzdelanejší alebo chytrejší ako boli oni?

Tiež som sa snažil uviesť príklady vzdelaných ľudí, ateistov, ktorí prejavili záujem o pravdu. Po uskutočnenom pátraní po pravde, museli kapitulovať a stali sa veriacimi v Boha, dokonca kazatelia.

Ku koncu knihy som sa venoval tomu, čo nás čaká. Samozrejme, to presne nikto nevie, iba Boh Stvoriteľ. Celý vesmír, vrátane Zeme, je jeho dielo a môže s ním naložiť ako uzná za vhodné a kedy chce.

Samostatná kapitola je venovaná kráľovnej zo Sáby – Sibyle len z toho dôvodu, že predpovedala príchod Mesiáša, jeho smrť, dokonca miesto, kde bude usmrtený a jeho druhý príchod. Z toho dôvodu jej portrét je „trpený“ aj v Sixtínskej kaplnke. Tiež sú tu použité veľmi dobré myšlienky.

Myslím, že človek je rozumný a vzdelaný tvor a tak som sa snažil tieto veci aj vysvetľovať (keď poviem násobilka, aby som nemusel vysvetľovať, že to je to, že dva krát dva sú štyri), poukázať na duševné potreby a kroky častokrát pochybujúcich, neveriacich, nešťastných, váhavých a hľadajúcich, na správnu cestu za šťastím, za láskou a pokojom.

Je nesporné, že príroda i zjavenie zhodne svedčia o Božej láske. Náš Nebeský Otec je zdrojom života, múdrosti a radosti. Boh sa dennodenne stará o potreby všetkých svojich tvorov.

Je mnoho spôsobov, ako sa nám Pán Boh chce dať poznať a spojiť sa s nami. Príroda bez prestania oslovuje naše zmysly. Vnímavé srdce dojmie Božia láska a sláva zjavená v dielach Božích rúk. Pozorné ucho môže počuť a mozog chápať Božiu zvesť v prírode. Boh však chce, aby si jeho deti cenili jeho diela a radovali sa z jednoduchej, tichej krásy, ktorou vyzdobil náš pozemský domov. Boh sa nám prihovára aj svojím Slovom. Biblia nebola napísaná len pre učencov, vedcov a teológov, naopak, určená je obyčajným ľuďom. My však nášmu Stvoriteľovi musíme otvoriť svoje srdce, na ktoré neustále klope. Musíme prijať vieru v Neho. V znamení viery môžeš potom komunikovať s Bohom kde chceš a kedy chceš. Najlepšia komunikácia je modlitba. V nej oznám Bohu svoje potreby, radosti, žiale starosti, obavy, prosby a hlavne vďaku za všetko. Jeho nikdy neobťažuješ, ani neunavuješ. Nemusíš sa k nemu dopredu nahlasovať. Oznám mu všetko, čo ti znepokojuje myseľ a aké máš problémy. On to všetko vie, ale čaká od teba vyznanie. Ty tiež vieš, čo potrebujú tvoje deti, ale si rád, keď ti to povedia.

Boh od nás nežiada, aby sme sa všetci stali pútnikmi alebo mníchmi a utiahli sa zo sveta a tým konali zbožné skutky. Náš život sa musí podobáť Kristovmu životu – životu modlitby, služby ľuďom a niekedy aj utrpenia.

Náš Boh je láskyplný, milosrdný Otec. Služby jemu by sme nemali pokladať za niečo smutné a tiesnivé. Služiť Pánovi a konať jeho dielo by malo byť radosťou. Boh nechce, aby sa jeho deti, ktorým pripravil tak slávne spasenie, správali, ako keby bol krutým, bezohľadným pánom. On je tvoj najlepší priateľ, a keď ho vzývaš, chce byť s tebou, chce ťa požehnať a potešiť, naplniť ti srdce radosťou a láskou a chce ťa vypočuť. Neznamená to, že ihneď ti splní všetky tvoje želania. On vie, čo ti najlepšie prospeje a čo najskôr potrebuješ. On si nedá rozkazovať ani poučať, čo má robiť, ako a kedy. Ale to všetko závisí od teba.

Vážení čitatelia, možno povieť, že táto kniha je príliš technická, príliš odborná. Ja si myslím, že tomu tak nie je. Obyčajne sa používajú názvy ako Zem,

zákony v prírodných vedách, ľudské telo a podobne. Ale málo kto si uvedomí aké je to všetko veľmi zložité. Aké je veľmi zložité napríklad ľudské telo. Ja som ho v tejto knihe opísal len veľmi málo, pretože v tejto oblasti sa necítim byť odborník. V tejto knihe ide práve o to, poukázať na tú zložitosť sveta a živých organizmov. Práve to všetko svedčí o dokonalosti Stvoriteľa a rozumný človek, to je jedno, či je vedec, nemôže povedať, že to všetko vzniklo náhodou.

Tiež to píšem pre to, lebo viacej učiteľiek náboženstva sa mi sťažovalo, že žiaci chceli od nich dôkazy, že Boh existuje. Zrejme sa učiteľky priamej odpovedi takticky vyhýbali a nevedeli to vysvetliť. V tejto knihe sú uvedené konkrétne dôkazy o Stvoriteľovi a dôkazy vedcov z najnovších poznatkov vedy. Nie je to žiadny objav, iba som poukázal na to, čo veľa ľudí vie, len nevidia, alebo nechcú vidieť za tým toho pravého, kto to všetko stvoril – Stvoriteľa. Stačí, aby sa učiteľ náboženstva opýtal žiaka: „Vieš, kto stvoril Archimedov zákon? Vie mi ešte niekto povedať kto ešte stvoril nejaký zákon? Žiak odpovie: Archimedov zákon stvoril Archimédes. Možno vymenujú ďalších vedcov a zákony. Ako znie Archimedov zákon: *Teleso ponorené do kvapaliny je nadľahčované takou silou, ktorá sa rovná hmotnosti kvapaliny ním vytlačenej.* Áno. Ale pán Archimédes, ani žiadny iný vedec, žiadny zákon nestvoril, ale zákony iba objavili. Všetky zákony stvoril Stvoriteľ. A tak vašu odpoveď hodnotím ako nedostatočnú. Žiaci, aspoň tí usilovnejší, začnú o tom rozmýšľať a nebudú sa cítiť víťazmi nad učiteľom. Každý učiteľ náboženstva by totiž mal poznať aspoň základné zákony v prírodných vedách. Konkrétne Archimedov zákon sa dá veľmi ľahko dokázať aj v každej kuchyni. Vezmi si dve misky. Jednu veľkú a druhú malú, ktoré pasujú do seba. Do veľkej napusti plno vody a vlož ju do umývadla. Potom do nej vlož prázdnu malú misku. Samozrejme, že malá miska bude plávať. Potom do malej misky pridávaj rôzne veci. Ešte stále bude plávať. Možno budeš prekvapený, koľko vecí do nej naložíš, než sa potopí. A prečo pláva? Lebo je nadľahčovaná silou, ktorá sa rovná hmotnosti kvapaliny malou miskou vytlačenej. Vytlačenú kvapalinu si môžeš odvážiť a presvedčiť sa. A prečo je tomu tak? Lebo Boh stvoril zákon o nadľahčovaní telies, lebo vedel, že človek tento zákon bude potrebovať pre výrobu lodí. A podobne platia všetky ostatné zákony v prírodných vedách. Všetky Boh stvoril dávno pred tým, než ich dovolil človeku objaviť. Veríš, že tieto zákony platia a fungujú? Ak áno, vieš, že tieto zákony fungujú a preto musí existovať aj ich Stvoriteľ!

O tom je táto kniha. Pádne a neodškriepiteľné argumenty. Všetko je v skutočnosti omnoho zložitejšie než si vôbec vieš predstaviť a veľmi dokonale premyslené. Ja som to len veľmi málo opísal a tiež neviem všetko. Ty to stále ešte nechápeš?

Nechápeš, že nikdy nebudeš vedieť všetko ani ty ani ja, ani nikto, iba ten to vie, kto to všetko dokonale stvoril, totiž Stvoriteľ. Už trochu rozumieš?

Ak chceš hľadať pravdu, prosím ťa, hľadaj ju. Buď si istý, že ak ju nájdeš, nájdeš Boha. Zatiaľ sa tak stalo so všetkými „hľadačmi“ pravdy. Inak to ani nemohlo dopadnúť, lebo inej pravdy niet. Boh je pravda. Pán Ježiš povedal: *Ja som Cesta i Pravda i Život.*

A tak už je najvyšší čas prebudiť sa zo sna!

Chcel by som byť nápomocný v orientácii mladého človeka pri hľadaní pravdy a cesty pre jeho život. Takej cesty, na ktorej by videl nádej do budúcnosti.

Ti, čo chceš pochybovať, budú mať k tomu vždy dôvod a príležitosť, no tí, čo úprimne túžia po pravde, láske, porozumení, nájdu mnoho dôkazov, o ktoré môžu oprieť svoju vieru. Na svete neexistuje žiadna iná emócia len láska a strach.

Ak sa predsa len rozhodneš pre cestu za Stvoriteľom a potrebuješ k tomu ešte nejaké dôkazy, môžeš začať napríklad tým, že si prečítaš knihu *Kauza*

Kristus od Lee Strobela, potom knihu Billy a Ruth Grahamovcov: *O čom všetkom Biblia hovorí*, potom Bibliu. (Uvedené knihy sú v zozname použitej literatúry na konci tejto knihy). O Pánovi Ježišovi je kniha *Ježiš z Nazareta* – vydal Tranoscus.

Ak cítiš čo i len malinkú iskričku nádeje, ak to začínaš chápať – vráť sa na začiatok tejto knižočky a znova sa utvrď v tom, aký veľmi zložitý a pritom dokonalý svet stvoril Boh a všetko, čo je v ňom vlastne daroval tebe a všetko ti patrí. Nezabudol na nič, čo potrebuješ. Dokážeš ho naďalej ignorovať? Z akej logiky vychádzaš? Určite cítiš, že Boh existuje.

Rozhodni sa teraz hneď, kým na teba čaká. Zajtra môže byť už neskoro, nemusíš tu už byť Ty. Ak uveríš, zbavíš sa strachu, zmení sa tvoj život, budeš šťastný ty aj tvoja rodina a všetci tvoji priatelia. Želám ti v tom veľa úspechov a trpezlivosti. Ubezpečujem ťa, že nebudeš ľutovať.

**Nezabudni: začneš ty, začne aj Boh!
Nech sa vám stane, ako ste uverili – Matúš 9,29.**

Môj Bože, ktorý učil si ma
od mladosti až doposiaľ,
Ty nádej moja si jediná :
Veď viedol si ma i žehnal,
Pomáhal mi v každej dobe;
Neopúšťaj ma v starobe.

Tratí sa sila, čas sa kráti,
hynie mi telo, srdce tiež,
však skalou srdca, Bože svätý,
naveky Ty zostaneš.
Viem, nenecháš ma, veď som Tvoj,
Dobojovať dáš dobrý boj.

Čo prežil som, to Ty vieš, Pane :
Po všetky dni si pri mne stál !
Tak bolo tomu neprestajne,
či radosť dal si a či žiaľ,
či práce sa mi darili,
či sklamania ma ranili.

Čo prežiť mám a koľko dní mi
k životu ešte pridať chceš,
je v Tvojich rukách. Len ma prijmi
na milosť svoju, dvíhaj, teš,
posilni v každej slabosti,
daj v kríži trpezlivosti.

Za potomkov sa svojich modlím :
Vo viere predkov daj im stáť,
ó Bože verný, pomáhaj im
dedičstvo vzácne zachovať,
nech stále v Teba dúfajú,
v šľapajach Krista kráčajú.

Len Tvoja blízkosť i v šedinách
nech blaží ma tu v časnosti
a keď smrť príde, verím , Ty ma
prenesieš tam do radosti,
kde prijmem večnej spásy dar
a uvidím Ťa tvárou v tvár .

(ES 560, Ján Lacko)

*Všemohúci a milosrdný Boh, Otec nášho Pána Ježiša Krista,
nech vás osvieti svetlom svojej priazne a nech vás obdarí svojím
požehnaním, svojou milosťou, a nech vám dá silnú vieru, nádej a lásku.*

Prosím, nepozerať kto to písal, ale čo je tu napísané

S úctou autor

Slovník použitých pojmov

Alegória – je vymyslený príbeh, ktorý obvykle nevychádza zo skutočnosti, ale ktorý má vyjadriť nejakú inú skutočnosť.

Boh – Boh je duch – nekonečný, večný, nepremenný vo svojej podstate, svojej múdrosti, moci, svätosti, spravodlivosti, добрote a pravde, nekonečne múdry a najdokonalejší.

Čierna diera – Zvyšok veľmi, veľmi hmotnej hviezdy po jej záverečnom kolapse a zmrštení do stavu, v ktorom je gravitačné pôsobenie také silné, že sa z neho nedokáže vymaniť ani svetlo.

Duch – Neviditeľná časť bytosti, od ktorej závisí, čo si človek myslí, cíti a robí. Biblia hovorí, že Boh je duch, čo znamená, že nemá fyzické telo.

Duša – V Biblii sa toto slovo vzťahuje na tú časť človeka, ktorá má vplyv na to, čo si človek myslí, cíti a robí. Duša niekedy predstavuje celú bytosť. Slovo duša a duch opisujú niekedy jedno a to isté.

Ekológia – je veda, ktorá sa zaoberá rastlinami a živočíchmi vo vzťahu k ich prirodzenému prostrediu – biotopu. Jednotlivé spoločenstvá (rastliny, živočích, more, lesy) tvoria ekosystémy a ekosystémy spolu tvoria ekosféru .

Evanjelium – Znamená „radostná zvesť“. Radostnou zvesťou Biblie je, že Boh poslal svojho Syna Ježiša Krista, aby vzal trest za naše hriechy. Potom Ho vzkriesil z mŕtvych, aby každý človek, ktorý v Neho verí, mal nový (večný) život. O živote, smrti a vzkriesení Ježiša Krista sa hovorí v štyroch knihách Nového zákona, ktoré sa nazývajú Evanjeliami. Týka sa Kristovho poslania o záchrane človeka z hriechu prostredníctvom viery.

Galaxia – Sústava hviezd. Väčšina galaxií je od Zeme tak ďaleko, že sa ich svetlo k nám dostane až za milióny rokov.

Herodes – Rodinné meno piatich vládcov (kráľov), ktorých dosadil rímsky cisár, aby vládli v Palestíne v novozákonných časoch. Ježiš sa narodil za vlády Herodesa Veľkého (I) - roky 37 pnl až 4 nl. Ostatní štyria králi sa volali: Herodes Archelaos (roky 4-6), Herodes Antipas (roky 4 pnl až 39 nl), Herodes Agripa I. (roky 41-44), Herodes Agripa II. (roky 48-69).

Hriech – Každý skutok alebo myšlienka, ktoré sú v protiklade s tým, čo chce Boh od nás v myslení a správaní. Biblia hovorí, že všetci ľudia zhrešili. Hriech nás oddeľuje od Boha. Boh poslal Ježiša, aby zomrel a vzal trest za náš hriech. Pre Ježišovu smrť môžu nám byť hriechy odpustené a priepasť medzi Bohom a nami preklenutá.

Hustota – Hmota, alebo množstvo látky v jednotke objemu.

Hyperstabilita – technický pojem, značí množstvo technických aj prírodných systémov, ktoré automaticky udržujú podmienky, nevyhnutné z hľadiska nejakej funkcie.

Charizma – (dar milosti) – Mimoriadna schopnosť darovaná Bohom, prostredníctvom ktorej pôsobí Duch Svätý. Týmto darom je hovorenie jazykmi, uzdravenie, úspechy v misijnej činnosti, atď.

Kajať sa – Činiť pokánie. Znamená to obrátiť sa a ísť iným smerom. Biblia opisuje pokánie ako stav, pri ktorom človek prestane robiť zlé veci a začne robiť to, čo Boh považuje za správne. Kajať sa znamená – obrátiť sa od hriechu k Bohu.

Kráľovstvo nebeské – Niekedy sa nazýva aj kráľovstvom Božím. To znamená, že Boh vládne nad životmi vyvolených ľudí a v celom stvorenstve. V Starom zákone Božím národom boli Izraeliti. V Novom zákone a dnes sú kresťania ľudom, ktorému vládne Boh, ľudom, ktorý Boha miluje a chce Mu slúžiť. Človek sa stáva časťou Božieho kráľovstva vtedy, ak uverí v Ježiša ako vo svojho osobného Spasiteľa a Pána.

Makrosvet – Svet ovládaný Newtonovými zákonmi.

Mikrosvet atómu – Ovládaný zákonmi kvantovej fyziky – hlavným reprezentantom je anglický matematik Roger Penrose.

Mesiáš – Spasiteľ, ktorého Boh zaslúbil. Ježiš je Mesiáš. V hebrejčine toto slovo znamená „pomazaný“. V gréčtine je pomazaný vyjadrený slovom „Christos“. V Novom zákone má Ježiš Meno Kristus, na vyjadrenie toho, že je Spasiteľom sveta.

Milosrdenstvo – Znamená nedostatť trest, ktorý si zasluhujem (Ž 100, 2-5; 103,10).

Milosť – Láskavosť, preukazovaná niekomu, kto si to nezaslúži – ide hlavne o odpúšťanie, lásku a milosrdenstvo, ktoré nám preukazuje Boh.

Myseľ – Súbor mentálnych aktivít.

Nebeská sféra – Pomyselná sféra obklopujúca Zem so stredom v strede Zeme.

Nebo – kráľovstvo nebeské, večný život a kráľovstvo Božie. Je to život s Bohom v láske.

Obraz – je zachytenie nejakej skutočnosti, ktorá znázorňuje skutočnosť inú. Obraznej reči sa hovorí metafora.

Orbita – Dráha nebeského telesa.

Os – Pomyselná priamka, okolo ktorej teleso rotuje. Polárny priemer planéty naznačuje os otáčania.

Podobenstvo – je rozprávanie o nejakom skutočnom dianí alebo udalosti, ktoré má však za cieľ vyjadriť inú udalosť alebo skutočnosť.

Posvätiť – Oddeliť pre službu Bohu. Posvätenie kresťanov je proces, ktorý stále prebieha. Keď sa človek stane kresťanom, je posvätený. Duch Svätý mu neprestajne pomáha, aby sa stále viac podobal na Pána Ježiša – to je proces zvaný posväcovanie.

Reinkarnácia – Prevtelenie duše po smrti do iného tela.

Satan – Najmocnejší Boží a ľudský nepriateľ. Satan má viaceré mená: Lucifer, Diabol, ten zlý, princ tohto sveta, otec klamstva. Satan je vládcom kráľovstva démonov. Nenávidí Boha a pokúša sa zničiť Jeho dielo. Biblia hovorí, že na konci Boh zničí Satana a démonov.

Sklon dráhy – Uhol, ktorý zvierá rovina obežnej dráhy planéty vzhľadom k rovine obehu Zeme okolo Slnka (ekliptike).

Stvoriť – Spôsobiť, aby vzniklo niečo nové z ničoho. Boh stvoril všetko, čo existuje.

Svätý – Vyvolený, čistý, oddelený, patriaci Bohu. Boh je svätý. Je dokonalý bez hriechu. Ježiš je svätý. Je tiež bez hriechu a oddelený pre to, aby činil Božiu vôľu. Ježiš zomrel za naše hriechy a preto všetci, ktorí v Neho veria, majú tiež moc byť svätými. Boh im pomáha, aby mohli byť čistí a milovali tak ako Ježiš.

Svätý Duch – Osobná, neviditeľná moc a prítomnosť Božia vo svete. Duch Svätý žije vo všetkých ľuďoch, ktorým sú odpustené hriechy. Ježiš povedal, že Duch Svätý je naším pomocníkom a potešiteľom.

Svedomie – Pocit toho, čo je správne a nesprávne, vedomie toho, čo je dobré a čo zlé.

Svet – 1. planéta Zem; 2. všetko, čo patrí k pozemskému a nie večnému životu.

Svetelný rok – Astronomická jednotka rovnajúca sa vzdialenosti, ktorú prejde svetlo za jeden rok: je to asi 9 460 miliárd kilometrov.

Symbol – je predmet, ktorý má hlbší, prípadne skrytý význam. Každý symbol musí byť vysvetlený podľa súvislostí.

Turíce – (Letnice) sviatok, ktorý sa slávi 50 dní po Veľkej noci (7 týždňov po Veľkej noci). Pre kresťanov je to sviatok založenia cirkvi, pretože na prvé Letnice po kresťanskej Veľkej noci bol zoslaný Duch Svätý (Svätodušné sviatky).

Vedomie – Vedci zatiaľ nevedia definovať. Nechápeme zatiaľ podstatu mozgu. (Emergentná vlastnosť komplexu systémov).

Večný – Taký, ktorý trvá navždy, bez konca. Boh je večný a členovia Božej rodiny majú večný život.

Veľká noc - Židovské sviatky na pamiatku vyslobodenia Izraela z egyptského zajatia,

- Pre kresťanov je to trojdnie veľkého víťazstva nad hriechom, nad smútkom a nad smrťou. Ježiš Kristus, ktorý sa za nás obetoval , je jedinou možnosťou, ako sa oslobodiť spod jarma hriechu. Je to trojdnie Pánovho umučenia, smrti a zmŕtvychvstania. Vzkriesením sa splnili všetky jeho prisľúbenia.

Veriť – Mať vieru alebo dôveru v niečo, považovať niečo za pravdivé.

Viera – 1. byť presvedčený o veciach, ktoré nevidíme, alebo dôverovať niekomu pre jeho kvality. 2. v slove „viera“ je skryté celé posolstvo v Ježišovi Kristovi – že je Božím synom a že prišiel, aby vzal na seba trest za naše hriechy a my aby sme sa mohli stať členmi Božej rodiny.

Zázrak – Nadprirodzená udalosť, ktorá sa stala pôsobením Božej moci.

Slovník použitých pojmov

Zjavenie – Oznámenie, správa, o niečom, čo bolo skryté alebo neznáme , alebo je skutočný zjav alebo príbeh, ktorý ukazuje na nejakú budúcu udalosť.

Zoznam použitej literatúry

- [1.] Anatómia Zeme, vydavateľ Mladé letá, preklad, 1988.
- [2.] Veľká kniha otázok a odpovedí, Andrew Langley, preklad, vydavateľstvo Perfekt, 1997
- [3.] KOZMOLÓGIA včera a dnes , Imrich Stariček, Vydal LÚČ, 1995.
- [4.] Vedú všetky náboženstvá k Bohu ? JPK, 1995.
- [5.] Kauza Kristus, Lee Strobel, Návrat domov – vyd. skup. SENU, Bratislava 2000.
- [6.] Kauza viera, Lee Strobel
- [7.] Kauza Stvoriteľ, Lee Strobel
- [8.] Prečo práve Kristus ? JPK Levice
- [9.] Vedú všetky náboženstvá k Bohu ? JPK Levice.
- [10.] Tajomstvo osoby Ježiša Krista, JPK Levice, 1999.
- [11.] Hviezdy a planéty, Patrick Moore, Slovart, s.r.o. Bratislava 2001.
- [12.] Hranice nepoznaného, James Trefil, Ikar, s.r.o. 2001.
- [13.] Biblia. Spojené biblické spoločnosti, Londýn 1979. Tiež Transcius Liptovský Mikuláš.
- [14.] Kresťanská viera v Boha v meniacom sa svete, Gustaf Aulén, Transcius Liptovský Mikuláš 1994
- [15.] Ježiš z Nazareta, Heinz Zahrnt, Transcius Liptovský Mikuláš, 1997.
- [16.] Buh ve stvoření, Jürgen Moltmann, CDK Brno, 1999
- [17.] Hovoriť s Bohom, Francisco Fernández Carvajal, LÚČ Bratislava ,1999.
- [18.] 100 najväčších vynálezov, Philip Wilkinson, TIMY, s.r.o. Bratislava, 1998
- [19.] 100 najväčších objaviteľov, Michael Pollard, TIMY, s.r.o. Bratislava, 1999.
- [20.] Poznanie Boha, J.I. Packer, Návrat, Praha, 1992.
- [21.] O čom všetkom Biblia hovorí, Dr. Henrieta Mears, Gegal Books , Ventura, California, USA, POKOJ 1992.
- [22.] Ježiš náš osud, Wilhelm Busch, CLV Bielefeld, 1993.
- [23.] Myslenie západnej civilizácie, Wiliam Raeper, Linda Smith, Návrat domov , Bratislava 1998.
- [24.] Život Krista, Giovanni Papini.
- [25.] Cesta ku Kristovi, Ellen Gould Whiteová, Advent, Praha 6, 1992.
- [26.] Od ničoho k prírode, Prof. E.H. Andrews, Creativpress, Bratislava, 1991.
- [27.] Sibyla, Vlado Bednár, Tatran Bratislava 1991
- [28.] Sibyla, R.C. Russell, Knižné centrum, Žilina
- [29.] Skutečná tvár ateizmu, Ravi Zacharias, Návrat Domú, Praha 1998.
- [30.] Kniha o počiatku a konci a rozprávania o prorokoch (Islamské mýty a legendy), Ján Pauliny, Tatran 1980
- [31.] Boh a veda, Jean Guitton, Lúč, Špitálska 7, Bratislava, 1992.